Son yılların
en güzel eseri

GALATA
CANAVARI

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan
Reşat Ekrem Koçu

YARIN
BAŞLIYORUZ

GALATA CANAVARI

BIÇAKÇI PETRİ

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Ayamavrili Petri bir fahişenin tek çocuğu idi

Kan kokan şarap

— 1 —

Geçen yüzyılın sonlarında «Galata Canavarı» ve «Bıçakçı» lâkabları ile anılmış ve İstanbul zâbıtasını yıllarca peşinde koşturmuş Ayamavrili Petri, bir fâhişenin ondört yaşında iken doğurduğu ilk ve son çocuğu idi. Bir yaz gecesi imiş, küçük günahkâr, alâmetler belirince kasabadan kaçmış, Petri'yi kırda, bir fıstık çamının altında doğurmuş. Niyeti, çocuğu, yüzünü görmeden oradaki uçurum kayalardan denize atmakmış, fakat evlâdının sesini işitince yapamamış.

Kan kokan şarap

(SABİHA BOZCALI)

Ana oğul sefalet içinde yoğrulmuşlardı. Petri onüç yaşında iken anası korsan bıçağı altında ölmüştü, Ayamavri'de, memleketinde.

Petri'nin hayat çilesinin başladığı Ayamavri, Adriyatik Denizinde küçük bir adadır. Onyedinci Yüzyıl ortasında Evliya Çelebi, seyahatnâmesinin sekizinci cildinde bu adacığın resmini çok renkli çiziyor: **«Kaptânı Deryâ Kılıç Alî Paşa fethetmişdir. İkiyüz aded beyaz taşdan yapılmış kiremit örtü evleri vardır, bağçeli tek ev yokdur, taş döşeli sokakları dardır. Halkı cümle gemici, balıkcı, korsandır. Meyhâneleri gayet çokdur. Gece gündüz iyşü işretler olur; bir saz, bir söz, ve bir hay huy ile hengâmedir ki gûyâ Cezâyir vilâyetidir. Kıyâfetleri de Cezâyirli gibidir, başlarında kırmızı fes, kırmızı ve önü kavuşmaz yelekler giyip göğüsleri görünür; bellerine ipek kuşaklar sarınıp kuşaklarında çatal bıçakları, ellerinde balta ve nacakları, beyaz dimiden beyaz çakşır giyip ve baldırları çıplak gezip çıplak ayaklarına siyah filâr giyerler. Tâ müflis mendebur olunca işret edip yine denize açılırlar..»**

Ayamavri ikiyüz elli yıl içinde çok az değişmişti; Petri bu manzara içinde doğmuştur. Yalın ayak ve yarı çıplak, fakat vücut yapısı düzgün, tığ gibi civelek, ve yüzü öyle bir güzellik nakşı ki, eşsiz. Petri, anasının ölüsü kaldırılmadan barınacak yer buldu. Halkı gemici, balıkçı ve hattâ korsan olan Ayamavri'de meyhâne çırağı olmuştu.

Sesi güzeldi ve yaradılıştan hünerle oyun biliyordu. Lâterinanın, gayda, keman, gitara ve mandolinlerin dumanlı kafaları kamçılayan nağmeleri arasında deniz adamı ayyaşlara hem sâkilik, hem hânendelik, hem de köçeklik yaptı. Bu aradadır ki kendisinden en az otuz yaş büyük yaman bir korsan ve kaçakçı olan Kefalonya'lı Lefteri Kaptanla yakın bir dostluk kurdu.

Bir gece, vakit ilerlemiş, meyhânenin kapanma saatine yakın, müşterilerin hepsi artık ne işittiğini anlıyor ve ne de merâmını anlatabiliyordu, sarhoş fakat usta bir el bir mandolinin tellerinde dolaşarak tatlı nağmeler dağıttı ve o çalgıcı bed sesi ile mırıldandı:

— Dose mu krasi...

«Bana şarap ver»·

Çalgıcının yanında oturan iki sarhoş, bir şarkının bu ilk sözünü daha yüksek sesle tekrarladı; sonra başka bir adam:

— Haydi Petri, söyle! dedi.

Petri tezgâh başında duruyordu. Başında kalıpsız bir fes vardı, fesi ard arkaya atmış ve koyu kumral saçları kasımpatı gibi alnına dökülmüştü. Sırtında, beyaz üstüne mavi çubuklu bir mintan ve onun üstünde kenarları siyah gaytanlı süt mâvisi bir câmedan vardı; fesinde gaayet uzun siyah burma bir kordonla sarkan bir mavi püskül sol omuzunun üstüne düşmüştü. Belinde Trabulus kuşağı, ve ayağında adalı şalvarı, ağı çıplak ayaklarının incik kemiklerine kadar sarkmış bir şalvar; çıplak ayaklarına da, tabanı tahta, üstü o tahtaya çakılmış keçeden kaba meyhâneci kunduraları geçirmişti. Petri, onbeş yaşında idi.

Kendisinden istenilen yalnız bir şarkı değildi, şarkı ile beraber şarapti.

Petri güzel sesiyle okudu, körpe güzel sesiyle:

DOSE MU KRASİ
YEMİSE TO ME TİS ASİMENİES PALAMESSU
NA PİYO TO KRASİ AP TİS FUHTESSU
DİPSASMENA DİPSASMENA.

Bu Rumca şarkı şöyle bir şeydir: **«Bana şarap ver! Gümüş avuçlarına doldur. Şarabı avuçlarından içeyim, kana kana.»**

Petri uzun uzun parmaklı avuçlarını bir çanak gibi birleştirdi ve tezgâh başındaki barbaya uzattı, barba, sâkinin avuçlarına şarap doldurdu. Petri de sarhoştu; ayaklarındaki ağır tahta kunduraları sürükleyerek Lefteri Kaptana doğru yürümeye başladı. Korsana yaklaşmıştı ki, Petri'den şarkıyı istemiş olan adam, Volâri adındaki bir goletin sâhibi, İstrati İspiro:

— Dur! diye bağırdı.

Petri durmadı ve avuçlarını Lefteri'nin pos bıyıklı ağzına uzattı. O sırada, meyhânede sarhoş ağzı uğultu arasında, İstrati İspiro'nun elinden çıkan bir bıçak Petri'ye doğru uçtu ve küçük delikanlının hemen omuzu üstünden geçerek arkasındaki ahşap direğe dehşetle saplandı. Petri, soğukkanlı, boşalmış ıslak avuçlarını kokladı:

— Kan kokuyor bu şarap! dedi.

İstrati İspiro'nun elinden çıkan bir bıçak, Petri'ye doğru uçtu, delikanlının hemen omuzu üzerinden geçerek ahşab direğe dehşetle saplandı. Petri, soğuk kanlı, boşalmış ıslak avuçlarını kokladı: "Kan kokuyor bu şarap,,

Ve sonra gözle tâkip edilemez şimşek gibi bir hareketle direğe saplanmış bıçağı çekip aynı sür'atle geldiği yere gönderdi. Petri'nin attığı bıçak İstrati İspiro'nun kalbine kabzasına kadar saplanmış, gömülmüştü. Sarhoş golet kaptanı oturduğu yerden evvelâ kalkmış ve sonra dizlerinin üstüne yıkılmıştı, hırıltı hâlinde son sözü:

— Putânat, demek olmuştu.

Bir anda bütün ağızlar kilitlenmiş, bütün gözler açılmış, bir yerde yatan ölüye, bir de dimdik duran genç kaatile bakıyordu. Çok ağır geçen sâniyeler. Bir adam:

— Mumları söndürün. Kaçalım! diye bağırdı.

Sofralardaki şamdanların mumları üflendi. İşte o andadır ki Kefalonyalı Lefteri Kaptan genç kaatilin bileğinden tuttu ve kulağına:

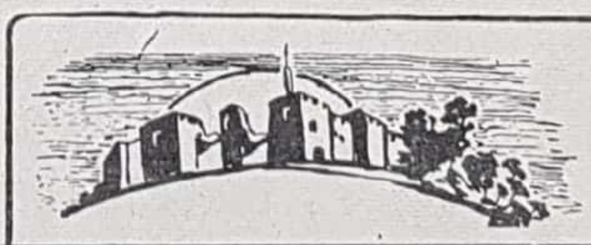
— Yürü Petri! dedi.

Kaptanın öbür elinde tabancası vardı. Petri ayaklarından ağır kunduraları atarak Lefteri'nin peşinde yalınayak sürüklenip gitti.

Kaba taş döşeli dar yoldan iskeleye indiler ve orada korsan gemisinin kayığına atladılar. Bu yelkenli gemi bir çırnık'dı ve adı «Poseidon» idi, eski putperest Yunanlıların denizler mâbudunun ismini taşıyordu. Lefteri Kaptan denginde bir korsan için sessizce demir almak ve yelken açıp Ayamavri'den kaçmak iş değildi. Vakit gece yarısını geçiyordu ve yelken dolduran bir şimal rüzgârı esiyordu. Petri, doğduğu Ayamavri'den çıktı.

Bu vak'anın tarihi 1871 dir.

YARIN:
1874 de GALATA

Kendini kurtaran şehir
Kahraman MARAŞ'ın
Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

İngiliz işgali sırasında Maraş'ta Türk Bayrağı asılı kalmıştı

— 11 —

Mustafa Kemal Paşa diyorlardı onun adına... Çanakkale'de, Suriye cephelerinde, daktan sakınmayan, sapına kadar vatan sevgisi ile dolu, arslan yürekli memleket çocukları da birer ikişer onun

lünemez.»

«2 — Türk Milleti, gerekirse vatanı yabancılara karşı korumak azim ve kara-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petri'nin kararı İstanbul'da kalmaktı

1874'DE GALATA

— 2 —

1874 Kasımının onbirinci Pazar günü yaz artığı güzelliği ve tadı ile sona eriyordu. Dar ve pis sokakları ağaçsız, taş yapıları yaşlı ve soğuk, ahşapları köhne ve çürük olan Galatanın yüzü, Halicin karşı sırtları ardından batan güneşin son ışıkları ile yaldızlı ve süslüydü, güzeldi. Tıpkı şöhretleri Akdeniz memleketlerini tutmuş fâhişeleri gibi.

O tarihte Galata'nın rıhtımları yapılmamıştı. Yalı boyu bir sıra salaş kahvehâne ve meyhâne, önleri kazıklar üstünde kurulmuş kayık iskeleleriydi. Bu iskeleler arasına, baştan denize lenger ve kıçdan karaya palamar atmış yelkenliler sıralanmıştı; bombardeler, goletler, çırnıklar, brikler, peremeler, karamürseller, sandallar, beşçifteler; yelkenleri yeni, yırtık, kirli, sakız beyazı boyaları kara, ak, kırmızı, mavi, yeşil, yaldızlı, soluk; mahmuzlarının altında arslan başları, koç başları, yunus balıkları, yılan dilli ejderhâlar, fırlak gözlü ve tombul memeli deniz kızları; ve türlü devlet bayrakları, Osmanlı, Yunan, İtalyan, İngiliz, Fransız, Rus; ve isimleri Hacı Derviş, Hecîni Bahrî, Şâhini Deryâ, Aya Parasteva, Aya Nikola, Aspazya, Mari, Zefir, San Marko, Gagarin; hepsi Akdeniz'den ve Karadeniz'den İstanbul'u doyurmak için tıklım tıklım dolu gelir, Foça'dan tuz, Ayvalıkdan ve Midilli'den zeytinyağı, İzmir'den ve Bodrum'dan incir, Trabulus'dan limon, Aynaroz'dan ve Selânik'le Burgaz'dan kömür, Girit'den sabun, Kıbrıs'dan harnub, Sakız'dan portakal ve nohut, Kaşot'dan ve Sisam'dan rakı, Bozca Ada'dan ve Kuş adası'ndan ve Bübülce'den şarap, Balçık'dan buğday getirir ve İstanbul'dan boş dönerlerdi.

Genç firarî kaatil, dört yıla yakın denizlerde bu adamlarla dolaştı; Lefteri Kaptan ve korsanları

Galata'nın yalı boyunda ve iç sokaklarındaki kahvehânelerin ve meyhânelerin müşterileri de bu gemilerin türlü dil konuşan tayfaları ile Türkçeyi başka başka ağızlarla konuşan kayıkçılar, salapuryacılar, hammallar, tulumbacılar, kaldırım kopukları, bıçkınlar ve bu gürûhun ayakdaşı ve oynaşı olan zenâne gençleriydi.

Kadimden beri «Galata demek, meyhâne demektir.» denilirdi; Galata ağır kokulu bir [illegible]nerdi, sıkınca şakır şakır fuhuş [illegible]ordu; 1874 de.

İşte o pazar günü akşamı, güneş batı ufkuna bir mızrak boyu inmişken, Osmanlı bayrağı altında seyreden ve Bodrum'dan sünger ve incir yükü ile gelen Kefalonyalı Lefteri Kaptanın gemisi İstanbul limanına girmek üzere Sarayburnu'nu dönmüştü. Havada en hafif bir esinti yok, iki tayfa kayığa atlamış ve küreklere asılarak gemiyi Galata'nın Yağ İskelesine doğru ağır ağır çekmeye başlamıştı; bu iskeleye ancak gün battıktan sonra gelebildiler.

Çırnığın dört tayfası, Lambo, Toma, Hiristo ve Koçis, kaptanları Lefteri gibi Kefalonyalıydı; yaşları yirmi ile otuz arasında, uzun boylu, kara kızıl derili, vahşî bakan, dik dik konuşan, kocaman pençeli, iri kıyım ayakları demir gülle topuklu yosun saçlı dördü de pos bıyık ve sakallı acı kuvvetli gençlerdi.

Petri, küçük firârî kaatil, dört yıla yakındır ki bu adamlarla denizde dolaşıyordu. Çok serpilmiş, gelişmişti; boyu, eli ayağı, rengi öbür tayfaların ayarında, denginde, kıyımında idi; fakat onlardan farkı sâdece körpeliği değildi, Ayamavri adalı Petri, çok güzeldi; onu bir ressam, bir heykeltraş görseydi Apollo'nun yeryüzüne indiğini sanırdı; yahut ki, Apollo'nun en doğru bir resmini ve heykelini yapmak için Ayamavrili delikanlının çıplak model olması gerekirdi. Koyu kumral bıyıkları duman duman yeni terlemişti. Yüzüne güneş vurduğu zaman, çenesinin altında ve etrafında altın bir çizgi beliriyordu.

Kâkülleri yine alnında, siyah gaytanlı süt mâvisi câmedanı yine sırtında, ve ağı ayaklarının incik kemikleri hizâsına kadar inen adalı şalvarı yine üstündeydi. Sesi yine güzel, ve sarhoş olunca yine kalkıp oynuyordu ve avuçlarına şarap doldurup sâkilik yapıyordu.

Petri, küçük, firarî kaatil, 4 yıla yakındır ki bu adamlarla denizde dolaşıyordu. Çok serpilmiş gelişmişdi, onu bir ressam, bir heykeltraş görseydi, Apollo'nun yeryüzüne indiğini sanırdı...

Çırnık denize baştan lenger, ve Galata'nın Yağ İskelesine kıçtan palamar attıktan sonra dört tayfa hemen yemek yediler, üçü yattı, biri vardiyada kaldı. Lefteri Kaptan ile Galatayı görmekte sabırsız Petri ise bir meyhâne âlemi için kayıkla karaya çıktılar. Kefalonyalı korsan daha gemide iken:

— **Petri.- Seni Lavirentos'a götüreceğim.. Öyle meyhâne ki yalnız Galata'da değil yeryüzünde bir tane.- Ve yarın gece orada altı kişi-Ek bir sofra açacağım!..** demişti.

Petri İstanbul'a ilk geliyordu- İstanbul'u o pazar günü Marmara'nın ortasından sabahın ilk ışıkları altında görmüştü, ve azametli silüetine hayran olmuştu. Rüzgâr kâh hafifçe esmiş, kâh dinmiş ve esinti dindikçe geniyi kayık yedeğinde çekmişlerdi. Yaklaştıkça büyük şehrin kanat kaşat açılması, önce Boğazın ve sonra Halicin belirmesi Lefteri Kaptanın zenânesine yine ilk defa olarak istikbâlini düşündürmüştü.

Petri, denizde dolaşmaya başladığı dört sene içinde Mesina'yı, İskenderiye'yi, Beyrut'u, Yafa'yı, Hanya'yı, Kandiye'yi, Bodrum'u, Foça'yı, İzmir'i, Selânik'i, Pire'yi ve en küçüğüne kadar Ege Denizine serpilmiş bütün adaları görmüştü, fakat hiç birinin karşısında istikbal diye bir şey düşünmemişti, onu yalnız İstanbul düşündürdü. İçinden «**İnsan işte bu şehirde kaybolabilir ve bir başka insan olarak yeniden doğabilir!..**» dedi.

İstratî İspironun hırıltısı hâlâ kulaklarında idi:

— Putânal..

Gece korsanın yanında karaya çıkarken: «**Ben bu şehirde kalacağım!.**» diye kesin bir karar vardı kafasında.

«**Galata demek, meyhâne demekti.**»; tahammür hâlindeki şarap fıçısına bir üzüm danesi daha atılacaktı.

YARIN :

Câniyi zillet damgası altında duyulan nefret yarattı.

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

İngilizler yerlerini Fransızlara bırakırken Ermeniler coşkun tezahürat yapıyorlardı

— 12 —

Sonra bu isteklerinin yeri-

mutasındaki Fransız kuvvetleri, Ermenilerin görülmemiş heyecanlı gösterileri

çiçeklerle karşılamıştır.

Maraş sokakları:

— Yaşa Fransa!

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Anasını, Kara Kosti katletmişti

Caniyi, zillet damgası altında duyulan hınç yarattı

— 3 —

Petri onüç yaşında iken kendisini sokakda zannettiği gün bir komşu kadının sözlerini unutmamışdı: **«Kara Kosti anası arka üstü yatırmış, bıçağının sivri ucu ile memesinin üstünü çiziyor, çizdiği yerden iflik iflik kanlar sızıyordu, pencereden bunu gördüm, korkumdan bir çığlık attım, o zaman Kosti: — Geber Putâna!... dedi ve bıçağını kadının göğsüne gömdü...»**

Anasını öldüren Kosti'nin bıçağı gibi İstrati İspiro'nun fırlattığı bıçak da Petri'yi yere serseydi, sadece: «Bir Putânaydı ama sesi güzel ve güzel oynardı... yazık oldu!..» diyeceklerdi.

Petri, alnındaki kâkülden ayağındaki tırnağına kadar güzel yaratılmış bu delikanlı, güzel anasını ve kendisini bıçaklı bıçaksız birtakım adamların şeytânî nefis hırslarına zebun eden alın yazısını, basit tesadüfler ve karşılaşmalar olarak kabul etmişdi ve İstanbul'u görünceye kadar, kaderine rızâ göstermişdi.

GECE DIŞARIDA TUFAN GİBİ YAĞMUR VARDI, ANASI BİR PUTÂNA İDİ, BİR ERKEK MİSAFİRİ GELDİ, KÜÇÜK PETRİ'Yİ YATMAK İÇİN DASKALOS'UN EVİNE YOLLADI, SABAHLEYİN AĞLAYARAK ÇIKACAĞI BİR EVE.

Kötü fakat basit tesâdüfler. Meselâ anası, onbir, oniki yaşında bir küçücük kızı evleri Ayamavri'nin bitiminde. Balıkçı babası bir fırtınada üç gün olmuş kaybolalı. Konu-komşu: **«Ağlar, gelir... o gelmezse nişanlın var..»** demişler. İki keçi yavrusu akşam üstü kıra kaçmış, kız onların peşinden koşmuş, ortalık kararmış, keçi yavrularını bulamamış, ama karşısına dev gibi bir adam çıkmış, Ayamavri'den olmayan bir meçhûl adam, yüzünü bile fark edememiş kızcağız, bir yabancı gemiden bir tayfa, kızı hemen bütün gece acı baskının altında kırda tutmuş, sabaha karşı ağlaya ağlaya eve dönen perişan kızın babasının devrilmiş boş kayığını bulmuşlar, nişanlısı da kızı almamış. Keçilerin kıra kaçdığı akşam küçük kızın önüne niçin bir papaz çıkmamış da ırz düşmanı bir haydud çıkmış?

Petri onbir yaşında, mektebde akrânı çocukların hepsinden kuvvetli olduğu halde, ne zaman ki bir meselede haklı olsa, ona hakkını tes etmezlerdi, hiç münasebeti yok iken: «Baban kim?» diye sorarlardı. **«Senin anan putânadır!...»** derlerdi. Ve haklı Petri, boynunu büküp bir köşeye çekilmeye mecbur olurdu ve mektebi de bu yüzden bırakmışdı.

Evleri tek oda idi. Sığıntı oturuyorlardı. Bir gece anasına Ayamavri'nin büyüklerinden bir misâfir gelmişdi. Herkesi damının altına kapayan tufanı andırır yağmurdan istifâde etmiş ve yüzünü sımsıkı örtüp gizlemişdi. Evlerine girdikden sonra yüzünü Petri'ye de göstermedi. Çocuğu savmaya mecbur kalan kadın: **«Git... bu gece Daskalos'un evinde yat..!»** dedi; elbet ki yağmur altında avluda yatıramazdı. Daskalos, Petri'nin bir yıldan beri terkettiği mektebin muhterem hocası, çok okumuş adam, Ayamavride papazdan sonra en muhterem adam.

Kara sakallı o muhterem adam küçük ve ürkek bir elle vurulan kapusunu açdı. Putânanın bir kız gibi güzel oğlu, başı açık, yalın ayak, sırıl sıklam, mum ışığının karşısında utandı, sıkıldı ama söyledi: «Anamın.. dedi, misafiri var, bu gece beni buraya gönderdi yatmam için...» Islak kâkülleri alnına yapışmış çocuğun yüzündeki yağmur damlaları mı, göz yaşları mı, Daskalos ayırd edemedi. Evinde tek başına oturan bekâr adam küçük misafirini kabul etti ve herşeyden evvel üstündeki ıslak şeyleri almak için onu çırıl çıplak soydu.

Bu eve girerken yüzündeki yağmur damlaları mıdır, göz yaşları mıdır ayırd edilmeyen Petri, ertesi sabah ağlayarak ayrıldı. Muhterem adam:

— Sana kimse inanmaz.. dedi, çünkü anan Putânadır, ama istersen sana kilisenin sandığından esvab yaptırırım, pabuç aldırırım çıplak ayaklarına!...

Haftalar, aylarla iki yıl geçdi, Petri'nin evine gitmediği geceler çok oldu. Küçüğün mâcerâları dolaşık bir yumak da değildir, öylesine kesilmiş, kırpılmış iplik parçalarıdır ki düğümlenip eklenemez; anlatılmaz.

Çıkan kısmın özeti

GEÇEN YÜZYILIN SONLARINDA «GALATA CANAVARI» VE «BIÇAKÇI» LÂKAPLARI İLE ANILMIŞ MEŞHUR CANİ AYAMAVRİLİ PETRİ BİR FAHİŞENİN ONDÖRT YAŞINDA İKEN DOĞURDUĞU İLK VE SON ÇOCUĞU İDİ. FEVKALÂDE GÜZEL BİR ÇOCUKTU. SEFALET İÇİNDE YOĞURULMUŞTU. KÜÇÜK BİR ÇOCUK İKEN DOĞDUĞU ADA AYAMAVRİ'DE MEYHANE ÇIRAKLIĞI VE KÖÇEKLİK YAPIYORDU. BU ARADA KEFALONYALI LEFTERİ KAPTAN NAMINDAKİ AZILI KORSANLA AHBABLIK KURDU. BİR GECE MEYHANEDE SAKİLİK YÜZÜNDEN ÇIKAN HADİSEDE PETRİ BAŞKA BİR KORSANI İSTRATİ İSPİRO'YU BIÇAKLA ÖLDÜRDÜ. SONRA DA LEFTERİ İLE KAÇTI. 4 YIL DENİZLERDE DOLAŞTI. NİHAYET 11 KASIM 1874 TARİHİNDE İSTANBUL'A AYAK BASTI. LEFTERİ KAPTAN İLE LAVİRENTOS ADIYLA MARUF MEYHANEYE GİDERKEN AKLINA BU ŞEHİRDE KALMAYI KOYMUŞTU.

Nihâyet anasının katledildiği gün Kefelonyalı Lefteri Kaptanla tanışacağı meyhâneye çırak oldu. Bir müddet sâdace çırak, ama yine Putânanın oğlu.

Çocuk mâtemi, elbet ki kısa sürecekdir. Sonra sonra güzel sesi ile şarkılar söylemeye başladı ve ayaklarından ağır kunduralarını atarak kâh kalem kalem parmaklarının üstünde yürüyüp dolaşarak, kâh topuk vurarak o oyun oynadı. Onun sesi ve oyunları için o meyhâne doldu doldu boşaldı.

defa duymusdu ve evvelâ yanındakilerden, Lefteriden, Lambodan, Tomadan, Hristodan, Koçisden aczinden haz alan o Kefalonyalılardan. Sonra?... Karşısına kim çıkacaksa, o bilmediklerinden nefret ettiğini duydu.

Alnına vurulan zillet damgasını ancak Büyük İstanbul'da kazıyıp atabilecekdi. Hiçbiri yerini bilmediği, tek sokağına adımına atmadığı bu şehri kendisine doğduğu Ayamavriden çok yakın buldu, sanki onsekiz yaşının boyunca âşinâsıymış gibi; kendisini kaybettiredecekdi bu şehirde, mutlakaa, mutlakaa.

DİPSASMENA... DİPSASMENA!...

Ve bir gece ıslak avuçlarını kokladığı zaman kan kokusu aldı Putâna!

Lefteri Kaptanın gemisi Poseidon İstanbul Limanına girerken büyük şehrin üstünde bir Ekim güneşinin battığını gören Ayamavrili Petri istikbâlini ilk defa düşünmüşdü ve insanlardan nefret ettiğini de ilk

Cebinde meteliği yokdu. Korsanının yanında denizlerde dolaşırken paraya ihtiyaç duymamışdı. Bu büyük şehirde kaybolmaya karar verirken o ihtiyacı da duydu. Kuzu gibi ve kanarya gibi artık beslenmeyecekdi, kartal gibi ve kurt gibi avını kendi bulub paralayacakdı, yiyecekdi. Basdığı zaman yeri sarsabilen ayakları ve tuttuğunu kırıp koparan pençeleri onu aç bırakmayacakdı.

DİPSASMENA... DİPSASMENA!...

Avuçlarını koklayan delikanlı belki yine kan kokusu duydu, ama Lefteri Kaptana başka şey sordu:

— Köçek var mı Lavirentos'da?

— Niçin sordun?

— Galata köçeklerinin nasıl oynadığını görmek isterdim..

— Lavirentos dünyada bir tâne... eşsiz meyhâne... köçekleri de var elbet, ama senin de eşin yok Petri... Lavirentosun üstüne meyhâne ve senin üstüne köçek yokdur dünyada!

Petri'nin yüzüne bir tebessüm çizildi, ama övülmeden duyulan gurunun çizgisi değildi.

Asrın en büyük cânisi Galataya ayak atmak üzereydi.

YARIN

Galata'nın Petri'ye ilk sesi: «Süslü Putâna!»

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

Maraş'ta Ermeni azgınlığına ilk kurşunu atan Sütçü İmam olmuştu

— 13 —

Yusuflar mahallesinden inerken bunları gördüm. Şuraya buraya nöbetçi dikiyorlardı. Çarşı başına varınca bir Fransız devriyesi ile karşılaştım. İçim bir tuhaf oldu. Anlatamam.

Nereye gitsem silâhlı Fransız devriyeleri ile karşılaşıyordum. Sonra iki Türkün gâvurlar tarafından Kırklar kilisesine götürülerek öldürüldüklerini duydum. Bu bana çok dokundu. Ermeniler çok azmışlardı. Çarşıda tek başına dolaşan Türklere ha-

Galata canavarı
BIÇAKÇI PETRİ
Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Çıkan kısmın özeti

GEÇEN YÜZYILIN SONLARINDA «GALATA CANAVARI» VE «BIÇAKÇI» LÂKAPLARI İLE ANILMIŞ MEŞHUR CANİ AYAMAVRİLİ PETRİ BİR FAHİŞENİN ONDÖRT YAŞINDA İKEN DOĞURDUĞU İLK VE SON ÇOCUĞU İDİ. ANNESİNİN KÖTÜ YOLA DÜŞTÜĞÜ SIRADA O DA ÇOK ŞEY KAYBETMİŞTİ. BU ADADA «PUTÂNA» DİYE ÇAĞRILMAYA BAŞLAMIŞTI. AYAMAVRİ'DE MEYHANE ÇIRAKLIĞI VE KÖÇEKLİK YAPIYORDU. LEFTERİ KAPTAN NAMINDA AZILI KORSANLA AHBABLIK KURDU. BİR GECE MEYHANEDE SAKİLİK YÜZÜNDEN PETRİ İSTRATİ İSPİRO'YU BIÇAKLA ÖLDÜRDÜ. SONRA DA LEFTERİ İLE KAÇTI. 4 YIL DENİZLERDE DOLAŞTI NİHAYET İSTANBUL'A AYAK BASTI. LEFTERİ KAPTAN İLE LAVİRENTOS ADIYLA MARUF MEYHANEYE GİDERKEN AKLINA BU ŞEHİRDE KALMAYI KOYMUŞTU.

Galata'nın Petri'ye ilk sesi: "Süslü Putâna!,,

— 4 —

Kaptanla Petri'yi gemiden iskeleye kayıkla Koçis götürdü; dönüşlerinde seslenecekler, vardiyada kim ise, gelip alacaktı. Lefteri karaya çıkarken:

— **Yarın akşam çatlayıncaya kadar içeceğiz Lavirentos'da.. dedi, birimiz gemide kalacak, birer saat vardiya tutacağız, ben bile.. Siz içip eğleneceksiniz!**

O zamanlar yalnız Galata'da değil, bütün İstanbul'da sokak feneri yoktu, gece sokaklar, hele dar ara sokaklar zifiri karanlığa gömülürdü. Yalnız meyhâneler, kahvehâneler, hamamlar, oteller ve bir de karakollar kapularına birer fener asardı. Meyhânelerin en kalabalık zamanı ikindi ile akşam arası idi, yatsıdan sonra yalnız Galata ile Beyoğlunda bir iki saat daha geç kalmalarına göz yumulurdu. Ama kepenklerini indirip saklı olarak sabaha kadar içip eğlenilebilirdi, sokağa ışık ve ses sızmamak şartiyle.

Galata'da bir kaç büyük kahvehâne ile hamamların hepsi sabahçı idi. Evsizlere, yataksızlara, yahut kendi semti çok uzak olanlara ufak bir ücretle han, otel hizmeti görürlerdi. Han odalarına taşradan gelenler kendi yatak denkleri ile gelip yerleşirlerdi. 1874 de Galata'da ve Beyoğlun'da oteller, gece misafirine hazır yatak bulunduran yerler çok yeniydi, hem çok azdı. Hemen hepsinin ismi de yabancı idi. Galatada sekiz on otel vardı; ancak beşinin ismini biliyoruz: «Mediteran» (Akdeniz), Marsilya, Mayorka, Epir, Vualiye (Yelkenli Gemi). İstisnâsız hepsinin hem yatakları ve sâir eşyası, hem de şöhretleri kirliydi. Para karşılığı kâtipleri ve uşakları her türlü hizmeti hiç tereddüt etmeden görürlerdi. İçki sofrası kurarlar, fâhişe yahut kötü delikanlı bulup getirirler, uşakların tâzeleri de, ki hepsi gayri müslim ve gayri Türktü, çoğu Rum, eğer müşteri iltifat ederse odasında kalabilirlerdi. Yarı umumhâne yerlerdi.

"Nasıl ?.. Güzel miyim süslü oğlan ?,,

(SABİHA BOZCALI)

1874 de Galatada Yükselkaldırımda, Kuledibinde, Kemeraltında, Şarap İskelesinde üç beş sokak vardı ki evleri gündüz ve gecenin erkence saatlerinde misâfir kabul ederdi. Gece vakit çok gecikirse yabancı erkeğe kapu açılmazdı. Kadın için değil, soygun için iş olmasından korkarlardı.

Gece yatsıdan sonra fenersiz sokağa çıkmak yasaktı. Kol, ekseriya bir çavuş ile üç zabtiye neferinden mürekkeb devriye, fenersiz dolaşanları çevirir, evvelâ ayak üstünde sorguya çeker, eğer hâlinden veya yüzünden kötü adam, hırsız ve uygunsuz olduğu şüphe edilirse karakola götürülürdü.

Lefteri Kaptanla Petri karaya çıkarken fener de almışlardı. Galatada daha on adım atmamışlardı ki bir karanlık yerden tatlı bir kadın sesi işittiler; Rumca:

— Ev ve kadın lâzım mı?.. diye sordu.

Petri durakladı, ilk defadır kl kendisine kadın için istek soruluyordu. Lefteri «**bir Galata orospusu**» mânâsına delikanlının kolunu sıktı ve karanlığa cevap verdi:

— **Gel de yüzünü görelim yosmam!..** dedi.

Sesin geldiği yerden çömelmiş bir vücut ayağa kalktı ve korsanla zenânesinin yanına geldi. Petri elindeki feneri kadının evvelâ yüzüne tuttu, sonra yavaş yavaş ayağına kadar indirip tekrar yüzünü aydınlattı.

Bu sokak fâhişesi en çok ondokuz yirmi yaşlarında kadardı, ve bir selvi fidanı dalı gibi ince uzundu. Yüzü bir hârika idi; kapkara saçları aslında dağınık ama başına attığı kara bir örtünün içine alınmıştı. Mermer beyazı üstüne çekilmiş kara kaşların altında uzun kara kirpikli iri kara gözler, süzme bir boyun, göğsünde köprü kemikleri çıkmış, üstünde belden kuşakla sıkılmış ve etekleri diz kapaklarının hizâsında kara bir fistan, bacakları ve ayakları çıplak, ayaklarında da portal terlikler vardı. Küçük kadın, belli ki sefâlet içinde ve belki de aç, gülümser yüzle Petriye sordu:

— **Güzel miyim?.. dedi.**

— **Hem de nasıl!**

— **Gel götüreyim seni odama süslü oğlan..**

Delikanlı Lefteri Kaptanın yüzüne baktı. İzin verirsen ben bu kadınla giderim diyesiye. Bakışta bana azıcık para ver mânâsı da vardı. Ah ne olurdu kesesi, parası olsaydı.

— Ben senden para istemedim.. dedi.

Ve Petriye:

— Feneri ver ona, gel götüreyim seni odama.. dedi.

Lefteri Petriyi kolundan tutup çekti:

— Bunlar Galatada sürüyle.. Yarın daha güzelini bulacaksın.. Hem bu verem, bir deri bir kemik.. dedi

Lefteri, Kaptanla Petri'yi Galataya ayak bastıktan sonra ilk karşılayan karanlıkta bir Rumca ses oldu ve "Ev ve kadın lâzım mı?,, diye sordu

Lefteri Kaptan kesesinden bir kuruş çıkardı, o zamanın gümüş parası, mermer beyazı üstüne kara nakışlı kıza verdi:

— Biz meyhâneye gidiyoruz!.. dedi.

O zamanlar beş kuruşa öyle kadınlarla bir gece kalınabilirdi.

Delikanlı yüzünden ayağına fener tutarken fâhişe de güzel oğlanı saçından — topuğuna görmüştü, alıcı gözle; Lefterinin verdiği kuruşu aldı, Kaptana:

Petri korsanının yanında yürüdü Küçük kadın, oğlanın kendisini bırakmasına kızmadı, belki de içinden «**Başka bir şey yapamaz**» dedi ama dilini de tutamadı:

— **Süslü Putâne!..** dedi ve güldü, kesik kesik.

O kesik kadın kahkahası ile o iki kelime, Petriye, bir anda, ayak bileklerinden boynuna kadar yılan gibi sarıldı. Sağ elinde fener vardı, sol eliyle kuşağında bıçak arandı, Ayamavride İstrati İspiroya fırlattığı bıçağı.

Lefteri Kaptan:

— **Kızma..** dedi, «**Bunlar senin gibi güzel oğlanları kıskanırlar!..**»

Lefteri haklıydı. Lâflarına kızılmaması gereken bu sokak orospuları Galata'da pek çoktu. Onbeş yirmi adım sonra önlerine bir kadın daha çıktı:

— **Ev ve kadın lâzım mı?..** dedi.

Bu sefer Petri yürümek istedi, Lefteri durdu:

— **Bak bir kere.. dedi, belki bu daha güzel..**

Aynı körpelikte, aynı kılıkta, aynı verem güzelliğinde idi, Lefteri ona da bir kuruş verdi ve:

— **Biz şimdi meyhâneye gidiyoruz. dedi, evin nerede, adın ne, söyle, dönüşte belki geliriz.**

— **Adım Vasiliki... Pamuk Vasilin kardeşi diye ara.. Kemeraltında Kuyu Sokağında. ama beklerim.**

Pervâsız, Petriyi yanağından öptü:

— **Hele seni Pedîmu. dedi.**

Petri gülümsedi. Lefteri zan etti ki daha başlangıcında delikanlısı bu gece âleminden çok hoşnuttur.

YARIN :
Lavirentos Meyhânesi

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Ermeniler bir gece silâhlanıp 27 Türk'ü şehit etmişlerdi

— 14 —

Pazarlık elbiselerini giyerek onları karşılamaya gittiler. Bütün kiliseler çanlarını çalıyorlardı. Bütün papazlar da halkın önünde onları karşılayıp kucakladılar.

ise söze şöyle başladı:

«— Ermenilerin Maraş'ta Türklere açıktan açığa çatmaya başlamaları tâ Seferberlikte, 1331 yılında başlar. O zamana kadar onlarla iyi geçinirdik. Bir gün Ali Ka-

«Kâmil Efendi alacağını istedi. Ama kendisine bir kuruş bile vermediler. Borçlarını eski bir borçtur diye inkâr ettiler. Kâmil Efendi kavga etmeye de kalktı. Ama ne yapabilirdi? Birşey alamadı. Canımız sıkılmış, oradaki kilisenin duvarı dibine oturduk. Ne yapacağımızı konuşup duruyorduk.

«Derken akşama bir saat kala kilisenin çanı vurmaya başladı. Bunu işiten birçok kimse kiliseye doldu. Oraya neden dâvet edilmiş bulunduklarını da çok geçmeden öğrendik. Yarım saat sonra topluluk dağılırken hepsinin de elibeselerinin altından ki-

Galata canavarı
BIÇAKÇI PETRİ
Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Akdeniz'de şöhreti her yana yayılmıştı...

Lavirentos Meyhanesi

— 5 —

Karaköy Hamamının önünden Tophâneye doğru uzanan caddeye çıkdılar. Cadde, kendileri gibi fenerli ve türlü kılık kıyâfetde adamlarla doluydu. Kahvehânelerden, aşçı ve işkembeci dükkânlarından ve büyüklü-küçüklü şarabhânelerden ve meyhânelerden caddeye bir uğultu taşıyordu; kâğıd ve tavla oyunları çekişmeleri, tezgâh başlarının türlü dillerle yüksek konuşmaları, Rumca ve Türkçe şarkılar; keman, ud, mandolin sesleri ve bir iki yerde lâterina ve bir iki yerde zurna, çığırtma. En aşağı tabakadan sâzende ve hânendelerle eğlenen eblâf ve esâfil takımı ki hepsi içdikden sonra körkütük sarhoş, cebelerindeki son metelikleri sımsıkı tutarak sabahçı kahvehânelerine ve hamamlarına dolacaklardı.

Lâvirentos Meyhânesi : Fıçıları, sofrası, barbası, aşçısı, uşağı, sâkisi ve köçeği..

Petri, Galata'nın o büyük caddesinin kaldırımlarında çok rahat yürüyordu; çorabsız çıplak ayaklarına geçirdiği arkası basık pabuçlarının yumurta ökçesi oğlanın levendâne adımlarında yere tak tak vuruyor ve her adımı atışında ayak bileklerine kadar düşmüş şalvarının ağı sağa - sola sallanıyordu. Mavi püsküllü omuzda, mavi câmedanı sırtında, kırmızı Trablus kuşağının bir ucu sarkmış, alnında kasımpatı kâkülleri, pek afili cakalıydı. Kulağına gelen bâzı konuşmaları Türkçe olduğu için anlamıyordu, ama kendileri için, belki de yalnız kendisi için olduğunu sezdi:

— **Kefalonyalı bunlar...**

— **Fener çeken kıyak oğlan...**

— **Kaptan zenânesi olacak...**

Bir tulumbacı: **«Yâ hey...»** diye nâra attı ve bir tersâne bıçkını koşma söyledi:

PARLAK KUNDURANIN YÜZÜNE BASAR
ZELZELEYE VERİR ÂLEMİ SARSAR
SALLADIKÇA ŞALVARININ AĞINI

Kefalonyalı korsan Lefteri Kaptanın Petri'yi götürdüğü Lavirentos Meyhânesi zamanımızda mevcud değildir, o caddenin adı da değişmiştir; 1874'de Topçular Caddesi denilirdi, zamanımızdaki ismi Necâtibey Caddesidir, Lâvirentosun yeri, Necâtibey Caddesindeki ikiz mâliye binalarının bulunduğu yerdir. Cenevizlilerden kalma meyhâneydi; asırlar boyunca sîmâsı muhakkak ki çok değişmiş, fakat yelkenli gemiler devrinin sonuna kadar Lavirentos'un değişmeyen tek tarafı bir gemici meyhânesi oluşu idi. Galatanın kaldırım kabadayıları ve kopukları, eli bıçaklı haytaları ve onların kanatları altında bir sürü gunsuz pırpırı genç de müşterileri arasında idi.

Bu meyhânenin içinde en az konuşulan dil Türkçe idi. Türkçe, Karadeniz yalısı uşakları kayıkçı, mavunacı, salapuryacıların ağzından duyulurdu. Müşterilerin büyük kalabalığı, Rum, İtalyan, Fransız, Maltız, İngiliz gemicileriydi. Meyhâneci ile aşçıları Rum, hattâ Yunanlı, mahbub sâkileri de Sakız yahud İmroz adalarında sureti mahsusada getirtilmiş Rum civanlarıydı.

Zemini taş döşeli, derinlemesine uzanmış alan gibi yerdi. Kapudan girilince sağda oymalı ve nakışlı ve mermer sütunlu bir tezgâh vardı. Tezgâhın ön kısmını teşkil eden mermerin üzerinde, eski Yunanlıların bağ bozumu şenliklerini gösterir bir kabartma görülürdü, beceriksiz bir heykeltraş, belki âdî bir taş yontucu, sözde Diyonissos olacak, suratsız bir gencin etrafında başları asma yaprağı çelenki birtakım ayyaşlar toplamışdı. Bilhassa Rumlar, tamam sarhoş olup giderlerken son bardaklarının dibinde bırakdıkları birkaç yudumluk şarabı bu mermer kabartmada Diyonissos'un yüzüne nezir yerine dökerlerdi ve yıllar, yıllar boyunca şarab serpile serpile o yüzü öbürlerinden gayri bir renk almışdı.

Dip duvar boyunca üst üste şarab fıçıları dizilmişdi, ağız taraflarındaki çapı bir adam boyu dev fıçılardı; kocaman ağaç lülelerine boy boy merdivenlerle çıkılır, şarab tahtadan kovalara, çöpçeklerle alınırdı. En makbulleri Bozcaada ve Bübülce şarablarıydı. İki büyük fıçı Arkona Şarabı da pek müstesnâ müşterilere mahsusdu. Fıçılardan çöpçeklerle alınan şarab sofralara destilerle getirilirdi.

Bu an'aneli meyhânede masa yokdu. Açılır kapanır bodur iskemleler üzerine kalaylı bakır sinilerle sofra kurulurdu. Sobra başlarında yine bodur hasırlı iskemleler üzerinde oturulurdu. Fakat Lâvirentosda sofra açdırıp kurdurmak ve o sofrada tek başına veya birkaç arkadaşla işret etmek her kişinin kârı değildi; dolgun kese ve aynı zamanda zağlı bıçak sâhibi olmak gerekirdi.

Bir tulumbacı "Yâ hey„ diye nâra attı ve bir tersâne bıçkını koşma söyledi: "Parlak kunduranın yüzüne basar, Zelzeleye verir âlemi sarsar, Salladıkça şalvarının ağını...„

Tezgâh üstünde, ayakda bir, iki tek atıp gidecekler için hazırlanmış raki kadehleri, şarab bardakları ve tabak tabak mezeler, çeşidli turşu, leblebi, tuzlu balık, beyaz peynir gibi şeyler dururdu. Tezgâhbaşı müşterileri, henüz sofra kurdurup açacak kadar tüyünü düzmemiş, veya bıçağına şöhret verecek kanı dökmemiş, ama yere basdığı zaman topuğu kürtder, bileğini büken çıkmamış çârebrû palikaryalarla bu âlemlerde nam salmak için bıyık buracakları günü iple çeken mürâhik Kalopedilerdi.

Lavirentos'un, bu büyük meyhânenin tavanının ortası, tıpkı hamam câmekânları gibi açık ve bu kısmın etrâfı fırdolayı bir tahta parmaklıkla çevrilmişdi; tavanın o açık kısmının üstü de câmekânlı bir çatı feneri ile örtülmüşdü. Üst katda, kapuları, tahta parmaklık ile korunmuş balkon - koridora açılan dört büyük oda vardı. O balkon koridordan aşağıdaki asıl meyhâne görülürdü. Yukarıdaki o dört oda, yanlarına bir sîne bülbülü alıp gelen namlı zorbaların, fuhuş ve sefâhet yolunda etrafına rezîlâne para saçan korsan kaptanların halvethâneleriydi. Her biri zehri kaatil fedâiler, ayakdaşlarla gelir, meyhânenin iki sâzendesi, peyli köçekleri ve sakız mahbûb sâkîleri olduğu halde dışarıdan beğendikleri çalgıcıları, köçek ve çengileri, fâhişeleri, kadehkârları getirtirlerdi. O halvethâne odalara yandaki sokaktan küçük bir koltuk kapu ile girilirdi. Yukarıdaki cünbüşün velvelesi alt katdaki asıl meyhâneye akseder, bilhassa tezgâh başındakiler Barbaya kaşla, gözle «kimdir?» diye sorduklarında Barba bir namlı hayta veya korsanın adını söylerdi. O zaman o pençeli mürâhik de: **«Burada ayaklarıma kara su indi artık, beni tanıt o çorbacıya, biz de artık sofraya oturalım..»** diyerek kendisinin Barba tarafından fedâî olarak peşkeş çekilmesini isterdi.

Lavirentos'un büyük bir mutfağı vardı. Mevsimine, zamanına göre türlü av etleri ve balıklardan tandır kebabına, kuzu çevirmesine, istakoza, havyara varınca, bir kuş sütü eksik, sofraları nefâisden mezelerle donatırdı. Öyle bir mutfak ki, meselâ, görünüşde kapkara bir mürekkeb balığı yahnisinin lezzetinin şöhreti, Kadiks'den, İskenderiye'ye varınca Akdeniz'in bütün limanlarında söylenirdi.

YARIN :

Bir geveze Kalopedi'nin zâlim kamçısı

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Maraşlıları için için kaynatan Fransız ve Ermenilerin aşırı taşkınlıklarıydı

— 15 —

Ama Sütçü İmam kurşunu atınca Türkün ölmemiş olduğunu ve ölmeyeceğini cihana hatırlatmış bulunmaktadır.

Bugün Maraş'ta, bu olayın geçtiği Uzunoluk caddesinde ufak ve mütevazi bir anıt vardır. Ama bunun mânevî değeri pek büyüktür.

Şimdi gelelim bu olayın hikâyesine.

Sütçü İmamın asıl adı Ali imiş. Bugün yıkılmış bulunan Uzunoluk mescidinde hem imamlık yapıyor, hem de buna yakın bir dükkânda sütçülük ediyormuş. Elli, elli aziz okuyucular... İstilâcı düşmana ve onun haris yardakçılarına atılan ilk kutsal kurşunların kurtuluş tarihi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Bir putâna haklı olabilir mi?

PİS GEVEZE KALOPEDİ'NİN ZALİM KAMÇISI

— 6 —

Lavirentos'un 1839 da Saçlı Panayot adında namlı bir köçeği vardı ki o tarihte kadın korsan Eğribozlu Despina tarafından kaçırılmıştı; İstanbul'da meyhâne köçeklerinin sürü sürü dolaştıkları o devirde Lavirentos'a bir yenisi bağlanmamış ve bu büyük meyhâne köçeksiz kalmıştı, ama Panayot da hiç unutulmamışdı. Meyhânede, târif ettiğimiz balkon-koridora altından destek olan dört kalın ahşab direkden birine, köçek Panayot'un pabucunun bir teki hâtıra olarak asılmışdı. Siyah sahtiyandan ökçesi basık ve topuğu gümüş nalçalı olan pabucu, Despina tarafından yarı zorla gemiye atılırken Panayot ayağından düşürmüştü. Lefteri ile zenânesi Petri, Lavirentos'a bu vak'adan onbeş sene sonra gelmiş oluyorlardı.

«Otur!.. dedi, o putânanın haklı olduğunu öğren»
(Sabiha BOZCALI)

Dört yıla yakın zamandanberi Galata'da görünmemiş olan Lefteri Kaptan ile genç arkadaşı meyhâneciler tarafından nümâyişli hürmetle kaşılandılar. Lefteri Petri'ye Galata'nın bir meyhâne âlemini göstermek için yukardaki itibarlılar odasına çıkmayıp sofrasını aşağıda kurdurttu. Büyük sininin üstü siyah Rus havyarından yılan balığı pastırmasına, karaca külbastısına varınca belki kırk çeşit mezeyle donandı, ve Lefteri Kaptan tezgâh başındaki palikaryalı kalopedilerden dört genci sofrasına dâvet etti; hepsi can atarak geldiler ve sofranın başına gelir gelmez türlü diller döküp yardakcılığa başladılar, «aman şu herifin gözüne girelim» kaygusu ile sözü yanındakinin ağzından kaparak konuşdular. Yaygaralı bir sohbet ki Lefteri kime ne cevap vereceğini şaşırdı. Bu arada kalopedilerden bir geveze:

— **Siz o taraflardan geliyorsunuz, Volâri Goletinin kaptanı İstrati İspiro'yu Ayamavri'de bir putâna bıçaklayıp öldürmüş, diye işittik, doğru mudur?..** diye sordu.

Kaşları çatılan Lefteri Kaptan sözü değişdirdi, bildiği halde:

— **Direkde asılı şu pabuç nedir?..** diye sordu.

Aynı geveze kalopedi bilgiçlik tasladı:

— **Saçlı Panayoti'nin pabucudur.. Galata'da onu giyecek köçek ayağı kalmadı artık..**

Fakat Petri, kaşlarını çatmış olan Lefteri'nin tamamen aksi, yüzünde bir tebessüm ile kaptanın kapatmak istediği konuya döndü, kalopediye:

— **Doğrudur..** dedi, **İstrati İspiroyu meyhâne çırağı bir putâna bıçakladı Ayamavri'de, ama oğlan haklıydı..**

Kalopedi:

— **Bir putâna haklı olabilri mi?..** dedi.

Lefteri gözlerini dehşetle açdı ve bağırdı:

— **Git buradan, def ol!.**

Yaranmak isterken bir pot kırdığını anlayan, fakat kırdığı potun ne olduğunu kestiremeyen kopuk delikanlı sofradan kalkarken Petri yerinden fırladı ve onu kuşağından tutup:

— **Otur..** dedi, **otur!. Bir putânanın nasıl haklı olacağını öğren!.**

Petri «O putâna haklıydı» diye başladı. «O putâna haklıydı... Bakın anlatayım size, kan niçin ve nasıl döküldü, gözlerimle gördüm. Kaatil 15 yaşında idi, yüzü bana benziyordu ve çok güzel oyun oynuyordu.» Sonra uzandı, direkte asılı duran gümüş nalçalı pabucu aldı, sol ayağına geçirdi...

O gece meyhânede bir Maltız kaptanın kurdurduğu ve etrafında yine beş-altı kişinin toplandığı ikinci bir sofra vardı, tezgâh başında da en azdan on kişi içiyordu. Bütün gözler Lefteri'nin sofrasına dikilmişdi ve herkes susmuşdu. Ayamavrili Petri uzun boyu ve civelek vücud yapısı ile ve güzel yüzü ile ve pitoresk adalı kıyâfeti ile meyhânenin havasına bir anda hâkim olmuşdu, yüksek sesle ortaya:

— **İstrati İspiro'nun nasıl öldürüldüğünü ve kaatilin ne kadar haklı olduğunu gözlerimle gördüm, yalnız bu kalopediye değil, hepinize anlatacağım!.** dedi.

Sininin ortasında duran şarab destisini alarak ağzına dikdi, ve içmeye başladı. Şarabı, kızgın güneş altında tarlada çalışmış bir orakcının su içdiği gibi içdi, ve hikâyesine:

— **O putâna haklıydı..** diye başladı, **«o putâna haklıydı.. Bakın anlatayım size kan niçin ve nasıl döküldü, gözlerimle gördüm.. kaatil onbeş yaşında idi, yüzü bana benziyordu ve çok güzel oyun oynuyordu..**

Petri çalgıcılara bir köçek havası tutturmalarını emretti ve oyun havası başlarken devam etti:

— **Evet.. çok güzel oyun oynardı o putâna.. şu direkde asılı duran pabucu ayağına giyecek köçek Galata'da artık kalmamış diyorsunuz, ama o çocuk bu pabucu ayağına giymeye lâyık bir köçekdi..**

Uzandı, ve direkde asılı duran gümüş nalçalı pabucu aldı, bu bir sol ayak pabucuydu, sol ayağından kendi pabucunu çıkardı ve o ayağına Saçlı Panayoti'nin gümüş nalçalı pabucunu geçirdi ve bir sâkî oğlancığın koşub getirdiği zilleri ellerinin uzun uzun parmaklarına bağlattı. Ve sonra oynak bir polkayı andıran hava ile, biri gümüş nalçalı, pabuçlarının ökçelerini takırdatarak şöyle bir yürüdü. Bu yürüyüş hârika bir köçek peşreviydi.

YARIN :

Dehşetle seyredilen rakıs ve dehşetle dinlenen itiraf

Sütçü İmam Cumhuriyetin ilâ

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Galata Canavarı o gece doğdu

Dehşetle seyredilen rakıs ve dehşetle dinlenen itiraf

— 7 —

Petri evvelâ şöyle bir yürüdü, hârika bir köçek peşreviydi. Sonra koşarak bir döndü ve dönerken yerden belki yarım metre uçtu ve tek ayağının üstüne düşüb zil şakırtıları ile bir pervâne oldu ki gözler delikanlının hareketini tâkib edemeyecek hâle geldi.

Köçek miydi?... Fıskiye miydi?... Çağlayan mıydı?... Dönen bir şakırtı!

Sonra birden mıhlanmış gibi durdu. O birden duruşla vücudunu yere serilmemesi için ayaklarda o ne mahâret ve bacaklarda o ne kuvvetdi.

Parmaklarındaki zilleri çıkarıp attı ve Rumca meşhur şarkısını söyledi:

Yürüdü, koşdu, uçdu, o gece Lavirestos'da en güzel oyunlarından birini oynadı.

BANA ŞARAB VER
GÜMÜŞ AVUÇLARINA DOLDUR
ŞARABI AVUÇLARINDAN İÇEYİM
KANA KANA!

Uzun uzun parmaklı avuçlarını birleşdirip Barba'ya uzattı:

— **Doldur!**... dedi.

Ve ağır ağır Lefteri Kaptana yürürken:

— **İşte böyle**... dedi, **«o kaatil putâna çok içdi ve çok oynadı, sonra, tıbkı benim gibi, avuçları ile bu Lefteri Kaptana şarab götürdü**...

Kefalonyalı kaptan, meyhânedeki öbür insanlardan farksız, Petri'yi hayretle ve azıcık d korku ile seyrediyordu. Delikanlının avuçlarından şarabı da korku içinde içdi, o şarab içerken Petri:

— **İşte böyle**... dedi, **tam bu anda İstrati İspiro o çocuğa bıçak attı, ama çok sarhoşdu, vuramadı, bıçak bir direğe saplandı**...

Petri avuçlarını kokladı:

— **İşte böyle**... dedi, **putâna avuçlarını kokladı ve kan kokuyor bu şarab dedi... ve hemen döndü, şimşek gibi bir hareketle**...

Petri şimşek gibi bir hareketle Lefteri'nin sofrasında oturan palikaryalardan birinin kuşağındaki bıçağı çekip aldı:

— ... **Direğe saplanmış olan bıçağı aldı, işte böyle, benim aldığım gibi ve geriye, İstrati İspiro'ya fırlattı**...

Geveze Kalopedi bir çığlık attı, fakat Petri, palikaryanın bıçağını ona değil, büyük bir şarab fıçısının ağaç lülesini nişanlayarak fırlatmışdı; bıçak lülenin kelebeğine o kadar şiddetle uçup çarpdı ki kelebek o darbe ile döndü ve fıçıdan bir çeşme gibi şarıl şarıl şarab akmaya başladı.

Meyhânedekiler artık İstrati İspiroyu öldüren putânanın karşılarındaki delikanlı olduğunu anlamışdı. Petri:

— **Ve işte böyle**.. dedi, **kanı böyle akmaya başladı**...

Karşısında titremeye başlamış olan kaldırım kopuğunu mintan yakasından tutup kaldırdı:

— **Kapomedi**... ...**sana bıçak atmaya değmez, sana tokat atılır**... dedi.

Sağ eliyle oğlanın yüzüne iki sert şamar indirdi:

— **Bıçağın var mı**... **çek yürü bıçaksız putânanın üstüne**... dedi

Meyhânede tek insan, Lefteri de dahil, bu sahneye müdahale edemedi Petri'nin gözleri bir câni vahşetiyle bakıyordu.

Galata Canavarı doğmuşdu. O gece Lavirentos'da.

MEYHANEDEKİLER ARTIK, İSTRATİ İSPİRO'YU ÖLDÜREN PUTANANIN KARŞILARINDAKİ DELİKANLI OLDUGUNU ANLAMIŞLARDI. PETRİ: «VE İŞTE BÖYLE» DEDİ «KANI BÖYLE AKMAYA BAŞLADI»

Ayamavrili'nin elinde bıçak yokdu, ama geveze Kalopedi, her an kalbinin üstüne bir bıçak saplanacakmış gibi dehşet içindeydi, geri geri yürüdü, gözleri Petri'de idi, kapuya doğru ağır ağır yürüdü ve sonra birden döndü, koşdu ve sokağa fırladı.

Petri, Lefteri'nin yanına dönüp oturduğu zaman göğsü kabarıp kabarıp iniyordu. Lülesi açılmış fıçıdan şarab hâlâ akıyordu. Barba elinde kocaman bir çöpçekle o fıçıya çıkdı ve çöpçeği doldurdu:

— **Lavirentos'un en güzel şarabı**... **Yirmibeş yıllık Ankona şarabıdır**... **misâfirler lütfen kabul etsin**... **Bu gece artık benden içeceğiz**... **hepimiz içeceğiz**... **aşçılar, çıraklar da, hepimiz**...

Yirmibeş yıllık Ankona şarabı iki sofraya ve tezgâh başına çöpçek çöpçek taşınmaya başladı. Kasırga geçmişdi. Çalgı ve çılgın içki âlemi başladı.

O sırada meyhâneye Türklerin «Tavşan» adını verdiği Sakızlı iki köçek oğlan getirildi; onbeşer yaşlarında, saçları omuzlarında, kıyâfetleri adalı kıyâfeti, Petri'nin kıyâfetinin aynı, fark renkleri idi, câmedanları kara ve şalvarları beyazdı.

O!... Nee pou horeviz ton ton horo aftin tin harin pou ehis ine apo ton horon sou?

O!... Nee plasmene apo asimi i haravhi ine sta st'hi sou?

Şu güzel beyte yakın bir söz olacak:

«RAKKAAS!... BU HÂLET OYNUNDA MIDIR?

EY SÎM BEDENİ... SABAH KOYNUNDA MIDIR?»

Kimdi Nedim'in beytini Rumca'ya çeviren?.. Okuyan Rum hânendenin Nedim'den haberi yokdu, bildiği bir Tavşan övülmüşdü, o kadar.

Vakit gece yarısını geçdi. Uşaklar Lavirentos'un kapusunu kapadılar. Barba, her zaman olduğu gibi: «**Vakittir!...**» diye bağırmadı.

YARIN:

Sarhoş Gemicinin Altın Kesesi

Ermeniler, coşkunca karşıladıkları İngilizleri giderken uğurlamamışlardı

— 17 —

YAZAN:

Sütçü İmam büyük bir vatanseverlik ve din duygusiy-

bu olaylar Türklerle Ermeniler arasındaki son köprüleri atan olaylardır.

Aynı gün geçmiş bir olay

geçerken gâvurun biri karşıma çıktı. Yolumuzu kesti.

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Canî, lâkabını da kendi koymuştu: «Bıçakçı»

Sarhoş gemicinin altın kesesi

— 8 —

Lavirentos'dan, önce Lefteri Kaptanla Petri çıkdı, ikisi de körkütük sarhoşdu. Korsan, kolunu zenânesinin omuzuna atmış, güç yürüyordu; Petri, elinde fener, dimdikdi. Adımlarını sert basıyordu.

Meyhâneden çıkacakları sırada bir uşak pabucunun tekini getirmiş, sol ayağındaki gümüş nalçalı pabuçla değişdirmek istemişdi. Ayamavrili:

— **Yok**... dedi. **Panayotinin pabucunu giyecek ayak çıkdı, şimdi onun yerine Bıçakcı Petri'nin pabucunu asın!. Bakalım onu giyebilecek ve onun yürümek istediği yolda yürüyebilecek ayak çıkacak mı?..**

Lefteri Kaptan Petri'nin omuzunda sürükle-niyordu

O gece Lavirentosda doğan câni, lâkabını da o gece kendi koymuşdu: **Bıçakcı!**

Zifiri karanlık sokak bomboşdu. Petri hemen iki üç adımda bir duruyor, arkasına bakıyordu. Tokatladığı Pis Kalopedi bir pusu kurmuş olabilir, onu arkasından kahbece vurabilirdi. Panayoti'nin gümüş nalçası kaldırım taşlarında o kadar tatlı bir çakırtı çıkarıyordu ki, Petri her adımında sol ayağını mahsus daha kuvvetli basıyordu.

Yağ İskelesine gideceklerdi, fakat Petri yolu bilmiyordu. Lefteri ise bütün ağırlığı ile delikanlısının omuzuna yüklenmiş, gözleri kapalı, adımlarını süfüyordu, hattâ, Petri onu sürüklüyordu; yol gösterecek, târif edecek halde değildi. Petriye bir kaç defa, gözlerini açmadan:

— **Doğru gideceğiz... doğru**... diye mırıldanmışdı.

Bir yol kavşağında delikanlı sordu:

— **Nereye sapacağız?**

— **Bilmiyorum**...

— **Ne yapacağız şimdi?**

— **Bilmiyorum.**

— **Sokakda yatacağız... niçin çıkdık meyhâneden**...

Lefteri gözlerini güçlükle açabildi; ve güçlükle:

— **Bir otel bul**... dedi.

Ve kapandı kapanacak gözlerine ilişen fenerli bir kapu gösterdi:

— **İşte... oteldir**... dedi.

Fenerli kapu Karaköy Hamamı idi. Petri, bir yandan omuzundaki yükü düşürmemeye çalışarak elindeki feneri yere koydu ve kapuyu yumrukladı. Ses gelmeyince tekrar yumrukladı, içerden Türkce seslendiler:

— **Yer yok!..**

Petri de Lefteri de türkce bilmiyordu. Ama Lefteri geldikleri yerin bir hamam kapusu olduğunu fark edebildi:

— **Lutro**... dedi.

Lutro, «Hamam», ama Petri Lutronun da ne olduğunu bilmiyordu. Yürüdüler, bir fenerli kapu önünde daha durdular. Marsilya Oteline gelmişlerdi, Petri'nin yumruk darbesine rumca cevab geldi:

— **Her yer dolu... boş oda yok!**

Delikanlı:

— **Yabancıyız, gemiciyiz, yolumuzu şaşırdık, sokakda kaldık, al bizi içeri, çok para vereceğiz!..** dedi.

— **Bekle... ama para peşin**...

Kapuyu otuzluk bir adam açdı, elinde şamdan vardı. Kirli bir iç donu ve kirli bir iç gömleği ile soyunuk, çıplak ayaklı, ağzı şarab kokan, uyku sersemi, çapaklı gözleri kanlı, posbıyıklı, bıyıkları tıraşı ihmal edilmiş çenesine doğru sarkık bir otel uşağı idi. Petri'nin omuzuna yaslanmış Lefteri'yi görünce:

— **Yaralı mı?..** diye sordu.

— **Hayır... Sarhoş!**

Lefteri de güçlükle konuşdu:

— **Bize yatak bul... çok para vereceğiz... tek yatak olsa da yeter... parası peşin**...

Uşak:

— **Kendi odamı vereceğim... ama bir altın alırım**... dedi.

Lefteri'nin kese çıkaracak hali yokdu, keseyi yerini bilen Petri çıkardı, çok ağır idi, içi altın doluydu. Petri keseyi açarken uşak elindeki şamdanı keseye doğru tuttu ve çapaklı gözleri altınlar karşısında hırsla parladı. Belki yüz altından fazla para vardı kesede, belki ikiyüz, belki beşyüz, belki bin, hırslı gözlerinin sayı sınırı yokdu.

Uşağın odam dediği yer, sokak kapusunun hemen yanı başında idi. Yere kirli bir yatağı serilmiş, bu yatağın ayak ucundaki bir iskemlenin üstünde de soyunuk uşağın pantalonu, sakosu, kuşağı, yeleği duruyordu. İskemlenin altına da partal kunduraları ve pis çorabları atılmışdı. Ve odada ağır bir koku vardı, öyle ki kaptanı yatıran Petri hemen pencereyi açdı. Sokağa bakan bu tek pencere çok yüksekde idi, Petri ayak parmakları üstüne kalkarak uzanmışdı.

Zifiri karanlık sokak bomboştu. Petri hemen iki üç adımda bir duruyor, arkasına bakıyordu. Tokatladığı pis Kalopedi bir pusu kurmuş olabilir, onu arkasından kahbece vurabilirdi. Panayoti'nin gümüş nalçası kaldırım taşlarında o kadar tatlı bir çakırtı çıkarıyordu ki...

Lefteri yatağa uzanması ile sızdı. Uşak odadan çıkarken bir şarab destisi ile yasdığının altından bıçağını aldı, ve duvarda bir çiviye asılı bir anahtarı aldı, odasının kapusunun anahtarı idi; elindeki şamdanı göstererek:

— **Sizin feneriniz var**... dedi.

Petri:

— **Fener istemez ama kapunun anahtarını ver bana**... dedi.

Uşak elindeki anabtarı göstererek:

— **Bu... sokak kapusunun**... dedi, **bu kapunun anahtarı yok... ama korkma kimse girmez içeriye...**

Petri gülümsedi, uşağın elindeki anahtarın oda kapusunun anahtarı olduğunda en küçük şüphesi yokdu.

Otelin birinci katındaki sofaya tahta bir masa, ve kumaşı dökülmüş, pamukları fırlamış bir koltuk konmuşdu. Uşak o koltuk üstünde sabahlayacakdı, zâten sabaha da iki saat kalmış gibiydi.

Fakat uşak uyumadı. Gözünün önünden içi altın dolu kese bir türlü gitmiyordu. Şarab içdi ve kafasının içinde bir şeyler kurdu; biri körkütük sarhoş, yatağa uzanır uzanmaz sızmışdı, evvelâ delikanlıyı kolayca haklayabilirdi, hemen uyusun. Öbürü daha kolaydı. Masada şamdanın yanına koyduğu bıçağı kendisine göz kırpar gibiydi: **«Odama benden başka kimse girmez... iki cesedi şilteye sarar, saklarım, gemicilerin otele geldiklerini de benden başka kimse görmedi, yarın bir gemiye atlar Yunanistan'a kaçarım**... diye düşündü, **«Delikanlı uyumamış ise, esvaplarımı almaya geldim derim...»** dedi. Ama emindi ki oğlanı da derin uykuda bulacakdı, çok değil, bir saat bekleyecekdi.

YARIN :

Merdiven Başındaki Ölü

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

Maraş müdafaasında Rumelili bir gazi: «Cebe Mehmet...»

— 18 —

Esasında İngilizlerle Fransızların istilâ ve müstemlekelerine, kendileriyle kuvvetli ticarî bağlar kurduktan sonra istiklâl distan ve Pakistan daha bir çok müstemlekelerine, kendileriyle kuvvetli ticarî bağlar kurduktan sonra istiklâl

re, İngilizlerin Maraş'ı işgal ederken yürüttükleri politikaya dönelim. Bunu size Maraş'lı değil, Rumelili bir gazinin ağzından nakledeceğim. Ama kendisi Maraş olaylarında önemli bir rol oynamıştır. Asıl adı Mehmet... Atatürk kendisine Cebe adını vermiş.

Maraş'a giderken kendisiyle Ankara'da görüştüm. Bana bu yolda hazırlamış bulunduğu notlarını verdi. Onlara beraberce göz gezdirdiğimiz vakit Maraş'ın kurtuluş savaşının birçok bilinmeyen noktalarını da hep

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Otel kâtibi kasığından bıçakla vurulmuştu

Merdiven başındaki ölü

— 9 —

Gün ışıdığı zaman her odası dolmuş o Marsilya Otelinin ilk uyanan misafirleri aynı odada yatmış üçü de Türk ve üçü de Üsküdarlı, otuz yaşlarında tulumbacı Çamur Sâlih, yine o yaşlarda tulumbacı ablası güzel Mustafa, ve onlardan on yaş kadar küçük Haddehâneli Kırlangıç Yusuf, «Anam hasta» diye izin alarak tulumbacılarla Galata'da baloza gelmiş bahriyeli bir bıçkın, sofaya çıkdıklarında otel uşağını merdiven başında yerde yatar gördüler; yüzü koyun, belden aşağısı sofada, başı ve gövdesi merdivenin ilk iki basamağı üzerinde idi. Şaşırdılar.

Merdiven başı kanlıydı; don gömlekce soyunuk herifin kasığında bir bıçak saplıydı. Kan, merdiven aşağı hâlâ ağır ağır sızıyordu, ve çıplak ayaklarının yanında boş bir şarab destisi devrik duruyordu. Birkaç basamak aşağıda bir de devrik şamdan gördüler. Sönük mum tükenmek üzere idi. Otel o gece belki de bir yangın tehlikesi atlatmışdı. Uşağı ilk gören kaldıkları odadan ilk çıkmış olan Çamur Sâlih olmuşdu:

— **Ulan gece adam öldürmüşler burada be!**... dedi

— **Mustafa:**

— **Ölmüş mü?**... diye sordu.

Sâlih eğildi, dikkatle bakdı:

— **Mortoyu çekmiş**... dedi.

Bahriyeli:

— **Bu herif otelin uşağı be**... dedi.

Ve birbirlerine sordular:

— **Ne yapacağız şimdi?**...

Salih:

— **Uyandıralım ahâliyi... bokluk üstümüzde kalır**... dedi.

Genç bahriyeli:

— **Ben kaçayım ağabeyler... dedi, karakola marakola gidilirse, biliyorsunuz bizi kahvede, hamamda, otelde yatmak yasak, hem meydan dayağı yer arkadaşlar arasında rezil olurum, hem de en azdan bir ay pranga var... adım da kötüye çıkar..**

Tulumbacılar:

— **Sen tüy delikanlı**.. dediler.

Haddehâneli kaçdı. Tulumbacılar da öbür odaların kapularını vurarak bütün otel halkını ayağa kaldırdı:

— **Kalkın!... Cinayet oldu cinayet! Otel uşağını vurmuşlar!**...

Merdiven başında kasığında bıçak saplı bulunan otel uşağı bir rumdu. Muhitinde ayyaşlığı ile tanınmış olmakdan başka kötü bir şöhreti de vardı. Asıl adı Manol'du.

Misâfirlerinden hemen hepsi ayak takımından olan Marsilya Otelinin evvelâ içi şöyle bir karışdı. Tulumbacıların yumrukladıkları kapulardan kimi şaşkın ve kimi hiddetli dışarı fırlayanların çoğu Türk olmadığı için Sâlihle Mustafanın ne söylediğini anlamamışlardı. Otelde yangın çıkdı sanmışlardı, ama alev ve duman görmeyince kendi dilleriyle sormuşlardı: «Ne oldu?... Ne var?..» Dil bilmeye lüzum yokdu, tulumbacılar:

«— Baksana ulan şuraya!... diyordu.

İki katlı Marsilya Otelinin yirmidört yatağı vardı. Ama o gece bu yirmidört yatakda elli sekiz kişi barındırılmışdı., aralarında bir çok uygunsuz genç ve üç fâhişe vardı. İyi veya kötü türkçe bilenler Üsküdarlı iki tulumbacıya:

— **Nasıl oldu?... Kim vurdu?**... diye soruyordu.

— **Biz de bilmiyoruz anam... kalkdık, zâten gece geldiğimizde otel parasını peşin almışlardı, gidiyorduk, herifi merdiven başında mortoyu çekmiş bulduk, bokluk üstümüzde kalır diye korkduk, ahaliyi uyandırdık**...

Her ağızdan bir lâf çıkıyordu ve otel müşterilerinden çoğu da tulumbacılara şüpheli gözle bakıyordu. Otelde tüysüz bir kalopedi ile yatmış sivri sakallı altmışlık bir adam Çamur Sâlihe Almanca:

— **Sen mi vurdun?**... diye sordu.

Salih herifin: **«İlk defa sen mi gördün...»** dediğini sandı, baş işâreti ile **«evet»** dedi. Hamburglu bir gemi kâtibi olan o adamın gözlerini dehşetle açması ve gümrük simsarı bir mûsevinin o suali türkçeye çevirmesi üzerine Çamur:

— **Ulan moruk... Senin ananı avratını, geçmişini geleceğini**... diye zincirleme bir tulumbacı küfrü savurdu.

Her ağızdan bir lâf çıkıyordu ve otel müşterilerinden çoğu da tulumbacılara şüpheli gözle bakıyordu. Otelde tüysüz bir kalopedi ile yatmış sivri sakallı 60'lık bir adam Çamur Salih'e Almanca - «Sen mi vurdun?..» diye sordu...

Bir kaç kişi yalın ayak ve donca karakola koşdu, ve yolda vak'ayı etrafa yaydılar; zabtiye gelinceye kadar o facia curcunası arasında bir adam merdiven basamaklarının birinin köşesinde bir altın buldu:

— **Bakın**... diye bağırdı, **altın... altın! Mızıraklı!**...

Bir İngiliz altını idi.

Tulumbacıları gece otele geldikleri sırada görmüş ve alıcı gözle bakdığı için unutmamış bir fâhişe:

— **Siz üç kişi gekdiniz, yanınızdaki güzel bahriyeli genç nerede?**... diye sordu.

Salihle Mustafa gayrî ihtiyarî garib bir şekilde bakışdılar, daha dilbaz olan Çamur Sâlih:

— O arkadaşımız otelde yatmadı.. Askere otelde yatmak yasak, bizi bırakdı gitti... dedi.

Kötü Rum karısı durmadan konuşuyordu, kime hitab ettiği belli değil, rumca:

— Bu adam yalan söylüyor... O bahriyeli otelde yattı, soyunmuş olarak ayak yoluna giderken gördüm, kaatil o bahriyelidir, bunları kaçırmayın... diyordu.

O gece bu otelin müşterileri arasında Türk olarak bir rum karısı ile gelmiş iki kayıkçı, ve bıyıklarını yeni yeni burmaya başlamış biri iplikçi biri çıkırıkçı iki eşbeh delikanlı vardı; onlar da tulumbacılara şüpheyle bakdılar.

Otele zabtiye geldiği zaman, kapunun önünde en azdan ikiyüz kişinin birikmiş olduğunu gördü, otelin içinde de bu hava ile karşılaşdı.

Gelenler Hikmet Efendi adında bir komiserle Râif ve Cemal adında iki zabtiye neferiydi. Hikmet Efendi ile nefer Kargılı Râif «Bıçakçı Petri Dosyası» nı ilk açanlardır.

YARIN:
Marsilya Oteli Cinâyeti

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Polis Raif irkildi ve bağırdı: "Kesmişler„

MARSİLYA OTELİ CİNAYETİ

— 10 —

Bıçaklanmış uşak Manol zabıtaca müseccel rezil ve ahlâksız bir adamdı. Kasığına saplanmış olan bıçak kabzasına kadar gömülmüşdü. Fakat komiserin kesin kanaati, Manol'un bir kazâ eseri olarak öldüğü oldu. Nasıl bir vak'a üzerinedir bilinmez, Manol, sağ elinde şamdan, aşağıya inmek üzere iken ayağı boş şarab destisine dolaşmış, merdivene doğru yüzü koyun yuvarlanırken bıçaklı eli altda kalmış ve ağır vücud bıçak üstüne düşerek bıçak kabzasına kadar kasığa girmişdi. Elin vaziyeti bunu açık gösteriyordu. Zabıt varakasına öylece yazıldı.

Ogece otele en geç gelen, iki kayıkçı ile yanlarındaki ve rem yüzlü küçük bir fâhişe idi. İki çifte kayıkda işleyen Sürmeneli bekâr uşakları şöylece anlattılar:

— Önce İstanbul Balıkpazarında Hançerli ile Kafesli'de içdik, kayıkda yatacakdık ama kafalar dumanlı Galata'ya geçelim bir karı bulalım dedik, kayığı Karaköy iskelesine bağladık, yalı boyuna çıkarken bir köşede bu verem yüzlü körpe gacoyu bulduk, büzülmüş uyuyordu, tiril tiril de titriyordu, feneri yüzüne tuttuk, gördük ki kaşı gözü yerinde, hem acıdık hem de hoşumuza gitti, uyandırdık, kayığa götürelim dedik, korkdu, gelmedi, «Marsılya Oteline gidelim, uşak Manol'u tanırım, bizi yatıracak yer bulur» dedi, bizi bu otele getirdi, kapu kapalıydı, karı kapuyu vurdu, rumca seslendi kapuyu açdırdı, bize kapuyu açdığı zaman merdivendeki devrilmiş şamdan Manol'un elindeydi, «Bir tek odam kaldı, iki yatak, üç kişiye onbeş kuruş alırım, peşin...» dedi, çok şarhoşdu, ayakda duracak hâli yokdu, don paça soyunuk, işte şu gördüğünüz kılıkda; karrya rumca bir şeyler söyledi, «Merdivenden çıkın, sal tarafda, dipteki oda» demiş, biz yukarı çıkarken odasına girdi, sabahleyin de tulumbacıların gürültüsü ile uyandık, manzarayı gördük..

Küçük fâhişe azıcık daha tafsilât verdi:

— Manol bana «Kayıkçıları sızdır, odama gel...» dedi, ama ben gitmedim, beni almak için yukarı çıkmış olacak... dedi.

Ya merdivende bulunmuş olan İngiliz altını?

Ona bir mâna verilemedi Komiser bir de şu herifin odasına bakalım dedi. Küçük fâhişe aşağıda merdiven başında çift kanadlı bir kapu gösterdi:

Sokakta, otelin kapısı önünde birikmiş halk da, otelin içindekiler kadar merak ve heyecan içindeydi, çeşitli dillerden konuşuyorlardı: "İki kişiyi kesmişler bu gece bu otelde!„ "Biri zengin bir adammış, altınları için kesmişler„ "Altın o kadar çokmuş ki; her tarafa saçılmış, avuç avuç toplamışlar...„

—İşte orası... dedi.

Komiser Hikmet Efendi elini kapunun tokmağına götürürken peşindeki kalabalık gözlerini heyecanla kapuya dikdi.

Kapu kilidli değildi, fakat bir biçak bile giremeyecek kadar aralandı, açılmadı. Belliydi içerden herhangi şeyle, bir iple, bir kuşakla bağlanmışdı. Komiser ciddî bir eda dişeyle durakladı ve etrafına **«Bu ne mânâdır»** der gibi bakındı, sonra kapuyu yumrukladı ve bir meçhûle:

— Hey.. aç kapuyu!.. diye bağırdı

İçerden ses gelmedi ve kapu açılmadı. İki zabtiye neferi kapuyu omuzlayıp açmak istediler, bağ o kadar kuvvetliydi ki açamadılar. Bir biçak sokup kesmek imkânı da yokdu Komiser Hikmet Efendi neferlerinden birine:

— Râif... İş çatallaşıyor... dedi.

Bu Râif yirmi iki yaşlarında Kargılı bir delikanlıydı, okuma yazma biliyordu, ve karakolda cessur ve zekî bir genç olarak tanınmışdı, tabancasını çıkardı:

— Bana da öyle görünüyor ağabey... dedi.

Tulumbacı Çâmur Sâlih:

— Komser ağabey... penceresi varsa dışarda oradan bakalım be... dedi.

Ogece otelin misâfirleri arasında yalnız bu iki tulumbacı sabahın erken saatinde giyinmiş ve çıkıp gitmek istemişdi, Komisere, tulumbacıların otelden kaçmış bahriye neferi bir de arkadaşları bulunduğu söylenmişdi. Hikmet Efendi:

— Sen dışarı çıkma, sizi karakola götüreceğim... Râif, siz gidin bakın pencereden... dedi.

İki zabtiye neferi sokağa fırladı, Râif arkadaşının omuzuna basarak pencereye çıkdı. Odanın içi loşdu, delikanlı dikkatle göz gezdirdi ve gözlerini hayretle açdı, merakla bekleyen komiserine:

— Hikmet ağabey... çıplak bir adam yatıyor içerde... dedi.

Fakat bir saniye sonra irkildi ve başını pencereden çekdi:

— Kesmişler!... diye bağırdı.

İşte o andadır ki İstanbul Zâbıtası bir Marsilya Oteli Cinâyeti karşısında kalmış bulunuyordu.

Önce irkilerek başını pencere önünden çekmiş olan nefer Râif, emir almaya lüzum görmedi, arkadaşının omuzundan pencereye, oradan da odanın içine atladı, tabancası elindeydi. O içeri girerken Komiser ile öbür nefer kapuya koşdular.

Kapu, ekseriya gemicilerin ve tersanelilerin sarındığı kırmızı bir Trabulus kuşağı ile iki tokmağından sımsıkı bağlanmışdı. Râifin ilk işi o kuşağı çözüb kapuyu açmak oldu. İki kanadını da ardına kadar açdı.

Komiser merakla odaya girmek isteyen otel halkına:

—Kimse odaya girmesin... yasak!.. diye bağırdı.

Sokakda, otelin kapusu önünde birikmiş olan halk da otelin içindekiler kadar merak ve heyecan içindeydi, çeşidli dilden konuşuyorlardı:

— İki kişiyi kesmişler bu gece bu otelde!

— Otel uşağı ile bir misâfiri kesmişler!

— Bir genç bahriyeli kesmiş onları, kaçmış...

— Ama arkadaşı iki tulumbacıyı yakalamışlar...

— Biri zengin bir adammış, altınları için kesmişler...

— Altın o kadar çokmuş ki her tarafa saçılmış, avuç avuç toplamışlar...

— Hem İngiliz altını, mızıraklı!

— .....

— .....

YARIN :

Kaatil Zenane

Bu gözler neler gördü?

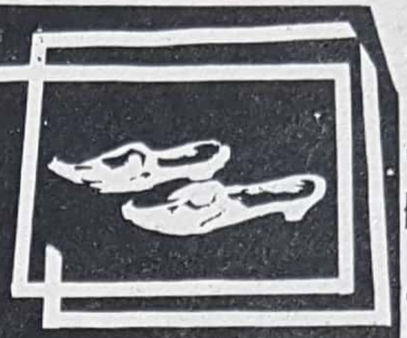
Refi' Cevad Ulunay

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Lefteri Kaptan, kalbi üstünden bıçaklanmıştı

KAATİL ZENANE

— 11 —

Manzara şu idi:

Mülevves bir yatağın üstünde Kefalonyalı Lefteri Kaptan ana doğması çırıl çıplak sırt üstü yatıyordu, tam kalbinin üstünden bıçaklanmışdı; gırtlağında da derin bir bıçak yarası vardı.

Döşek ve yer kan içindeydi. Lefterinin esvabı ve çamaşırları, hepsi didik didik edilmiş, aranmış, hepsi bir köşeye atılmış, saçılmışdı.

Bu dağınıklık karşısında, uzun ağlı bir adalı şalvarı, kenarı siyah gaytanlı süt mavisi bir camedan ve uzun kordonlu, mavi püsküllü bir adalı fesi bir iskemle üstünde derli toplu duruyordu.

Odada üç çift ayakkabı vardı; biri bir partal kundura, belliydi ki uşak Manolun. Öbür iki çifti de yumurta ökçeli gemici pabucu idi. Fakat bu pabuçlardan bir çifti eş değildi, sol ayak teki bir köçek pabucu idi ve ökçesi gümüş nalçalı idi. Komiser Hikmet Efendi o gümüş nalçalı pabucu derhal tanıdı, Lavirentos meyhanesinde bir direkde asılı duran meşhur köçek Panayot'un pabucu idi. Muhakkak ki kaatili ele verecek, şimdilik hüviyeti meçhul maktulün de kim olduğunu meydana çıkaracak kıymetli bir delil idi.

Anadoğması çıplak cesed üzerinde de dikkati çeken şeyler vardı; yüz, eller, kollar, bacaklar, ayaklar, göğüs kara kızıl bakır renginde, güneş yanığı deniz adamı renginde idi. Vücudun diğer kısımları da az yanmış ama, yine bir gemici vücudu idi. Yalnız belinde fırdolayı bir beyazlık vardı; belliydi ki bu adam, o zamanın âdetince belinde, yıkanırken bile çıkarmadığı bir altın kemeri taşıyordu; dağılıp saçılmış eşyası arasında kemer yokdu.

Önemle dikkate değer bir nokta da şu idi; bu oda uşak Manolun odası idi, Manol'un cesedi merdiven başında bir iç donu ve gömlekle soyunuk bulunmuşdu. Pantalonu, sakosu, yeleği, kuşağı odasında olmak gerekirdi, hiç biri yokdu. Yalnız partal pabuçları ve kirli çorabları duruyordu.

O tarihlerde İstanbul zabıtasının en değerli simalarından biri olan Komiser Hikmet Efendi bu cinayetin nasıl işlendiğini sanki göz leriyle görmüş gibi şöylece düşündü:

Öldürülen adam çok zengindi ve yanında bir arkadaşı, belki bir zenânesi vardı. O gece Lavirentos'da içerek çok şarhoş oldular. Bu otele geç vakit ve muhakkak ki Sürmeneli kayıkçılardan sonra geldiler. Yer olmadığı için uşak Manol bir ingiliz altını karşılığında kendi odasını verdi. Yaşlı adam sızdı, arkadaşı kapuyu kuşakla sımsıkı bağladı ve ihtiyarı uykusunda bıçakladı, boğazladı. Sonra çırıl çıplak soydu, belindeki kemeri, kesesini ve sair kıymetli eşyasını alarak kaçdı. Pencereden kaçarken, adalı kılığında kolay tanınacağı için, kendi üstündekileri çıkarıp bırakdı, Manol'un pantalonunu ve sakosunu giydi ve ayak takımından bir şehirli kılığında yalın ayak kaçdı. Manol'a gelince; ahlâksız herifin de gözü kendisine para verilirken gördüğü altın kesesinde kalmışdı. Kaatil oda kapusunu içerden kuşakla bağlamak zorunda kaldığına göre oda kapusunun anahtarı Manol'da idi, uşağın kötü niyeti buradan da anlaşılmaktadır; kendisi körkütük sarhoş olduğu halde odasına aldığı o iki misafiri kesmeye niyet etti, elinde bıçakla aşağıya inerken ayağı şarab destisine çarpmış, muvazenesini kaybederek kendi bıçağı üstüne düşmüşdü.

Kaatilin de çok sarhoş olması lâzımdı, fakat cinayet o kadar hesablı ve soğuk kanlı işlenmişdi ki, İstanbul zabıtası sadece para hırsı için kan dökmüş birini değil, çok cür'etli, müthiş bir şerir arayacakdı.

İki tulumbacı ile otelden herhangi başka bir sebeple kaçmış olan bahriyeli arkadaşları mâsumdu. Komiser Hikmet Efendi tulumbacı Sa-

Cinayetin üstüne ilk ışık tutan kayıkçıların getirdiği küçük fahişe oldu. Kapının kenarından başını uzatarak Lefteri Kaptanın yüzünü ve iskemle üstünde Petri'nin siyah gaytanlı süt mavisi camedanı ile mavi püsküllü fesini görünce bir çığlık attı ve: «Ben bu adamı tanıdım» dedi

lihle, Mustafayı karakola gönderdi, onları yaygaracı kalabalık karşısında değil, karakolda, hattâ karakolun da ard kapusundan sessizce salıverecekdi.

Panayoti'nin gümüş nalçalı pubucu gösteriyordu ki, kaatilin ve maktulün hüviyetlerini Lavirentos Meyhânesinin adamlarından tesbit etmek mümkün olacakdı. Fakat cinayetin üstüne ilk ışık tutan, hemen oracıkda, kayıkçıların getirdiği küçük fâhişe oldu. Kapunun kenarından başını uzatarak Lefteri Kaptanın yüzünü ve iskemle üstünde Petri'nin siyah gaytanlı süt mavisi camedanı ile mavi püsküllü fesini görür görmez bir çığlık attı:

— **Ben bu adamı tanıdım!** dedi.

Çetrefil türkçesi ile ve yarı rumca şöyle anlattı:

— **Bu gece**... dedi, **ben bu adamı yalı boyunda kördüm... Gece sokağa erkek bulmak için çıkmışdım, kayıkçılardan evvel bu adama rastladım, yanında bir erkek putâna vardı, ama nasıl aynalı oğlan, çok güzel çok... elinde fener vardı putânanın, kadın ister misiniz diye yollarına çıkdım, oğlan fener tutup yüzüme bakdı, bacaklarıma bakdı, ben de onu seyrettim, ama nasıl güzel, nasıl güzel... Bu mavi camedan oğlanın sırtında idi, bu mavi püsküllü fes de başında idi... Oğlan benimle gelmek istedi, bu adam bırakmadı, meyhaneye götürdü onu... o güzel erkek putâna kesdi bu adamı komser efendi!**

Küçük fahişe göğsüne bir haç işareti yapdı:

— **Hristos biliyor nasıl, işte ben öyle biliyorum, o ağlan kesdi bu adamı!**... diye tekrarladı.

Komiser Hikmet Efendi fahişenin ifadesini de zabta geçirdikten sonra nefer Râifi Lavirentos'a gönderdi.

Otelin önünde artık mahşerî bir kalabalık vardı. Galata ayağa kalkmışdı. Tulumbacıları karakola götüren diğer nefer, komiserinden aldığı talimat ile oradan zabtiye nezaretine koşmuşdu. Nezaretden yirmi kişilik bir zabtiye kuvveti geldi, otel kordon altına alındı.

Marsilya Otelini işleten Diyamandi Efendi Büyükada'da oturuyordu. Otelin kâtibi Filip ise öylesine şarhoşdu ki en geç uyanan oldu, odasında kalan bir kalopedi, o hengâme arasında fırsatı ganimet bildi, kâtibin para kesesi ile saatini aşırıp kaçdı.

YARIN :

Meyhânecilerle Tayfaların İfâdeleri

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Barba yavaşça "Melek yüzünde şeytan!,, dedi

Meyhanecilerle tayfaların ifadeleri

— 12 —

Lavirentos'da Barba ile uşakları, gecenin su gibi akıtılmış Ankona şarabı ile birer köşede sızmışlardı. Maltız kaptan ve ayakdaşları ve tezgâh başında içenler de geceyi meyhânede geçirmişlerdi, aynı durumda. İçlerinden sokakdaki gürültüye uyananlar Marsilya Otelinde bir adamın kesildiğini öğrendi, fakat kafasını toplayıp vak'a yerine gidemedi. Karşılarında bir zabtiye neferi görünce şaşırdılar. Râif, Barbaya:

— **Yanına iki uşağını al da benimle gel... Komiser efendi istiyor seni!**... dedi.

Korkan ve kapıldığı korku ile titreyen Barba:

— **Niçin?**... diye sordu.

— **Bilmem, komiserden öğrenirsin**...

Marsilya Oteline getirilen Barba ve uşakları, Lefteri Kaptanın cesedini görünce birbirlerinin yüzüne korkudan büyümüş gözlerle şaşkın şaşkın bakışdılar ve göğüslerine birer haç işareti çizdiler. Komiser:

— **Barba... tanıyor musun bu adamı?**... diye sordu.

Meyhâneci:

— **Veve... veve... tanıyorum, hovarda müşterilerimizden Kefalonyalı Lefteri Kaptanı** dedi

Komiser gümüş nalçalı pabuç tekini gösterdi:

— **Ya bunu?**

Büsbütün şaşıran Barba dumanlı kafasında hâfızasını uyandırmaya çalıştı. O gece Panayotinin pabucunu Lefterinin delikanlısı Petri ayağına geçirmiş ve alıp götürmüşdü. Ertesi gece yine geleceklerdi. Lefteri büyük içki sofrası kuracakdı, meyhânesine en azdan yirmi altın bırakacakdı, o zaman gümüş nalçalı pabucu Petrinin ayağından güzellikle alacakdı. Almasalar ne çıkar? Gümüş nalçalı-pabuç ağırlığınca altın olacaktı. Kekeleyerek:

— **Saçlı Panayoti'nin pabucu**... dedi.

Ve ancak o zaman etrâfına bakınarak iskemlenin üstünde Petri'nin şalvarını, mavi camedanını, mavi püsküllü fesini gördü, gözleri daha daha büyüyerek bozuk Türkçesiyle:

— **O çocuk kesdi kaptanı?**... diye sordu.

Kefalonyalı Lefteri Kaptanın zenânesi Petri tarafından kesildiğini öğrenen Barba ile uşakları göğüslerine birer ıstavroz şekli daha çizdiler. Barba:

— **O çocuk nerde şimdi?**... diye sordu.

— **Kaçmış**...

Sanki Bıçakçı Petri orada bir yerde gizlenmiş de bir müdhiş bıçak da Barbanın kalbine savurup saplayacakmış gibi meyhâneci etrafına titreyerek bakındı ve sonra:

— **O delikanlı**... dedi...

— **Ne susdun!**

Barba sesini alçaltı.

— **Melek yüzünde şeytan**... dedi.

— **Adını biliyor musun?**

— **Veve... Ayamavrili Petri... Kaptan İstrati İspiro'yu vurdu Ayamavride, Bıçakçı Petri... onsekiz yaşında... ondokuz yaşında... bıyıklar yeni terlemiş... çok güzel oğlan... kızdan güzel...**

— **Lefteri Kaptanın nesi olur o Bıçakçı Petri?.**

— **Sizin şâirler hani diyorlar «Mahbub», işte odur, biz diyoruz «Putâna»**...

— **Lefteri Kaptanın gemisi var mı limanda?**...

— **Veve... bir çırnık, Poseidon, Yağ İskelesinde**...

— ...

— ...

Cinâyet artık gereği gibi aydınlanmışdı. Komiser Hikmet Efendi Lavirentos meyhânesinde de bir soruşturma yapdı. Kendisine delikanlının bıçak atmadaki mahâreti için şarab fıçısına sapladığı bıçak vak'ası anlatıldı. Mâhud direğe Panayotinin pabucu yerine Petrinin pabucunun sol teki asılmışdı, Hikmet Efendi onu alarak karakoldaki eşinin yanına koydu. Yağ iskelesine gönderilen iki zabtiye neferi Poseidon'un dört tayfasını gemiden alıp karakola getirdi. Hiçbiri Türkçe bilmeyen bu gemicilerden ikinci kaptan yerinde tayfa Lambo, Petrinin gemiye nasıl alındığını anlattı ve şunları söyledi:

— **Petri ahlâksız bir çocukdur, zâten bir fahişenin oğluydu, kendisi de putâna idi fakat yaşından umulmayacak ustalıkla bıçak ve tabanca kullanır, onunla bıçaklaşacak adam kendisini ölmüş bilmelidir, hiç şaşmadan tam kalbin üstüne vurur, tek kelime Türkçe bilmez, ana dili gibi İtalyanca ve Arnavudça konuşur... Yüzü çok güzel olduğu için insana hiç korkutmadan yaklaşır, çok tehlikelidir, gemide ondan dâimâ korkdum... Lefterinin parmağında çok kıymetli bir elmas yüzük, belinde de bir kemeri vardı, belinden hiç çıkarmadığı kemerde altın ve kıymetli taşlar olacakdır... bir tabancası ve iki bıçağı vardır, yatarken başının altına koyar... yine çok kıymetli bir altın saati vardır...**

Genç kaatil hakkında zabıta çok şey biliyordu. Hikmet Efendi, Bıçakçı Petri'nin yakalanmasının bir gün, hatta bir saat meselesi olduğu kanaatine vardı. Fakat hiç de öyle olmadı. Petri, çıplak ayaklarının peşinden zabıtayı yıllarca koşturdu

Petri, kemerle beraber altın kesesini, elmas yüzüğü, altın saati, tabancayı ve bıçakları da almışdı.

Genç kaatil hakkında zâbıta artık çok şey biliyordu. Hikmet Efendi Bıçakçı Petrinin yakalanmasının artık bir gün, hattâ bir saat meselesi olduğu kanaatine vardı. Fakat hiç de öyle olmadı. Petri, çıplak ayaklarının peşinde İstanbul zâbıtasını yıllarca koşduracakdı.

YARIN :

Bıçakçı Petri İçin Zabtiye Siciline Yazılan İlk Satırlar

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

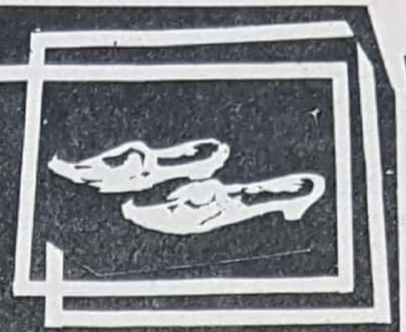
Tarha Beyin de foyası meydana çıkıverdi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Vuracağı kimseyi kalb üstünden vurur

Bıçakçı Petri için zabtiye siciline yazılan ilk satırlar

— 13 —

Marsilya Oteli cinâyeti soruşdurması, kaatil olduğuna kesin kanaat getirilen Bıçakçı Petri'nin hüviyetinin şu satırlar ile tesbiti ile kapandı:

Sabahın çok erken saatinde Tophânede bir kahvehânede iki palikarya ile konuşdu..

«Çocukluğunda Adriyatik Denizi sularında Ayamavri Adasında meyhâne çıraklığı yapmış olub, Yunan bayrağını taşıyan Volâri goletinin sâhibi ve kaptanı İstrati İspiroyu adı geçen adada bıçak ile cerh ve katlederek Osmanlı bayrağını taşır Poseidon adındaki çırnıkın sâhibi Lefteri adındaki kaptanın yanına Zeranâne olarak giren ve işinde bulunmuş olduğumuz 1291 Hicrî yılının Şevval ayının altıncı Pazartesi gecesi (15/16 Kasım 1874 Pazar/Pazartesi gecesi) Galatada Topçular Caddesinde misafir kaldıkları Marsilya Otelinin uşak odasında adı geçen Kaptan Lefteri'yi de bıçakla iki yerinden cerh ve katleden Ayamavri adalı Petri nâmı diğerle Bıçakçı Petri onsekiz, ondokuz yaşlarında uzun boylu ve kumral tüylü ve saçlı ve koyu elâ gözlü ve aşırı derecede yüz güzelliğine sâhib ve büyük elli büyük ayaklı ve el ve ayakları uzun uzun parmaklı ve ana dili Rumcadan gayrı gaayet düzgün İtalyanca ve Arnavudça konuşur ve tek kelime Türkçe bilmez ve bıçak ve tabanca kullanmada çok usta ve ekseriya vuracağı kimseyi kalb üstünden vurur ve öldürür. Gaayet tehlikeli şerir ve kaatil...»

Petri, Lefteri Kaptanı Marsilya Otelinin kapu yanındaki uşak odasında katlettikden sonra, Komiser Hikmet Efendinin tahmini gibi otel uşağı Manol'un pantalon ve ceketini giyerek odanın penceresinden yalın ayak atlayıp kaçmışdı. Gaayet sâkin, soğukkanlı, evvelâ bir boy Tophâne cihetine yürümüş ve orada bir sabahçı kahvesi bularak girmiş çay içmişdi; ve Rumca konuşan iki serseriye sokularak:

— **Kemeraltı nerededir?...** diye sormuşdu.

İkisi de Galatanın namlı haytalarından olan o Rumlarla şöyle konuşmuşdu:

— **Galatanın yabancısı mısın?**

— **Evet, iki gün oldu geleli.**

— **Gemici misin?**

— **Evet bir İtalyan brikinde tayfayım...**

— **Rumcayı çok güzel konuşuyorsun.**

— **Ben Rumum, asıl İtalyancayı ana dilim gibi güzel konuşurum...**

— **Adın ne?**

— **Nikoli İstemat.**

— **Ne yapacaksın Kemeraltında?**

— **Birisini arayacağım.**

— **Herhalde bir putâna?**

— **Evet...**

— **Tanıdığın bir kadın mı?**

— **Evet, dün akşam Galıda gördüm, tanıdım, evine değirdi, vardiyam vardı, gidemezsim, sabah erkenden gelirim dedim ona...**

— **Adını biliyor musun?**

— **Evet, Vasiliki...**

İki serseriden biri son olarak şöyle konuştu: "Ustam kaatil Arab Yorgi derdi ki, bir adam kan dökerse, eğer pabuçları ayağına bağlı değilse, muhakkak pabuçlarını cinâyet yerinde bırakır ve yalın ayak kaçar...

— **Pamuk Vasilin kardeşi mi?**

— **Evet, evet... işte o kadın...**

Serseriler Petriye aradığı evi şöyle târif ettiler:

— **Kemeraltına şu sokakdan gideceksin delikanlı, orada sağ kolda büyük bir kahve var, erkeklerle beraber putânalar göreceksin o kahvede, Kemeraltı orası, kahveye girer isen senin gibi güzel genci oradaki karılar yerler...**

Petri güldü:

— **Göründüğüm kadar toy değilim...** dedi.

Serserilerden biri:

— **O karılar da senin bildiğin karılardan değildir içlerinde adam kesmişi vardır...** dedi.

— ...

— **Sözümü dinle, sen o kahveye girme sokakda bir adama Kuyu Sokağı neresi diye sor...**

— ...

— **Vasiliki'nin evi o sokakda, Mama Mariyanın evi... sağ kolda üçüncü kapu.**

Petri teşekkür etti. Berikiler:

— **Paran var mı?** diye sordular.

— **Var birkaç kuruşum...**

— **Bize birer kuruş verirsin elbet... sana yol gösterdik...**

— **Evet... evet... vereceğim...**

Lefterinin altın kesesi koynunda, bozukluk para kesesi de cebindeydi; Petri iki serseriye birer kuruş verdi Delikanlı kahveden çıkdıktan sonra o iki serseri de şöyle konuşdular:

— **Bu oğlanın İtalyan gemisinde tayfa olduğuna inandın mı?**

— **Hayır, kıyâfeti uşağa benziyor...**

— **Ne tahmin ediyorsun?**

— **Belki bir hırsız...**

— **Hayır, dâva büyük..**

— **?**

— **Belki bir kaatil!**

— **Yok canım, nereden çıkardın bunu?**

— **Çok güzel bir delikanlı değil mi?**

— **Evet...**

— **İşte az evvel güldüğü zaman o güzel yüzünden korkdum, bana paralayıcı bir hayvan yüzü gibi göründü...**

— **Bu kadar mı?**

— **Hayır... ustam kaatil Arab Yorgi derdi ki bir adam kan dökerse, eğer pabuçları ayağına bağlı değilse muhakkak pabuçlarını cinâyet yerinde bırakır ve yalın ayak kaçar... kaldı ki bu oğlanın putânaya verecek parası var, pantalonuna, sakosuna göre ayaklarına da bir çift partal kundura bulamaz mıydı?**

— ...

YARIN :

Kemeraltındaki Ev

— 23 —

Bu cesareti gösterince de Maraş Türkünden müthiş, dehşetli bir tokat yemişlerdi. Bu tokat, kısa bir süre sonra yiyecekleri o dehşetli

Kendini kurtaran şehir

Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Komiser bağırıyordu: "Söyle nereye gittiler?,,

KEMERALTINDAKİ EV

— 14 —

Marsilya Oteli Cinâyetinden sonra, sabahın çok erken saatinde Petri'yi ilk gören ve onunla konuşan serserilerden birinin adı Pidâki, öbürünün de Ligori idi; Ligori sözüne şöyle devam etti:

— Oğlanın ayakları çıplakdı, ama çok temizdi, dâimâ yalın ayak dolaşır takımdan olmadığı belli.

— Sen demek istiyorsun ki delikanlı bu gece muhakkak bir adam öldürdü..

— Öyle tahmin ediyorum..

— Gel pebine düşelim şunun:

— Vaz geç Pidâki.. belâ aramayalım..

— Seni hiç bir zaman bu kadar korkak görmemişdim Ligori?

— Ben korkak değilim, sâdece ihtiyatlı bir serseriyim.

— Ben gidiyorum!

— İyi kolla kendini!

Pidâki gittikden az sonra Ligori de kalkdı. On günden fazladır ki çıkıp dolaşmadığı Beyoğluna gitmeye karar verdi, o da aynı yolu tâkib etti, eğer Kemeraltı tarafına sapmayıp Topçular Caddesinden yürüseydi Marsilya Otelinin önündeki kalabalığı görecek ve otelde bir adamın kesildiğini öğrenecekdi, ve az önce gördüğü ve bir kaatil olabileceğinden şüphelendiği güzel delikanlı ile bu cinâyet arasında derhal bir bağ kuracakdı, bel ki de gördüğünü komisere anlatacakdı, ve Petri'nin nereye gittiğini bildiği için genç kaatilin durumu çok nâzikleşecekdi. Fakat Ligori arkadaşı Pidâki'yi Kemeraltı Kahvehânesinde oturmuş görünce yanına sokuldu:

— Ne oldu?. diye sordu.

— Evi buldu ve girdi..

— Aman dikkatli ol!

— Korkma Ligori.. ben Galata kadırımında doğdum, büyüdüm.

— Uunutma ki boynuz sonradan çıkar, kulağı geçer..

Pidâki güldü. Ligori Kemeraltı'ndan Yüksekkaldırım'a çıkan sokağa sapdı ve oradan Beyoğlu'na, Kalyoncukulluğuna gitti. Bir çocukluk arkadaşının misâfiri olarak o erken saatde bir şarabhâneye girdiler, öğleye kadar içdiler, iki saat kadar da sızdılar. Ligori Galata'ya ancak akşam üstü döndü, ve Galatayı Marsilya Oteli Cinâyeti ile çalkanır buldu. Kaatil için çok güzel bir delikanlıymış diyorlardı; kendi süslü esvablarını bırakarak otel uşağının pantalonunu ve sakosunu giymiş ve yalın ayak kaçmışdı. Ligorinin gözleri önünde derhal sabahki delikanlının hayâli geldi, dehşet içinde kalarak kahveye koşdu, Pidâkiyi sordu, kahveci:

— Sabahleyin senden ayrılıp gittikden sonra bir daha uğramadı.. dedi.

Ligori oradan Kemeraltındaki kahveye gitti, bir adam:

— Bu sabah burada oturuyordu, Marsilya Otelinde adam kesdikleri haberi gelince beraber kalkdık, oraya gittik, az sonra yanımdan ayrıldı, bir daha görmedim.. diye anlattı.

Ligori çok düşünmedi, ortalık iyice karardığı zaman Galata Karakoluna gitti, Komiser Hikmet Efendiyi çok yorulmuş, evine gitmek üzereyken karakol kapusundan çevirdi ve sabahki vak'ayı ve Pidâki'nin kaybolduğunu heyecan ile anlattı. Yorgun Komiser birden dirildi, karakolunun onaltı zabtiye neferinden onunu yanına aldı ve Ligori ile beraber Kemeraltında Kuyu Sokağındaki Mama Mariya'nın evini basdı. Bütün sokak halkı heyecan içinde ve fenerlerle sokağa döküldüler. Komiser eve girer girmez:

— Vasiliki nerede?. diye sordu.

Tiril tiril titreyen Mariya:

— Kocası ile şu odada!. Ama ne oldu .. Ne yapdı Vasiliki?. dedi.

Komiser cevab vermedi Kilidli kapuyu vurdu:

— Vasiliki.. Aç kapuyu!.. diye bağırdı.

Ligori çok düşünmedi, ortalık iyice karardığı zaman Galata Karakoluna gitti. Komiser Hikmet Efendiyi çok yorulmuş, evine gitmek üzere iken karakol kapısında çevirdi ve sabahki olayı, Pidaki'nin kayboluşunu anlattı

Tıbkı oteldeki oda gibi içerden ses gelmedi, Komiser işâret etti, üç dört zabtiye neferi kapuya yüklendiler, kapu ardına kadar açıldı. Odada kimse yokdu.

Mama Mariya gözlerini açarak:

— Kız içerde değil mi?.. diye sordu.

Komiser umumhâneci karıyı yakasından yakaladı:

— Söyle.. Nereye gittiler!.. diye bağırdı.

Kadın hiç birşey bilmiyordu, şöylece anlattı: **Sabahleyin kıza akşamdan sözlü olduğunu söyleyen hırpânî kıyâfetli ve çıplak ayaklı çok güzel bir delikanlı gelmişdi, «Ben zenginim ama Galata serserilerinden korkduğum için bu kıyâfetle geldim..» demişdi ve Mama Mariyaya bir altın vermişdi, bir İngiliz altını, kız da oğlanı tasdik etmiş, «Bu kocamı dün akşam görmeliydin, ne kadar süslüydü..» demişdi. Sonra eve meşhur hayta Pidâki gelmişdi ve Vasilikinin kocası o delikanlı ile bir iş için konuşmak istediğini söylemişdi. Ve o delikanlı ile kız Pidâki'yi odaya almışlardı. Mama Mariya bundan başka hiç birşey bilmiyordu.**

Komiser Hikmet Efendi Ligoriye:

— Ne dersin bu işe?.. diye sordu.

Serseri:

— Kabahat benim.. dedi, **Pidâki'ye bu oğlanın bir kaatil olabileceğini ben söyledim, o it de oteldeki cinâyeti duydu, çok zengin bir kaptanın soyulup öldürüldüğünü öğrendi, benim de bu evi bildiğim için hemen geldi, Petri'den büyük bir para koparmak için ona tehlikeyi anlattı, kızla beraber kaatili kaçırdı. Şimdi Pidâki'yi bulmak lâzım, ama kolay değil, Pidâki çok gözü pek serseridir.. eğer Petri bir kaç gün içinde yakalanmazsa benim de hayatım tehlikededir komiser efendi.**

YARIN :

«Seni kim soydu güzelim!...»

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Reyhan Efendi ile Andelip Kalfa'nın çilesi

— 117 —

Yalnız bahçede yirmi bahçıvan çalışıyor, mutfak dairesinde rakdı, alacaklıların kendini rahatsız etmemeleri için adresini söylemeden çıkdı gitti.

Andelip kalfa ise göçebe çingene karılarına dönmüştü. Akşam olduğu zaman köş-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Vasiliki sordu: "Benim için mi adam kestin?,,

"SENİ KİM SOYDU GÜZELİM!...,,

— 15 —

Ligori tahmininde yanılmamışdı. Galata'nın namlı serserilerinden biri olan Pidâki üç gün ortalıkta görünmedi. Galata kaldırımları üstünde doğmuş büyümüş ve birkaç cerh vak'asından hapse girmiş çıkmış; bileğine ve bıçağına güvenen ve haytalık yolunda haraçla geçinen bu kırklık adam çıplak ayaklı ve uşak kılıklı delikanlının peşine düşerek Kemeraltı kahvesine gittiğinde Marsilya Oteli cinâyetinin halk ağzındaki tafsilâtını dinledikten sonra bir ara Lavirentos'a da koşmuşdu. Bıçakçı Petri hakkında Barbadan da birşeyler öğrenmişdi. O zaman ayakdaşı Ligori'ye hak verdi. Sabahın çok erken saatinde kahveye gelerek yanlarına oturan güzel delikanlı kaatil Bıçakçı Petri idi ve o anda Petri'nin yerini Ligori ile kendisinden başka kimse bilmiyordu. Hattâ Ligori onun bir kaatil olabileceğini söylememiş olsaydı, görüb konuşduğu halde bile sabahki delikanlının otelde Lefteri Kaptanı kesmiş Petri adında bir delikanlı olabileceğini aslaa düşünemezdi. Şu halde Pidâki için yapılacak iki iş kalıyordu: Zabtiyeye gidip Petri'nin saklandığı evi haber vermek, yahud umumhâneci Mama Mariyanın evine giderek Petriden haraç almak. Serserinin aklı Lefteri kaptanın elmas yüzüğü ile altın kesesi hikâyesine takılmışdı. Beyoğluna çıkacağını söylemiş olan ayakdaşı Ligori; Marsilya Oteli Cinâyetini öğrenirse, Pidâki biliyordu ki o, hiç tereddüd etmeden doğruca zabtiyeye koşacak ve Petrinin yerini haber verecekdi. Onun için bu haraç işini, Ligori otel cinâyetini öğrenmeden hal etmek lâzımdı. Genç kaatilden çok birşey istemeyecekdi, sâdece elli İngiliz altını. Ve alacağı bu parayı hak edecekdi. Petri'yi İstanbul'dan, belki Türkiye'den başka bir memlekete kaçırmak için kaatille hizmet edecekdi.

Petri ile dostça konuşacakdı, ve hattâ diyecekdi ki: **«Bu evden hemen kaç!... Çünkü arkadaşım Ligori senin bir kaatil olduğunu tahmin etti, oteldeki cinâyeti haber alınca senin Petri olduğunu anlayacak ve derhal zabtiyeye haber verecekdir... Bu gece burada kalırsan muhakkak zabtiyeyi karşında bulacaksın!...»**

Kuyu sokağına bu düşünce ve kararla giden Pidâki evvelâ Mama Mariyayı buldu ve Vasiliki ile konuşmak istediğini söyledi. Umumhâneci kadın:

— **Vasilikinin kocası var şimdi yanında, akşamdan sözleşmiş, yarın gel Pidâki**... dedi.

— **Ben zâten o delikanlı ile bir iş konuşmaya geldim Mama Mariya!**

— **İşte şu odada... çal kapuyu öyleyse, açarlarsa girer konuşursun...**

Pidâki kapuyu vurdu, ses veren olmadı. Tekrar vurdu, Vasiliki titrek sesle sordu:

— **Kimdir o?...**

— **Ben... Pidâki!... Kocan Nikoli İstemat ile bir iş için konuşacağım...**

Bu sefer cevab için hayli bekledi, Pidâki'nin yanında bıçağı vardı, fakat dövüş için değil, dostça anlaşmak için gelmişdi. Bıçağını bilâkis kuşağının içinde derine sakladı ona karşı silâhsız görünecekdi. Kapu önünde iki dakika kadar bekledi.

O sabah bu eve gelen Bıçakçı Petri, Vasilikiyi sorub kızla karşılaşdığı zaman sokak yosması onu hemen tanıyamamışdı. Petri:

— **Gece bana adını söylemiş ve evini tarif etmişdin, işte geldim güzel körpe kadınım!**... dediği zaman bu çıplak ayaklı hırpâni gencin gece, elinde fener, başında afili bir fes, alnında kâküller, sırtında siyah gaytanlı mâvi camedan, yerlere kadar inen şalvarının ağını sallaya sallaya ve yumurta ökçeli pabuçlarını tıkırdatarak yürüyen süslü ve çalımlı genç olduğunu fark etti:

— **Bu kılık ne güzelim?... bir gece içinde sana ne oldu?... seni kim soydu?**... diye sordu.

Kaatil delikanlı hâlâ sarhoşdu, yalnız ayağı tökezlemiyor, dili dolaşmıyordu:

— **Kapuyu kilidle... sana hepsini anlatacağım**... dedi.

Kız kapuyu kilidledi, Petri:

— **Anlatacağım ama... korkmayacaksın!**... dedi.

Vasiliki hiçbir şey dinlemeden korkdu. Hemen bir şeyler anlamak için delikanlıyı tekrar tepeden topuğa süzdü.

— **Gel Vasiliki... şu yatakda yanıma otur ve dinle beni!**...

Kızın kolundan tutup çekdi, yere serilmiş bir yatağa bağdaş kurarak yanyana oturdular. Petri bir mukaddimeye lüzum görmedi:

— **Benim adım Petri, Ayamavrili Petri... ben bu gece bir adam kesdim!**... dedi.

Vasiliki bir çığlık atmak üzereyken Petri iri pençesiyle kızın ağzını kapadı:

— **Sus ve dinle... bu işi senin için yapdım**... dedi.

Fısıltı ile konuşdular:

— **Benim için mi adam kesdin?**

— **Evet... gece yanımda gördüğün o adamı...**

— **Ama ne yaptı bize o adam?**

— **Hiçbir şey... bizim istediğimizi yapmayacakdı...**

— ...

— **O müdhiş bir korsandı... çok adam kesdi, soydu gemide... yanında kırk yıl kalsam dâimâ cebinde beş parası olmayan bir uşak olacakdım... gece gördün, sana sadaka gibi bir kuruş verdi... ama benim cebimde para olsaydı elbet ki meyhâneye gitmeyecekdim, seninle gelecekdim...**

— ...

— **Kendisi altınla oynuyordu, ben de karşıdan bakıyordum... beni güzel olduğum için giydirip kuşatıyordu ve beni yanında süsü olduğum için meyhânelere götürüyordu... yaşlanıp güzelliğim solduğu zaman gemisinde öbür korsanlar gibi âdî bir tayfa olacakdım...**

— **Nasıl kesdin onu?**

— **Gece çok içdik... yolu kaybettik, gemiye dönemedik, bir otelde yattık bir döşekde... seni düşündüm, param olsaydı ben şimdi korsanın yanında değil, güzel Vasilikin'in koynunda yatacakdım dedim ve birden karar verdim, Lefteriyi kesdim...**

Pidâki, Petri ile dostça konuşacak, "Bu evden hemen kaç !. Çünkü arkadaşım Ligori senin bir kaatil olduğunu tahmin etti, oteldeki cinayeti haber alınca senin Petri olduğunu anlayacak ve zaptiyeye haber verecektir. Bu gece burada kalırsan zaptiyeyi karşında bulacaksın,, diyecekti

YARIN :

Kaatil kaçakçısı Manya'lı Zambo

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Pidâki, Petri'den 50 İngiliz altını istedi

Kaatil Kaçakçısı Manyalı Zambo

— 16 —

Petri kuşağından büyük bir kese çıkardı:

— **Bak Vasiliki**... dedi, **bu kesenin içi altın dolu!**...

Sonra kuşağını çözdü ve iç gömleğinin eteğini yukarı kaldırdı:

— **Bak Vasiliki**... dedi, **bu kemerin içi altın ve elmasla dolu!**...

— ...

Günahkâr kız büyümüş hırslı gözlerle bakıyordu.

Büyük bir cesaretle Köprüden geçerek vapura bindiler.

— **O bunları başkalarından kanla aldı, ben de ondan öyle aldım, senin için...**

Vasiliki:

— **Ben, seni ele vermem ama burada uzun zaman seni saklayamam Petri**... dedi.

— **Biliyorum, ben belki bu gece bile burada yatamam, izimi kolay bulacaklar...**

— **Bilen var mı buraya geldiğini?**

— **Bu sabah bir hâtâ işledim, senin adını verdim hiç tanımadığım iki serseriye, ama mecburdum, başka türlü bulamazdım bu evi...**

— ...

— **Bakışlarını beğenmedim o pâlikarların, benden şübhelendiler, biri peşime düşdü, buraya girdiğimi gördü...**

— ...

— **Otelde bir adamın kesildiğini elbet ki biraz sonra bütün Galata duyacak, bizi otele alan uşak da kesilen adamın yanında güzel bir delikanlı bulunduğunu elbet ki söyleyecek... şimdiye kadar haber yayılmış da olabilir...**

— ...

— **Otel uşağının esvabını giyerek yalın ayak kaçmış o güzel delikanlıyı belki de arıyorlar şimdi...**

— ...

— **Bu sabah konuşduğum serseriler benim aranan o delikanlı olduğumu anlayacaklar ve geldiğim evi bildikleri için ya zabtiyeye haber verecekler, yahud buraya gelip benden haraç isteyecekler, bu altınların elmasların en azından yarısını...**

Vasiliki fısıltı ile ama heyecanla sordu:

— **Ne yapacağız şimdi?**

— **Buradan kaçıracaksın beni Vasiliki... ben Galata'yı İstanbul'u bilmiyorum, dün akşam geldim ilk defa... yalnız iki, üç gece için bana bir yer bulacaksın güzel kadınım ve kıyâfetimi değiştireceğim, bana esvab alıp getireceksin...**

Ben bunları yapamam Petri... İnan bana yapamam... seni saklayabilecek kimseyi bilmiyorum...

— **Ben, senin için adam kesdim... sen de benim için yapacaksın bunları Vasilikil.**

Vasilikinin tanıdıkları o semtin diğer evlerindeki yosmalarla, kayıkçı, mavunacı, hammal, hamam natırları ve dellâkları, arabacılar, beygir sürücüleri, Mama Mariyanın aşağılık evinin müşterileri, odasına alıp da isimlerini bile öğrenmediği ayak takımından yarım pabuçlu yalın ayaklı birtakım adamlardı. Şaşkın şaşkın bakıyordu Petriye. İşte o sırada idi ki odanın kapısı vurulmuş, Pidâki gelmişdi.

Palikarya ile kaatil anlaşmakda güçlük çekmediler. Pidâki odaya girer girmez:

— **Nikoli İstepat!... ben senin kim olduğunu biliyorum artık, ama seninle bir dost olarak konuşmaya geldim**... dedi.

Petri karşısında sabahki serserilerden birini görünce Vasilikinin yüzüne bakdı, bu bakışla: «Nasıl?... hiç yanılmamışım!...» demek istemişdi. Serseri bu sefer kaatil delikanlıya hakiki adı ile hitab etti:

— **Petri... bıçağım kuşağıma gömülü, ben seninle bıçak oyununa giremem, Lavirentos'da seni bana anlattılar...**

— ...

— **Sabahleyin arkadaşımla senden dilenci gibi birer kuruş istedik, şimdi sana para karşılığı hizmet etmeye geldim, seni saklamak ve sonra kaçırmak için...**

— **Ne istiyorsun?**

Pidâki ne istediğini söylemedi:

— **Sen çok zengin bir adam kesdin ve soydun, fakat Galata'nın ve İstanbul'un yabancısısın, seni buraya getiren gemiye hangi yoldan gidilir onu bile bilmiyorsun, kaldı ki sen artık o gemiye de gidemezsin, orada da saklanamazsın, kaptanı kesdin...**

meden Beyoğluna gitmişdi. Ama Mama Mariya'nın evinde her an için tehlikede idi.

— **Buradan hemen kaçmalısın ve artık Galatada değil İstanbul'da durmamalısın, kaçıncaya kadar ben sana çok emin bir yer bulacağım...** dedi.

> Petri, karşısında sabahki serserilerden birini görünce Vasiliki'nin yüzüne baktı. Bu bakışla «Nasıl? Hiç yanılmamışım!» diyordu

Pidâki ne isteyeceğini söylemedi ama o paraya hakkı olacağını anlatmaya çalışdı. Ayakdaşı Ligori'nin, onun hakkında ki şübhesini anlattı ve Ligori'den korkduğunu söyledi. Ligori oteldeki cinâyeti belki henüz öğrenmemişdi, çünkü otelin önünden geçPidâki doğru söylüyordu, ondan şübhelenmeye lüzum yokdu, çünkü buraya gelecek yerde zabtiyeye giderdi ve odanın kapusunu Pidâkinin eli yerine zabtiyenin eli vururdu. Petri sordu:

— **Kaç altın istiyorsun?**

— **Elli İngiliz... Hem peşin de değil, seni gemiye bindirdiğim zaman alacağım paramı!**

Petri pazarlık etmedi ve elli altına mahsuben on altın verdi. Pidâki ömrü boyunca ilk defa on altını bir arada avucunda görüyordu.

— **Haydi... gidiyoruz**... dedi.

Evden çıkdıkları zaman Mama Mariya, diğer iki sermâyesi Marsilya Oteli önüne gitmiş bulunuyordu. Kuyu sokağının hemen bütün sâkinleri oraya koşmuşdu. Artık sokakda akşama kadar heyecanla çene çalacaklardı. Bir duyduklarına beş katarak başkasına anlatacaklardı.

— **Nere gidiyoruz Pidâki.**

— **Arnavudköyüne, Manyalı Zambo'nun evine!**

— ?

— **İstanbul'daki kaatil Rumları, Türk zabtiyesinin elinden kaçırmayı kendisine vazife bilmiş ve bu iş için bir metelik almayan bir havyar tüccarı...**

Manya'lı Zambo yetmişini aşmış bir ihtiyardı, gençliğinde, yirmibeş, otuz yaşlarında iken Mora İhtilâline katılmış olmakla övünürdü.

YARIN :

Meyhâne Cinâyeti

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

Maraşlı Ermeniler, Fransız İşgal Komutanını bando ile karşıladı

— 26 —

13 Kasımı 14 Kasıma bağlayan gece ise şehrin batı tarafnıda bulunan Mercik tepeden şehire kurşun yağmaya başladı. Bunun üzerine mevcudu ikiyüz kadar bulunan Türk jandarmaları hemen oraya hareket etti. Şehire kurşun atanlar bu sefer

ları şehirde asayiş bulunmadığını göstermiş, Türk hükûmet makamını olduğu gibi ortadan kaldırarak şehri resmen işgal altına almaktı. Ama jandarmaların fedakârlıkları bu oyunu da boşa çıkarmıştı.

O zaman Fransızlar albay Andre gelince, bütün bu o-

ğını umuyordu.

Maraş kalesine yerleştirilen bu Osmaniyeli Türkler arasında Fransız emellerine hizmet edecek sadece birkaç kanı bozuk vardı. Öbürleri geçim ve ellerine silâh geçirmek için bu işi geçici bir zaman için kabul etmişlerdir. Nitekm 22 günlük savaş başlayınca, bunlar hemen Türklerin yanında yer almışlardır. Andre'nin böyle bir kuvvetle Maraşa gelmiş bulunması, Osmaniyeliler için bir leke değildir.

Maraş Ermenileri Andreyi de pek büyük bir gösteri ile karşılamışlardır. Albay Andre ömrünün bir kısmını Fransız müstemlekelerinde geçirmiş ve müstemleke halkını idare etmek konusunda

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Meyhane cinayeti

— 17 —

Bıçakçı Petri, İstrati İspiro Kaptanla, Lefteri Kaptanı üç yıldan fazla ara ile öldürmüşdü; üçüncü cinâyetini ise ikincisinden üç gün ara ile işledi.

Kemeraltında Kuyu sokağındaki evden çıkıp kaçdıktan sonra Arnavud Köyünde havyar tüccarı Manyalı Zambo'nun evine büyük cesâretle Köprüden vapura binerek gittiler. Pidâki: **«Şimdi zabtiye seni serserilerin, haytaların inlerinde, meyhânelerde, umumhânelerde arıyor, köprüden elini, kolunu sallayarak geçeceğini ve vapura binerek Boğaziçine gideceğine aslaa düşünmezler...»** demişdi.

İhtiyar Zambo, onları heyecanlı alâka ile karşıladı. O geceyi havyarcının evinde geçirdiler, bir ziyâfet sofrası başında. Zambo ertesi günü şu haberle döndü: Galata'da Şarab İskelesi önünde Avusturya bayrağı çeker Yunanlı kaptan Sava Kukuli'nin idâresinde «Kalitâhi» adındaki bir brik Petri'yi alıp götürecekdi, Yunanistanda, Mora'da, Adriyatik kıyılarında Triyeste'ye, Venediğe kadar istediği yere. Kalitâhi Şarab İskelesinden 15 Kasım Cuma sabahı alaca aydınlıkda ayrılacakdı, Petri de gemiye 14 Kasım Perşembe günü geç vakit, ortalık iyice karardıkdan sonra girecekdi. Bir yolcu gibi değil, bir Türk'ü vurmuş firârî bir kaatil olarak. O ikinci geceyi de bir ziyâfet sofrası başında geçirdiler.

Zambo, genç kaatile bir de Avusturya pasaportu temin etmişdi, bunu sefârethânede çalışan bir Rum kâtibin delâletiyle ve kolaylıkla almışdı. Petri adı «Piyetro», Ayamavri adı da «Mavri» olmuşdu, pasaport «Piyetro Mavri» adına tanzim edilmişdi, Avusturya tebaasından duvarcı ustası Piyetro Mavri. Zambo sofra başında güleрek anlatmışdı: **«Mama Mariya'nın evini gece basmışlar, Petri'yi aramışlar, zabtiyeye haber verip evi basdıran da Ligori imiş, alçak herif!...»** demişdi. Şimdi her tarafda Pidâki'yi arıyorlarmış.

Vasiliki:

— **Ben ne olacağım?...** diye sordu.

Petri'den geri kalan kırk altınını almış olan Pidâki:

— **Elli altınım var, artık zenginim, Petri seni bana bırakırsa Yunanistan'a gider orada evlenirsiz!...** dedi, **Zambo Baba bizi de kaçırır!**

Pidâki kırklık bir adam, kuvvetliydi ama çiçek bozuğu idi, güzel değildi. Petri ise çok çok güzel bir delikanlıydı ve Vasiliki biliyordu ki kaatil oğlanın belinde içi altın ve elmasla dolu bir de kemer vardı, bir hazîne. Ama Petri'den korkuyordu, Petri'nin yüzüne «Pidâki ile evlenmeme izin ver der» gibi bakdı. Delikanlı ona da yirmi altın verdi:

— **Yunanistan'daki düğününüzde bulunabileceğimi zannetmem, gelinliğini bu para ile yaptır Vasiliki!...** dedi.

Petri o akşam Zambo'ya avuçları ile şarab içirdi ve avuçlarını kokladığı zaman kan kokusu duymadı.

O anda bir silâh sesi işitildi: «DAN!»

kalopedisi, Tiryandafil götürdü. İt adımı ile çabuk geldiler Galata'ya. Tiryandafil Şarab İskelesinin yolunu gösterdi ve:

— **İstersen bir meyhâneye gir, biraz iç!...** dedi.

Gemi iskeleye bir palamarla bağlı idi, Petri'yi kayıkla gelip alacaklardı, iskelede: **«Mavriyi arıyorum..»** diye soracakdı, bir parola.

Petrinin başında Rum gemicilerin giydiklerinden bir kasket ve üstünde siyah şayakdan bir ceket vardı ve çıplak ayaklarına yine ökçeleri basık yumurta topuklu pabuç, İstanbul tulumbacılarının tabiri ile **«şapıdık»** giymişdi. Kasketini gözleri üstüne eğmişdi. Elleri ceketinin ceblerinde ve sağ eli de cebindeki tabancasının üzerinde idi.

Petri, o akşam Zambo'ya avuçları ile şarap içirdi ve avuçlarını kokladığı zaman kan kokusu duymadı

Zambo:

— **Pidâki...** dedi, **Vasiliki artık senin karın sayılır, al karını ve şu odada yat!**

Petri de o gece Zambo'nun odasında misafir oldu, muhakkak ki çok karanlık adam olan havyarcı ile konuşacak mahrem işleri vardı, belki ödenecek bir hesab.

DİPSASPENA... DİPSASMENA...

Pidâki ile Vasiliki Zambo'nun evinde kaldılar... Perşembe akşamı Petri'yi Arnavudköyünden Galata'ya Zambo'nun bir

Yol kavuşaklarında binalara dikkat ediyor, hafızasına nişan koyuyordu; üç meyhâneye girdi çıkdı, tezgâh başında birer tek rakı içdi, sanki birini arayan bir hal vardı üzerinde. Petri giderayak Ligori'yi arıyordu. Nihayet dördüncü meyhânede aradığını buldu. Ligori tezgâh başında beş, altı palikarya ile yüksek sesle münakaşa ediyordu biri:

— **Mama Mariya'nın evini basdırtmakla iyi etmedin!...** diyordu.

Ligori de sormuşdu:

— **Ama söyleyin bana... Bıçakçı Petri kimi kesdi?... Lefteri Kaptan gibi sofrası ve kesesi bizim gibi kopuklara açık cömerd bir çorbacıyı!... Kendisini asılmakdan kaçırıp kurtaran ve üç yıldan fazla beslemiş bir velînimeti!... değil mi?...**

Ligori'nin hemen yanı başında yalın ayaklı bir kalopedi vardı, iki gece önce Lavirentos'da Petri tarafından hırpalanmış ve tokatlanmış olan geveze oğlan. O da söze karıştı:

— **Ligori haklıdır!...** dedi, **Petri velînimetini kesmiş alçak bir erkek putânadır!**

O anda bir el silâh sesi işidildi: **Dan!**

Kalopedi bir **«ah...»** diyerek yıkıldı. Ligori'yi arayıp bulan Bıçakçı Petri bu oğlanın kanını haytaya tercih etmişdi.

Bütün gözler kapu tarafına çevrildiği zaman meşin kasketli ve siyah ceketli uzun boylu bir adamın karanlıkda kaybolduğunu gördü. Meyhâne kapusunun önünde bir çift pabuç duruyordu, kaatilin şıpıdıkları, kaatil yalın ayak kaçmışdı.

İçinde bir genç öldürülmüş meyhânede belki kırk kişi vardı. Sessiz birkaç sâniye geçdi, sâdece bakışdılar, ilk konuşan Ligori oldu, o da mırılti hâlinde:

— **Bıçakçı Petri!...** dedi.

YARIN :

Kanlı Gemi

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Köşkün kiraya verilmesi korkusu kalmamıştı

— 120 —

Reyhan feylesofane bir tavırla başını salladı:

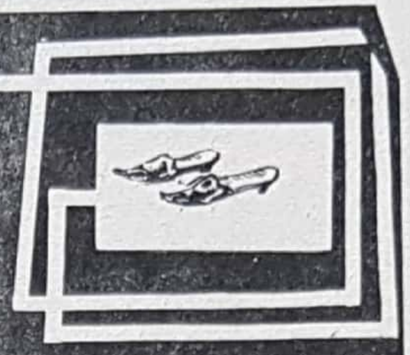
Bu dört kişi odun dumanlariyle gözleri yaşararak soh-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

KANLI GEMİ

— 18 —

— Bıçakçı Petri adam vurdu!

— Bıçakçı Petri meyhânede bir kalopediyi vurdu!

— Ligori'yi vuracakdı, kurşun oğlana geldi!

— Hayır hayır... Petri'nin kurşunu hedefinden şaşmaz... Petri o oğlanı Lavirentos'da da tokatlamışdı... Doğrudan ona ateş etti, kurşun kalbine girdi...

Akşamın geç vaktinde Galata dehşetle çalkandı.

Zabtiye cinâyet yerine geldiğinde, kaatilin kapu önünde bıraktığı pabuçlarını buldu. Tek adam çıkıp da: **«Şu tarafa kaçdı...»** diyemedi. Ama Ligori belki birkaç defa tekrarladı:

— Ustam Arab Yorgi derdi ki, bir adam kan dökerse ve pabuçları ayaklarına bağlı değilse muhakkak pabuçlarını kan döktüğü yerde bırakır ve yalın ayak kaçar!

Marsilya Oteli Cinâyetine Meyhâne Cinâyeti eklenmişdi. Petri, otelin uşak odasında ve meyhânenin kapusu önünde, cinâyetlerine imzâ atar gibi, birer çift pabuç bırakmışdı. İki vak'anın evrâkı Petri dosyasında birleştirildi. Fakat İstanbul zâbıtası Marsilya Oteli Cinâyeti tahkîkatı içinde, çok daha önceleri işlenmiş zincirleme cinâyetlerin, kesin bir hükme bağlanması zor izlerini buldu.

Lefteri Kaptanın öldürülmesi üzerine sâhibsiz kalan «Poseidon» gemisine el konmuşdu. Gemi defterleri tedkik edilecek ve Poseidon'un getirdiği sünger ile incirler hükûmet eliyle sâhiblerine verilecekdi. Eğer tahsil edilmemiş nakliye ücreti veya herhangi bir para varsa onlar da toplanarak maktul kaptanın vârislerine verilmek üzere Kefalonya Çorbacısına gönderilecekdi.

Aşk ile bağlandığı mesleği icâbı bir insan sarrafı olmuş Komiser Hikmet Efendi, Poseidon çırnığının dört Kefalonyalı tayfasının yüzlerini hiç beğenmemişdi. Çok istidatlı bir talebe gibi yetiştirdiği Kargılı Nefer Râife: **«Oğlum... bu heriflerin yüzlerini hâfızana iyice nakşet... bunlar sağlam ayakkabı değil, korsan olduklarına kalıbımı basarım...»** demişdi.

O zamanlar Kefalonya Adası, Osmanlı İmparatorluğu himâyesinde küçücük Yedi Ada Cumhuriyetinin bir parçası idi, bu bakımdan Galata Komiseri Babıâliden ayrıca emir çıkmayınca Poseidon çırnığını arayamazdı. İstintakdan sonra dört tayfa serbest bırakılmışdı. Geminin defterlerinin tedkiki ve içindeki malın boşaltılması bu yüzden dört, beş gün kadar gecikdi.

15 Kasım Cuma günü sabahı alaca aydınlıkda İstanbul Limanından ayrılan «Kalîtihi» gemisi ile Petri kaçdı. Aynı gün öğleye doğru da Komiser Hikmet Efendi aldığı emirle **«Poseidon»** gemisinde bir araştırmaya gitti. Gemi Yağ İskelesinde idi ve dört tayfası yokdu, orada bir yığın eşyâ bulundu, giyilmiş esvab ve çamaşırlar, fakat gemiciler ve bilhassa Rum gemiciler tarafından kullanılmayan şeylerdi; meselâ pamuklu zıbın, uzun paçalı ve paçaları bağcıklı don, dallı çiçekli yün çorab, bürümcük iç gömleği gibi; bu arada iki fes, bir Rus kalpağı, Tirollıların giydiği cinsden bir şapka çıkdı.

Evrak ve eşyâ üzerinde haftalarca çalışıldı ve çok müdhiş şeyler öğrenildi; 3 Türk, 10 Yunanlı, 3 İtalyan ve 2 Rus, bu 18 kişi muhtelif tarihlerde muhtelif iskelelerden Poseidon çırnığına yolcu olarak dakiler: **«Çok oldu... dediler, karakola çağırıldıkları gün, döner dönmez kendi eşyâlarını aldılar, gemiden çıkıp gittiler, bir daha görünmediler.»**

Komiser Hikmet Efendi, Poseidon'un dört Kefalonyalı tayfasının yüzlerini hiç beğenmemişti. Çok istidatlı bir talebe gibi yetiştirdiği Kargılı Nefer Râife "Oğlum bu heriflerin yüzlerini hafızana iyice nakşet. Bunlar sağlam ayakkabı değil, korsan olduklarına kalıbımı basarım,, demişti...

Komiser Hikmet Efendi araştırmaya Lefteri Kaptanın kamarasından başladı. Adı kamara, geminin kıç tarafında ambarımsı bir in'di. İki büyükçe sandık bulundu. Bu sandıkların birinden Türkçe, Rumca, İtalyanca ve Rusya yazılmış birtakım evrak çıkdı; Zabtiye Nezâretinde tedkik edildiğinde 3 Türk, 10 Yunanlı, 3 İtalyan ve 2 Rus'a âid şahsî mektublar ve ticarî senedler olduğu anlaşıldı Tayfaların koğuşunda da bir yığın eşyâ bulundu, giyilmiş esvab ve çamaşırlar, fakat gemiciler ve bilhassa Rum gemiciler tarafından kullanılmayan şeylerdi; meselâ pamuklu zıbın, uzun paçalı ve paçaları bağcıklı don, dallı çiçekli yün çorab, bürümcük iç gömleği gibi; bu arada iki fes, bir Rus kalpağı, Tirollıların giydiği cinsden bir şapka çıkdı.

Kanlı kaptanlarının katlinden sonra gemiyi terk eden dört tayfa, Lambo, Toma, Hristo ve Koçis'in izleri bulunamadı. Petri'nin Marsilya Otelinde kesdiği Lefteri Kaptan, aslında darağacına çekilecek bir câni idi. Korsan gemisinde yok edilen, kesilen veya boğulan onsekiz kişinin ölümünde Petrinin de eli var mıydı?... Belki de o zincirleme cinâyetlerdeki hissesi çok binmişler ve kendilerinden bir daha haber alınamamışdı. Poseidon onlara maktel olmuş kanlı bir gemiydi, bir korsan gemisiydi.

Poseidon 18 kişiye maktel olmuştu

büyük olmuşdu. Hikmet Efendi, muavini yerinde neferine:

— Râif... dedi, **cânîler arada birbirlerini yemeseler onlarla uğraşmak çok daha zor olurdu... Petri bizi çıplak ayaklarının peşinde çok koşduracak sanırım, korkarım ki elimizde bir dükkân dolduracak kadar şıpıdık toplanacak!...**

Poseidon Gemisi tahkîkatı onsekiz ay sürmüşdü, 1874 yılı Kasımından 1876 Nisanına kadar. Bu onsekiz ay boyunca Petriden bahsedilmedi adı duyulmadı; ama Galata ile Beyoğlunda üç cinâyet oldu: Kuledibinde bir umumhânede yorgancı kalfası Mustafa adında bir delikanlıyı, Galatada Yamalı Hamamın kapusu önünde Sürmeneli Kayıkçı Ali'yi, Tarlabaşında paralı adam olmakla tanınmış manav Kürd Haydar Ağa'yı vurmuşlardı. Halk bu kanlı vak'alarda hep Petri'yi gördü: **«Onu Petri Bıçakçı Petri vurdu!...»** dediler. Hele Haydar Ağanın son sözü: **«Beni vuran o kahbe Pe...»** demek olmuş, fakat ismi tamamlayamamışdı. **«Pe...»** dedikden sonra elbet ki düşünülmezdi: **«Petri!...»** işte, **«O kahbe Petri... Putâna Petri!...»** Yalnız Hikmet Efendi:

— Hayır... diyordu, **Petri değil, o cinâyetlerine imzasını atar, şıpıdıklarını kan döktüğü yerde bırakır... hani şıpıdıklar?...**

Haydar Ağa'nın altın saatini satarken Perikli adında bir kalopedi yakalandı.

Kendisini İstanbuldan kaçıracak olan Kalîtihi adındaki gemiye meyhânede öldürdüğü delikanlının dumanı üstünde kanı ile binen Petri doğruca ve büyük bir cesaretle vatanına Ayamavri Adasına gitmişdi.

YARIN :

Ayamavri'ye dönen bir kaatil değil, sanki bir kahramandı

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Öten baykuş yeni bir uğursuzluk getirmişti

— 121 —

Andelip, büyük bulaşık yalağının yanında duran feneri yakdı, omuzundaki yünlü atkıyı başına örtdü.

Nemli bir sonbahar rüzgârı camları kırbaçlıyor: mutbağın önündeki ıhlamurun dallarını köşkün saçağına çarpıtıyordu. Kapıyı açdı, merdivenin basamaklarını indi. Mut-

— Biliyorum amma İçime bir korku geldi.

— Beraber gidelim...

Ahırın kapısını açdılar. Yüzlerine rutubetli ılık bir saman kokusu geldi.

Reyhan:

— Bu akşam geç kaldık. Hayvanlar acıkmışdır. Ben kepeklerini hazırlıyayım. Sen kovaları al dedi.

çalışıyordu.

Aşçı ile şoförün sesleri geldi:

— Ne var Reyhan efendi?

— Ata birşey olmuş. Kalkmıyor.

Beraber tekrar ahıra gittiler. Aşçı Mehmet; ağzından dili sarkan beygiri görür görmez:

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Adeta kahraman gibi karşılandı

Ayamavri'ye dönen bir kaatil değil, sanki bir kahramandı

— 19 —

Petri'nin Ayamavri'ye dönüşü muhakkak ki büyük cesaret işiydi. Dünyâ çok büyükdü, ama o nereye gidebilirdi?

Kafasında hep İstanbul, Galata duruyordu, kendisinin içinde kaybolacağı büyük şehir...

Kasabaya evvelâ yüzünü saklayarak girmişdi. Bir gözünü kör gibi siyah bir bezle kapamış, kasketini kaşlarının üstüne düşürmüş, çenesini de Sıracalılar gibi bir çevreyle bağlamışdı. Elinde de âdi bir baston, topal taklidi yaparak yürüyordu. Üstü başı da o kadar dökük, perişan idi ki, avucunu açmış olsa kilise kapısında rahatça dilenebilirdi.

Bu ihtiyatı göstermeye mecburdu, çünkü Volâri Goletinin kaptanını vurmuş firârî bir kaatildi, derhal yakalanacakdı.

Sabahın erken saatinde, kendisini adaya getiren Kalitî-hi'den karaya çıkar çıkmaz ilk ziyâret ettiği eski ustası meyhâneci olmuşdu. O adam evvelâ şaşırdı, sonra sevindi, delikanlıyı kucakladı öpdü ve ona müjde vererek anlattı ki meyhânesindeki cinâyet, oğlana hak veren çorbacı tarafından meşrû nefis müdafaası kabul edilmiş ve gıyâbında görülen muhâkemesinde herkes bu yolda şahidlik etmiş, **«oğlan korkusundan kaçdı»** demişler ve Petri ilk cinâyetinin dâvâsında beraet etmişdi. Daskalos ile kasaba papazı da Petri'yi çok müdafaa etmişler ve: **«Niçin kaçdı, niçin kaçdı Petri...»** diye âdetâ dövünmüşlerdi üzüntülerinden.

Burada küçük bir tarih notu lâzımdır: Venedik Cumhuriyetinin kaldırılması üzerine 1800 de bu devletin toprakları arasında bulunan ve «Yedi Yunan Adası» denilen Korfu, Kefalonya, Zante, Ayamavri, Ataki, Pakomo ve Çoka adaları «Çorbacı» denilen yerli ağaların idâresinde **«Yedi Ada Cumhuriyeti»** adı ile bir küçük devlet olmuş ve Osmanlı İmparatorluğunun himâyesine verilmişdi. Petrinin kaçmasına üzülenlerden biri de Çorbacı idi **«Ah... niçin tanımamışdım onu...»** demişdi yakınlarına, mahremlerine.

Bu güzel haber üzerine artık gizlenmesine lüzum kalmayan Petri bir dilenci kılığında girdiği eski ustasının evinden elini kolunu sallayarak palikarya cakasıyla çıkdı ve Ayamavri'nin hemen her sokağında etrafına selâmlar vere vere şöyle bir dolaşdı. En küçük bir değişiklik görmediği kasabada, hattâ çıraklık ettiği meyhânenin taş döşemesi üstünde karamtırak bir leke hâlinde Kaptan İstrati İspiro'nun kanı bile duruyordu. Ayamavri'de tahmin edemeyeceği bir alâka, muhabbet ile, âdetâ bir kahraman gibi karşılandı.

Eski ustası onun şerefine bir gece sabaha kadar sürün bir ziyâfet verdi. Bir kaatil şerefine bu öyle parlak bir ziyâfet oldu ki, Ayamavri'nin papazı ile mekteb hocası, Daskolos da dâvetliler arasında bulundular. Daskalos, yıllarca önce, Petri henüz onüç yaşında iken yağmurlu bir gece içinde yalın ayak başı açık ve sırıl sıklam bir halde kendisine gelmiş putânanın oğlunu çok serpilmiş ve o kadar güzelleşmiş buldu ki, irticâlen söylediği parlak bir nutukda onu Apollo'ya, Aşil'e, Ayaks'a, Tezeos'a, Polluks'a, Adonis'e benzetti ve: **«Şaşıyorum... o ilâhî güzel tanrıların ve kahramanların hangisisin!...»** diye bağırdı. Eski Yunan mitolojisini bilmeyen câhil balıkçılar ve gemiciler, Petrinin ne olduğunu pek anlayamadılar ama kıyak bir delikanlı olduğunu gözleriyle gördüler.

Hemşehrileri kaatil delikanlıyı Lefteri Kaptandan nerede, ne zaman ve niçin ayrıldığını sordular. Petri:

— **Onbeş gün evvel Galata'da kavga ettik...** dedi.

— **Ne yapacaksın şimdi?...** diye sordular

Ayamavrililer meteliksiz denize açılır ve paralı olarak dönerlerdi. "Parayı nereden buldun„ diye sormadılar. Hele Lefteri Kaptan gibi bir hovarda hâminin yanında 4 yıla yakın denizde dolaşan bir delikanlının elbet parası olacaktı

— **Biraz param var, burada meyhânecilik yapacağım...** dedi

Ayamavrililer meteliksiz denize açılır ve paralı olarak dönerlerdi. Parayı nereden buldun diye sormadılar. Hele Lefteri Kaptan gibi hovarda bir haminin yanında dört yıla yakın denizde dolaşan bir delikanlının elbet ki parası olacakdı.

Ustası onun amansız bir rakib olacağını gördü:

— **Meyhâne açmak için ayrıca ne lâum var... Ben ihtiyarladım, seni ortak alıyorum buraya!...** dedi.

Petri kabul etti, o ziyafet gecesi bu ortaklığın şerefine de hayli içildi. Ve ertesi gün tezgâh başına Petri geçdi.

Fakat Petri Ayamavri'de ancak onbeş gün kalabildi. Kefalonyaya gidip gelen Ayamavrili bir balıkçı, bir akşam Petri'yi bir kenara çekdi, gözleri korku ile bakarak:

— **Petri... sana kötü bir haberim var!...** dedi.

— **Nedir?**

— **Ben Kefalonyadan geliyorum, birkaç gün kalacakdım orada, senin için hemen geri döndüm...**

— **?**

— **Sen, Lefteri Kaptanla Galata'da kavga ettiğini söylemişdin bize...**

— **Yalan değil...**

— **Sâde kesmek mi?**

Petri gaayet sâkin:

— **Onu kesdim!...** dedi

— **Sâed kesmek mi?**

— **Onu soydum!**

Yaşı kırkını aşmış balıkçının bakışında hem sevgi, hem de korku vardı:

— **Bilirsin ki ben seni çok severim... ama çok severim...**

— ...

— **Sana kardeşim derdim hep...**

Korkusu, sevgisine baskın geldi ve geçmişdeki yakınlıkları üstünde durmakdan vazgeçdi, tekrar:

— **Birkaç gün kalacakdım Kefalonya'da, senin için hemen geri döndüm...** dedi.

YARIN :

Kefalonyalılar

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Reyhan, yeni kiracının gözünü korkutuverdi

122 — dışarı çıktı. Gelenler on yaş-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petri, Ayamavri'den o gece Katanya'ya kaçtı

KEFALONYALILAR

— 20 —

Petri onüç, ondört yaşlarında iken ona «kardeşim» diyen kırklık balıkçı, kötü haberini şöyle anlattı :

— Petri... Kefalonyalıları benim kadar sen de bilirsin, onlar seni burada asla sağ bırakmazlar...

— Onlardan korkmuyorum!

— Ya bizim Çorbacı?... İstrati İspiro'yu vurduğun zaman nefsini kotutacak ve onlara teslim edecek, orada da bir kaatil olarak seni asacaklar Petri!... bu sefer Daskalos ve Papaz da seni koruyamaz!

— ...

«Kız.. ne bakıyorsun öyle yüzüme!..»

— Dinle beni Petri... hemen kaç buradan!

— ...

— Kefalonya'ya dün sabah çıkmışdım, akşam üzeri bir Girid Kayığı Lefteri'nin dört tayfasını getirdi... Onlar da İstanbul'dan kaçmışlar... senin, Lefteri Kaptanı Galata'da beraber yattığınız bir otelde kesdikten sonra soyup kaçdığını anlattıkları zaman bütün kasaba ayaklandı... ben de gece iyi rüzgâr buldum, hemen kayığıma atlayıp döndüm senin için...

— ...

— Kefalonyalılar senin burada olduğunu henüz bilmiyorlar ama, bugün - yarın elbet ki öğrenecekler...

— ...

— Paran var... kaç Petri... seni ben kaçıracağım bu gece...

Petri, ismi İstelyo Çinga olan bu dost adama hak verdi ve o gece meyhâneyi kapadıkdan sonra onun balıkçı kayığı ile Ayamavri'den, Sicilya'da Katanya'ya kaçdı. Koynunda Livurniyalı duvarcı ustası Piyetro Mavri adına tanzim edilmiş bir Avusturya pasaportu vardı. Oradan Triyesteye gitti ve yine aynı hüviyet altında Avusturya Lloyd Vapur Kumpanyasının Galiçya Vapuruna ateşçi olarak girdi. Sakal bırakdı, altı ay kadar ateşçilik yapdı. Galiçya'nın bir İskenderiye — İstanbul seferinde Beyrut Limanına uğradığında karaya çıkdı, bir gemici meyhânesinde yelkenli tayfası dört Rum'un yüksek sesle ve harâretli bir şekilde kendisinden bahsettiklerini gördü ve onlara kulak misâfiri oldu. Biri anlatıyordu:

— Çok gençmiş... diyordu, ondokuz, yirmi yaşlarında ancak...

— Ama bir canavar değil mi?

— Müdhiş... bıçağı attı, tetiği çekdi mi, karşısındakinin hesabı tamam!

— Ama ergeç temizleyecekler Kefalonyalılar onu..

— Öyle zannederim.

— Hani dün iskelede dolaşan iki Kefalonyalı görmüşdük.. Bıçakçı Petri için gelmişler buraya.

— Hangi iki kişi... belki yüz kişi... bütün limanlara dağılmışlar...

— Diyorlar ki Bıçakçı Petri içkiye ve kadına çok düşkünmüş, ya meyyânede ya umumhânede basdıracaklar onu bir gün...

— Evet... Kaptan Lefterinin intikamını muhakkak alacaklar...

— Yeni Dünyaya da gitse izini bulacaklar!

— Petri için kurtuluş yok...

— Kefalonyalılar yüz yıl geçse kan dâvâsını unutmazlar...

Galiçya o gece İstanbul'a doğru Beyrut'tan yola çıkacakdı. Petri akşam üstü iskele boyunda dolaşırken kayığa binmiş iki Kefalonyalının yolcu olarak Galiçya'ya gittiğini gördü. Dört yıl yanlarında dolaşdığı Kefalonyalıları bin kişi içinde olsalar kıyâfetlerinden, hattâ adım atışlarından tanırdı.

Karaya çıkdığı kılıkda Beyrut'ta kaldı. Ceketini bile Galiçya'da bırakmışdı. Lefteri'nin kemeri belinde, Pidâki'ye ve Vasiliki'ye verdiği altınlara rağmen hâlâ dolu duran kesesi ile bıçakları, tabancası ve altın saati kuşağında ve pasaportu da koynunda idi.

Petri, karaya çıktığı kılıkta Beyrut'ta kaldı. Ceketini bile Galiçya'da bırakmıştı. Lefteri'nin kemeri belinde, Pidaki'ye ve Vasiliki'ye verdiği altınlara rağmen hâlâ dolu duran kesesi, bıçakları, tabancası ve saati kuşağında, pasaportu koynundaydı

Geceyi bir umumhânede geçirdi. Koynunda yattığı körpe kadın bir Rum fâhişenin Cezâyirli bir gemiciden peydahladığı Rum — Magribî melezi idi. Muhabbetden sonra bir gözü açık tavşan uykusu uyudu.

Petri o gece kadınına anlattı ki vapurunu kaçırmış bir ateşçiydi, ceketi bile vapurda kalmışdı. Beyrut'un yabancısıydı, eğer ertesi gün bir gemi bulup vapurunun arkasından gidemezse yine o evde kalacakdı, onun için ücreti iki gecelik ödeyecekdi, biri peşin.

— Yarın gece kocan belki yine ben olacağım... dedi.

Derisinin tatlı esmer rengini babasından ve türlü işveyi, cilveyi, nazı anasından, kıvrak vücud yapısı ile yüzünün dilber çizgilerini de fuhuş mâbudesinden almış o küçük yosma sabahleyin Petri'ye garib bir dikkatle bakmaya başlamışdı. Petri kuşkulandı.

— Kız... ne bakıyorsun öyle yüzüme?... diye sordu.

— Bana üç altın kazandırabilecek misin diye!

— Ne demek o?

Kız güldü. Ne demek olduğunu elbet ki anlatacakdı.

Dört - beş gece evvel deli mi, akıllı mı olduğunu pek ayırd edemediği yine bir gemicinin koynunda yatmışdı ve o adam kıza tuhaf bir hikâye anlatmışdı. Bir heşarı kardeşi varmış, ondokuz, yirmi yaşlarında çok güzel bir oğlanmış, adı «Petri» imiş, ama başka takma isimler de kullanırmış; haylazlık yoluna sapmış, baba evinden kaçmış. Andriya Anesti, o gemicinin adı, o haylaz Petri'yi üç aydan beri liman liman dolaşarak arıyormuş, başına bir kazâ, kötü hal gelmesinden korkuyormuş.

YARIN :

Kardeşini Arayan Adam

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petri "Anesti'nin beni araması iyi oldu,, dedi

KARDEŞİNİ ARAYAN ADAM

— 21 —

Bıçakçı Petri kardeşini arayan adamın hikâyesini gülümseyerek dinledi; güzel yüzünde paralayıcı hayvan çizgileri ile belirmiş gülümseme; ve kız gaayet saf idi:

— O güzel oğlan.. dedi, **benim gibi körpe kadınlara düşkünmüş.**

— ...

— Burada bir ay kalacak olan Andriya Anesti bana dedi ki, bugünlerde Petri Beyrut'a gelirse muhakkak bir gece sana düşecekdir.

— ...

— Benim kendisini aradığımı duyarsa buradan da kaçar.. dedi, kendisine sakın bir şey söyleme dedi..

— ...

— Onun için.. dedi, sana geldiği gece bana hemen haber göndereceksin, ben o haşarı oğlanı sabahleyin kapudan çıkarken yakalayacağım.. dedi.

— ...

— Üç altın vereceğim sana.. dedi.

— ...

— Ve bana Petri'nin boyunu, bosunu, kaşını gözünü iyice târif etti..

— ...

— Tıbkı sana benziyor o Petri kocacığım.. Senin tüyünde, senin gibi güzel. Elleri ayakları seninkiler gibi böyle büyük büyük, uzun uzun parmaklı..

Petri sordu:

— Nedir kanaatin şimdi, ben Petri miyim?

— Yalan söylemezsen sen o haşarı Petri'sin!

Katil delikanlı kızın dudaklarından öylesine öptü ki, küçük fâhişe kötü yoldaki bir kaç yıllık hayatında öyle bir lezzet tatmamışdı, yüreğinden kopan bir sesle:

— Petri!.. diye inledi.

— Evet Petri.. Ben Petri'yim benim tatlı putânam!

Sonra sordu:

— Nerede oturuyor kardeşim Andriya Anesti?

— Yalıda Beşâre Otelinde, rumların otelidir..

— Gece geldiğimde haber yolladın mı Anestiye?

— Yüzünde belki bir aylık sakal var..

— ...

— Sakalın olmasaydı derhal bu oğlan Petri'dir diyecekdim ve kardeşine haber yollayıp bu sabah üç altınımı alacakdım..

Petri kesesini açdı ve küçük meleze üç altın verdi:

— Üç altın alacakdın kardeşimden biraz sonra beni kapuda yakaladığı zaman, üzülme benim tatlı putânam, işte kazandın.

Kız yemin etti:

— Haber vermedim dedim sana, sen istemezsen yine de haber vermem..

Petri uzun uzun parmaklı avuçlarını kokladı:

— Dinle beni putânam.. dedi.

— ...

— Ben pişman oldum kardeşimin gemisinden kaçdığıma.. baba ocağını bırakdığıma, ama gururum şimdi dönmeye mâni oluyor..

— ...

— Anestinin beni araması çok iyi oldu, aranmak dâimâ güzel şeydir..

Ve yine gülümseyerek ilâve etti:

— Adam kesenler bile zabtiye peşlerinde koşmaz onları aramazsa döktükleri kanın tadını alamazlarmış..

Petri altın kesesini tekrar çıkardı, küçük fâhişeye içini gösterdi ve altınları şıkırdattı:

— Biz çok zenginiz.. dedi.

Kızı bir kere daha öpdü:

— Ben seni sevdim.. sen yalnız benim olacaksın artık, seninle evleneceğim, benim karım olacaksın!

— ...

— Yarın gece geleceğim. Mamaya yirmi altın verip seni bu evden çıkaracağım, sonra beraber kardeşimin kaldığı otele gideceğiz.

— ...

— Onlara tek şartım sen.. Seni gelin olarak kabul ederlerse baba evine döneceğim, etmezlerse o zaman beni de kaybederler.. Ama biz hiç bir zaman kaybetmeyiz. Çok param var... Bir gemi alırım, seninle denizlerde gezeriz...

Petri kuşağını henüz bağlamamışdı. Gömleğinin eteğini yukarıya doğru kaldırdı, Vasiliki'ye gösterdiği gibi, Beyrutlu melez putânasına da belindeki meşin altın kemerini gösterdi:

— Çok zenginiz diyorum sana.. Bu kemerin içi altın dolu... Elmas dolu....

— ...

— Hiç kimseye bir şey söyleme, yarın geceyi bekle, o kadar!

— ...

— Mamaya yarın gece için benimle sözlü olduğunu söylersin..

Petri kıza inanmışdı, fakat umumhâneden yine çok dikkatli çıkdı, ve sokaklarda çok dikkatli dolaşdı Öğle yemeğini Kefalonyalıların asla uğramadıkları bir Türk aşçısında yedi, sonra liman boyuna gitti ve İstanbul'a gidecek ilk gemiyi sordu.

— Bu gece iki İtalyan yelkenlisi İstanbul'a gidiyor. dediler....

— İsimleri nedir?

— Fabyo.. dediler, **kara boyalı bir golet, ve Çeççino, beyaz bir çırnık...**

— Kaptanlarını nerede bulurum?

— Fener yanında frenklerin meyhânesinde.. ama ne yapacaksın?

— İstanbul'da acele işim var, burada parasız kaldım, işim duvarcılık ama tayfa olarak çalışıp beni İstanbul'a götürmelerini ricâ edeceğim..

Petri, kuşağını henüz bağlamamıştı. Gömleğinin eteğini yukarıya doğru kaldırdı. Vasiliki'ye gösterdiği gibi, Beyrutlu melez putânasına da belindeki meşin altın kemerini gösterdi: "Çok zenginim diyorum sana. Bu kemerin içi altın dolu, elmas dolu. Hiç kimseye birşey söyleme yarın geceyi bekle, o kadar!,, dedi

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

Kız, yatağından atlamış, annesinin koynuna girmişti; titriyor:

— Anne korkuyorum! diye ağlıyordu.

Sabaha kadar kulakları kirişte beklediler. Gün açılmaya

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petri, Pabuçlu gelmiş, yalınayak gitmişti...

Beyrut'ta Beşare Oteli Cinayeti

— 22 —

Petri, Frenklerin gazinosunda Kaptan Umberto'yu kolaylıkla buldu. Gemici, balıkçı ağzı ile konuşuyordu ama İtalyancayı ana dili gibi biliyordu ve sesi de çok tatlıydı. Serbest tavırla ne istediğini anlattı ve kendi hakkında da malûmat verdi, Galiçya vapuruna

Otel Kâtibi: «Aman Allahım!... Bir cinayet!...» dedi.

âid evrâkını göstererek:

— **Livurniyalıyım**... dedi, **Avusturya tebaasıyım, adım Piyetro Mavri... çocukluğumda amele idim, sonra Galiçya vapurunda ateşçi oldum, burada vapurumu kaçırdım, parasız kaldım, hattâ ceketim ve pabuçlarım bile gemide kaldı, ayaklarımdaki pabucu böyle yüksek bir meyhâneye gelmek için bir kahveciden emânet aldım, beni tayfa olarak alır mısınız geminize... gemiye çıplak ayakla bineceğim**...

Altmışlık bir deniz adamı olan Kaptan Umberto'nun sofrasında oturan Beyrutlu bir tüccar:

— **Yüzü çok güzel bir genç, sürünmesin burada, al götür Umberto**... dedi.

İtalyan kaptan cebinden bir mecidiye çıkararak:

— **Delikanlı**... dedi, **bir vapur ateşçisi belki tıraşını ihmal edebilir, ama ben bir tek sefer için de olsa korsan gibi sakallı tayfa istemem, geçdi o devirler... al şu mecidiyeyi, evvelâ git yüzündeki o bir aylık sakalı kestir, sonra bir meyhâneye git, karnını doyur ama çok içme ve çok gecikme, gel burada beni bul, saat dokuzda, gemiye döner dönmez demir alacağım, çünkü o saatde istediğim meltem başlayacakdır**...

Petri şehrin iç çarşı boylarında bir Türk berbere sakalını kesdirdi ve gün batıncaya kadar yine Türk ve Arab mahallelerinde âvâre dolaşdı; altın saatine bakdı, dokuza çeyrek kala kale yalı boyunda Beşâre Oteline gitti. Kasketini kaşlarına eğmişdi. Bir gaz lâmbasının ışığında gazete okuyan Rum kâtibe:

— **Kefalonyalı Andriya Anestiyi görmek istiyorum... dedi.**

— **Yukarıda odasında**...

— **Odası nerede?**

— **Çatı katında... tek odadır orada**...

— **Bir arkadaşı gelecekdi geldi mi?**

Kâtib gazete sayfasından başını kaldırarak:

— **Hayır... yalnızdır**... dedi.

Kasketi kaşlarının üstüne düşmüş olduğu halde Petri'nin yüzünü gereği kadar gördü içinden: «**Ne güzel delikanlı**... dedi, **sanki Apollo... işte bu güzellik bizim millete mahsusdur, Rum milletine!**... ve Petri'ye âdetâ iftiharla bakdı ve onunla bir otel odasında başbaşa konuşacak Kafelonyalı gemiciye karşı içinde bir gıbta, hattâ kıskançlık duydu.

Petri merdivenleri çıkarken yine avuçlarını kokladı. Çatı katındaki tek odanın kapusu altında bir ışık çizgisi vardı, kapuyu hafifçe vurdu:

— Kimdir?

Petri alçak sesle:

— **Kir Anesti... beni küçük putâna gönderdi**... dedi, **kardeşin gelmiş, bu gece onun yanında**...

Kilidin içindeki anahtar döndü, kapu açıldı ve açılması ile beraber Petrinin bıçağı Andriya Anestinin tam kalbinin üstüne gömüldü. Gaayet iri yapılı olan Kefalonyalı sallandı

Petri merdivenleri çıkarken yine avuçlarını kokladı. Çatı katındaki tek odanın kapısı altında bir ışık çizgisi vardı; kapıyı hafifçe vurdu: «Kimdir?» Petri alçak sesle: «Kir Anesti. Beni küçük putana gönderdi» dedi, «Kardeşin gelmiş, bu gece onun yanında.» Kilidin içindeki anahtar döndü, kapı açıldı ve açılmasıyla beraber...

ve yere düşerken Petri büyük bir soğukkanlılıkla onu yatağının üstüne sırt üstü itti; ağzından evvelâ bir hırıltı, sonra kan gelmeye başladı, başı yana düşdü, öldü.

Oda kapusunu içeriden tekrar kilidleyen Petri, bir küçük gaz lâmbasının aydınlığında adamın koynunu ve ceblerini karıştırdı. Bir saat, içinde yirmi altın bulunan bir kese, bir tabanca ve bıçak buldu. Silâhları koyacak yeri yokdu, saatle, keseyi alıp koynuna attı. Adriya Anestinin parmağında bir altın halka vardi, onu aldı. Sonra lâmbayı söndürdü, kapıyı kapadı, bir hayal sessizliği ile inerek kâtibin önünden geçerken:

— **Hayırlı geceler**... dedi.

Giderken bir bahâne bularak güzel delikanlıyı odasına alıp onunla azıcık konuşmaya niyetlenmiş olan kâtib, onun pek tez dönmesine şaşmış ve Petrinin ancak arkasından bakabilmişdi, sessiz ve kaçar gibi uzaklaşmışdı Petri.

— **Aâââ!**... diyebilmişdi.

Az evvel otele ayağında pabuçla gelen delikanlı kapudan çıplak ayakla çıkıyordu. Kâtib, Petri'nin ardından koşdu, sağa bakdı, sola bakdı, onu göremedi. Yalı boyu kalabalıkdı, ellerdeki fenerlerin ışıkları da birbirine karışıyor, bir adam seçmek mümkün değildi.

Kâtib: «**Bu ne işdir?**... diye düşündü. İçine bir korku düşdü. Andriya Anestiyi merak etti, fakat yukarıya yalnız çıkamadı. Uşağa seslendi, cevab alamadı, haylaz oğlan yine yalı boyundaki meyhânelerden birine gitmiş, kaçamak bir, iki tek çakışdırıyordu O sırada otelin müşterilerinden biri geldi, vak'ayı ona anlattı:

— **Güzel bir delikanlı... ama nasıl güzel, sanki Apollo... otele pabuçla geldi, çıplak ayakla kaçdı**...

— **Garib şey... çıkıp bakalım beraber**...

Kâtib lâmbayı aldı öne düşdü. Çatı katına geldiklerinde ikisi de korku ile durdu. Kefalonyalının oda kapusunun önünde bir çift arkaları basık pabuç, şıpıdık duruyordu, güzel delikanlının, Apollo'nun pabuçları!

Bakışdılar. Öbür adam kâtibe fısıldayarak:

— **Vur kapuyu**... dedi.

Kâtib, elinde lâmba: «**Gel beraber**» dedi ve kapuyu hafifçe vurdu.

Ses yok. Daha kuvvetli vurdu, yine ses yok. Tekrar bakışdılar. Bu sefer kâtib titreyen eliyle kapunun tokmağını tuttu ve çevirdi, kapu kilidsizdi. İkisi de soluk almıyordu. Kâtib kapuyu yavaş yavaş açdı ve elindeki lâmbanın ışığında Andriya Anestinin cesedini gördü, bir çığlık attı:

— **Aman Allahım!**

Öbür adam da:

— **Bir cinâyet!**... dedi.

YARIN:

Beyoğlunda Caddei Kebir Cinâyeti

Kendini kurtaran şehir

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Kefalonyalılar ikinci kurbanı vermişlerdi

Beyoğlunda Caddei Kebir Cinayeti

— 23 —

İlk iş olarak karakola haber verildi; ve sonra ne yapacağını bilmeyen kâtib söylendi: **«Aman Allahım... bir kaatil olabileceğini nasıl tahmin edebilirdim, ne güzel bir delikanlıydı... müdhiş bir şey...»**

Artık bütün otel halkı ayağa kalkmışdı. Derhal koşup gelen zabtiyeler-

Petri kalabalığın arasında idi

(SABİHA BOZCALI)

le çatı katına çıkdılar. Maktül sırtüstü yatıyordu, üstünün karıştırıldığı ve soyulduğu da âşikârdı. Komiser adamın tam kalbi üstünden vurulmuş olduğunu görünce, bir müddet evvel Zabtiye Nezâretinden gelmiş bir tamimi hatırladı ve o yazıdan hâfızasına nakşedilmiş sözlerde konuşdu:

— **Bunu vuran Bıçakçı Petri'dir!...** dedi.

— ?

— **Onbeş yaşında iken Ayamavri Adasında bir kaptanı vurmuş... ve dört sene sonra Galata'da üç gün ara ile bir Kefalonyalıyı kesmiş ve bir Rum delikanlısını vurmuş...**

— ?

— **Ondokuz yaşında uzun boylu ve çok güzel bir delikanlı ama canavar!**

Kâtib:

— **Tamam...** dedi, **uzun boylu ve çok güzel bir delikanlı, Apollo gibi..**

Ellerini dizlerine vura vura, arada istavroz çıkararak, Hristosa ve azizlerin üstüne yeminler ederek:

— **Ama nasıl bilirdim... diyordu, o güzel palikar akla gelmez ki adam kesecek... ne tatlı sesi vardı, melek gibi vre... nasıl bilirdim ki katil!**

Sonra hâfızasını toplayarak ve bütün ırkdaşları gibi bozuk Türkçesi ile anlattı:

— **Ama var bu işin içinde büyük bir dolo plakiya, siz diyorsunuz entrika... Andriya Anesti Kefalonyalıdır, bir hafta evvel geldi otele... sonra bakdım ki bir gün otele bir dellâl geldi, ama yok ki eşyâ satıyor, kadın buluyor, istemem gelsin o adamlar bizim otele niçin geldin dedim, güldü, «tuhaf bir meseledir... dedi, sizin misafir Andriya Anestinin bir haşarı kardeşi var, adı Petri imiş, kaçmış, Andriya Anesti onu aramak için gelmiş buraya...» yine dedi ki Petri küçük putânalara düşkünmüş, Andriya istemiş bu dellâlı ki Beyrut'da hangi evlerde küçük putânalar var, öğrensin için...**

Komiser:

— **Kâtib... bu söylediklerin çok mühim bizim için... dedi, gaalibâ su destisi su yolunda kırıldı, Petri bu Andriya'yı vurmasa idi o Petri'yi vuracakdı... ... ...**

O gece için koca Beyrut'da, o zamanın şartları ile Bıçakçı Petri aranamaz, bulunamazdı. Komiser Beyrut'un umumhânelerindeki bütün küçük fâhişeleri toplattı ve hepsi otel kâtibinin söylediklerini tasdik ettiler. Anesti, kadın dellâlından isimlerini ve yerlerini öğrendikden sonra o körpe günahkârları birer birer dolaşmış ve hepsine üçer altın vaad ederek ve aynı masalı anlatarak tenbihde bulunmuşdu; Kefalonyalının sözde kardeşi olan Petri hakkındaki târifini naklederek Bıçakçı Petriyi târif ediyorlardı. İstanbul'dan gelen Zabtiye Nezâreti tamimindeki satırları okuyormuş gibi.

Kefalonyalılar Marsilya Otelinde öldürülen Lefteri Kaptanın kan dâvasını güderken ikinci kurbanlarını vermişlerdi.

Beyrut'daki Beşâre Oteli Cinâyetinin tarihi 1876 yılı Haziranının yirmiüçüncü Cuma günüdür. Onbeş gün sonra, 7 Temmuz 1876, yine bir Cuma günü Beyoğlunda Caddei Kebirde akşam üstü, caddenin en kalabalık olduğu bir saatde bir cinâyet işlendi, yine Kefalonyalı bir gemici kalbinin tam üstünden bıçaklanarak öldürüldü; ve cür'etkâr kaatil kalabalığa karışarak kaçmaya muvaffak oldu. Kaatili yalnız bir Rum kadını görmüşdü; Galatasarayı Karakolunda şöylece anlattı:

— **Bıçaklanan adam önümde yürüyordu, adalı şalvarı giymiş, başı fesli ve uzun püsküllü, kendisi de uzun boylu, kara pos bıyıklı ve kara sakallı bir palikardı, sık sık arkasına dönüp bakıyordu, birini a-**

> *Komiser "Kâtip, bu söylediklerin çok mühim bizim için,, dedi "Galiba su testisi su yolunda kırıldı. Petri bu Andriya'yı vurmasa idi, o Petri'yi vuracaktı...,,*

rıyordu ama korkuyordu, birden yanımda bir genç belirdi, o da uzun boylu, çıta gibi oğlan, ince kumral bıyıklı, çok güzel, resim gibi güzel, İkonos, yirmi yirmibir yaşında, öndeki adama «Toma!...» diye seslendi, önümdeki şalvarlı palikar elini tabancasına atıp dehşetle döndü ama yanımdaki güzel oğlan, şimşek, bıçağını o Toma'nın göğsüne sapladı... ama nasıl fırladı sapladı, şimşek diyorum, şimşek... Bir çığlık attım, çömeldim, o Toma da benim yanıma yıkıldı, bayıldım, eczâhâneye kaldırmışlar beni orada: «Öldü mü o adam?...» diye sordum, «öldü...» dediler...

Kaatil delikanlının kıyafetini de şöyle târif etti: **«Kaba yelken bezinden beyaz ve kirli bir gemici pantalonu, mâvi çubuklu gemici fanilâsı ve yine eski ve kirli kaba şayakdan bir ceket, başında meşin kasket... ve gaaliba ayakları çıplakdı.»**

İstanbul zâbıtası vak'a yerinde, kaatilin ayaklarından atıp bırakdığı bir çift şıpıdık buldu ve hiç tereddüt etmeden: **«Bıçakçı Petri'nin işi!..»** dedi, mâhud pabuçları ile bu cinâyetine de imzasını atmışdı. Öbür eşlerinin yanına kondu: **«Marsilya Oteli Cinâyeti»**, **«Meyhâne Cinâyeti»**, bu pabuçlara da **«Caddei Kebir Cinâyeti»** yaftası kondu, **«Beşâre Oteli Cinâyeti»** nin pabuçları da Beyrut'tan gelecekdi.

Vak'anın görgü şâhidi Rum kadını Galatasaray'ı Karakolundaki ifâdesini cinâyetden yarım saat sonra vermişdi. Zâbıta hükmünde yanılmamışdı, kaatil Bıçakçı Petri idi, fakat kalabalığa karışarak kaçmamışdı, vurduğu adam yere yıkılırken o da olduğu yerde mıhlanmış gibi durmuş ve İtalyanca:

— **Adam vurdu!... kaçıyor!... tutun!...** diye bağırmışdı.

İtalyancası anlaşılmamış gibi, sonra bu sözleri Rumca olarak da tekrarlamışdı. Başında bir meşin kasket, kaba şayakdan bir ceket ve mavi çubuklu gemici fanilâsı, beyaz yelken bezinden kirli gemici pantalonu ve çıplak ayakları ile bu güzel İtalyan gemicisinin kaatil olabileceğini o anda kimse düşünemezdi. Sonra vurulanı görmek için ileriye atılanların kaynaşması arasında geri geri attığı her adımda vak'a yerinden uzaklaşmış ve karşı kaldırıma çıkdıkdan sonra bir ara sokağa sapmış, gitmişdi.

YARIN:

Petri'nin Siciline Eklenen Yeni Bir Not

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

SALDIRACAĞI ZAMAN KAŞLARINI ÇATMAZ

Petrinin siciline eklenen yeni bir not

— 23 —

Vak'anın görgü şahidi Rum kadınının eczâhânede kendisine geldikden sonra onunla beraber karakola gelerek ifâdesini dinleyenler, kadın, kaatilin eşkâlini ve kıyâfetini târif ederken hayretler içinde kaldılar. Bunlardan bir tulumbacı şöyle konuşdu:

— **Bu yalın ayaklı ve ince kumral bıyıklı ve güzel genci ben de gördüm be... öldürülen adamın etrafında toplanmış kalabalık arasında duruyordu... doğrusu kaatilin o delikanlı olduğunu hiç tahmin edemezdim...**

Bir başkası ise:

— **Evet, ben de gördüm, orada idi... yanımızda idi... bu madama yanılmış olabilir, o delikanlının kaatil olmasına aslaa ihtimal veremem...** dedi.

Bir üçüncüsü ki, bir Rum idi, bu adamı tasdik etti:

— **Ben de iştirak ederim, madamın tarif ettiği genç benim yanımda idi, maktul yere düşerken tutmak istedi, tutamadı, evvelâ İtalyanca ve sonra Rumca; «Adam vurdu, kaçıyor...» diye bağırdı, kaatili gördü ise bu madama değil, o delikanlı gördü...** dedi.

Fakat görgü şâhidi Rum kadını:

— **Yanılmıyorum!... elleri ve ayakları büyük büyük ve parmakları uzun uzundu... nasıl hızlı... ama nasıl hızlı, anlatamam... o adamı vurdu ve döndü, bana bakdı... gülüyordu sanki... onunla göz göze geldik, işte o zaman korkumdan bayıldım...**

Zâbıta, Bıçakçı Petri'nin sicilline yeni bir not ilâve etti: **«Şerir saldıracağı zaman aslaa kaşlarını çatmaz, paralayıcı hayvanlar gibi sırıtır...»**

O gün gece yarısına kadar süren tahkikatın ilk safhasında öğrenildi ki Beyoğlunda Caddei Kebirde ve caddenin en kalabalık zamanında Bıçakçı Petri tarafından pek cüretkârâne öldürülen Kefalonyalı Gemici Toma İstanbul'a bir gün evvel gelmiş bulunuyordu. Kuşağında bir tabanca ve iki bıçak bulunmuş olan Kefalonyalının cebinde Yunan pasaportu ile Galatada Epir Otelinin adresi yazılı bir kâğıd çıkmışdı. O otelden: **«Dün gelmişdi, bir gece yattı otelimizde... eşyâ olarak bir küçük çıkını var odasında dediler.»**

— **Acaba hangi gemi ile geldi?...** diye sorulduğunda:

— **Garibaldi adındaki İtalyan goleti olacak...** dediler.

Toma'nın oteldeki çıkınında mintan, gömlek, don, çorab gibi birkaç parça çamaşırı vardı. Garibaldi Goletinin İtalyan kaptanı vak'ayı öğrenince hayretle karışık üzüntü duydu:

— **Garib bir hâdisedir, bu genç adam İstanbul'a eceline koşmuş, gelmiş!... Ayamavri Adasından bindi gemime... demir alıyorduk, kendisini İstanbul'a götürmem için âdeta ayaklarıma kapanarak yalvardı, acıdım aldım, yolda çok tecrübeli bir tayfa gibi çalışdı bizimle, adama ihtiyacım olmamakla beraber eğer kalsaydı, onu gemimde tayfa olarak kullanırdım...** dedi.

İki sene evvel Galata Karakolunda Marsilya Oteli Cinâyeti ve korsan gemisi hâdiseleri ile yakından ilgisi olmuş komiser Hikmet Efendi, öldürülen Kefalonyalı gemicinin cesedini görmeyi ihmal etmedi. Petri'nin katlettiği Lefteri Kaptan' da bir Kefalonyalı idi ve onun da Toma adında bir korsan tayfası vardı. Hikmet Efendi

Görgü şahidi Rum kadını «Yanılmıyorum» dedi. «Elleri ve ayakları büyük büyük ve parmakları uzundu. Nasıl hızlı, ama nasıl hızlı, anlatamam. O adam vurdu ve döndü bana baktı. Gülüyordu sanki, onunla göz göze geldik, işte o anda korkudan bayıldım.»

maktulü görmek için Galatasarayına giderken nefer Kargılı Râifi de beraber götürdü; **«Aman oğlum dikkat et... bu herif Lefterin tayfası olan Toma mıdır?...** dedi ve yolda genç nefere anlattı ki Kefalonyalılar kan güderler, intikam dâvâsında amansız olurlardı; Lefterinin kanını Bıçakçı Petri'nin yanında bırakmamak için genç kaatilin izine belki yüzlerce adam çıkarmışlardı. Nefer Râif, maktulü görür görmez: **«Tamam ağabey!... bu delikanlı Lefterinin tayfası olan Toma'dır!...»** dedi.

Hikmet Efendi, Zabtiye Nezâretine bir rapor yazdı, bir tarafdan Bıçakçı Petri'nin izi aranırken, bir tarafdan da Petri'nin peşine düşen Kefalonyalıların dikkat ile tâkibi lâzımdı. Meselâ daha evvel böyle tedbir alınmış olsaydı, Caddei Kebir'de Toma'yı vuran Petri'nin zâbıta pençesinden veya silâhından kurtulması imkânsızdı.

Yer yarılmış, Petri içine girmiş, yahud ki kuş olmuş uçmuş, veya balık olup da denize dalmış, kaatil Petri'nin izi, nişanı bulunamadı. İstanbul zâbıtasının en cessur ve fedakâr memurları büyük şehrin her tarafını türlü kılık ve kıyafetde dolaşdılar. Petri'nin ne kadar tehlikeli bir şerir, korkunç bir canavar olduğu nazarı dikkate alınarak âzamî ihtiyat ile hareket ediliyordu. Artık zâbıta hizmetine alınmış olan Galata'nın namlı haytası Ligori de kendi ayakdaşlarından bir ekip kurmuşdu. Bir yandan da onlar arıyordu.

Zabtiye Nezâreti de Galata Komiseri Hikmet Efendiyi Petriyi bulmak için çalışanların başına getirmişdi. İstanbul Zâbıtası şerîre karşı âdetâ hususî bir teşkilât kurmuşdu. İki ay kadar süren hummâlı çalışma hiçbir netice vermedi. Komiser Hikmet Efendi kesin kanaat getirdi ki Bıçakçı Petri İstanbul'dan kaçmışdı.

Petri İstanbul'da idi.

Galata Komiseri Hikmet Efendinin tahmini hilâfına 1876 Temmuzu başından beri İstanbul'da bulunan Bıçakçı Petri üçüncü Kefalonyalıyı da Caddei Kebirde öldürdükten sonra İstanbul'dan kaçmamışdı. Şerîrin tabancası o yıl Eylülünün onyedinci Pazar günü yine Beyoğlu'nda Caddei Kebirde, o zamanın en namlı lüks eğlence yerlerinden Pirinççi Gazinosunun içinde patladı. Petri İstanbul'da bu dördüncü cinâyetini bir kadın uğrunda işlemiş, meş'um kurşununun hedefi hiç tanımadığı İskeçeli Şefik Bey adında kibar bir genç olmuşdu. Tek kurşun kalbe saplanmışdı ve gazinonun kapusu önünde bir çift şıpıdık pabuç bulunmuşdu.

Petri İstanbul'da idi.

Korsan tayfa Toma'yı Caddeyi Kebir'de 7 Temmuz'da, Şefik Bey'i de 17 Eylül'de öldürmüşdü, ikibuçuk ay nerede gizlendiği Pirinççi Gazinosu Cinâyetinden sonra öğrenildi.

YARIN:

Pirinççi Gazinosu Cinâyeti

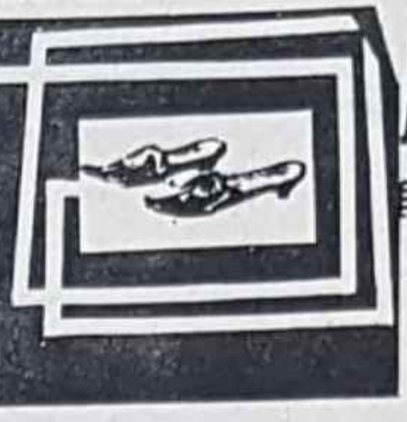
Bu gözler neler gördü?

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Ahmet Rasim Bey, Ester'i tarifte yanılıyordu

PİRİNÇCİ GAZİNOSU CİNAYETİ VE LEZZETLERİN KIZI ESTER

— 25 —

Emsalsiz güzellikdeki eserlerinde geçen asrın İstanbul'unu renkli ve sesli bir film gibi yaşatmış olan büyük yazar ve edib Ahmed Rasim Bey «Fuhşi Atîk» (Eski Fuhuş) isimli eserinde Pirinçci Gazinosu Cinâyetini şöyle anlatıyor:

«Pirinçci Gazinosu Kuledibinde idi. Birçok mirasyedilerin temizledikleri zevk ve eğlence yerlerindendi. Doksanüçden evvel (Hicrî 1293 = Milâdî 1876) Galata'nın en namlı hovarda uğrağı idi. Pirinçcide Ester adında bir Yahudi kızı vardı. Yüzü çirkin, fakat sesi çok güzeldi, kendisini kapıp salıverdi mi ortalığı çın çın öttürürdü.

«Güzel, yakışıklı ve zengin bir delikanlı bu kızı sevmiş, bir gece dehşet saçdığı 1876'da 12 yaşında çocukdu, çok sıkı disiplini ile meşhur Dârüşşafaka'da yatılı talebe idi. Pirinçci Cinâyetini yıllarca sonra başkalarından dinleyerek kaleme aldığı bellidir.

Odevrin o meşhur gazinosu Beyoğlu'nun göbeğinde Caddei Kebir'de idi. O zamanlar İstanbul'un en büyük gazetelerinden Sabah Gazetesinin 2 Ağustos 1876 tarihli nüshasında çıkmış bir ilân bu hususda pek kıymetli bir vesikadır. İlân şudur:

«Beyoğlu Caddei Kebirinde 665 numarada Pirinçci Gazinosunda bu kere Selânikden yeni gelmiş olan meşhur Yahudi kızı Yıldız Hanım mezkûr gazinoda haftada beş gece yani Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar, Pazartesi geceleriyle Cuma ve Pazar günleri dahi icrâi âhenk edecekdir. Mahalli mezkûra teşrîfe rağbet buyuran zevât memnun olacak'lardır.»

Bu ilândaki Yıldız Hanım, Ahmed Rasim Bey'in bahsettiği Ester'dir. Lâtincede Stella, Farsça'da Sitâre, Musevi dilinde Ester «Yıldız» demektir.

Selânikden, İstanbul'a Temmuz ortalarında gelmiş olan Ester, «Yıldız Hanım» ise Süleyman Peygamberin şiirlerle övdüğü güzellerdendi, bir âfeti devrandı:

«Oyuklarının biçimi, hünerli bir kuyumcu eliyle işlenmiş gerdanlık gibi; göbeği şerbet dolu gümüş tas; ve göğsünün süsleri, başları dışarı dışarı küskün bakan iki haşarı ceylân yavrusu gibiydi; saçları erguvan demeti, lezzetlerin kızı idi.»

Hilkat hârikası sesi, Selânik'de onu tesâdüfen dinlemiş, zevkine güvenilir bir zât tarafından İstanbul'a aksettirilerek Pirinçci Gazinosu için pek parlak tekliflerle dâvet edildiği zaman 17 yaşında gül goncası bir bâkire olarak yola çıkmışdı.

Cinâyetden sonra ilk sorguya çekilen bu güzel hânende oldu. Yüzünde bir bâkire, kız utancı olmadan gayet serbest konuşdu:

— **Kaatili tanıyor musun?**... diye sordular.

— **Evet**... dedi, **Bıçakçı Petri'dir, belâlım!**

— **Nasıl ve nerede tanışdın, anlat**... dediler.

Anlattı:

— **İstanbul'a anamla birlikde gelecekdik, anam hastalanınca yola yalnız çıkdım, Selânikde Hacı Davud Vapurlarından birine bindim... Geliboluda vapurun çarkı bozuldu, paramızın bir kısmını geri vererek «isterseniz başka gemi bulup gidin, isterseniz bizi bekleyin ama çarkı bir haftadan evvel tâmir edip kalkamayız» dediler; yanımıza bir simsar geldi; «Bugün hemen lenger alıp İstanbul'a gidecek bir İtalyan yelkenlisi var, az bir navlun ile sizi İstanbul'a götürecek, aklınız varsa burada bir hafta han - otel köşelerinde sürünmeyin, bir de han - otel parası vermeyin, o İtalyan yelkenlisine binip gidin» dedi, yirmi yolcu toplandık, konuşduk, navlunu da ucuz bulduk, Gelibolu'dan o yelkenliye bindik...**

Küçük hânende Selânikli Ester'in Gelibolu'dan bindiği İtalyan yelkenlisi Kaptan Umberto'nun gemisi «Fabyo» idi. Yahudi kızı sözüne şöyle devam etti:

— **Bıçakçı Petri ile işte o yelkenlide tanışdım... Petri o gemide tayfa idi!**

Yüzünde bir bâkire hicabı olmamakla beraber İtalyan yelkenlisinde bir sandal içinde geçirdiği geceyi anlatamazdı. Güzellikde yektâ şerir oğlan kasımpatı kâküllerini alnına dökmüş, sînesi uryan, baldır bacak çıplak, ayaklar yalın, afili şehbaz ve bıçkın levend nümâyişi ile güm güm topuk vurarak lezzetlerin kızı Ester'in önünden şöyle bir geçmiş, gamzeli elâ gözleri ile yağmacı tatar gibi bakarak aklını çeldiği kızın gönül evini alan - taran etmişdi.

Ester, hilkat hârikası sesi, Selânik'te onu tesadüfen dinlemiş, zevkine güvenilir bir zât tarafından İstanbul'a aksettirilerek Pirinçci Gazinosu için pek parlak tekliflerle dâvet edildiği zaman 17 yaşında gül goncası bir bâkire olarak yola çıkmıştı

Petri yırtık ve Ester mahcub ve ürkek, gece Marmarada geminin şişik yelkenleri altında bir halat yığını üstünde diz dize oturarak konuşmuşlardı. Kaatil İtalyanca:

— **Yalnız mı gidiyorsun İstanbul'a?**... diye sormuşdu.

Ester İtalyanca bilmiyordu, azıcık Rumca biliyordu:

— **Ben İtalyanca bilmem**... demişdi.

Oğlanın Rumca da konuşduğunu görünce anlatmışdı: **«Ben hânendeyim**... demişdi. **Beyoğlunda Pirinçci Gazinosunda çalışacağım... annemle beraber gidecekdim ama, anam hastalandı, yola yalnız çıkdım...»**

— **O gazinoda Rumca mı okuyacaksın?**

— **Hayır, Türkçe**...

— **O dili bilmem.**

— **Çok güzeldir, tatlı bir dildir, ben Türkçeyi ana dilimden çok severim.**

— **Ben Türkleri sevmediğim için dillerini de sevmiyorum, öğrenmiyorum**...

— **Ben de Rumları sevmem ama Rumca'yı seviyorum**...

Petri kalkmış:

— **Öyleyse ben gideyim!**... demişdi.

— **Neden?**

— **Çünkü ben de bir Rumum**...

Kız, tayfanın elini tutmuş, üzgün:

— **Yok**... demişdi, **af edin beni... kasdım bütün Rumlar değildi**...

O gece o halat yığınının üstünde, sonra da bir sandalın içinde sabahlamışlardı. Uykusuz.

YARIN:

Kanlı Bariton ve Hânende Metres

"Köpeklere okurum da sana okumam!,,

kıza:

— **Ester... bana bir gazel okul**... demiş.

Kız birdenbire:

— **Köpeklere okurum da sana okumam!...»** diye elindeki dâireyi (defi) bırakıp kaçmış ki... danl.. diye bir tabanca patlamış, meşhur serserilerden Bıçakçı Petri, mirasyedi genci cansız yere sermiş...»

Ahmed Rasim Bey, hem Pirinçci Gazinosunun yerinde, hem de Hânende Esterin yüz güzelliğinde büyük hâtâlara düşmüştür.

Büyük yazar 1864'de doğmuşdur. Petri'nin Beyoğlunda ve Galata'da

Bu gözler neler gördü?

Refi' Cevad Ulunay

— 35 —

General:

— Hata ve beni tahkir ediyorsunuz. Şimdiye kadar nasıl bütün müstemleke halklarını idare ettimse, bunları da Fransız idaresine alıştıracağım.

Albay:

— Bu Türklerin başınıza ne belâlar getireceğini göreceksiniz. Öyle sanıyorum ki sonunda sizi kurtarmak işi yine de bana düşecektir.

Albay Norman'ın bu kehâneti sonradan olduğu gibi çıkmıştır. General Keret Maraş savaşı boyunca 22 gün kışlada sarılı kalmış ve ancak albay Norman'ın yardım kuvveti ile ölüm çemberinden kurtularak kaçıp canını kurtarmaya muvaffak olmuştur. Vakti gelince, bunun tafsilâtını olduğu gibi yazacağım.

General Keret de Ermeni-

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOĞLU

General Keret de Maraşa Ermenilerin coşkun tezahüratları ile girmişti

lerin büyük coşkuluğu ile karşılanmıştı. Bunlar nihayet istedikleri gibi bir adamın gelmiş bulunduğuna inanıyorlardı. Onun güzel Virjini ile dans edebilecek bir yaradılışta bulunduğunu gururla söyleyip duruyorlardı.

O da Maraşa gelince şehrin ileri gelenleri ile toplantılar yapmış, aynı masalları okuyarak kendilerine göz dağı vermeye çalışmıştır. Ama artık kendisine kulak veren yoktu. Maraş halkı hakikatı çoktan anlamış bulunuyordu.

Düşman ancak kuvvetten anlardı. Onları buradan ancak kuvvet zoru ile kovmak mümkündü. Bu kuvveti Mustafa Kemal Paşa şimdilik gönderebilecek bir durumda değildi. Onun için gerekli kuvveti kendileri hazırlayacaklar, sonra da düşmanı öz yurtlarından kovacaklar, Maraş'ı kurtaracaklardı.

General Keret de şehirde dolaşıyor, Türklere Fransız-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Kaptan Umberto, Petriye "Yerin operadır,, dedi

Kanlı bariton ve hânende metres

— 26 —

Petri Beyrut'da yalı boyunda Beşâre Otelinde Kefalonyalı Andriya Anestiyi bıçakladıkdan sonra büyük bir soğukkanlılıkla Fener yanındaki Frenklerin meyhânesinde Kaptan Umberto'yu bulmuş ve kaptanın hediyelik ağır bir sepetini yüklenerek onun ardında «Fabyo» ya binmişdi. On, onbeş

PETRİ'NİN GÜNLÜK HAYATINDA OYNADIĞI TRAJEDİLERDEN BİRİNİN İLK PERDESİ BİR GECE MARMARA'DA FABYO YELKENLİSİNDE BİR HALAT YIĞINI ÜSTÜNDE AÇILMIŞTI

dakika evvel adam kesmiş kaatildir deseler kimse inanmazdı. Gemi hizmetine de öyle canla - başla sarıldı, koca koca elleri bu işe o kadar yatkındı ki yolculuğun daha ikinci günü Kaptan Umberto ona Galiçya Vapurunda ateşcilikden ne aylık aldığını sormuş, ve ;

— Piyetro Mavri!... tığ gibi delikanlısın, zından gibi yerde kapkara kömürler içinde ateşcilik sana yakışmaz, sen yelkenli tayfası olmalısın oğlum, bak iki gün içinde bu işe ne kadar alışdın, Fabyoda kal!... demişdi.

Bir gece türkü söyleyen gemicilerin âhengine katılmış, fakat pek az sonra hepsi susarak yalnız Petri'yi dinlemişlerdi. O zaman Kaptan Umberto:

— Oğlum Mavri!... demişdi, **çok yanlış yol seçmişsin... çok yanlış... bu bariton ses ile senin yerin bir İtalyan operası idi... yaşın çok küçük, bu işi hâlâ yapabilirsin... gemide Köstence'ye bir yük var, senin için Karadeniz'e çıkmam, onu İstanbul'da başka bir gemiye devrederek hemen İtalya'ya dönebilirim.. ne kara kömüre bulanmış ateşçilik, ne de böyle çıplak ayakla tayfalık, senin yerin opera sahnesidir!... Giuseppe Verdi pek aziz dostumdur, seni evvelâ ona dinleteceğim, derhal elinden tutacakdır!**

İyi ve kibar adam ne kadar aldanıyordu. Genç ve güzel sesli Piyetro Mavri, nâmı diğerle Bıçakcı Petri kanlı trajedileri opera sahnesinde değil, günlük hayatında hem eşsiz bir başarı ile oynuyordu. Nitekim «Othello» trajedisinin ilk perdesi Fabyo yelkenlisinde açıldı, «Desdemone» rolünde Selânikli Yahudi kızı Ester Hanımdı.

Hânende Ester Hanım zabtiyede şöyle anlatmışdı:

— Gemiyi İstanbul'da terkedeceğini söyledi, İstanbul'da benimle evlenecekdi, koynundan altın keseleri çıkarıp gösterdi, sırf bir mâcerâ olsun diye o İtalyan gemisine tayfa yazıldığını söyledi... istikbâlimiz üzerine o kadar tatlı konuşdu ki beni büyüledi, zâten hayat arkadaşı olarak ona benzer bir delikanlı tahayyül ederdim, sonra ne yapdığımı bilmiyorum o gece...

Karakolda pek çok ağladıkdan sonra sözlerine şöyle devam etti :

— Gemiden beraber çıkdık, doğru Pirinçci Gazinosuna gittik, onun tenbihi üzere Petriyi İtalyan uşağım olarak tanıttım... Gazino sâhibi anamla beraber geleceğimi bildiğinden Tarlabaşında bana bir ev tutmuşdu...

Hânende, perişan olmuş hâfızasını toplamaya çalışarak anlatıyordu:

— Petri gemiden ceketsiz, hattâ çıplak ayakla çıkmışdı, hiç eşyâsı yokdu, bana «Mecburdum gemiye bu kılıkda girmeye, zengin olduğumu anlamamaları lâzımdı, eşyâmı arkadan gönderecekler» dedi...

— ...

— Galata'ya çıkdığımızda çok ürkek bir hâli olduğunu gördüm... sebebini sordum; «Bir tanıdık beni bu halde görürse çok mahcub olurum...» dedi, **beni acâib, dar ve pis bir sokağa sokdu, ayağına kayıkçıların giydiği kunduralardan bir çift kundura aldı; «Şimdilik şunu takayım ayaklarıma, yarın senin kocan olan adamın kılığına girerim»** dedi, **yine ayak takımının giydiği biçimde bir de ceket aldı...**

— ...

— Beni bir kupa arabaya bindirdi, kendisi arabacının yanına atladı, kasketini de gözlerinin üstüne eğdi, ben arabacıya; «Pirinçci Gazinosuna gideceğim» dedim...

— ...

— Gazinodan bana tutulan Tarlabaşındaki eve gittiğimizde başbaşa kalınca gemideki tavrını birdenbire değiştirdi «Sana acı bir hakikat söyleyeceğim... seninle burada evlenmemize imkân yok...» dedi, aldatılmış olduğumu görüp ağlamaya başladım; «Beni dinle, sen de hak vereceksin... benim böyle tayfa kıyafeti ile dolaşmamın elbetki mühim bir sebebi var, iki sene evvel elimden bir kazâ çıkdı, Kefalonyalı bir kaptanı öldürdüm... şimdi Kefalonyalılar intikam almak için peşimde dolaşıyor...» dedi, o zaman vak'ayı Selânik'de duymuşduk; «Yoksa sen Bıçakçı Petri misin?...» diye sordum; «Evet, ben oyum...» dedi...

— ...

— O zaman dehşet içinde kaldım, fakat beni kolları arasına alınca onu çılgın gibi sevdiğimi duydum...

— ...

— Bana bütün hayatını anlattı ve sonra gözlerimin içine bakarak; «Ester... sen gemide Rumları sevmediğini söylemişdin, beni ele verecek misin?...» diye sordu; «Seni seviyorum Petri...» dedim.

— ...

— Ben Musevi idim, o Ortodoks Hıristiyan ve kaatil, peşinde de Kefalonyalılar ve zabtiye vardı. Din ayrılıkları olmasa da ne hahama ne papaza nikâh muamelesi yaptırabilirdik, metres olarak kalmaya mecbur oldum... birkaç defa; «Çok paran var, Avrupa'ya gidelim, izini tamamen kaybettirirsin, orada evlenir, mesud oluruz» dedim; «Ben Amerika'ya gideceğim, altın mâdeni arayacağım, seni de götüreceğim...» dedi...

— ...

—İstanbul'a geldiğimizden beri Tarlabaşındaki evimde yalnız bir gece yattı, Temmuzun yedinci Cuma günü Beyoğlunda Caddei Kebirde bir Kefalonyalıyı vurduğunda...

— ...

— Evimin bir anahtarı da onda idi, gece geç vakit Pirinçci'den evime döndüğümde onu evimde buldum, adam vurmuşa benzemiyordu, gaayet sâkin; «Bir Kefalonyalıyı vurdum, vurmasam o beni vuracakdı, daha evvel kesdiğim kaptanın gemisinde o Toma ile beraber tayfalık yapmışdık...» dedi...

Genç ve güzel sesli Piyetro Mavri, nâmı diğerle Bıçakçı Petri, kanlı trajedileri opera sahnesinde değil, günlük hayatında, hem eşsiz bir başarı ile oynuyordu. Nitekim "Othello,, trajedisinin ilk perdesi Fabyo yelkenlisinde açıldı

YARIN :

Suç Olan İfâde

— 36 —

Kendini kurtaran şehir
Kahraman MARAŞ'ın
Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Kılıçalî, Fransızlara Ermeni taşkınlığı

Yine Yörük Selim bey adında bir mücahit de Sivas tarafından Göksun kazasına gönderilmiş bulunuyordu.

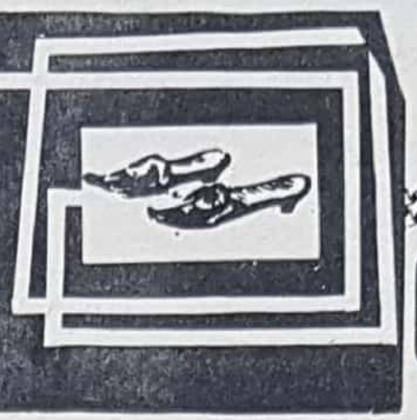
«Kılıç Ali bey, Aralık ayının başlarında, yanlarında iki hafif makineli tüfek ve on beş neferle Pazarcığa geldi. Bu ufacık birlik, halkın üze-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

ZAMBO, ESTER'DEN ÇOK ŞEY ÖGRENMİŞTİ

SUÇ OLAN İFADE

— 27 —

Cânıyi en iyi tanıyanlardan biri olan hânende Ester, zâbıtanın isteği üzerine Petri'yi şöyle târif etmişdi:

«Uzun boylu, yirmi bir yaşlarında, kumral saçlı, bir söğüd yaprağına benzeyen kumral bıyıklı; sakalı matruş, fakat tıraşını ekseriya ihmal eder, haftada bir, hattâ on günde bir tıraş olur, bir tıraş olduğu berbere bir daha tıraş olmaz. Gözleri koyu elâdır. Başında siyah meşinden İngiliz kasketi vardır. Pirinççide mirasyedi genci vurduğu zaman üzerinde aba pantalon ve aba ceket, beyaz ve çizgili gemici fanilâsı ve ayağında da yumurta ökçeli, ardı basık tulumbacıların giydiği pabuçlardan, şıpıdık vardı, hep o pabuçlardan giyer aslaa fotin giymez ve yaz - kış aslaa çorab giymez. Çok içer, her içkiyi içer. Başkaları sarhoş olunca tökezir, Petri sarhoş olunca dimdik düz duvara tırmanır ve üç adam boyu yerden atlar. İçdikçe tehlikeli olur...»

Evimde yalnız bir gece yattı. Caddede adam vurduğunda... O'nu evde buldum, adam vurmuşa hiç benzemiyordu...

Ester:

— Onu sarhoş gördüğüm zaman dâimâ tiril tiril titredim.. nerede yatar, kafkar bilmiyorum, sormaya da hiçbir zaman cesâret edemedim, benden küçücük bir şübhesi olduğu anda yatırıp keser diye korkdum... Petri'nin bana ne zaman geleceğini hiç bilmem, müdhiş kıskançdır...

— Sen gazinoda içki içen hovarda erkeklerin önünde telli - pullu, açık - saçık kiyâfetinle şarkılar, gazeller okuyorsun, seni kıskanmaz mıydı?. diye sordular.

— Hem de nasıl... kaç defa bıçağını çekdi, göğsüme dayadı; «bir erkeğe yüz verdiğini duyarsam Esteri... bununla seni delik - deşik ederim... birisi senden birşey isterse red edeceksin, asla söylemeyeceksin onun istediği şarkıyı...» dedi, **gazinoda mirasyedi genci işte o yüzden vurdu...**

— Seni ölümle tehdid ettiği halde zâbıtaya niçin haber vermedin ki bir pusu kurup şeîri yakalayalım... dediler.

Kız boynunu bükdü:

— Seviyordum... çok seviyordum.. dedi.

— Hâlâ seviyor musun?

— Evet... ama artık onunla bir daha karşılaşmak istemem!

Sonra Ester Pirinçci Cinâyetini şöyle anlattı:

— Petri Türkçe bilmediği için hayranlarım benden birşey istedikleri zaman kızgın görünür, onların isteklerini red etmiş görünür, ama sonra o istenilen şeyi yine okurdum.. gazinodakiler onu İtalyan uşağım bilirdi, hiç umulmayan zamanlarda gelir, bir kapu aralığından beni dinlerdi, kimse birşey söylemezdi... bu akşam da o zavallı genç için bir gazel okuyacakdım, kapudan Petrinin girdiğini gördüm, bana uzakdan okuma diye işâret ettiğini gördüm, dâimâ ve herkese söylediğim ve yapdığım gibi; «Köpeklere okurum da sana okumam» diyerek elimden dâireyi atıp kaçdım, gazeli okusaydım kurşunu bana sıkacakdı...

Hânende Ester, nâmıdiğerle Selânikli Yıldız Hanımın Tarlabaşındaki evi sıkı bir zâbıta kordonu içine alınmışdı. Fakat şeîr görünmedi.

Cinâyetden iki gün sonra Pirinçci Gazinosunun kapusuna gaayet iri harflerle yazılmış bir ilân asılmışdı:

«Geçenki müessif vak'ayi cinâiyeden sonra Zabtiye Nezâreti celilesince görülen lüzum üzerine muvakkaten sed edilen gazinomuz işbu mâhi Eylülün onikinci Pazar günü tekrar küşâd edilerek bu kere gazinomuzda muganniyei şehîre Şamlı Agavni Hanım icrâyi âhenk eyleyeceğinden teşrife rağbet buyuracak zevât gaayet memnun kalacaklardır. Selânikli Yıldız nâmı diğerle Esterin gazinomuz ile bir gûnâ ilişiği kalmayub merkûmeye yol verildiği ayrıca ilân olunur.»

Bu ilândaki tarih Rûmî takvim ile 12 Eylül 1922'dir, Milâdî takvim ile 24 Eylül 1876 tarihine rastlar, cinâyetden sonra gazinonun bir hafta kadar kapalı kaldığı anlaşılıyor.

Daha karakoldaki ilk tahkikatda, İstanbul'a gelirken İtalyan yelkenlisinde Bıçakçı Petri tarafından iğfal edilen ve şeîrin metresi olduğunu itirâf eden Ester, o kadar perişan ve Petrinin korkusundan da öylesine dehşet içinde idi ki, ilişiği kesilmemiş de olsaydı artık gazinoda «icrâyi âhenk» edecek tâkata sâhib değildi. Memleketi olan Selânik'e dönmeye karar veren hânendeye, kendisini Petri'ye karşı muhafaza altında bulunduran zâbıtaca İstanbul'dan 23 Eylül 1876 Cumartesi günü kalkacak olan Avusturya Lloyd kumpanyasının Tirol vapuru için bir güverte bileti alındı. Pirinçci Gazinosu onun İstanbul'dan ayrılmasından bir gün sonra açılmış olacakdı.

Fakat, cinâyetden sonra hânende Ester'i vapura bindirip memleketine göndereceği güne kadar geçen o bir hafta içinde İstanbul zâbıtası çok mühim vak'alarla karşılaşdı.

Evvelâ cinâyetden iki gün sonra, 19 Eylül Salı günü, güzel Yahudi kızını uzakdan tanıdığı bir adam ziyârete geldi. Yetmişini aşmış fakat koçan gibi dinç bir Rum idi, kendisini havyar tüccarı Manyalı Zomba diye tanıttı. Pirinçci Gazinosunun muteber müşterilerindendi; gerçi gazinoda arasıra görünürdü ama her gelişinde hovardaca yer, içer, peşinde sürüklediği beş - altı palikaryaya da cömerdce ziyâfet çekerdi. Ester Hanım bu adamı merak etmiş, adını garsonlardan öğrenmişdi, fakat onunla hiç konuşmamışdı.

Bir zabtiye neferi evin içinde kapu eğzında: «Çorbacı... dur!...» dedi ve ihtiyar havyarcının üstünü didik didik aradı, silâh değil, bir toplu iğne bile yokdu. Üstü aranırken Rumca sinirli sinirli söylenen Zambo hânendenin yüzünü görünce çiçek gibi açıldı:

— Ben senin hayranınım... dedi, **hem melek gibi güzelliğinin hem de bülbül gibi sesinin...**

Sonra o kadar kurnazlıkla ağız aradı ve toy, şaşkın, perişan Ester'i öylesine konuşdurdu ki, İstanbul zâbıtasının Ester'den, Petri hakkında geniş bilgi edindiğini öğrendi. Petri gibi bir câni için metresinin o ifşââtı, cezâsı ölüm olacak suçdu, ihânetti. Zambo ise Petri'yi vaktiyle İstanbul'dan kaçırmış olan adamdı.

YARIN:

Zabtiye, Havyarcı Zambo'nun peşinde

VEFAT

Derneğimizin 2. Başkanı aziz arkadaşımız

MEHLİKA BALANLIOĞLU

tutulduğu amansız hastalıktan kurtulamıyarak aramızdan ebediyen ayrılmıştır. Yavrularına ailesine ve onu candan seven bütün arkadaşlarına ve öğrencilerine başsağlığı diler kendisine tanrıdan mağfiret niyaz ederiz.

TÜRK EV KADINLARI DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

(Tercüman — 2083)

KARTAL BİRİNCİ ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

69/932

Dâvacı Fatma Asuman Geç tarafından, dâvalı Hazine aleyhine açılan tesçil dâvasında:

Kartal, Pendik Pafta: 94, ada: 781, parsel: 18 de kayıtlı gayrimenkule; yukarda isimi yazılı dâvacı tarafından murur-u zamanla iktisap dâvası açılmış olmakla, işbu gayrimenkulle ilgili diğer şahısların, iş bu ilândan itibaren 3 ay içinde Hakimliğimizin 969/932 esas sayılı dosyasına müracaat etmeleri, aksi takdirde bir hak iddia edemiyecekleri ilân olunur.

(BASIN: 1327 — 2116)

— 37 —

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

İlk çarpışmada teğmen Abdullah Bey ile Muallim Hayrullah Bey şehit düşmüşlerdi

Fransızlar bir o kadar daha takviye alıyorlar. Olayı haber alan Kılıç Ali bey de, ihtiyat teğmeni Abdullah ve muallim Hayrullah beylerin komutasında oraya hemen birkaç yüz mücahitle yetişiyor. Düşman kuvvetleri çenbere alınıyor.

«Durumu öğrenen Maraştaki Fransız komutanı hemen Mutasarrıfa haber göndererek bu işi durdurmanın ve Fransız kuvvetlerinin Maraşa gelmelerini sağlamanın

çarpışmadan verdikleri on dört ölü ve yirmiden fazla yaralılarını da alarak süt

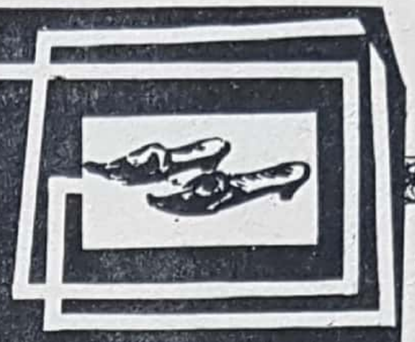
Kendisi düşmanın makineli tüfek ateşine tutulmuş ve ağır şekilde yaralanmıştı.

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

TEZGAHTAKİ, RAİF'E: "İÇMİYOR SEN..., DEDİ

Zaptiye, Zambo'nun peşinde

— 28 —

Havyarcı Zambo'nun Esteri ziyâreti, Tarlabaşındaki zâbıta kordonuna memur edilmiş Nefer Kargılı Râifin gözünden kaçmadı, bir bıçkın balıkçı kılık kıyâfetinde ihtiyarın peşine düşdü.

Zambo bir zengin adam olduğu halde İstanbul Rumlarının ayak takımının, onların da haşerât gürühunun toplanıp kaynaşdığı bir kaç kahvehâne ve meyhâneye girip çıkdı. Kalyoncukolluğunda bir meyhânede on beş yaşında olduğu halde palikaryalarla kadeh dokuşduran Kız Ahilea adında bir kalopediyi bir kenara çekerek:

— Beni tanıdın mı?.. diye sordu.

Pırpırı oğlan:

— Zan ederim ki seninle bir defa burada içdik.. dedi, cömerd bir çorbacısın..

— Evet... yanımızda Mavri vardı.

— Tamam.. Rum gibi İtalyan amele.. Sen beni ona bırakdın, gittin..

— Tamam... Şimdi sana bir mecidiye bahşiş var.

— ...

— Tabanları kaldırıp bütün meyhâneler dolaşacaksın, o Mavri'yi bulacaksın..

— ...

— İki saat sonra beni Köprüde Rumeli iskelesinde beklesin..

— Ya iki saate kadar onu bulamazsam?

— O zaman yine arayacaksın ve bu gece mutlakaa bana gelmesini söyleyeceksin!

— Adın neydi senin baba?

— Zambol..

Kız Ahilea cânî Petri'nin henüz elleri kansız bir benzeriydi, bir fide, serpiliyor, yetişiyordu. Mecidiyesini alıp fırladı.

Zabtiye Râif oğlanı çevirip de eline iki mecidiye sıkıştırsaydı acabâ Petri'yi zâbıta için arar mıydı?. Bilinmez.

Zambo oyalana oyalana iki saat sonra Köprünün Rumeli İskelesine indi. Petri yokdu. Bindikleri vapur iskeleden kalkıp açıldığı sırada idi ki iskeleden bir adam: **«Kir Zambol.. Kir Zambol..»** diye seslendi Nefer Râif sesin geldiği tarafa bakdığında, uzun boylu, kumral bıyıklı, başında siyah meşinden İngiliz kasketi ve sırtında aba ceket ve ayaklarında şıpıdık bulunan bir genç adam gördü Hiç tereddüd etmedi, ve yanılmadı; bu Bıçakçı Petri idi. Zâbıtanın gözü şeriri ilk defa görüyordu.

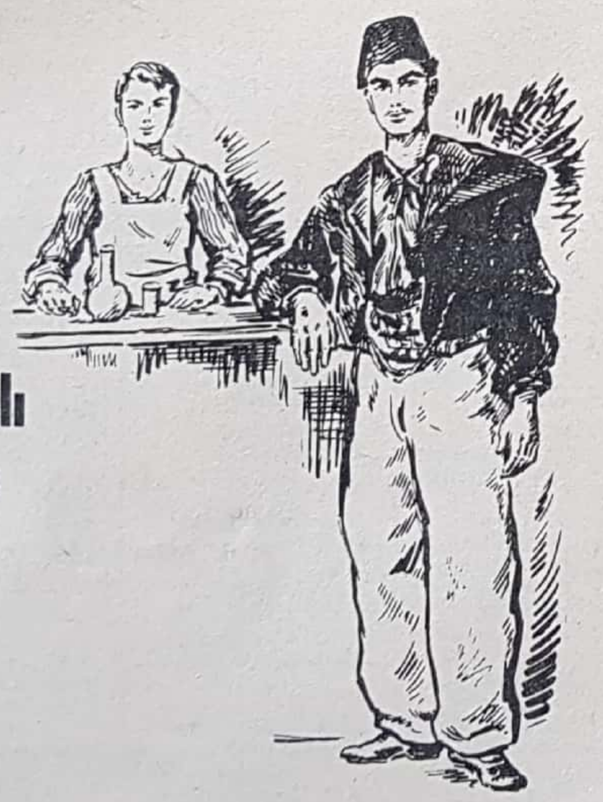
Petri ile ihtiyar havyarcı uzakdan pandomima oyuncuları gibi işâretle konuşdular; vapur dümen kırıp dönerken iskele ile beraber Petri de gözden kayboldu. Ama zâbıta artık Petri'yi tanıyan bir adam biliyordu.

Zambo, peşinde Nefer Kargılı Râif, Arnavudköyü İskelesine çıkdı ve iskele yanındaki gazinoya girdi. Tâ Beyoğlundan beri ihtiyarın peşinde olup kendisini hissettirmemiş, göstermemiş olan Râif de gazinonun tam karşısında bulunan bir meyhâneye girdi. Zambo geç vakte kadar gazinodaki yârânı ile sohbet etti, içdi Râif de karşıda bir karafâki rakı ile oyalandı. Muhitin yabancısı olduğu için hemen göze battı, bir kaç Rum onun üzerine konuşdular; biri: **«Şüpheli bir adam!»** dedi, biri: **«Belki bir hırsız!»** dedi, bir üçüncüsü de: **«Bence.. zabtiyedir!»** dedi, ve devam ettiler:

— Gazinoyu dikiz ediyor..

— Manyalının takımını!

— Tamam.. Onları dikiz ediyor...

Kargılı Raif

Petri ile ihtiyar havyarcı uzaktan pandomima oyunları gibi işaretle konuştular; vapur dümen kırıp dönerken, iskele ile beraber Petri de gözden kayboldu. Ama zabıta Petriyi tanıyan bir adam biliyordu

— Manyalı bir işler karıştırıyor gibi geliyor bana şu son zamanlarda.

— Ben de şüpheleniyorum ihtiyardan.

— Şu pot..

— Sus.. Anma onun adını... Başımız belâya girer:

— Ergeç tepeleyecekler ama..

— Sus diyorum sana bel.. Barba, gör benim hesabı!

Biri Petri üzerine konuşmakdan, öbürü de hesab görüp gitmekten vaz geçdiler Meyhânenin şamatalı havasını çalmaya başlayan laterinanın oynak nağmeleri doldurdu. Sekiz on kişi bu bestenin Rumca güftesini bir ağızdan söylemeye başladı.

Nefer Râif karafâkisinin parasını peşin vermişdi. Tezgâh başında Barbanın yardımcısı güzel bir Rum çocuğu, divan şâirlerinin «Mugbeçe» dediklerinden bir oğlan, Râife, ağzında peltekleşen Türkçe ile:

— İçmiyor sen.. diye sordu.

—İçiyorum ya, önümdeki rakı değil mi?

Oğlan zekî, sevimli ve sokulgan:

— Yok.. içmiyorsun, ben görüyorum ki içmiyorsun!. dedi.

— İşte içiyorum!.

Râif kadehini kaldırdı ve kerhen bir kaç yudum rakı içdi, mugbeçe güldü:

— Sen rakı içmek bilmiyorl.. dedi.

— Neden?

— Sen burada başka bir iş için geldin!

Oğlanın bu küstahlığı tezgâh basındaki ustasını kızdırdı, çocuğu Rumca azarladı, Râif.

— Azarlama canım.. dedi, çocuk gevezeliği...

Barba:

— Yok pasam.. dedi, **siz müşteri, o uşak.. kaç defa söyledim ona ki müşteri ile lâübali olmayacaksın**

Lâterina durmadan çalıyordu. Barba tavadan yeni çıkmış mezelik bir istavrit verdi:

— Buyurun pasam... sıcak sıcak...

— Ben hesabımı görmüştüm.

— Yok pasam. rakınız bitinceye kadar ne ki taze bir meze çıkıyor mutfakdan, ikram edeceğiz müşterilere, vazifemiz...

Râif kadehine karafâkisindeki son rakıyı doldurdu. Fakat o üçüncü kadehden bir küçük yudum içebildi. Karşıki gazinoda Havyarcı Zambo kalkmış, gidiyordu.

YARIN :

19 — 20 EYLÜL GECESİ

— 38 —

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Bababurnu Savaşının, Maraş'ın

Onlarla da konuştum... Bunlardan 1320 doğumlu olan Mehmet Arslan 2 Ocak 1920 tarihinde meydana gelen bu çatışma hakkında şöyle konuştu:

«— Ben o zaman köyde

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

BIÇAKÇI PETRİ'Yİ ŞEYTAN KORUYORDU

19-20 Eylül gecesi

— 29 —

Tezgâh başındaki Rumlar birbirlerini dürttüler ve Rumca fısıldaşdılar:

—Dikkat... Zambo kalkdı!

— Göreceksin bu adam peşine düşecek ihtiyarın!

— Zabtiyeden...

— Belki hırsız?

— Bak... elini cebine sokdu!

— Ya bıçak var, ya tabanca...

Önde Zambo ve sarhoş ihtiyarın kolunda baston yerinde bir kalopedi, arkalarında Râif, onun peşinde de iki Rum, yürüdüler.

Zambo'nun evi iskeleye yakındı. İhtiyar kalopedisi ile evin bahçe kapusundan girdi. Râif durdu, kapuyu dikkatle hafızasına nakşetti, sonra sür'atle Kuruçeşme tarafına yürüyerek karanlıkda gözden kayboldu.

Önde Zambo ve bastonu yerinde bir kalopedi, ardında Raif, daha arkada iki palikarya

Zambo gazinodan çıkmış gidiyordu ki Râif:

— Teşekkür ederim Barba!... dedi.

— Güle güle pasam... yine buyurunuz...

Barba, tezgâh başındakilere bir göz işareti verdi ve Rumca: «Biriniz düşsün şu herifin peşine!...» dedi.

Tezgâh başındaki Rumlardan ikisi Râif'in peşine düşdü. Nefer Râif meyhâneden çıkar çıkmaz sağ elini pantalonunun cebine sokmuşdu.

— Çevirelim şu herifi!

— Deli misin... başımız belâya girer...

— Karakola haber verelim!

— İş'in mi yok... yarın Zambo'ya söyleriz, o düşünsün ne yapacağını...

— ...

— ...

Kargılı Nefer Râifin getirdiği mâlûmat Komiser Hikmet Efendi için çok kıymetliydi. Delikanlıyı alnından öperek tebrik etti ve maaşına bir zam yapılması için zabtiye nezâretine bir rapor yazdı: İlk defa olarak Bıçakçı Petri ile yakın münâsebeti olan bir adam tanınmışdı. Havyarcı Zambo'nun gece ve gündüz adım adım tâkibine de Kargılı Râifin emrinde on kişilik bir zabtiye kuvveti ayrıldı. Hayta Ligor da bileğine güvendiği üç yakdaşı ile Zambo'nun peşine düşecekdi. Komiser Hikmet Efendinin kanaatince Bıçakçı Petri'nin geceleri nerde kaldığını tek bilen adam bu Havyarcı Zambo idi.

Fakat zabtiye neferi Kargılı Râif o 19/20 Eylül Salı/Çarşamba gecesi Havyarcı Zambo evine girdikden sonra tâkib işini yarıda bırakarak Galata'ya dönmemiş olsaydı ve o civarda saklanabilecek bir yer bulsaydı, Çarşamba sabahı alaca aydınlıkda Zambo'nun Arnavudköyündeki evinden Bıçakçı Petri'nin yalın ayak çıkdığını ve Kuruçeşme tarafına doğru sür'atle uzaklaşdığını görürdü.

Kendi nefsinden başka kimseye itimâdı olmayan ve kendi nefsinden başka kimseyi de sevmeyen Bıçakçı Petri'yi şeytan koruyordu. O Salı günü akşamı azıcık gecikmemiş olsaydı, Ester'den haber almak için Köprü'deki Rumeli iskelesinde Zambo ile buluşacakd., Zambo'nun peşinde olan Nefer Râif de, her ikisi tarafından tanınmadığı için yanlarına rahatça sokulacak, Ester'in yüz çizgileri ve kıyafetiyle pek güzel tarif ettiği Petri'yi rahatça teşhis edecek ve tabanca ile şerîrin beynini orada, vapur iskelesinde dağıtacakdı. Petri gecikmiş, ve iskeleden açılmış vapurdaki Zambo ile işâretle konuşmalarını görmüşdü; cânî: «Ne haber?» diye sormuş, havyarcı da: «Bu gece bana gel!...» demişdi. 19/20 Eylül gecesi için.

Bıçakçı Petri'nin 19/20 Eylül Salı/Çarşamba gecesi mâcerâsını nakletmek için iki sene evveline, 1874 yılına dönmek lâzımdır.

Galata haytası Pidâkî, Marsilya Oteli Cinâyetinden sonra tam zamanında yetişerek, Kemeraltında Mama Mariyanın evinde Vasiliki'ye sığınmış olan Petri'yi o evde zâbıta tarafından basılmakdan kurtarmış ve kaatil delikanlıyı Havyarcı Zambo ile tanıştırarak İstanbul'dan kaçırtmışdı; ve büyük hizmetine karşılık elli İngiliz altını ile Vasiliki'yi almışdı.

Barba, tezgâh başındakilere bir göz işareti verdi, Rumca "Biriniz düşsün şu herifin peşine,, dedi. Tezgâh başındaki Rumlardan 2'si Raif'in peşine düştü. Nefer Raif meyhaneden çıkar çıkmaz sağ elini pantalonunun cebine soktu

Güzel küçük fâhişe ile çiçek bozuğu çirkin hayta da yine Zambo tarafından birkaç gün sonra Yunanistan'a kaçırılmışlardı. Pidâki ile Vasiliki Pire'de yerleşdiler; sözde evlenecekler ve Pidâki elli altını ile kendine bir iş tutacakdı. Fakat serseri işden evvel meyhâne ve kumarhâne arayıp buldu, dört - beş ay içinde meteliksiz kaldı. Vasilikiyi fuhuş pazarına çıkardı. Bir müddet de öyle bir sefâlet ve zillet içinde geçindi. Bir gece evine döndüğünde küçük fâhişesini bulamadı. Vasiliki Galata yosmalarının yalı boyu kırıtmaları ile avlayub evine getirdiği Kefalonyalı bir gemici ile anlaşmış ve kaçmışdı.

Vasiliki Kefalonyalıların elinde büyük bir kıymet oldu. Evvelâ koynuna girdiği gemicisine, Bıçakçı Petri ile olan mâcerâsını bütün tafsilâtı ile anlattı. Tıpkı Selânikli Ester'in Galatasarayı Karakolundaki ifâdesi gibi, o da Kefalonyalılara Petri'nin yüz çizgilerini, kılık - kıyâfetini, huylarını, düşkünlüklerini en geniş tafsilâtı ile târif etti; ve onlara akıl verdi, yol gösterdi:

«Kan dâvâsını güttüğünüz Lefteri Kaptan'ın kemeri belindedir, gözlerimle gördüm...» dedi. **«Dâimâ tetikdedir, onu bir meyhânede basmak için bütün meyhâne halkının bir anda her tarafdan ateş etmesi lâzımdır...** dedi. **«Küçük fâhişelere, yeni düşmüş körpe kızlara çok düşkündür, onu böyle bir kızla avlamak, pusuya düşürmek lâzımdır...»** dedi. **«O kadın ben olamam...»** dedi. **«Onu pusuya düşürecek ancak Kefalonyalı bir kız, hattâ fedâi bir bâkire olabilir...»** dedi. **«İstanbul'da Manyalı Havyarcı Zambo ver, Petri'yi gece kendi odasında yatıracak kadar ona yakınlık göstermiş bir ihtiyar; karanlık bir adam, işte o adamı elde ediniz. Çok yakışıklı bir palikar, bir kalopedi: buna muvaffak olabilir. O ihtiyar sizin dostluğunuzu Petri'ye tercih edebilir ve Petri'yi size satar...»** dedi.

Vasiliki veremdi. Çok yaşamadı. Yeni erkeğinin götürdüğü Kefalonya'da 1875 Temmuzunda bir gece gemicisinin koynunda yatarken ağzından kan boşandı, birkaç gün sonra da öldü.

YARIN:

Karanlık Adam

—39—

Kendini kurtaran şehir
Kahraman MARAŞ'ın
Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Ermeni Teşkilâtı Başkanı Nazaret, Türkleri öldürüp başlarını çınar ağacına asıyordu

Ermeniler ise bütün o coşkun neşelerini birden kaybederek kara kara düşünmeye başlamışlardı.

Türk Hükûmetini resmen temsil den Mütasarrıf bu savaşa, Fransız komutanlığının ricası ve tehdidi ile karışmış ve bu birliğin yok edilmesine engel olmuştur. Onları bu işe zorlayan şey, Maraş kurtuluş hazırlıklarının henüz tamamlanmamış olmasından ibarettir. Gerekli cephanenin getirilmesi için biraz daha beklemek gerekti.

ettin Aytemiz, ben Maraş'ta iken çeşitli dökümanlar toplamak, gazilerle konuşmak işinde, Maraş Kalkındırma

şöhret kazanmış bulunan Ali Aytemiz'den almıştır. Şimdi gelin, beraberce bu notlara eğilelim:

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Zambo, Kefalonyalıları Petri'ye tercih etti

KARANLIK ADAM

— 30 —

Kefalonyalılar Vasiliki'nin sözlerinde, Andriya Anesti'nin Beyrut'da ve Toma'nın İstanbul'da Caddei Kebirde katlinden sonradır ki ciddî olarak durdular. 1876 yılı Eylülünün ortalarında İstanbul'a «Panaiya» adında bir çırnıkla Foça'dan tuz getirmiş olan Yani Atanas adında Kefalonyalı bir kaptan Havyarcı Zambo'yu aradı, buldu. İhtiyarla uzunuzadıya konuştu. Gençliğinde Mora İhtilâline katılmış onun gibi bir adamın bir câniyi himâye etmekle adını kirlettiğini acı acı anlattı. Lefteri'yi ve Andriya Anesti'yi vahşiyâne kesen ve Toma'yı sokak ortasında vuran bir putânanın oğlu ve kendisi de bir erkek putâna olan Bıçakçı Petri'yi Kefalonyalılara teslim etmesini istedi; **«O alçağın vücudunu ortadan ancak sen kaldırtabilirsin Kir Zambo»** dedi.

Vasiliki yanılmamışdı, Manyalı Zambo, Kefalonyalıların dostluğunu Petri'ye tercih etmiş ve Yani Atanas Kaptanın, Petri'yi vurmak için getirdiği fedâî Argiri Papâzi'yi 17 Eylül Pazar günü sabahı, Petri'nin Pirinçci Gazinosunda yeni bir cinâyet işlediği günü sabahı Arnavudköy'ündeki evine yerleştirmişdi. Argiri Papâzi tunçdan dökülmüş iki metreye yakın boyunda muhteşem bir atlet heykeli gibiydi.

Yine o gün Havyarcı Zambo, Pirinçci Gazinosuna gitmişdi, bir yolunu bulacak ve Hânende Ester'e: **«Kocana söyle, ben onun çok yakınıyım, Kefalonyalılar yine peşinde dolaşıyor, bu gece bana gelsin, kendisine çok mühim şeyler söyleyeceğim, benim adım Zambo... Zambo Baba...»** diyecekdi. Petri o akşam gazinoda adam vurdu. Zambo'nun iki gün sonra Ester Hanımı evinde ziyareti, sonra Petri'yi bir kaldırım oğlanı ile aratması, onu Arnavutköyü'ndeki evinde Kefalonyalı fedâinin pençesine düşürmek içindi. Karanlık ihtiyar muhakkak ki çok tehlikeli bir oyuna girmişdi.

19/20 Eylül Salı/Çarşamba gecesi Bıçakçı Petri, Manyalı Zambo'nun Arnavudköyündeki evine, meyhânede geç vakte kadar içen Havyarcıdan az evvel gelmişdi. Evin sokağa açılan bahçe kapusu ile asıl binâ kapusunun birer anahtarı da Petri'nin cebindeydi.

Petri'nin bu eve geldiği geceler yattığı yer muayyendi. Önce iki katlı olan evin üst katında sarhoş ihtiyarın odasında biraz sohbet ederler, Zambo sızdıkdan sonra Petri sofaya çıkar, orada bahçeye bakan üç pencerenin önündeki sedire soyunmadan esvabı ile uzanırdı.

Zambo akşamcı idi. İskele Gazinosunda palikaryalarla geç vakte kadar içer, onlara Mora İhtilâli hikâyelerini, Rum kaptanların korsanlık menkibelerini, Akdeniz'de gemileri nasıl basıp basıp içindeki Türkleri kesdiklerini anlatır ve her gece sarhoş, bir kalopedinin kolunda evine dönerdi. Petri ile aralarında bir parola idi, bahçe kapusundan girince bir kere: **«Mavri!...»** diye seslenirdi; eğer Petri gelmiş ise, ışıksız evde hemen bir lâmba yanardı. O zaman Zambo. **«Misâfirim var... sen dön çocuğum!»** diyerek sevimli kalopedisini öper ve hizmetinin karşılığı ona bir kuruş, yüzpara verirdi. Eğer lâmba yanmazsa o kalopedi, ihtiyarın gece bekçisi misâfiri olurdu, evde yatardı ve bahşişi de çok fazla olurdu. Bu kalopedi muayyen bir genç değildi, Zambo gazinodan kalkarken, sofrasındakilerden birini seçer; **«Bu gece sen götür beni evime!...»** derdi. Zambo'nun gazino dönüşüne kadar Petri eve gelmemiş ise, o gece gelmeyecek demekdi.

Zambo, çocuğun boynuna sarılarak yüzünü öptü ve sarhoşluk eseri ağzından kaçırdı: «Yok yavrum» dedi «O gelmemiş ama bu gece başka misafirim var içerde» Petri titredi. İçinden «Ey haberci kedi!.. Şeytanım!..» dedi ve avuçlarını kokladı

Zambo'nun, Petri'yi vurmak için evine yerleştirdiği müheykel atlet Argiri Papâzi, yirmiüç, yirmidört yaşlarında uçarı bir gençdi, zehir gibi acı kuvvete sâhib, keskin nişancı, fakat bön, abdaldı.

Petri'nin geleceği herhangi bir gece için şöyle bir plân tertip edilmişdi: Üst katdaki dört odanın bahçeye bakan odalarından ikisi, sofanın iki yanında bahçeye doğru birer çıkıntı yapıyordu. Bu çıkıntının bir yan penceresi, üstünde Petri'nin yattığı sediri, sofanın üç penceresi boyunca, hemen boydan boya görüyordu. Bu iki odadan birisi Zambo'nun yatak odası, öbürü de bir oturma odası idi. Petri sedirde yatarken camları açık bırakırdı. Argiri, oturma odasının sediri altına gizlenecek ve sofayı gören o yan pencere açık bırakılacakdı. Petri sedire uzandıkdan az sonra Argiri iki tabancasının oniki **yedi Türk genci gibi beni de öldürmek için evime girdi, fakat bir Kefalonyalı peşinde imiş, Petri beni öldürmeden o Petri'yi tepeledi muhakkak, böyle olacak...»** diyecekdi.

Ortalık karardıkdan sonra Argiri Papâzi, Zambo gazinodan dönünceye kadar oturma odasının sediri altında gizlenecekdi, çünkü Petri, anahtarla kapularını açdığı eve çok ihtiyatlı ve sessiz giriyordu ve Zambo gazinodan dönüp de «Mavr'!...» diye seslenilinceye kadar karanlıkda bir köşede siniyordu, ancak bu sesi işidince lâmbayı yakarak merdiven başından ihtiyarı karşılıyordu. Sonra çene çalıyorlar, şarab içiyorlar, Zambo'yu soyan Petri onu yatırıyor, lâmbayı da ihtiyarın yatak odasında bırakarak sofada sedirine uzanıyordu.

O 19 — 20 Eylül gecesi Petri bahçe kapusundan girdiğinde koruyucu şeytanı bir kedi olarak yetişdi, bahçenin geri tarafında bir hışırtı işitti ve duvar dibinde bir çift kedi gözü gördü. O tarafa doğru küçük bir taş attı ve hayvanın kaçdığını da gördü. Fakat içine garib bir şübhe düşmüş-dü, eve girmedi, duvar dibinde bir mazı ağacının arkasına sinerek Zambo'nun gelmesini bekledi. Pek az sonra da ihtiyar havyarcı bir kalopedisi ile geldi ve bahçe kapusundan girince mutadı üzere seslendi:

— **Mavri!...**

Petri ses çıkarmadı. Lâmba yanmayınca ihtiyar tekrar seslendi:

— **Mavri!...**

Petri soluk bile almıyordu. Kalopedi:

— **Misâfirin gelmemiş baba!...** dedi.

Zambo, çocuğun boynuna sarılarak yüzünü öpdü ve sarhoşluk eseri ağzından kaçırdı:

— **Yok yavrum!...** dedi, **o gelmemiş** ama bu gece başka misâfirim var içerde!

Petri titredi, içinden **«Ey haberci kedi!... Şeytanım!...** dedi ve avuçlarını kokladı.

YARIN

Arnavudköy Cinayeti

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Kâmil Efendi Ermeni ileri gelenlerine tedhişin önlenmesini tavsiye etmişti

— 40 —

Bana izin verirseniz oraya gideyim. Gerekli öğütleri vererek Fındıcak Ermenilerinin taşkınlıklarını önleyeyim.

«Komutan şu cevabı evrir:

«— Kâmil efendi! Bunlar yola gelmezler. Ama madem ki kendine güveniyorsun? Sana bu izni veriyorum. Bizim de istediğimiz iki cemaatın sulh içinde yaşamalarından ibarettir.»

«Kâmil efendi bu izni aldıktan sonra arkadaşları ile atlarına binerek Fındıcak'a gider. Orada işlerine bakan bir Ermeninin evine giderek sizlerle hiçbir zaman düşünce ayrılığımız olmadı. Tarlalarda bir arada çalıştık. Sizlerden kız da alıp akraba olduk. Halbuki şimdi Türklere neler yapıyorsunuz. Bu ayıp ve günahtır. Bir gün işten geçmiştir. Bizim, dağlara çıkan Ermeni eşkiyasına sözümüz geçmiyor. Hele Nazaret hiçbir lâf dinlemez.»

«— Siz bilirsiniz! Ben bana düşen vazifemi yapmak i-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petri'nin avuçları kan kokuyordu

Arnavudköyü Cinayeti

— 31 —

Petri avuçlarını kokladı, kan kokuyordu avuçları.

Havyarcı Zambo'nun, karanlık ihtiyarın Petri'den başka misâfiri kim olabilirdi? Kalopedi bahçe kapusunu kapayıp çıkdıkdan sonra Zambo'nun üstüne atılmak üzereyken kendini tuttu, ihtiyar, belki kalopedisini savmak için böyle bir şey söylemiş olabilirdi.

Zambo eve girdi ve biraz sonra üst katda lâmba yandı ve ışık odaları dolaşmaya başladı. Petri: «**Beni arıyor... muhakkak bir acâib işler var. Çok dikkatli olmalıyım...**» dedi içinden. Her odada fazla oyalanıyordu, bir insanın saklanabileceği her tarafa bakdığı belliydi. Aşağıya indi, mutfağa girdi, çıkdı. Alt katta da iki oda vardı, o odalara girdi, Petri şimdi rahat görüyordu, sedir altına, kanepe ve koltuk altlarına ve arkalarına bakdı. Zambo'nun hiç yapmadığı şeylerdi. İhtiyar tekrar yukarıya çıkdığında Petri kendi anahtarı ile kapuyu usulca açdı ve içeri girdi ve kapuyu yine usulca kapadı. Gaayet hafif bir tıkırdı oldu ama ihtiyarın kulakları bunu duymadı. Pabuçlarının ucuna basarak Zambo'nun açık bırakdığı mutfağa girdi. Zambo tekrar aşağıya indi. Petri'nin ödü koptu ki tekrar mutfağa girecek diye; ihtiyar evin kapusu ardına demir kolanı koydu.

Bu gece Petri'yi kendisi çağırdığı halde, bir anahtarı da Petri'de olan kapuya demir kolan koyması garibdi. Petri kesin kararını verdi, Zambo yatıncaya kadar bekleyecekdi. Sonra? Ne yapacağını henüz bilmiyordu; avuçlarını kokladı, avuçları kan kokuyordu.

«Ne olduğunu bana sor Kir Zambo!..»

Birden titredi. Yukarıya çıkmış olan Zambo:

Argiri!... Argiri!... diye seslendi.

Derinden bir cevab geldi:

— Oriste Kir Zambo!

Petri, Havyarcı Zambo ile kendisi için meçhûl bir adam arasında şu konuşmayı dinledi:

— Gelmedi bu gece çağırdığım halde!

— Bir şeyden şübhelenmiş olmasın?

— Zannetmem.. benden şübhelenmiş olmasını zannetmem...

— Belki bundan sonra gelir?

— Ben zamanında olmayan her şeyden korkarım... Petri bu gece zamanında gelmedi, onun için indim, kapunun demirini koydum...

— İyi etmeclin Kir Zambo... gelirse ve kapuyu açıp giremezse senden o zaman şübhelenecekdir... gidip demiri alayım ben... ve bu gece onu aşağıda bekleyeyim, mutfakda... kapuyu açar açmaz işi tamamdır Petri'nin...

Argiri cevab beklemeden merdiveni inmeye başladı. Yukarıdaki sofada masa üzerindeki lâmbanın ışığından faydalanıyordu. Kapunun demirini aldı.

Mutfakdan şimşek sür'atiyle fırlayan Bıçakçı Petri, sol koluyla kuvvetli genç adamın gırtlağını sardı ve sağ pençesindeki bıçağını Argiri Papâzi'nin tam kalbi üzerine sapladı.

Sâdece küçük bir gürültü oldu, Kefalonyalının elinden düşen kapu demirinin çıkardığı ses. Ağır işiden Havyarcı Zambo yukardan seslendi:

— Ne oldu Argiri?...

Şıpıdıklarını kesdiği genç adamın cesedi yanında bırakan Bıçakçı Petri, elinde kanlı bıçağı, merdiven basamaklarını üçer üçer atlayarak yukarıya çıkdı ve Havyarcı Zambo'ya:

— Ne olduğunu bana sor Kir Zambo!... dedi.

Petri'yi gören ihtiyarın korkudan dili tutuldu ve gözleri dehşetle açıldı. Delikanlının elindeki kanlı bıçak aşağıda ne olduğunu anlatıyordu, kaçmak için tek adım bile atamadı.

O gece Arnavudköyündeki evde iki kişiyi kesmiş ve sofadaki sedirin üstünde tavşan uykusu uyumuş olan Bıçakçı Petri, Çarşamba sabahı alaca aydınlıkda evin bahçe kapusundan yalın ayak çıkıp kaçmışdı.

Havyarcı Zambo'nun o Çarşamba akşamı, şu kadar yıldan beri belli saatde İskele Gazinosuna gelmemesi derhal göze çarpdı ve gazinoda hemen her masa başında ondan bahsedildi:

— Ne oldu Babaya bu akşam?

— Belki bir işi çıkdı, gecikdi...

— Yok... İstanbul'a gitmedi diyorlar...

— Evet, gitmedi, burada saban kahvesini içmeden vapura binmez!

Rumların konuşmasına Türkler de katılıyordu:

— Yâhû... Zambo Çorbacıyı bu sabah gören var mı hiç?

— Görmedik...

— Kimse görmemiş...

— Kim götürdü dün gece Babayı evine?

— Kalopedi Angeli!

— ...

O gece Arnavudköyündeki evde iki kişiyi kesmiş ve sofadaki sedirin üstünde tavşan uykusu uyumuş olan Bıçakçı Petri çarşamba sabahı alaca aydınlıkta evin bağçe kapusundan yalınayak şekilde çıkıp kaçmıştı

Angeli de gazinoda idi, çıplak ayaklı oğlan da anlattı; Rumca:

— Dâimâ gelen sevgili misâfiri Mavri gelmemişdi, ben kalayım sana bu gece bekçi dedim, beni öpdü, yok dedi, bu gece başka misâfirim var, ben de döndüm kayıkhâneye, işte Kayıkçı Lâz İstavri karşıki meyhânede, inanmazsanız sorun ona, nerede yattım bu gece ve ne zaman geldim yatmak için...

— Kimdir o dâimâ gelen Mavri?.. hiç gören var mı?

Yine Kalopedilerden bir başkası anlattı:

— Ben üç defa rastladım ama yüzünü görmedim... bağçe kapusundan girince Baba bir kere Mavri diye seslenir, evin içinde hemen lâmba yanar, ama kimse görünmez, Baba da bana para verir ve savar, o kadar...

YARIN

Petri ilk defa zabıtanın sesini duydu: «Dur Petri!...»

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Kâmil Efendi, jandarma kılığına girmiş Ermeniler tarafından şehit edilmişti

— 41 —

Kâmil efendi hemen şehit olarak atından düşer. Kardeşi Bedevî efendi de ağır yaralı olarak yere yuvarlanmıştır. Yalnız yardımcısı Hacıya kurşun rastlamaz. O da atından atlayarak kendisini fundalıkların arasına atar. Canını kurtarır.

«Ermeni eşkiya hemen olay yerine yetişirler. Kâmil efendinin öldüğünü görürler. Bedevî efendinin hâlâ sağ olduğunu anlayınca hep birden silâhlarını ona bir daha boşaltarak onu da şehit ederler. Hacı'yı arayıp bulamayınca Ermeni evine giderek ev sahibine:

«— Buraya dört kişi geldi. İkisini geberttik. Öbür ikisini de bize teslim edin!» diye dayatırlar.

Silâh seslerini duyan ev sahipleri Mustafa efendiyi bir buğday çuvalının içine saklayacak vakit bulmuşlardır. Eşkiyaya:

«— Burada kimse yok, hepsi gittiler!» karşılığını verir.

Eşkiyalar buna inanmazlar. Bütün evi ararlarsa da kimseyi bulamazlar ve ancak bunun üzerine çekilip giderler.

Kâmil efendi şehit olunca, bindiği arap atı tek başına Maraş'a döner. Günlerce kişneyerek ve âdeta ağlayarak sahibini bekler.

Durum Maraş'ta öğrenildiği vakit, Mutasarrıf Ali Haydar beyle jandarma komutanı Galip bey harekete geçerler. Oralara kuvvetler göndererek Nazaret'in eşkiyalarını tepelerler. Kendisini de yakalayarak Maraş'a getirirler. Bu azılı Ermeni idam edilerek cezalandırılır. Bir kısım Ermeniler de emniyet bakımından Suriye tarafına sürülür.

Umumî Harp sona erdikten ve Maraş önce İngilizler,

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Kargılı Raif, şerire Beyoğlu'nda rastladı

Petri ilk defa zabıtanın sesini duydu: "Dur Petri!,,

— 32 —

Arnavudköyü'nde Havyarcı Zambo'nun Mavrisini gören, bilen yokdu. Ama Arnavudköyünde hemen bir tulumbacıdan bahsedilmeye başlandı :

— Kalopedi Angeli ihtiyarı evine götürürken peşlerine takıldı...

— Nasıl bir adamdı?

— Otuzbeş yaşlarında, güçlü, kuvvetli...

— Yok... çok daha genç, yirmibeşinde bile değil... uzun boylu, yakışıklı...

— Zambo gazinoda otururken o karşıda Pandelinin meyhânesinde tezgâh başında içmiş...

— İçmemiş... içer gibi görünmüş diyorlar.

— Bir saat... bir karafâki rakı!

— Ne diye karakola haber vermemişler?

— Karakol ne yapacak!... yeni pâdişah hürriyet ilân edecek diyorlar memlekette!

— Hürriyet herkesin istediğini yapması mıdır?

— Öyleyse eğer Bıçakçı Petri çokdan ilân etti hürriyeti!

— Koca meyhânede kimse sormamış mı herife kim olduğunu?

— İnsan merak eder de peşine düşer...

— Kayıkçı Yorgo düşmüş peşine!

— Yalnız Yorgo değil, Hristo da beraber.

— Zambo kalopedi Angeliyle birlikde evine girdiğinde, bahçeye, o tulumbacı da Kuruçeşme tarafına doğru karanlıkda kaybolmuş...

— İşte o zaman çevirmeliydi onu!

— Kolaydı!

— Belki bıçak vardı adamda...

— Bir eli dâimâ pantalonunun cebindeydi diyor Yorgo...

— Tamam!... tamam!... bıçak vardı!...

— Gider gibi yapdı, sindi bir yere, sonra döndü geldi...

— Bir hırsızdı muhakkak...

— Ama Angeli kalmalıydı ihtiyarın evinde...

— Kalopedi söyledi, Zambo istememiş...

— Bizimki hep boş lâf... mâdem ki misâfiri vardı Zambo'nun, belki bu gece onunla beraber evinde içiyor..

— Nasıl misâfir bu anlamıyorum.. dün gece Zambo vapurdan çıkdı, gece yarısına kadar gazinoda içdi, mâdem ki misâfiri vardı, niçin doğruca evine gitmedi!

— Sonra bir de Mavri!

— Bu misâfirler nereden giriyorlar eve

— Hem sahibi yokken!

— Havyarcı esrârengiz bir adam..

— Karanlık adam!

— Sonra bakalım Angeli doğru mu söylüyor?

Gazinoda Kalopedi Angeli'nin yanında oturan Kayıkçı İstavri :

— Günahtır vre... dedi, kuzu gibi çocukdur bu... kimbilir ne dalaveresi vardı o moruğun!...

— ...

— ...

Bıçakçı Petri Pirinççi Gazinosunda dökdüğü kanın dumanı üstünde iken Arnavudköyünde iki kişi daha kesmiş ve Çarşamba günü sabahı alaca aydınlıkda kanlı evden yalın ayak fırlayıp kaçmışdı. İşte o günün akşamıdır ki şerir, ilk defa olarak zâbıtanın kendisine hitab eden sesini duydu.

İkindiye doğru zabtiye neferi Kargılı Râif, yine tulumbacı kılık ve kiyâfetinde Galatasarayı'ndan, Yüksekkaldırıma doğru gidiyordu. Beyoğlu'nun o meşhur Caddei Kebiri ve caddenin en kalabalık zamanları; onbeş adım kadar önünde gözüne siyah meşinden bir İngiliz kasketli ilişdi; kasketi taşıyan uzun boylu bir adamdı ve saçları koyu kumraldı, çok hızlı yürüyordu, öyle ki, yanındakilere sık sık omuz vurarak yol açıp geçiyordu.

Kargılı Raif'in bu hareketi muhakkak ki büyük hatâ idi. Kendisini tanımayan şerire tamamen yaklaşarak tabancasını Petri'nin beyni üstünde boşaltacaktı. Kime «Dur» diyordu. Petri durağı olmayan bir kaçaktı. Bilmeliydi ki onu ancak ölüm durduracaktı

Râif de adımlarını hızlandırdı, eli pantalonunun cebinde ve tabancasının kabzasındaydı; yüzünü göremiyordu ama, önündeki adam Petriydi; yaklaşır yaklaşmaz **«Dur!..»** diyecekdi, Petri durmayacak ve elini silâhına atacakdı, hakkında vur emri vardı, Râif hiç tereddüt etmeden şeriri tepeleyecekdi.

Yetişemiyor, fakat arayı da açdırmıyordu. Bir ara gözleri adamın ayaklarını gördü, ayaklarında arkaları basık ve yumuta ökçeli tulumbacı şıpıdığı vardı, ve pabuçlarını çorapsız, çıplak ayakla giymişdi. Artık hiç şübhesi kalmadı ki önündeki adam Petriydi. Evet, Petri, onbeş adım önündeydi, sadece onbeş adım.

Bir ara Petri durakladı. Onun kalabalığı yarmakta güçlük çektiğini görünce üç beş adım daha yaklaşarak:

— Petri!.. Dur!.. diye bağırdı

Petri arkasına dönüp bakdı, bağıranı göremedi ama sağ eline tabancasını aldı, sol eliyle de bıçağına çekdi.

Kargılı Râif'in bu hareketi muhakkak ki hâtâ idi. Kendisini tanımayan şerîre tamamen yaklaşarak tabancasını Petri'nin beyni üstünde boşaltacakdı. Kime **«Dur»** diyordu, Petri durağı olmayan bir kaçakdı. Artık bilmeliydi ki onu ancak ölüm durduracakdı.

Kargılı Râif'in gür sesiyle **«Petri!...»** diye bağırması caddeyi o anda paniğe vermiş, halk iki büyük dalga halinde sağa ve sola açılmış, bu dalgaların bir kanadı Râif'in önünde aşılmaz sed olmuşdu.

Birbirini dehşetle itip çiğneyenler, feryadlarla, çığlıklarla dükkânlara, geçidlere doluyordu. Târifi zor dehşet verici manzara.

Petri... Bıçakçı Petri!... Artık İstanbul'da ölüm saçan bir isim olmuşdu.

Koşarlı ayaklarının bütün kaabiliyeti ile Petri rahatça kaçıyordu. Bir elinde bıçak, bir elinde tabanca, önüne kim çıkabilirdi? Râif ateş edemedi, eğer onu tek kurşunla yere seremezse Petri'nin kör atışla altı kurşunu altı cana kıyacakdı.

Tâkib uzun sürmedi, Petri Rus Sefârethanesinin önüne gelmişdi, hiç düşünmedi, içeri daldı.

YARIN :

Kafkasyalı bir Ermeni kâtibin iki kana daha sebeb olacak mârifeti

— 41 —

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Fransızlar Maraş'ta durmadan Ermenileri silâhlandırıyorlardı

«— Ben bir ara sigara almak için evden dışarı çıkmıştım. Bir de ne göreyim? Evin önündeki binek taşında on kadar Fransız askeri oturmuyor mu? Hemen geri dönerek durumu bildirdim. Evdekiler arka kapıdan birer birer çıkarak dağıldılar. Onun için bu sefer de bir karara varılamadı. Sadece bundan sonraki toplantının bizim evde yapılmasına karar verdik. Evimiz müsaitti. Ben evrakı alarak bizim eve götürdüm. Bundan böyle toplantılar hep bizim evde yapıldı. Teşkilâtı orada kurduk.

Başkanlığa Arslan beyi ikinci başkanlığa tapu memuru Faik beyi, başkâtipliğe Kırmacı Hacı efendiyi seçtik. Ben de ikinci kâtip oldum.

Bu toplantılarda alınan kararla Maraş on bölgeye ayrıldı. Her mahalle için birer başkan seçildi. Onlar da şunlardır:

1 — Çavuşlu mahallesi : Çuhadarzade Mustafa efendi.

2 — Bektutiye mahallesi : Ahmet efendi.

3 — Restebaiye mahallesi: Baba Halilzade Evliya efendi.

4— Acemli mahallesi : Evkaf memuru Evliya efendi.

5 — Kayabaşı mahallesi : Tapu memuru Faik efendi.

6 — Divanlı mahallesi: Hasan efendi.

7 — Ekmekçi mahallesi: Sapsız Haci efendi.

8 — Çığçığı mahallesi: Muhacir memuru Nasrullah efendi.

9 — Alemli mahallesi: Dulkadiroğlu Süleyman efendi.

10 — Hatuniye mahallesi: Ulemadan şeyh Sezai Hoca.

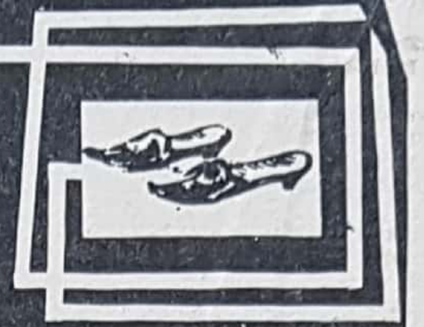
Bu arada Mutasarrıf Ata bey gitmiş, yerine vekili olarak Cevdet bey gelmişti. Jan-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Zabıtanın da büyük hatası olmuştu

Kafkasyalı bir Ermeni kâtibin iki kana daha sebep olacak mârifeti

— 33 —

Bir elinde tabanca, bir elinde bıçak bir adamın içeri girdiğini ve can havli ile derin derin soluyarak bir kapucu kulübesinin arkasına siperlendiğini gören kapucular caddeyi dolduran çığlığı da işittikleri için kapunun büyük demir kanatlarını hemen kapadılar. Tam o sırada Râif de kapu önüne geldi, tabancasını cebine koymuşdu; o da derin nefes alarak soluyordu. Kapu kapanmamış da olsa içeriye girecek değildi. Kapuculara:

— **Ben zabtiyeyim!...** dedi, **şimdi önüm sıra kaçarak içeriye giren adam meşhur cânî Bıçakçı Petridir, derhal muhâfaza altına alınız.. ben zabtiye nezâretine haber vermeye gidiyorum!...**

Petri siperlendiği kulübe arkasından bakmış, kendisini tâkib eden adamı ancak o zaman görmüşdü. Kapucular Petri'nin ellerinden silâhlarını aldılar ve cânîyi sefârethânenin sorumlu adamlarına teslim ettiler. Petri bir tercüman vâsıtası ile vak'ayı şöyle anlattı:

— **Az kaldı ki bir yanlışlığa kurban gidecek, beni bir câniye benzeten akılsız zabtiye tarafından vurulacakdım... tabancamı ve bıçağımı nefsimi müdafaa için çekdim... ben Avusturya tebaalı Livurniyalı duvarcı Piyetro Mavri'yim, işte pasaportum.**

Sefârethâne kâtibi Kafkasyalı bir Ermeni idi; «**Mâdem ki aradıkları câni sen değildin, zabtiye neferine teslim olurdun, bu pasaportu onlara gösterirdin, niçin kaçdın?... Bir duvarcıda tabanca ve bilhassa cânilerin kullandığı bu müdhiş bıçak ne münâsebetle bulunur?...**» diye sormadı. Hemen o gece Petri Rusya Sefârethânesinden Avusturya — Macaristan Sefârethânesine teslim edildi.

Ertesi gün, 21 Eylül Perşembe günü Zabtiye Nezâretinin câni Petri'yi târif eden bir yazısı Hariciye Nezâreti vâsıtası ile Rusya Sefâretine geldi. Son derece dikkate değer bu yazı geldiği zaman Petri artık Avusturya Sefârethânesinde bulunuyordu.

Zabtiye Nezâretinin târif ettiği câni Livurniyalı duvarcı Piyetro Mavri'nin tıpatıp kendisi idi. Üstelik: «**Soyunuz o adamı, belinde katlettiği Kefalonyalı Lefteri Kaptanın meşin kemerini bulacaksınız, bu kemerde beşyüz kadar altın ile bir mikdar mücevher vardır**» deniliyordu.

Kargılı Raif, Barbaya sordu: "Bu çorbacıların derdi nedir?„ Barba fısıltı ile kısaca anlattı: "Bağçıvan bunlar. Bostanda bir kulübeye bir adam almışlar. Biri diyor ki, o kötü adamdır, atacağım kulübeden...„

Otarihde Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya Çarlığının arası son derece açıkdı, nitekim sekiz ay sonra, 1877 Nisanında bir Türk — Rus Harbi başlayacakdı. Rusya Sefârethânesi hemen cevab verecek ve kendilerine ilticâ eden Piyetro Mavri'nin Avusturya Sefâretine gönderildiğini bildirecek yerde, garip bir siyâsî mahvetle, yahud Ermeni asıllı kâtibin mârifeti olarak cevabını çok geç, 23 Eylül Cumartesi günü verdi. Zabtiye, câninin Avusturya Sefârethânesinde olduğunu böylece üç gün sonra haber aldı. Ve bilâkis câninin bir Avusturya pasaportu ile Piyetro Mavri sahte adını taşıdığını öğrenemedi. Dolayısı ile Piyetro Mavri'nin Ayamavrili kaatil Bıçakçı Petri olduğunu isbat edecek belindeki mâhud kemerin Avusturya Sefâretinde aranma imkânını kaybetti ve Petri zincirleme cinâyetlerine yeniden iki kanlı vak'a daha eklemek için fırsat buldu.

Zâbıtanın da büyük hâtâsı olmuşdu. Nefer Râif'den, Petri'nin Rusya Sefârethânesine sığındığını öğrenir öğrenmez o sefârethâneyi uzakdan kordon altına alacakdı.

İşte İstanbul zâbıtasının boş durarak geçirdiği o Perşembe günü dür ki Kargılı Nefer Râif, bir tesadüf eseri olarak Bıçakçı Petri'nin geceleri barındığı inini buldu ve İstanbul zâbıtası cânîye bu suretle gereği gibi yaklaşdı.

Sığındığı sefârethâne câniyi, zabıtaya teslim etmediği takdirde iki ihtimal vardı, Petri ya kaçacak, ya kaçırılacakdı; ama ayağı İstanbul'da oldukça şerîrin geceleri geleceği yer burası idi.

21 Eylül 1876 o Perşembe günü, artık hep adamlık esvabı ile bir tulumbacı kıyâfetinde dolaşmakda olan Kargılı Râif, vazifesinin âşıkı ve Bıçakçı Petri'yi tepelemeye ahdetmiş olan o fedakâr genç Kalyoncukolluğunda bir meyhâneye uğramışdı. Vakit öğle üzeri, mutâdı üzere tezgâh başında bir tek içecek ve birkaç meyhâne daha dolaşacakdı; Salı günü Zambo'nun konuşduğu küçük kalopediyi, kaldırım kopilini arayacakdı. Girdiği ilk meyhânede dört Rum bahçıvanın yüksek sesle münakaşa ettiklerini gördü. Bu dört bahçıvandan biri ki adı Sarı Yuvan idi, önündeki masanın mermerini yumruklayarak âdetâ bağırıyordu:

— **İstemem bostanda ben o herifi!...**

— ...

— **Başımıza bir belâ çıkaracak...**

— ...

— **Atacağım yüzüne verdiği üç mecidiyeyi, yatağını da fırlatacağım sokağa!**

— ...

— **Kötü bir oğlan o... aldanmayın güzel yüzüne...**

Râif Rumca bilmediği için önce bunu bir iş çekişmesi sandı; fakat hiddetli bahçıvan:

— **Size tekrar söylüyorum, o Piyetro Mavri'nin...**

Yanındaki arkadaşı ağzını kapamasa idi adam: «**Bıçakçı Petri olduğuna kalıbımı basarım...**» diyecekdi.

Râif için bu kadarı da kâfi geldi: **Piyetro Mavri.**

Bu isim henüz İstanbul zâbıtası için meçhuldü. Fakat zekî delikanlı, bir zâbıta memurunun has vasıflarındandır, hemen nakış aldı, şöyle düşündü: «**Piyetro, Petri'den; Mavri de câninin memleketi olan Ayamavri'den!...**».

Barbaya sordu:

— **Bu çorbacıların derdi nedir?**

Barba fısıltı ile kısaca anlattı: «**Bahçıvan bunlar... bostanda bir kulübeye bir adam almışlar.. biri diyor ki o kötü adamdır, atacağım kulübeden...**».

YARIN: Câninin İni

— 42 —

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

Kuva-i Milliye gitgide kuvvetleniyor, eli silâh tutanlar bu teşkilâta giriyorlardı

İşte Maraş'lılar Maraş'ı kurtarmak için bu şekilde silâhlanmışlardır. Teşkilât böyle kurulmuştur.»

Yine halkın ve çetelerin muhtaç oldukları silâhlar Elbistan, hattâ Halep, Şam gibi Suriye şehirlerinden de tedarik edilmiştir. İngilizler çekilirken Hintli askerlerden bazıları da silâhlarını Türklere satmaktan çekinmemişlerdir.

Kuva-i Milliye teşkilâtı gitgide kuvvetleniyor, eli silâh tutan herkes bu teşkilâta girmeye can atıyordu. Bakın Çanakkale savaşına da katılmış bulunan 914 doğumlu Kuşçuzade bu teşkilâta girişini nasıl anlatıyor:

«— Terhis olunca Maraşa, memleketime gelmiştim. Baktım memleket kaynıyor. Arkadaşım olan kâtip Zeki efendi bir gün beni berbere götüreceğim diye aldı. Evine gittik. Evde Vezir Hoca, Ziya efendi, sonradan Antep cephesinde şehit olan Zeki Karakız, bir de mahallemizdeki teşkilât başkanı olan Faik bey vardı. Ben yedeksubay olarak terhis edilmiş bulunuyordum. Beni de teşkilâta aldılar. Seve seve yemin ettim. Bize silâhlar dağıtıldı. Bunlar 600 kadardı. Hepimiz sonuna kadar çarpıştık. Maraşı kurtardık. Sonra da Antepli kardeşlerimizin yardımına koştuk.»

Hamdi Kozanoğlu da teşkilâta şöyle girmiş:

«— Maraş'ta hergün vukuat oluyordu. Canımız emniyette değildi. Gün geçmezdi ki Ermeniler Türk çarşısına, camilerimize filân bomba atmasınlar. Bir seferinde bir Türk kahvesine de bomba atmışlardı. Ben teşkilâta Çuhadarzade Hacı Mustafa efendinin evinde girdim.

Orada malla, canla, son damla kanımıza kadar çarpışacağımıza ve çalışacağı-

---

Tatlı, ılık, rüya gibi bir bahar sabahıydı. Güneşin okşayışıyla mahmur mahmur gerinip uzayan sokaklarda ağır adımlarla yürüyor-

'dan

'ye kadar

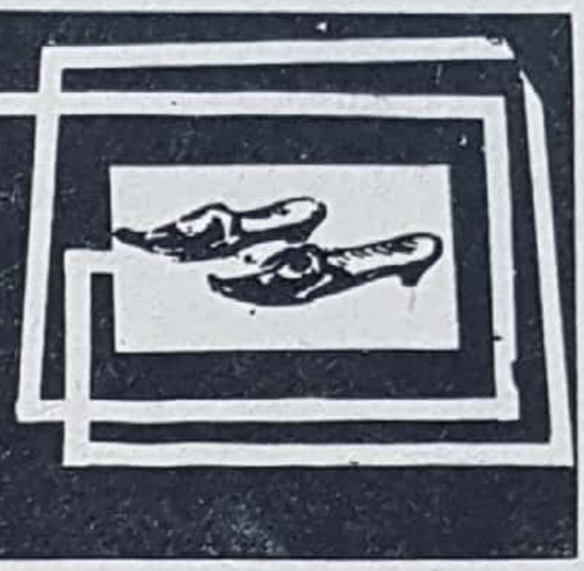
Hazırlayan:

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Cânînin ini

— 34 —

Barba'dan edindiği kısacık bilgi, Nefer Râif'e kâfi gelmişdi:

— **Çorbacılar... Ben Rumca bilmiyorum ama, bahsettiğiniz o Piyetro Mavri'yi tanıyorum galiba... dedi.**

Bahçıvanlardan üçü can sıkıntısı ile bakışdılar, bağıranı ümidli:

— **Tanıyor isen söyle kuzum nasıl adamdır?**

— **Çok güzel... uzun boylu... bugünlerde başında siyah meşin kasket, üstünde de aba ceket ve pantalon var... ayaklarına şıpıdık pabuç giyer, ama hiç çorab giymez..**

Bahçıvan Yuvan:

— **Tamam**... dedi, **odur!... ama sen söyle kuzum nasıl adamdır o?**

— **Çok namuslu.. melek gibi... bizim paşanın bahçesinde çalışıyor..**

— **Ama duvarcıdır o!**

— **İyi ya işte... bahçenin duvarlarını famir ediyor**...

Bahçıvanlardan üçü memnun, Livurniyalı Piyetro Mavri'yi istemeyen Yuvan ise bahsi kaybettiği için üzgün, bir müddet daha içip kalkdılar, hesab görüp gidecekleri sıra Nefer Râif kendisine küskün küskün selâm veren Yuvan'a:

— **Çorbacı**... dedi, **lütfen kabul et, şu tezgâh başında bir kâdeh rakımı iç!**

İddiâcı Yuvan:

— **İçeyim ama**... dedi, **sen beni arkadaşların arasında**...

Râif, bahçıvanın sözünü kesdi:

— **Bırak şimdi sen onu... sen merd bir adamsın benim anladığım... ve karayı - ak'ı gören adamsın...**

«Bırak arkadaşların gitsin, sana gizli söyleyeceğim var!» mânasına bir göz kırpdı. Yuvan da arkadaşlarına Rumca:

— **Siz gidin, ben şu delikanlının hatırını kırmayayım**... dedi.

Tezgâhın kuytu bir kenarına çekildiler ve başbaşa fısıltı ile konuşdular;

Râif:

— **Sen haklısın çorbacı**... dedi.

— **Nasıl?**

— **Evvelâ sana kendimi tanıtayım, ben tulumbacı değilim...**

— **?**

— **Ben zabtiye başkomiseriyim...**

— **Aaa... anlıyorum şimdi!**

— **O Piyetro Mavri...**

— **?**

— **Yerini bulmak için aylardan beri uğraşdığım Bıçakçı Petri'dir!**

Bahçıvan Yuvan hemen göğsüne bir istavroz işareti yapdı ve delikanlının ellerine sarılarak:

— **Öpeyim elini delikanlı!**... dedi, **bırak öpeyim elini... ben söyledim bizim arkadaşlara bunu, inanmadılar, ama anladım ben** onu...

Ve sonra heyecan ve korku ile sordu:

— **Ne yapacağız şimdi?**

— **Evvelâ arkadaşlarına hiçbir şey söylemeyeceksin...**

Bahçıvan yemin etti:

— **Yok söylemem... kafamı kesseler söylemem...**

— **Ne zamanlar geliyor Petri kulübeye?**

— **Hep gece... geç vakit... ve sabah erkenden çıkıp gidiyor...**

— **Gündüz?**

— **Hiç gelmez... gece de hiç ışık yakmaz...**

— **Nereden girer bostana?**

— **Arkada yıkık bir duvar var, oradan atlar...**

— **Haydi şimdi beraber gidelim, bana oralarını göster... ama arkadaşların beni senin yanında görmesinler...**

— ...

— ...

Meyhâneden çıkdılar. Râif, bahçıvan Yuvan'la beraber Kalyoncukolluğu Karakoluna uğradı, komiser kendisini tanıyordu, buna rağmen Nefer Râif:

— **Komiser Efendi, şu hüviyetim, şu da selâhiyetnâmem!**... diyerek koynundan iki kâğıd çıkardı. Komiser her iki kâğıda dikkatle bakdı, Râif'in selâhiyetnâmem dediği kâğıdda, Zabtiye Nezâreti mührü ile tasdik edilmiş olarak şunlar yazılıydı: **«Yukarıda hüviyeti tesbit edilmiş olan zabtiye neferi Râif Efendi, Bıçakçı Petri nam şerîrin diri veya ölü yakalanmasına zabtiye baş komiseri pâye ve selâhiyeti ile memur olup icâbında mürâcaat ettiği karakollar ellerinde olan her işi terkederek bütün efrâdı ile Râif Efendi'nin emrinde hareket edeceklerdir».**

Selâhiyetnâmeyi okuyan komiser hemen ayağa kalkarak genç tulumbacıya selâm verdi ve bahçıvan Yuvan, işin ağır ciddiyetini daha iyi anladı

Selâhiyetnâmeyi okuyan komiser hemen ayağa kalkarak genç tulumbacıya selâm verdi ve bahçıvan Yuvan işin ağır ciddiyetini daha iyi anladı. Nefer Râif:

— **Komiser Efendi, karakolunuzun bütün efrâdını toplayın, biraz sonra gelip size tâlimat vereceğim**... dedi.

Sonra bostana gittiler. Râif, Petri'nin bostana girdiği yeri gördü, dehşet içindeki bahçıvanı savdıktan sonra civar sokakları dolaşdı, Petri'nin gelebileceği bütün yolları, o yollar üstünde pusu kurmaya elverişli noktaları tesbit etti ve sonra Dolabderesi karakoluna gitti. Oranın komiserine de çizdiği plân üzerinde tâlimatını verdi. Oradan Kalyoncukolluğu Karakoluna uğradı. O kadar geniş bir pusu plânı hazırladı ki, Petri kulübesine ilk geldiği gece bir ateş çemberinin içine düşecek ve zâbıta kurşunundan kurtulamayacakdı. Bostan etrâfındaki zâbıta çemberi o akşamdan itibâren tâ ki Petri temizleninceye kadar her akşam gün batarken kurulacakdı.

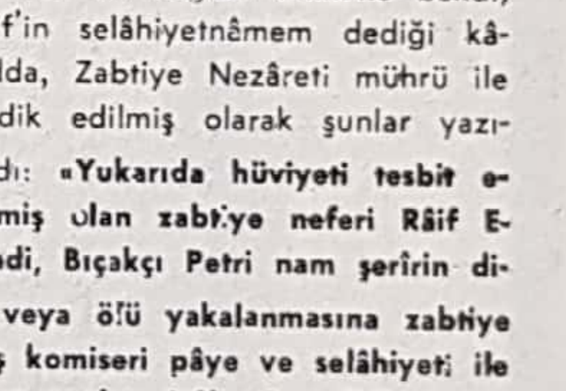
O Perşembe günü Petri'nin kulübesine giren Nefer Râif, önce cânînin içinden çıkarken bırakdığı yatağın şeklini tesbit etti, daha bazı ufak - tefek şeylere nişan koydu.

Râif yorulmak bilmiyordu, o Perşembe günü akşamı da Arnavudköyüne gitti.

YARIN :

21 Eylül Perşembe Akşamı

Dr.
MUSTAFA KART
Ameliyatsız, elektrikle hemoroid, fistül ve her türlü romatizmal ağrılar.
Muayene saatleri:
16.00 — 19.00
TEL. 44 03 53
Tünelbaşı, Tünel Pasaj arkası Beyoğlu.

Kendini kurtaran şehir Kahraman MARAŞ'ın Kurtuluş Destanı

YAZAN: MURAT SERTOGLU

— 42 —

M. Kemal Paşa, Fransız veya Ermeniler sebep olana kadar harbedilmemesini emretti

Böylece Ermeniler şüphe etmiyeceklerdi. Cirit oyunu Armacık yazısı denilen yerde tertip edildi. Her yerden gençler geldi. Oyundan sonra yemek için toplanıldı. O zaman babam durumu anlattı. Bütün gençler hazır olduklarını söylediler. Babam Rahmancıoğlu Süleyman ağayı çete reisi seçtiler. Vakti gelince bunlar da Maraş savaşına katıldılar. Sonra Antep'e giderek orada da dövüştüler. O heyecan dolu günleri hâlâ anarım.»

Şimdi yine sayın Mehmet Cebe'nin notlarına göz gezdirelim:

«— Bababurnu savaşından sonra durum pek ziyade gerginleşmişti. Maraş'ta bir savaşın kaçınılmaz olduğu anlaşılmıştı. Teşkilâtı tamamlamak, mücahitleri silâhlandırmak için durmadan çalışan Kuvve-i Millîye komutanı Kılıç Ali bey, durum hakkında bilgi vermek ve kat'î emir almak üzere artık Ankara'da bulunan Heyeti Temsiliye Reisi Mustafa Kemal Paşa ile temas etmek lüzumunu duymuş ve her nasılsa bir gece yarısı Maraş telgraf hattını serbest bularak önce Elbistan telgrafhanesi aracılığı ile, daha sonra da doğrudan doğruya Mustafa Kemal Paşa ile görüşmek imkânını bulmuştur.

Makinenin başına önce paşanın yâveri, sonra da Kılıç Ali beyin ısrarı ile bizzat Mustafa Kemal Paşa geldi.

«Kılıç Ali bey kendisine olan bitenleri, durumun ne derece nazik olduğunu anlattıktan sonra kat'î emirlerinin ne olduğunu sordu. Fransızlarla Ermenilerin gitgide artan taşkınlıkları, pek yakında büyük olaylara sebep olacağını, bir iç savaşın zaruri göründüğünü, Maraşlıların Fransız işgaline karşı

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Vapurun birinden nefer Râif çıktı

21 Eylül Perşembe akşamı

— 35 —

Kargılı Râif Arnavudköyü'nde kendisine verilen geniş selâhiyeti kullanarak gece gazinodan çıkar çıkmaz Havyarcı Zambo'yu tevkif edecekdi.

Aradan yirmidört saat geçdiği halde ne Râif ve onun temsil ettiği İstanbul zâbıtası, ne de Arnavudköylüler Zambo'nun evindeki fâciadan henüz bilgi sâhibi değildi.

Arnavudköyü'nde her ağızdan çıkan bir lâf dallandı, budaklandı, yapraklandı, çiçeklendi, fakat Havyarcı Zambo Perşembe günü de ortalıkda görünmeyince, o tarihde ahâlisinin yarısına yakınını Rumların teşkil ettiği Arnavudköyü'ndeki ciddî bir korkulu merak belirdi. Akşama doğru İstanbul'dan gelen her vapurun yolcuları iskele başında biriken halk tarafından karşılandı.

— **Bu vapurdan da çıkmadı..**

Yolcular da sordular:

— **Zambo geldi mi?**

—**Hayır!... bu kalabalık onu bekliyor...**

Fakat vapurun birinden nefer Râif çıkdı.

— **Geldi... geldi...**

— **Nerede Zambo?**

— **Yok vre... Zambo değil, Tulumbacı...**

— **Nerede?**

— **İşte, Pandeli'nin meyhânesine gidiyor!**

— **Koşun, karakola haber verin...**

— **Durun bakalım ne yapacak, sonra...**

Râif tezgâh başında bir gece evvelki yerine geçdi:

— **Barba... bir karafâki rakı..**

— **Evet pasam!...**

Fakat Barba, Râif'in istediği rakıyı vermedi. Sokak bir acâib şekilde kalabalık idi. Sözde yoldan geçiyormuş gibi görünenler gözlerini Râif'e dikiyorlardı. Zambo da karşıdaki gazinoda yokdu.

— **Barba... bir karafâki rakı söyledik sana...**

— **Geliyor pasam... geliyor...**

— **Nerde geliyor ulan... demin-den beri bekliyorum!...**

Râif'in yanına güçlü - kuvvetli görünen üç Rum yaklaşdı:

— **Af edersiniz... siz kimsiniz?**

Râif kaşlarını çattı, sağ eli pantalonunun cebinde idi:

— **Sana ne kim olduğum?**

Rumlar bakışdılar, biraz çekingen:

— **Bir sefer daha geldiniz buraya?**

— **Bir sefer de gelirim, on sefer de!**

Râif, Barba'ya döndü, bu sefer gaayet sert:

— **Rakı getir ulan şuraya, yıkmayayım tezgâhını başına!...** diye bağırdı.

O sırada meyhâneye babayânî giyinmiş bir Türk girdi, Râif'e:

— **Efendi oğlum...** dedi, **meseleyi sana ben anlatayım... sen geçen Salı akşamı da gelmişsin, yine burada rakı içmişsin, bir tarafdan da karşı gazinoda oturan Zambo adında bir havyar tüccarını gözlemişsin, Zambo gazinodan kalkıp evine giderken sen de buradan çıkıp o herifin peşine düşmüşsün... işte Zambo dünden beri ortalıkda yok, kayıp... bu halkın sokağa birikmesi, şu adamların da sana kimsin diye sormasının sebebi işte budur...**

Eve girildiği vakit Raif'in gözüne çarpan ilk cinâyet alâmeti, bir şıpıdık pabuç oldu. Kapıyı az daha açınca tam kâlbi üstünden bıçaklanmış Argiri Papâzi'nin cesedini gördü. Havyarcı Zambo'nun cesedi de yukarıdaki sofada bulundu. O da kalbinin üstünden bıçaklanmıştı

Râif hayret ve heyecan ile:

— **Zambo kayıp mı?...** diye sordu.

— **Evet... dünden beri kendisini gören yok...**

Delikanlı artık meyhânenin önünü tamamen doldurmuş olan halka hitab etti:

— **Çabuk biriniz karakola koşun, kim varsa çağırın, Başkomiser Râif çağırıyor deyin!...**

Dışarıda ağızdan ağıza yayılıverdi:

— **Bir başkomiser imiş!**

— **Vre büyük bir şi var burada!**

— **Zambo karanlık adamdı zâten!**

— **Belki bir casus!**

— ...

Karakola üç beş kişi birden koşdu. Biraz sonra Arnavudköyü komiseri de koşa koşa geldi, Râif koynundaki selâhiyetnâmesini gösterdi ve kendisini bir âmiri olarak selâmlayan komisere sordu:

— Kaç neferin var karakolda **komiser efendi?**

— **Üç neferim var efendim...**

— **Üçünü de hemen al gel.. fener de alınız.**

Komiser karakola gidip gelinceye kadar Râif meyhanedeki rumlara hitab etti:

— **İçinizde silâhı olan var mı?**

Yirmi otuz kişinin belki de hepsi silâhlı idi, ancak üç kişi - cesâret edip çıkdı:

— **Benim var komiser efendi..**

— **Cesâretiniz de varsa gelin bizimle beraber, Zambo'nun evine gideceğiz!.. çok müdhiş bir manzara ile karşılaşabiliriz.!.**

— **Geleceğiz komiser efendi.**

Artık bütün Arnavudköyü ayağa kalkmış, çoluk çocuğa varınca iskele başında idi. Ortalık iyice kararmışdı.

Eve girildiği vakit Râif'in gözüne çarpan ilk cinâyet alâmeti, bir çift şıpıdık pabuç oldu, kapuyu az daha açınca, tam kalbi üstünden bıçaklanmış Argiri Papâzi'nin cesedini gördü. Havyarcı Zambo'nun cesedi de yukarıdaki sofada bulundu. O da kalbinin üstünden bıçaklanmışdı. Râif:

— **Bıçakçı Petri'nin işi!...** dedi.

Ortalığın dağınıklığından ve bilhassa kilidi kırılarak açılmış bir çekmeceden, Petri'nin kıymetli bâzı şeyler, altın ve mücevher de kaldırdığı anlaşılıyordu.

— **Zambo'yu kesmişler!**

— **Bir başka adamla beraber...**

— **Bıçakçı Petri kesmiş!**

— ...

— ...

YARIN :

Bostan Cinâyeti

TAPONYA

OSAKA

DÜNYA FUARI

TEŞEKKÜR

Beklenmeyen ölümü ile çok genç yaşta aramızdan ebediyen ayrılan sevgili gelinim

AYNUR TALUN'un

cenaze merasimine iştirak eden dost ve akrabalara, ayrıca büyük acımıza iştirak eden Basın'dan başta Tercüman olmak üzere Cum-

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

BOSTAN CİNAYETİ

— 36 —

O geceyi Arnavudköyü dehşet içinde geçirdi.

Petri, Rusya Sefârethânesinden tâbiiyetinde bulunduğu Avusturya Sefârethânesine gönderildiğinde, müstesnâ güzellikde yüz çizgileri ve çok düzgün vücud yapısı ile bu ikinci sığınağında iki hâmi boldu, odalarında misâfir edildiği kırkar yaşında ve ikisi de cinsî sapık ve eski haydud Raguza dağlısı iki kavas idi. Aşırı dostlukla karşılanmışdı. Kavaslardan biri Livurniyalı duvarcının ricâsını kabul ederek sefârethânenin sorumlu kimselerinden ayrıca izin almaya lüzum görmemiş, Petri ile beraber 22 Eylül Cuma günü Kalyoncu Kolluğunda bir Rum meyhânesinde biraz işret edip şöyle bir âlem yapmaya çıkmışdı. Çocukluğunda Ayamavri'de meyhâne çıraklığı ile köçekliği yapmış Petri, hâmilik edâsı takınmış Raguza Dağlısı kavasa kanlı elleriyle pek cilveli sâkilik yapdı, meyhânede meşhur Rumca şarkısını okuyarak kavasına avuçları ile şarab içirmiş, o muhitde bu gibi hareketler hiç yadırganmadığı ve bilâkis alkışlandığı için kultukları kabaran herifi kendisine bir kat daha bend ettikden sonra :

— Sen burada keyfini bozma, Dolapderesinde bir bostanda odam var, hemen gideyim, oradaki üç - beş parça çamaşırımı alıp geleyim, biliyorsun yarın beni memleketime gönderiyorlar, çok bekletmem seni!... demişdi.

Hem izin almış, hem de **«silâhlarımı aldılar, yanımda bulunsun»** diyerek kavasın bıçağını almış ve Dolapderesinde içinde Rum bahçıvanların işlediği bostana gitmişdi.

Petri yalan söylememişdi. Fabyo Goleti ile İstanbul'a geldiği iki aydan beri gecelerini burada geçiriyordu. Haftada, yahud on gecede bir de Arnavudköyündeki Zambo'nun evine gidiyordu. Bu metruk kulübede bir adamın, hattâ bir müdhiş câninin barındığı kimsenin aklına gelmezdi. Koruyucu şeytanının himmetiyle bir tesadüf eseri olarak bulmuş, Rum bahçıvanlardan seneliği üç mecidiyeye tutmuşdu. İçinde eşyâ olarak bir şilte ile mitil bir yorgandan mürekkeb pis bir yatakdan başka birşey yokdu; pis bir çuvalın içine de birtakım kirli çamaşırlar, bunların arasında kanlı mintanlar, pantalonlar tıkılmışdı. Tam bir in, kaatil ini idi.

Petri giderayak bu kulübeden çamaşır değil, bir resim almak için gelmişdi, en çok onüç yaşında güzel bir kızın resmi.

Bu kızın adı Peruz idi; Galata kaçıkçılarından ve baldırıçıplak tulumbacılarından Mihal'in mânevî evlâdı ve Galata'da Şerbethâne Sokağı umumhânecilerinden Kaloferiya'nın kızıydı. Petri bu kızı anasından bir geceliğine, Lefteri Kaptanın kemerinden çıkardığı iri bir zümrüd karşılığı satın almış, ortalık kararddıkdan sonra inine getirmiş ve o «bikri nâ şüküfte» yi ertesi sabah anasına bir «seyyibe» olarak iâde etmişdi. Bir ikinci gece de bir yakut karşılığı alıp getirmişdi.

«Zabtiye!.. Zabtiye!.. Ben Petri!..»

Fakat Petri, yıkık duvardan atladığı bostanda kulübesine giremedi. On adım kadar mesâfede bir battal kuyunun yanına gelmişdi ki kulübesinin kapusunun açıldığını gördü, hemen kuyu başındaki bir incir ağacının gövdesinin ve yere kadar sarkmış alt dallarının yaprakları arkasına gizlendi. Kulübesinden genç bir tulumbacı çıkdı ve câninin gözleri parlayıverdi, tulumbacıyı tanımışdı, kendisini Caddei Kebir'de kovalayan ve Rus Sefârethânesi kapucularına kendisinin câni Bıçakçı Petri olduğunu söyleyen zabtiye idi.

O 21 — 22 Eylül Perşembe — Cuma gecesi Petri görünmemişdi. Anlaşılıyordu ki sefârethânede nezâret altında idi.

22 Eylül Cuma günü öğleden sonra Nefer Râif tekrar bostana gitti, kulübeye girdi, yatağın vaziyetinden ve diğer nişanlarından Petri'nin gece gelmediğine kesin kanaat getirdi. Çok değil, kulübede bir dakikacık eğlenebilirdi; Petri elini kapuya atacak, Râif silâhını çıkaracak, içeriye girerken câniyi tepeleyecekdi. Fakat nereden bilsin ki Petri bir sapık kavasın muhabbeti eseri mahfuz tutulduğu sefârethâneden gündüz çıkacak ve bir kız resmi almak için kulübesine gelecek. Geçe kordonu da kurulmamışdı henüz.

Râif kulübeden çıkdı ve bahçıvan Yuvan'ın hiç kullanmadıklarını söylediği bostan kuyusuna doğru gitti. İşte o anda, kuyuda su var mı, yok mu diye eğilip bakdığında incir ağacının ardında siperlenmiş olan Petri bir ok gibi fırladı, Raguzalı Dağlısı kavasın bıçağını delikanlının kalbine sapladı. Râif ancak bir «Ah..» diyebildi. Üç adım ileriden bile işidilemeyecek kadar zayıf bir ses; ve kuyunun yanına yıkıldı. Kaatil başından kasketini çıkardı ve Râif'in yüzüne doğru eğilip sırıtarak:

— Petri!... ben Petri!... Zabtiye!.. dedi.

Üstüne ve yere fışkırmaması için mel'unlukda usta elleri ile, yere serilmiş Râif'in sakosunun eteğini tuttu, bıçağını derin yaradan çekip alırken, o sako eteğini hemen yaranı nüstüne kapadı ve Kargılı Râif'i kucaklayarak kuyuya attı. Derinden bir su sesi işidildi. Sonra Râif'in ayaklarından düşmüş olan yemenileri de kuyuya attı ve kendi şıpıdıklarını ayaklarından çıkarıp kuyu başında bırakdı. Kavasın hançerini Râif'in kanı ile kuşağının bir kıvrımına sokarak yalın ayak fırladı, kaçdı. Kulübeden fâhişe fidesi küçük Peruz'un resmini almayı unutmuşdu.

On adım sonra, ilk köşe başını döndüğünde onun bir adam vurmuş kaatil olduğuna bin şâhid lâzımdı, o kadar soğukkanlı, sâkindi.

Meyhânede kendisini bekleyen Raguzalı :

— Çok gecikdin!... dedi.

— Sorma başıma gelenleri...

— Çamaşırlarını almamışsın.. hem ayaklarında çıplak!...

— Sorma dedik ya!

— Bıçağım nerde?

Petri bir kahkaha attı, kesesinden bir mecidiye çıkarıp meyhânenin hesabını gördü, şefkatli, muhabbetli kavasına:

— Haydi kalk gidelim... hepsini yolda anlatacağım!... dedi

Yarın:

Petri'nin Resmi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

PETRİ'NİN RESMİ

— 37 —

Meyhâneden çıkdılar ve Petri yolda şöyle anlattı:

— Dolapdere'de bir arkadaşa rastladım...

— ...

— Mâdem ki İstanbul'dan gidiyorsun, gel benden bir rakı içelim dedi... çok sevgili bir arkadaşım bekliyor dedim ama zorla sürükledi götürdü...

— ...

— O sırada zabtiyeler geldi meyhâneye, silâh aradılar, bende bıçak çıkınca yakalayıp karakola götürmek istediler...

— ...

— Yolda bir silkindim, ellerinden kurtulup kaçdım, iyi koşmak için pabuçları attım ayaklarımdan... ama nerelere nerelere gittim dolaştım, sorma hiç... aklım da hep sende idi...

— ...

Bir fotoğrafhâne önünden geçiyorlardı, Petri durdu ve eliyle alnına vurdu:

— Nah akıl... dedi, **bir resim alacakdım, unuttum, gidip alamadım...**

Kavas, Petri'yi kolundan tuttu ve bayağı merakla sordu:

— Ne resmi?... benim gibi bir başka arkadaşının resmi mi?

Petri güldü:

— Yok... dedi, **bir kız resmi, güzel bir kızın resmi, sevgilim olan kızın... şimdi fotoğrafçı önünde geldi aklıma...**

Petri'nin kolu kavasın pençesinde idi:

— Bırak şimdi kız resmini Mavri... gel benimle... burada bir resim çıkartalım hâtıra... dedi.

— Ben böyle çıplak ayakla?

— Evet... güzel bir hâtıra benim için... tam paliker! ...

Fotoğrafhâneye girdiler. Petri başından kasketini de attı ve başı açık, yalın ayak afili başını şefkatli eski haydudun omuzuna dayardı, samimi resmi çekdirdiler. İşte bu resim sonra, zâbıtada «Bıçakçı Petrinin Cinâyetleri» dosyasında cânînin yüzünü tesbit eden tek vesika olacakdı.

Avusturya Seefâretine dönmeden Petri ayaklarına yeni bir şıpıdık aldı. Gece yatarken kuşağını çözdüğünde, içindeki kanlı bıçağı kavaslara göstermemek onun için iş sayılmazdı.

Burada çok mühim bir vak'a daha kaydetmek lâzımdır. Vazifesine aşk ile bağlı çok dürüst bir memur olan Kargılı Nefer Râif bir bekâr uşağı idi, Galata Karakolundaki koğuşda yatıyordu. 22/23 Eylül Cuma/Cumartesi gecesi Râif koğuşa gelmedi. Vazifeye başlayalı üç sene içinde ilk defadır ki karakoldan dışarda kalıyordu. Bunu Cumartesi sabahı Komiser Hikmet Efendiye söyledikleri zaman, Râif'i öz kardeşi gibi seven komiseri ciddî bir endişe aldı. Râif o gün ve gece de görünmedi, yalnız bir arkadaşı: **«Cuma günü beraberdik, bana Dolapderesi'nde bir işim var, oraya gidiyorum diye söylemişdi...»** dedi.

Bu söz Hikmet Efendi'yi titretti. Râif Dolapderesinde Petri'nin inini bulmuşdu, şimdi orada kayboluyordu; komiserin aklına kötü kötü şeyler geldi: **«Şerir Râif'e de kıydı!...»** demeye dili varmıyordu.

Hemen kalkdı, mâhud bostana gitti. Kuyu başında Petri'nin şıpıdık pabuçlarını görünce beyninden vurulmuşa döndü. Arkaları basılmış yumurta ökçeli bir çift şıpıdık dâimâ Petri'nin yeni bir cinâyetinin işareti, elâmetiydi. Şerîrin nişanı idi, imzâsı idi.

Râif'in tam kalbinden bıçaklanmış cesedi kuyudan çıkarıldı. Belliydi ki o fedakâr genci Petri vurmuşdu; ama nasıl?

Kaatil sığındığı Rusya Sefârethânesinden kaçmış mıydı?... Ruslar yazılan yazıya niçin hâlâ cevab vermemişlerdi?...

Petri'nin Avusturya Sefâretine gönderildiğinden İstanbul zabtiyesinin hâlâ haberi yokdu. Bir Ermeni asıllı kâtibin mârifeti eseril.

Komiser Hikmet Efendi havada savrulup savrulup taşa çalınmış cam şişe gibi paramparça olmuşdu.

Zabtiye Neferi Kargılı Râif lâyık olduğu parlak bir cenâze töreni ile Kasımpaşa'da Kulaksız Mezarlığına defnedildi. Hikmet Efendi onu bu mezarlıkda yatan babası bahriye kolağası Hacı Süleyman Ağa'nın yanına bırakdı.

Yine o Cumartesi günü idi ki, nihâyet Rusya Sefârethânesinden cevab gelmişdi; sığınan adamın Avusturya Sefârethânesine gönderildiği bildiriliyordu. Bunun üzerine hemen o gün, aynı şeyleri bildiren ikinci bir yazı oraya yollandı. Fakat Cumartesi günü öğleden sonra frenklerin hafta tatili başlıyordu, Avusturya Sefâretinden ancak Pazartesi günü cevab gelebildi:

«Devletimiz tebaasından olub 20 Eylül Çarşamba günü Rusya Sefârethânesine sığınan ve oradan bize gönderilen duvarcı amelesi Piyetro Mavri adındaki şahıs parasız, fakir olduğunu beyan etmiş ve vapur bileti İstanbul konsolosumuz tarafından alınarak Avusturya Lloyd Vapur Kumpanyasının 23 Eylül Cumartesi günü İstanbul'dan hareket eden Tirol vapuru ile memleketine gönderilmiştir. Merkum Piyetro Mavri'nin Bıçakçı Petri adında bir kaatil olduğu beyan ediliyor. Merkumun kaatil olduğunun delîli olan belindeki altın kemerinden ancak Cumartesi günü haberimiz olmuşdur ki o zaman Tirol Vapuru İstanbul'dan hareket etmiş bulunuyordu; Tirol vapurunun ilk uğrayacağı Avusturya limanında Piyetro Mavri'nin üzerinde bahsedilen kemerin aranması için gereken Avusturya makamlarına bugün telgrafla haber verildi...».

Bu yazı üzerine İstanbul zâbıtasını yeni bir telâş aldı. Bıçakçı Petri ile metresi Selânikli Ester Hanım aynı vapurda idiler. Vapur Çanakkaleyi geçmiş olacağına göre acentasından ilk uğrayacağı Osmanlı iskeleleri öğrenildi, gemi 25 Eylül akşamı Dedeağaç'da olacak ve oradan gece yarısı hareket edip 26 Eylül Salı günü Kavala'ya gelecekdi.

Dedeağaç ve Kavala mutesarrıflarına birer telgraf çekildi:

«Avusturya Lloyd Kumpanyasının Tirol vapurunda güverte yolcularından olup Selânik'e gitmekte bulunan Ester adındaki Yahudi kadının hemen vapurdan indirilmesi..».

Evveli kanlı ve sonu kanlı olacak bir resim; Petri'nin tek resmi olan Muhabbet Hatırası

Yarın:

Ester'in Altın Sesi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Ester'in Altın Sesi

— 38 —

Bıçakçı Petri, Beyrut'da bir Kefalonyalıyı kesdikden sonra İtalyan kaptan Umberto'nun Fabyo adındaki goleti ile 1876 da İstanbul'a ikinci defa gelmiş ve büyük şehirde, 25 Haziran Pazar günü, Beyoğlunda Caddei Kebir'de Kefalonyalı Toma'yı bıçakla öldürmüşdü.

17 Eylül Pazar günü, yine Caddei Kebir'de Pirinççi Gazinosunda mirasyedi bir genci, metresi hânende Ester'den bir şarkı istemesi gibi sudan bir sebeble tabanca ile vurarak yere canısız olarak sermişdi.

19/20 Eylül gecesi Arnavudköyünde Havyarcı Zambo'nun evinde, kendisini Kefalonyalılara satan o esrarengiz ihtiyar ile Argiri Papâzi adında yine bir Kefalonyalıyı kesmişdi.

Ertesi 20 Eylül Çarşamba günü Beyoğlunda Caddei Kebir'de zabtiye neferi Kargılı Râif tarafından teşhis edilmiş, tâkib edilmiş ve Rusya Sefârethânesine kaçıp sığınmışdı. Piyetro Mavri sahte adı ile sahte bir Avusturya pasaportu taşıdığından o gece Rusya Sefârethânesinden Avusturya Sefârethânesine gönderilmişdi. Avusturya devletinin İstanbul Konsolosluğunca 23 Eylül Cumartesi günü İstanbul'dan kalkacak Avusturya Llyod Vapur Kumpanyasının Tirol vapuru ile sözde memleketi olan Livurniyaya gönderilmek üzere bir güverte bileti alınmışdı.

21 yaşındaki genç kaatil Avusturya Sefârethânesinde Raguzalı eski bir haydud ve bir cinsî sapık olan Nikola adında bir kavas ile daha ilk gecesi yakın bir dostluk kurmuş ve o adamın sözde himâyesinde 22 Eylül Cuma günü dışarı çıkarak Dolapderesindeki bir bostanda bir meş'um tesadüf eseri karşılaşdığı zabtiye neferi Kargılı Râif'i bıçaklayarak öldürmüşdü ve ertesi 23 Eylül Cumartesi günü Tirol vapuruna bindirilmiş, İstanbul'dan tekrar ayrılmışdı. Metresi hânende Ester de aynı gemide idi ve Petri'nin bundan haberi yokdu.

İstanbul'a bu ikinci gelişinde ve bir ay içinde dört kişi öldürmüşdü, henüz 21 yaşında idi ve İstanbul'a dört sene sonra 1880 dönecekdi, 25 yaşında.

O zamanlar ecnebî vapurlarında Türk sularında seyrettikleri müddetçe güverte yolcusu kadınlar ile erkeklerin yerleri ayrılmışdı; kadınlara kış güverte, erkeklere de baş güverte tahsis edilmişti. Kapitülâsiyonlardan faydalanarak Türk limanları arasında da yük ve yolcu taşıyan ecnebî sancaklı vapurlar bunu yapmazlarsa yolcu bulamazlardı.

Güverte yolcuları yatak denklerini ve yiyecek sepetleri ile su destilerini yanlarına alırlar, geceleri tente altında yer yatakları serip yatarlardı.

Hânende Ester'in gemide yer komşuları bir tarafında Dedeağacına giden ana - kız iki Türk kadını, öbür tarafında da Kavala'ya giden gelin - kaynana ile yine iki Türk kadını vardı. Kavala'ya gidenin oğlu da gemide ve erkekler güvertesinde idi, bu aile aslen Giridli idi. Dedeağacına gidenlerin erkeği de o kasabada bakkal olub 13 yaşındaki oğlu ile onlar da gemide ve erkekler güvertesinde idi. Giridli gelin - kaynana aralarında Rumca konuşuyorlardı.

Petri vapurun kalkacağı sırada getirilmişdi. Ester ise yanındaki o iki âile ile akşamdan vapura binmişler, geceyi limanda demirli Tirol'da geçirmişlerdi ve yol ahbablığını da kurmuşlardı. Pek güzel, pek genç olduğu halde tek başına yola çıkmış olan Ester, sorulan suallere doğru cevab vermemişdi: «Terzilik yaparım, her gece içen, benim kazandığımı meyhânecilere veren hayırsız kocama tahammül edemedim, boşandım, Selânik'de anamın yanına gidiyorum...» demişdi.

İstanbul limanından Cumartesi sabahı demir alan Tirol vapuru akşam gün bakdıkdan sonra Gelibolu'ya geldi, demir atmadan istim üstünde durarak beş on yolcu aldı, gece saat onda da Çanakkale'ye geldi, yine demir atmadı, yalnız merdiven indirdi, fenerli kayıklarla gelen bir mikdar yolcu aldı.

Kış güvertedekilerin hepsi kadın, vapur Gelibolu'dan kalkdıkdan sonra geminin tentesi altına asılmış üç gaz lâmbasının ışığında yemekler yenmiş, yataklar serilmiş, herkes yatağının içine girmiş oturmuş, birbirlerinin yüzünü ancak seçebilerek birbirlerini hiç ilgilendirmeyen şeyler anlatıyorlardı. Kimi gelini medhediyor, kimi dâmadının kötülüğünden bahsediyor; bir tâze Ester'e hak vermiş; **«Ah kardeş... benimki de öyle, sen boşanmış kurtulmuşsun, ben de başımdan bir atabilsem... ayağımın bağını çözebilsem..»** diyordu. Bir başka tâze de hafifden bir şarkı tutturmuşdu.

Dedeağaçlının onaltı yaşında, yeni örtüye girmiş kızı:

— **Benim sesim de güzel olsaydı söylerdim...** dedi.

— Ester:

— **Güzelim...** dedi, **her kızın sesi güzeldir, kız sesi altın sesi demişler, usûl öğrenmek, çalışmak lâzım...**

— **Ester abla... sen şarkı söyler misin?**

— **Kızlığımda söylerdim...**

Kocasından derd yanan tâze atıldı:

— **İlâhi kardeş... asıl şimdi gülüp şarkı söyleyecek zamanın, atmışsın başından belâyı... haydi, haydi, bir şarkı tuttur da sâyende deryâ sefâsı yapalım...**

Ester, Dedeağaçlının kızına sordu:

— **Güzelim, hangi şarkıyı seversin?**

— **Siz ne söylerseniz dinlerim Ester Abla...**

Giridli kadın:

— **Naz ediyor kız... işte ben başlıyorum dedi:**

Kayıki kayıkaaki
Puta pâyis yalo yalo!...

İlk kahkahayı atan gelini oldu. Bir ses: **«Aman hâtun... bozma şimdi sefâmızı!...»** dedi.

Ester şöyle bir toplandı, evvelâ uzun bir: **«Of!...»** çekdi, sonra başladı:

Sâkiya câmında nedir bu esrar
Söyletir dîvâne dîvâne beni
Şarâbı lâ'lînde ne keyfiyet var
Bir katrası kıldı mestâne beni!...

Dedeağaçlılar ve Kavalaya giden Giridliler birşey anlamadılar. İstanbullu derdli tâze:

— **Var ol hemşire... ses değil, bülbül!...** dedi.

Bülbül de değildi, altın bir rüzgârdı ki Tirol vapurunu boydan boya dolaşdı ve vapurun yeni girdiği boğazın yamaçlarında şakır şakır akislendi.

Yarın

Tirol Vapuru Cinâyeti

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Tirol Vapuru Cinayeti

— 39 —

Baş güvertede ise bütün sesler kesilmiş ve Petri titremişdi. Birkaç kişi fısıltı ile konuşdu :

— **Kim bu karı yâhu?!...**

— **Dur bakalım, birşey daha söylesin, bu ses bana yabancı gelmedi..**

— **Bana da.**

— **Usta bir karı... tanınmış bir hânende olacak!**

Ester'in sesi bu sefer hicazkâr faslından yükseldi :

Arz etmediğim yâre meğer yâre mi kaldı
Yâ derdi dile kılmadığım çâre mi kaldı
Bülbül ne aceb terki vatan eyledi şimdi
İklîmi çemen yoksa yine hâre mi kaldı...

— **Ester'in sesi... Selânikli Ester bu karı!**

— **Eğer Ester değilse kulaklarımı keserim vallâhi!**

— **Pirinçci'deki ilânı be nokudum, cinâyetden sonra işine son vermişler!**

— **İşine son vermeseler de artık İstanbul'da hânendelik yapamaz...**

— **Kaatilin kapatmasıymış ayol...**

— **Zabtiyeye de Bıçakçı Petri'nin bütün esrârını vermiş diyorlar!**

— **Hangi esrar ayol!. mirasyediyi vurdukdan sonra iki kişi daha kesdi herif!**

Petri Kavala'ya giden Giridli'ye sordu :

— **Ben Türkçe bilmiyorum... Ester, Petri... ne diyor bu adamlar?**

Giridli işittiklerini Petri'ye nakletti.

— **Hani meşhur bir kaatil var ya... Bıçakçı Petri diyorlar, durmadan adam öldürüyor...**

— **Evet... Biliyorum, müdhiş bir adam... hem de çok genç diyorlar!**

— **Genç, ihtiyar... şeytan görsün yüzünü... İşte bu şarkıları okuyan karı, onun metresi olan Selânikli Ester'miş... bir cinâyet olmuş, Petri'nin bütün esrârını zabtiyeye söylemiş, şimdi korkusundan memleketine kaçıyormuş...**

— **Ama kız haklı!... o canavar yakalarsa bu karıyı kıtır kıtır kesecek!... tam kalbine bir bıçak... tamam!**

Giridli :

— **Bizimkilerin yanında güzel bir Yahudi kızı var gidip sorayım bakayım bu güzel şeyleri okuyan o mu?... hem de adı Ester mi?**

Petri avuçlarını kokladı:

— **Çok iyi olur!...** dedi.

Giridli haremden birşey istemek bahânesi ile geminin kış tarafına giderken Petri de peşine takıldı ve adamın kış güvertede nerede olduğuna dikkat etti. Geveze bir berber olan Giridli döndüğü zaman :

—**Evet... bizimkilerin yanındaki kız Selânikli imiş, adı da Estermiş... hayırsız kocasından boşanmış, memleketine gidiyormuş...**

Ne lüzum vardı?... ama gevezelik, söyledi :

— **Süt mavisi yazma yorganı var... kendisi de melekler kadar güzel!...** diye ilâve etti.

Vapurda bu gece konserinin son parçası Şakir ağanın ağır aksak bir rast şarkısı oldu. Nasıl bir duygudur, bilinmez, Ester bu güzel şarkıyı hem noksan hem de karışık okudu :

Şerhalansın sîneler, canlar fedâ ol demlere
Pek sakın esrârı ifşa etme nâ mahremlere
Düşmüşüm bir dâme kim yokdur halâsın çâresi!

Mânâsını Giridli berber anlayamadı ki Petri'ye tercüme etsin.

Tirol vapuru Çanakkale'den gece yarısına yakın kalkdı. Bir saat sonra vapur içinde herkes uyumuş, güverteler derin bir sessizlik içinde idi. Yatağı, yorganı, bir küçücük çıkın eşyâsı dahi olmayan ve bir köşede büzülüp uyku taklidi yapan Bıçakçı Petri doğruldu, sanki geminin bir adamıymış gibi pabuçlarının yumurta ökçelerini tıkır tıkır vurarak gaayet serbest tavırla merdivenleri indi, çıkdı, anbarlar, kamaralar önünden geçdi, vardiyada bulunan bir tayfa Almanca :

— **Kimsin?... nereye gidiyorsun?.** diye bağırdı.

Petri, sâkin, güzel bir İtalyanca ile :

— **Yabancı değilim, gemidenim!.. dedi.**

Vardiyadaki tayfa bir Triyesteliydi, bu sefer o da İtalyanca :

— **Ama kimsin?... ne yapacaksın, kadınlar tarafında?... dön geri!...** dedi ve o tarafa doğru biraz çekinerek yürüdü.

Petri bu sefer cevab vermedi. Tente altında asılı gaz lâmbasının ışığında süt mâvisi yorganı gördü, bir sıçrayışda Ester'in göğsüne bindi, kız uyanarak üstündeki ağırlığın Petri olduğunu görünce :

— **Petri!...** diye bir can çığlığı attı.

Cânî :

— **Alçak karı!... bana ihânet ettin ama kaçamadın elimden, geber!...** diyerek bıçağını sokdu çıkardı; Ester'in kalbi parçalanmışdı.

Petri ile deniz üstünde tanışmış olan bedbaht kadın, onun elinde yine deniz üstünde ölmüşdü.

Uyanmış olan Dedeağaçlı ve Giridli kadınlar müdhiş çığlıklarla yorganlarını başlarının üstüne çekmişlerdi, «Kıyma bize... kıyma bize...» diye bağırışıyorlardı. Giridlinin gelini bayılmışdı. Kış güverte bir mahşer yeriydi.

Tiryesteli tayfa tabancasını çekmiş koşarken işini bitirmiş olan Petri, yumurta ökçeli ve arkaları basık pabuçlarını Ester'in yatağı yanına bırakarak denize atladı. O atlarken Tiryesteli de tabancası ile ateş etti. Kadınların çığlıkları ve bir tabanca sesi üzerine kılavuz kaptan vapuru durdurdu.

Boğaz akıntısının en sert olduğu bir nokta idi.

Yarın:

Battal Mahzenine Atılan Dosya

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Battal Mahzenine Atılan Dosya

— 40 —

Cinâyet Türk sularında işlenmişdi; Tirol vapuru Çanakkale'ye geri döndü. Vak'a ertesi sabah kasabada sür'atle yayıldı.

Çanakkale zâbıtasının vapurda yapdığı soruşturmada hânende Ester'in yatak komşuları kadınlar fazla birşey anlatamadılar:

— Bir çığlık üzerine uyanıp fırladık...

— Ester Hanımın üzerinde bir adam gördük...

— Tâzenin tam göğsüne binmiş, oturmuşdu...

— Galibâ çok genç bir adamdı...

— Yirmi, yirmibir yaşlarında en çok...

— Korkudan pek iyi göremedim ama yüzü de pek güzeldi...

— Rumca birşeyler söyledi...

— Elinde bıçak olduğunu görünce kadıncağız Petri diye bağırdı... organı başımın üstüne çekdim...

— O sırada iki el silâh patladı...

— ...

Tiryesteli tayfa da: **«Kadınlar tarafına doğru bir adamın gittiğini gördüm... dur diye bağırdım, durmadı, arkasından koşdum, aramızda belki otuz adım vardı, yetişinceye kadar kadını vurdu, denize atlarken ateş ettim, yaşadığını zannetmem, onu muhakkak vurdum...»** dedi.

Vapurda mürettebat ile erkek yolcuların yoklaması yapıldı. Ester kaatili görünce **«Petri!»** diye bağırmışdı. Gemi defterinde bu isimde tek kişi yokdu. Fakat İstanbul'daki Avusturya — Macaristan konsolosunun bilet yerine geçen bir yazısı ile gemiye alınmış Piyetro Mavri adındaki yolcu vapurda bulunamadı. **O zaman** yolculardan Kavala'ya gitmekde olan Giridli geveze berber **o Piyetro** Mavri ile konuşduğunu söyledi, evvelâ: **«Çok güzel bir gençdi»** dedi, bu sözü kadınların târifine uyuyordu, sonra hatırlayabildiği kadar kıyafetinden bahsederken: **«Ayaklarında arkaları basık yumurta ökçeli tulumbacı pabucu vardı... Yanılmıyorsam çorabı da yokdu, pabuçlarını yalın ayak giymişdi...»** dedi Giridlinin bu ifadesini Tiryesteli tayfa da tasdik etti: **«Şimdi hatırladım, iyi hatırladım... denize atlayan kaatilin ayakları çıplakdı...»** dedi. Berbere Ester'in yatağı yanında bulunmuş şıpıdıkları gösterdiler:

«Tamam... dedi, **Piyetro Mavri'nin** yemenileridirl...»

Adı Piyetro Mavri yahud Petri, kaatilin kendisini **Boğaz** akıntısından kurtarıp sâhile çıkması imkânsızdı. Kaatil cezasını kendi vermiş oluyordu. Bu noktada herkes ittifak etti: **«Giyimli olarak değil, çıplak atlamış olsaydı bile bir adamın oradan yüzerek karaya çıkması insan gücünün üstündedir»** dediler. Kaldı ki Tirol vapurunun Tiryesteli tayfası: **«Ben, onu muhakkak vurdum...»** iddiâsında idi.

Hânende Ester'in nâşı gemiden çıkarıldı; yatağı ve eşyâsı bir zabıt varakası ile tesbit edilerek Selânik'de bulunan anasına teslim edilmek üzere Tirol vapurunda bırakıldı. Vak'a Çanakkale mutasarrıflığı tarafından Dâhiliye Nezâretine gereken tafsilât ile yazıldı. Dâhiliye Nezâreti de bu yazının bir suretini Zabtiye Nezâretine yolladı. Zabtiye Nezâretinde Bıçakçı Petri'nin vukuat dosyası üzerine: **«Şerîri merkum Çanakkalesinde magrûken fevt olmuşdur»** diye yazılarak zincirleme cinâyetlerin tahkikat evrâkı ile hayli kabarık olan dosya, kalınca bir kırnapla bağlanarak bir daha açılmamak üzere battal mahzenine kaldırıldı.

Petri'nin kanlı dosyası battal mahzenine atılırken yalnız küçücük bir kâğıd parçası, 6,5 X 10,5 santim ebadında bir resim, Petri'nin ini olan Dolapderesindeki bostan kulübesinde bulunmuştu, komiser Hikmet Efendi tarafından kimseye gösterilmeden alınıp saklanmışdı. Küçük, henüz onüç yaşında, çok güzel bir kızın resmiydi. Kargılı Nefer Râif'in şehid olmasına bu resim sebeb olmuşdu. Şerîr kulübesinden bu resmi almak için geldiğinde Râif'i kulübesinden çıkarken görmüş ve 1876 yılında İstanbul'da son cinâyetini işlemişdi.

Resim aynı büyüklükde bir kartona yapıştırılmışdı, kartonun arkasında da o devrin fotoğrafçılarından Abdullah Birâderlerin adı yazılıydı. Bu fotoğrafhâne kısa bir zaman sonra büyük şöhret kazanacak ve resim kartonlarının arkasına pâdişahın turasını basarak **«Ressam ve Fotografii Hazreti Pâdişâhî»** cümlesini yazma müsaadesini alacakdı.

Kucağında bir demet çiçek tutan bu kız çocuğu resminin camını bulan fotografhâne Komiser Hikmet Efendiye gereği kadar bilgi veremedi; camın zarfı üstünde sâdece **«Peruz Hanım»** yazılıydı. Kimdi bu Peruz Hanım?... bilmiyorlardı:

— Bu kızı bir sabah hiç Türkçe bilmeyen güzel bir delikanlı getirdi, üç gün sonra da geç vakit, fotoğrafhâneyi kapamak üzereyken tek kopya olarak basdığımız resmi aldı gitti... dediler.

Komiser Hikmet Efendi karakoldaki masasında bir göz içinde ve kilid altında sakladığı bu resme arada bakıyor; **«Acabâ Râif'in katlinde bu kızın bir ilişiği var mıydı?»** diye düşünüyordu. Râif'in karı - kız peşinde dolaşır gençlerden olmadığına kesin kanaati vardı.

O Peruz Hanımın kim olduğunu öğrenmesi için Komiser Hikmet Efendinin üç sene beklemesi lâzım gelecekdi. Onüç yaşında iken bir geceliğine Bıçakçı Petri'ye satılan Şerbethâne Sokağında umumhâneci Kaloferiya'nın güzel kızı Peruz, ancak onaltı yaşındadır ki bir rakkaase olarak Avrupa Tiyatrosunun sahnesine çıkacak, güzel yüzü, güzel sesi, ve yapısı güzel körpe vücudu ile İstanbul'un fuhuş âleminde bir velvele olacakdı. Avrupa Tiyatrosu Galata'nın bir batakhâneden farksız yerlerindendi.

Hikmet Efendi'nin o küçük kız resmine bakar iken çözmek istediği bir düğüm, hattâ kör düğüm de, Petri'nin Avusturya Sefârethânesinden nasıl bir bahane ile çıkıp Dolapderesi'ndeki bostana gitmesi meselesi idi. O fırsatı ele geçirmese idi Râif'le karşılaşmayacakdı. Kaatili o sefârethânede bir koruyan vardı, ama kimdi? Hikmet Efendi onu da ancak birkaç ay sonra ve hiç ummadığı bir tesadüfle öğrenecekdi.

Onüç yaşında bir kızın resmi umumhâneci Kaloferiyanın kızı Peruz

Yarın

Zabtiye Râif'in Destanı

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

ZABTİYE RAİFİN DESTANI

— 41 —

Canavar câni Bıçakçı Petri'nin Çanakkale Boğazında boğulduğu haberi ile Tirol vapuru cinâyeti gazetelerde ancak iki, üç satırla yazıldı. O satırları görmeyen İstanbullular da muhakkak ki çok olmuşdur.

Fakat yine o haftalar ve aylar içindedir ki Komiser Hikmet Efendi namlı destancılardan Üsküdarlı halk şâiri Tophâne kâtiblerinden Âşık Râzi'ye, devrin âdetince zabtiye neferi Kargılı Râif için bir destan yazdırtmışdı. Bir müvezzî tutarak 5000 nüsha basdırttığı destanı İstanbulda semt semt sattırmış, tânesi 20 paraya satılan destan üç günde tükenmiş ve Hikmet Efendi toplanan 2500 kuruş ile Kargılı Râif'in kabir taşını yaptırtmışdı. Taşın kitâbesi şudur:

«Hüvelbâki. Bıçakçı Petri nam şerîrin hançeri gadri ile şehid olan Galata zabtiye karakolhânesi efrâdından timsâli celâdet Kargılı Râif Efendinin ruhu için el fâtiha.»

Bu kabir taşı Kasımpaşa'da Kulaksız Mezarlığında 1943 senesinde duruyordu.

Aşık Râzi'nin yazdığı 20 kıt'alık destan da şudur:

1. İsmim Râif, karakolda neferim
Şecâetle meşhur er oğlu erim
Ahlâkî hamîde ırz ile nâmus
Sabâvetden beri olmuş rehberim

2. Kargı kasabası olmuş vatanım
Yetim idim yok bir elden tutanım
Dağda sığır güder garib çobanım
Yok yanımda bir refîki can berâberim

3. Yaşım onbeş idi gencin irisi
Köylü güzellerin bendim birisi
Saçlarım sanki bir arslan yelesi
Dağ başında yok kesecek berberim

4. Bir gün gördüm geçer bir tabur asker
Hepsinin yüzünde berk urur ülker
İstanbul'a giderler imiş meğer
Dedim tabura takılıp giderim

5. Gül goncesi verdi dağdaki diken
Hâleti vahşet içre bir çoban iken
Gönül gemisine açınca yelken
İşte bugün anlı şanlı askerim

6. Tenâsübi endam yüzde hüsnü an
Gaayetle pençeli mihri direhşan
Asker forması da verdi ayrı şan
Zabtiyeye tensib edildi yerim

7. Takdir Hüdânındır cümle kuluna
Verildim Galata Karakoluna
Baş koydum hizmetde devlet yoluna
Oldu Hikmet Efendi de komiserim

8. Şecâatle nâmusda merdi meydan
Efrâdına gaayet müşfik kumandan
Böyle âmir ile cümlemiz handan
Dedim ben onun izinden giderim

9. Galatadır haşerâtın yatağı
Meyhâneler kerhâneler batağı
Bir kan dökülmeden doğmaz şafağı
Kâh noktada bekler, kâh kol gezerim

10. Kabadayı, kopuk, hırsız, kumarbaz
Sürü sürü gezer yüzlerce haylaz
Hergün on, onbeş serseriyi en az
Karakola çekip tâkib ederim

11. Aldık bir sabah cinâyet haberi
Adam kesmiş Petri nâmında biri
Gaayet mahbub oğlan imiş serseri
Anın tâkibine yazıldı emrim

12. Sarıldım işe ben aşk ü şevk ile
Tehlikesini de hem bile bile
Geçirmekdi azmim mel'unu ele
İftihar etsin benimle âmirim

13. Meyhânede kıydı başka bir cana
Sonra kaçdı bilinmedi ne yana
Mel'un Beyrut'da da susamış kana
Demiş günde bir adam keserim

14. Yine geldi İstanbul'a ol şerir
Cadde üstü adam vurur devirir
Onun kurşunu ile bir can verir
Gazel okusun derken Esterim

15. Arnavudköyünde çifte cinâyet
İzini bulmuşdum ben de nihâyet
Dolapderesinde oldu ihânet
Ta kalbimden ben de bıçağı yedim

16. Hikmet Ağabeyim alsın intikaamım
Bu destan içre yâd olsun nâmım
Benden ibret alsın cümle akrânım
Peygamberimizden şefaat dilerim

17. Nâşimi bir kuyudan çıkardılar
Hikmet Ağabeyim baş ucumda ağlar
Vah Râifciğim der yüreğini dağlar
Bir selvi altıdır son durağım yerim

18. Şehidim ne hâcet gasle bedenim
Al kan ile sarılmışdır kefenim
Çıkacak mı bilmem bir taş dikenim
O himmeti ağabeyimden beklerim

19. Yazılsın taşıma yetimliğim hem
Hûni ciğer oldu ağzıma zemzem
Ahretde olur yâreme merhem
İntikaamım alsın bir yâri serverim

20. Unutman Kargılı Râif'i ihvan
Kahbece devrildi ol servirevan
Âşık Râzi fatihayla duâhan
Nur içinde yatsın şanlı askerim

Yarın

Kavas Nikolo ve Çözülen Kördüğüm

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Kavas Nikola ve çözülen kördüğüm

— 42 —

Raguza dağlısı ve eski haydud kavas Nikola artık âdet edinmişdi, izin alıp veya fırsat bulup sefârethâneden çıkar çıkmaz Kalyoncukolluğunda Petri'nin avuçlarından şarab içdiği meyhâneye gidiyor ve aynı masaya oturuyordu. İki gecelik misâfirliğinin tatlı hâtırasını unutamadığı Livurniyalı Piyetro Mavri'sinin birlikde çekdirdiği resmini karşısına koyarak, edeb ve utanma bilmeyen haydud nümâyişi: **«Putânamın aşkına!...»** diyor ve kör kütük sarhoş oluncaya kadar içiyordu.

Komiser Hikmet Efendi, Petri'nin hânende Ester'i vurdukdan sonra Çanakkale Boğazında vapurdan denize atlayarak boğulmasına çok üzülmüşdü; şerîr, zâbıta kurşunları altında delik - deşik edilmeliydi, yahud adâlet pençesinde hesâbı görülerek ibreti âlem için asılmalıydı. Elinde olsa Galata Kulesinde yangın fener ve bayraklarının asıldığı yerden sallandırırdı. Yemin etmişdi ki, Petri, ister sokak ortasında tepelensin, ister dar ağacında can versin, Hikmet Efendi ayaklarından kunduralarını çıkaracak ve şerîrin cesedi karşısına bırakacakdı. Çanakkale vak'asını öğrendiği zaman masasını yumruklaya yumruklaya: **«Olmaz!... adâleti ilâhiye böyle tecellî etmez!...»** diye bağırmışdı. Adâleti ilâhiyeye inandığı içindir ki Bıçakçı Petri, komiser Hikmet Efendi için ölmemişdi. Sık sık kıyâfetini değişdirip Galata'nın ve Beyoğlunun hayta ve serserî uğrağı meyhânelerini, kahvehânelerini dolaşıyordu; irâdesinin hükmedemediği bir duygunun kuvveti altında Petri'ye âid izler, nişanlar arıyordu. Zararsız bir cinnet içinde idi.

Tirol vapuru cinâyetinden üç ay kadar sonra idi, bir akşam Kalyoncukolluğunda bir meyhâneye girdi ve içeri girer girmez gözüne Kavas Nikola çarpdı. Dev yapılı rezil herif, Petri ile birlikde çekdirdiği resmi karşısına koymuş, sarhoş ve hâlâ içiyordu. Hikmet Efendi meyhâneciye:

— **Kim bu herif?...** diye sordu.

Barba güldü:

— **Terelos!...** dedi, **aklında eksik var...**

— **Karşısına koyduğu resim nedir?**

Barba onu da anlattı:

— **Bir kötü delikanlı, putâna!...** dedi, **iki ay, üç ay, çok daha oldu belki, bir akşam geldiler, o delikanlı türkü söyledi, ama çok güzel sesi vardı, kendisi de kız gibi... avuçları ile şarab içirdi bu adama... sonra o delikanlı gitmiş buradan, bu da oynatmış... resim koyuyor, karşısında içiyor...**

Kavas Nikola meyhânede elinde şarab bardağı, karşısında mâhud resim, herkese gösteriyordu: «Bu.. ben!.. bu da benimki!...»

Hikmet Efendi buz kesilmişdi. Petri de Lavirentos'da Kefalonyalı Lefteri kaptana avuçları ile şarab içirmişdi. Barba'ya:

— **Görebilir miyim o resmi?...** dedi.

— **Evet... herkese gösteriyor...**

Meyhâneci kavas Nikola ile Rumca konuşdu:

— **Bu efendi senin güzel putânanın resmini görmek istiyor...**

— **Aaaa!... iftihar ederim... görsün!**

Nikola resmi uzakdan Hikmet Efendiye çevirirken önce kendisini gösterdi ve ancak sekiz, on kelimelik Türkçesi ile:

— **Efendi... bu ben!...** dedi.

Sonra da Petri'yi gösterdi:

— **Bu... benimki!...**

Hikmet Efendi sabırlı ve metin, kavasın oturduğu masanın yanına kadar giderek Nikola'nın elinden resmi aldı:

— **Kim bu seninki?...** diye sordu.

— **Piyetro Mavri!... güzel putânam... ama yok şimdi!**

— **Öldü mü?**

Nikola yerinden fırladı, resmi Hikmet Efendinin elinden çekip aldı gözlerini vahşetle açarak:

— **O ölmez!...** dedi, **ben ölecek sonra o!**

Hikmet Efendi hep sabırlı ve metin, tezgâh başından raki kadehini alarak:

— **Haydi bakalım... senin putânanın aşkına!... dedi.**

Eski haydud memnun, şarab bardağını kaldırdı:

— **Teşekkür ederim efendi... teşekkür ederim...** dedi.

Hikmet Efendi, Nikola'nın elinden resmi tekrar aldı, âşık başını kavasın omuzuna dayamış çıplak ayaklı kötü delikanlıya alıcı gözle bakdı, yüzü hâfızasına nakşetmek istiyordu, birşeyler de konuşmak lâzımdı:

— **Sen bir sefâret kavasısın zannederim... dedi**

— **Evet... Avusturya — Macar İmparatoru kavası!**

Hikmet Efendinin kafasındaki kördüğüm o anda tamamen çözülmüşdü. Petri'yi çirkin bir tâviz karşılığı bu herif dışarı çıkarmışdı. Komiser renk vermedi. Resmin altındaki fotoğrafhâne adını da ezberledi: **«Vafyadis...»**; o devrin namlı bir Rum fotoğrafçısı idi.

Kavas Nikola'nın, Piyetro Mavri adı altında tanıdığı Petri'nin boğulduğundan haberi yokdu. Öğrendiği zaman aklını büsbütün oynatacağı az evvelki hareketinden belliydi: Hikmet Efendi: **«Güzel gençmiş...»** diyerek resmi geri verdi.

Ertesi sabah erkenden baş komiser üniforması ile Vafyadis Fotoğrafhanesine gitti. Mâhud resmin hem bir kopyasını çıkartıp aldı, hem de camını aldı. Onu da Peruz Hanımın resmi yanına koydu.

İstanbul zabtiyesinden yalnız bir kişi, Bıçakçı Petri'nin yüzünü pek geç olarak tanımış bulunuyordu. Resimde Petri'nin yalın ayak oluşunun mânâsı da Hikmet Efendi için çok büyükdü, resme her bakışında: **«Şerîr gitti, Râif'i vurdu, şıpıdıklarını kuyu başında bırakıp yalın ayak döndü, bu resmi cinâyetin hemen akabinde çıkartmış olduğu belli... ah mel'un!...»** diyordu. Sonra resimle konuşuyor: **«Söyle kahbe.. yaşıyor musun?!...»** diyor; **«Ah Râif... Allah, bana senin intikaamını almak fırsatını vermedi...»** diye hüngür hüngür ağlıyordu ve Hikmet Efendiyi cinnet eşiğinden o göz yaşları döndürüyordu.

Yarın:

Petri Ölmemişdi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

PETRİ ÖLMEMİŞDİ

— 43 —

Bıçakçı Petri ölmemişdi. Koruyucu şeytanı onu Çanakkale Boğazının amansız akıntısı içinde de bulmuş ve şerîre elini uzatmışdı.

Hânende Ester'i bıçakladıkdan sonra Tirol vapurunun kıç güvertesinden denize atlayan Petri, gecenin zifiri karanlığında kayboluvermişdi. Bir saatden fazla olmuşdu, yüzüyordu. Ama nereye gidiyordu?

Denize atlarken Tiryesteli tayfanın tabancasından çıkan iki kurşun, omuzunun üstünden ve tabanının altından sıyırıp geçmişlerdi.

Buz gibi sulara gömülen Petri'nin ilk işi soyunmak, sırtından ceket ile fanilayı sıyırıp atmak ve belindeki kuşağı çözmek olmuşdu; bunları denize atlar atlamak pek çabuk ve kolaylıkla yapdı. Adalıydı, yıllarca korsanlar, balıkçılar, gemiciler arasında yaşamışdı. Yalnız pantalonunu çıkarmamışdı, çünkü altında bir iç donu yokdu.

İlk bir saati rahatça yüzdü. Fakat sonra denizin bir ırmak gibi ses çıkarmaya başladığını farkedince akıntıya kapılmış olduğunu anladı.

Uzak, yakın, hiçbir yerde kıyı hedefi olacak ışık göremiyordu. O zamandır ki kendisini sarmış olan geceden daha karanlık ümidsizliğe düşdü. Kollarının ve çok ağırlaşmış pantalonunun içinde artık güçlükle hareket eden bacaklarının tâkatdan düştüğünü hissetti. Belindeki altın ve mücevher kemeri de giitikçe ağırlaşıyordu.

Hayatında ilk defa yaptığı bir işden pişmanlık duydu; **«Niçin yapdım bu işi?... Selânikde kahbenin peşine takılır ve gece evinde kesebilirdim onu...»** diye düşündü.

Üçüncü saatin içindeydi ki, pantalonunu da çıkarıp atmaya karar verdi, fakat muvaffak olamadı, parmakları tek düğme bile çözemedi.

Kulakları oğuldamaya başladı. Başını güçlükle suyun üstünde tutabiliyordu. Birara, biri ayaklarından tutmuş da çekiyormuş gibi, denizin dibine doğru indiğini farketti, can havli ile, ancak sekiz, on kulaç atabilecek son kuvvetiyle suyun üstünde durmaya çalıştı. İşte o zaman, **«boğuluyorum»** derken, pek yakınında yemyeşil bir ışık gördü. Bu, bir geminin iskele feneri idi. Fener değil, hayata açılan yeşil bir ümid kapusuydu.

Bağırmak istedi, fakat çenesi kenedlenmişdi, sesi çıkmadı.

Gece karanlığında geminin kara gövdesini önünde bir duvar gibi ve yelkenlerinin sesini de başının üstünde çırpınan kuş kanadı gibi gördü; gemi, iki kulaç önünden geçiyordu ve geçti, gitti. Petri de kendisini ölüme teslim etti.

Yüzü suya gömüldü. Son, en son hamle ile sağ kolunu ileri attı ve işte o zaman eline geçen bir cismi sağ pençesiyle sımsıkı yakaladı.

Tuttuğu şey, geminin arkasına bağlanmış sandalın bir kenarından tesâdüf eseri denize sarkmış bir halattı. Koruyucu şeytanının eliydi.

Bir müddet, belki on dakika, belki daha fazla kayığın arkasında öylece sürüklendi ve tükenmiş tâkatını azıcık topladı. Halat ucuna iki eliyle sarıldı ve halatı avuçlarından kaçırmamaya çalışarak kendisini sandala doğru çekdi. Sol elinde halat, sağ elini sandalın kıç pervazına atabildi. Bir müddet de o vaziyetde sürüklendi. Nihâyet öbür elini de sandala attı ve gövdesini yukarı almaya çalışdı ve aldı. Belden üstü sandalda ve ayakları denizde, bir zaman da öyle gitti. Bağırmak istedi, kenedlenmiş çenesini yine açamadı. Ama son gayretle bacaklarını ve ayaklarını da çekerek tamamen sandala girmeye muvaffak oldu ve boylu boyunca serildi kaldı. Bayılmışdı.

Petri'nin halata sarılması ile sandala girebilmesi arasında belki yarım saatlik bir zaman geçmişdi; bir insanın denizden çıkıp sandala girerken çıkarması muhakkak olan gürültü deniz akıntısının sesi ve yelken çarpıntısı arasında kaybolmuşdu. Yelkenli geminin dümen nöbetini tutan tayfa birşey duymamışdı. Gemiciler sandalın içinde yüzükoyun baygın yatan Petri'yi ancak ertesi gün, güneşin ilk ışığı altında görmüşlerdi.

Gemi, Hüseyin Arnabudâki adında Giridli bir kaptanın idâresinde bir golet idi, adı «Paşapesendi». İstanbul'dan Girid Adasında Hanya Limanına boş olarak dönüyordu. Petri'yi ilk gören gemicinin: **«Kayıkda bir adam var!... kayıkda bir adam var!...»** diye seslenmesi üzerine kaptanla beraber Paşapesendi'nin sekiz nefer gemicisi geminin kıç tarafında toplandılar, hepsi hayret ve merak içinde. Birbirlerine bakışdılar. İçlerinden birkaçı o meçhul adama seslendi. Petri kımıldamadı, cevab vermedi. Gemiciler tekrar bakışdılar ve konuşdular. Hepsi Giridli idi, kimi Rumca, kimi Türkçe konuşdu:

— Ulan... bu adam kim be?

— Nasıl girmiş kayığa?

— Ne zaman girdi?

— Ölü mü, diri mi?

— Balıkçı olacak...

— Belki de biz çarpdık paraladık herifin kayığını...

— Biz çarpsaydık, herif bağırırdı, duyardık...

— Sakın Gelibolu'dan girmiş olmasın?

— Ne Gelibolusu be... Çanakkalesinden gemiye en son ben geldim. Ahmed Kulaki ile, biz bağladık sandalı geminin kıçına...

Kaptan:

— Haydi Hasan Ali ...atla sandala da bak şu herife... dedi.

— Ben bakamam Baba, korkarım..

— Ben korkmam Baba... ben inip bakayım!

Korkmam diyen, gemicilerin en genci, onbeş, onaltı yaşlarında bir tayfa yamağı, Osman Süleyman Levendâki idi. Kuşağındaki bıçağını şöyle bir yokladıkdan sonra uzun bacakları ile geminin kıç korkuluğundan aşdı ve kayığı çeken halata tutunarak canbaz çevikliği ile dört - beş kol atımında sandala indi. Gemidekilerin hepsi ve o Osman Süleyman çocuk heyecan içinde idi. Oğlan eğildi, yüzükoyun yatan Petri'yi omuzundan tutarak hafifçe sarsdı ve Türkçe:

— Hey... sen kimsin?... diye seslendi...

Petri kımıldadı ve ancak tayfa yamağının duyabileceği kadar inledi. Oğlan gemidekilere bu sefer Rumca:

— Ölmemiş... yaşıyor!... dedi.

Yarın:

Sisam Adasındaki Balıkçı Köyü

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Sisam Adasındaki Balıkçı Köyü

— 44 —

Paşapesendi Goletinin tayfa yamağı Osman Süleyman, bir dizi üstünde çökerek Petri'nin başını yana çevirdi, sonra gemidekilere seslendi :

— **Çehreli bir delikanlı!**... dedi.

Petrinin alnını ve şakağını okşayarak :

— **Hey!... sen kimsin?... kalk bakalım!**... diye bağırdı.

Petri inler gibi :

— **Türkçe bilmiyorum!**... dedi.

Tayfa yamağı aynı şeyi Rumca sordu. Petri :

— **Bir kazâzedeyim... gece... gemiden denize düşdüm**... dedi.

— ...

— **Kimse görmedi düşdüğümü**...

— ...

— **Ölümle pençeleşdim saatlerce denizde... sonra yeşil bir ışık gördüm başımın üstünde... elimi attığımda bir halat geçdi elime**...

— ...

Güçlükle doğrulup oturdu. Buz gibi deniz ciğerlerine işlemişdi. Sabah ayazı da vardı. Osman Süleyman Oğlan hemen sırtındaki gemici ceketini ona giydirdi. Ve :

— **Rum musun?**... diye sordu.

Petri o hâliyle o anda uydurdu:

— **Babam Rum, anam İtalyandı... Katanyalıyım... adım Kiryako Kiryakidis... yelkenli tayfasıyım aslında ama karada çalışdım çok zaman**...

Sahte Avusturya pasaportu ile Piyetro Mavri adını da artık denizde bırakmışdı. Tayfa yamağı oğlanın verdiği ceket içinde de ısınamıyordu.

— **Siz kimsiniz?**... diye sordu.

— **Giridliyiz**...

— **Rum musunuz?**

— **Hayır... Müslümanız**...

Petri biraz düşündü :

— **Çok üşüyorum, beni gemiye alın ve eğer varsa biraz konyak verin bana**... dedi.

Petri'nin halata sarılıp gemiye çıkacak tâkatı yokdu. Gemiden kayığa başka bir halat attılar. Osman Süleyman, bu halatı Petri'nin koltukları altından geçirip sımsıkı bağladı. Paşapesendi'nin üç tuvana tayfası kazâzede delikanlıyı yukarıya güçlükle çekip aldılar. Biri koşdu konyak getirdi. Biri de koşdu bir don, gömlekle, pantalon getirdi. Delikanlının evvelâ ıslak pantalonunu ayağından çekip almak istediklerinde Petri mâni oldu :

— **İçinde birşey yok.. gizli bir yerde değişdireyim**... dedi.

Bir iç donu olmayışına şaşdılar, ama Rumlarda görülürdü bu hal. Pantalonunu değiştirmesi için kimi uzaklaşdı, kimi arkasını döndü.

Petri'yi goletin baş altı koğuşunda tayfalardan birinin yatağına yatırdılar. Bir bardak sıcak çayla biraz daha konyak içirdiler, şerir yorganı başının üstünde ısına ısına uyudu.

Paşapesendi'nin gemicileri onu kendi hâline bırakarak yukarıda ondan konuşdular. Fakat ne konuşabilirlerdi ki, bildikleri gördüklerinden ibâretti :

— ...

— **Ne yapacağız onu?**

— **Eğer isterse yolumuzun üstündeki adalardan birinde bırakabiliriz..**

— **Hem çehreli, hem de vücud yapısı çok düzgün bir genç, nasıl olur da iş bulamaz ve ayağına bir don alıp çekemeyecek kadar sefil düşer?**

— **Belki huyu çirkin... bir işde, bir kapuda barınamıyor...**

— **Eli de uzun olabilir?**

— **Biz bir can kurtardık, o kadar!**

— **Ciğerleri donmuşdur sanırım, iflâh bulmaz bu delikanlı**...

— **Çamaşır ve pantol verdik, bir de ceket, pabuç veririz**...

— **Gemiden çıkarırken cebine birkaç kuruş da harçlık koyarız**...

— **Ya bizimle kalmak isterse?**

Hasan Arnabudâki Kaptan :

— **Ben Rum tayfa kullanmam!**... dedi.

— ...

— ...

Güzel bir Eylül günü idi. Gökyüzü masmâviydi. Beyaz bulutlar, görünmeyen iplere asılmış ve rüzgârın çırpdığı kar gibi çamaşırlara benziyordu. Deniz masmâviydi. Üstünde beyaz köpükler, oynaşan martı kuşlarına benziyordu. İnsan o gökyüzünü ve deniz yüzünü saatlerce seyredebilirdi. Golet, hafifçe sağ yanına yatmış, bütün yelkenleri açık, tatlı bir yalpa ile gidiyordu. Fâsılalarla suya baş vurdukça, deniz tatlı bir ses çıkarıyordu. Yelken gemiciliği muhakkak ki çok ağır işdi ama bu mazaralar ve bu sesler, insanın içinde bütün kara ve kötü düşünceleri ve çekilen mihnetleri silip süpürmek ve yıkayıp temizlemek için kâfiydi.

Petri saatlerce sürmüş uykusundan uyandığında sıhhatini iyi hissetmedi ve döşekden çıkmak istemedi. Bu hâlini kendisini yoklamaya gelen gemicilere de söyledi. Başı ateş gibi yanıyordu, göğsünün içinde de sızı vardı. Hastaydı.

Üç gün sonra Paşapesendi Goleti Bıçakçı Petri'yi, şerîrin kendi isteği üzerine Sisam Adasının Batı kıyısında bir Rum balıkçı köyüne bırakdı. Köylüler her yerde ve her zaman vesveseli, şübheci olurlar; onun içindir ki Hasan Arnabudâki Kaptan köy papazına doğruyu söylemedi :

— **Tayfamızdan biri hastalandı, denize düşdü yolda, çok üşüdü, bir Rum delikanlıdır, iki gün daha gemide kalırsa ölür, biz iki ay sonra gelir yoklarız tayfamızı**... dedi ve Petri'nin bakılması için köy papazına iki altın verdi.

Petri, altı aydan fazlaca süren ağırca bir zâtürrieyi Sisam Adasının otuziki evli o balıkçı köyünde atlattı. Hastalığı vücud yapısının sağlamlığı yendi. Ancak 1877 yılı Nisanında idi ki tamamen ayağa kalkdı.

Giridli kaptan sözünde durmuş, iki ay sonra bu balıkçı köyüne uğrayarak Petri için köy papazına bir altın daha bırakmışdı.

Petri bu balıkçı köyünün adını unuttu. Belki de köyün adını sorup öğrenmedi bile. Ama o otuziki evli köyde, papazın getirdiği hasta tayfayı evine kabul eden ve Petriye önce şefkatle, sonra aşk ve muhabbetle bakan bir dul kadının adını unutmadı :

Aspasya, Aspasya Valyânu.

Yarın:

Aspasya Valyânu

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Aspasya Valyânu

— 45 —

Aspasya Valyânu, uzun boylu, vücudü delikanlı yapısında, iri kemikli, elleri ve ayakları iri kıyım, gayet serbest tavırlı, kara kaşlı ve kara gözlü, sırım gibi bir esmer güzeliydi. Otuz iki evli köyün bütün erkekleri ile yattığı halde köylünün kötü kadını olmamıştı, çünkü otuziki evli köyün bütün kadınlarının da mahremiydi, dostuydu.

Kanlı Petri Aspasya Valyânu'nun dişinde bir bâdem şekeri oldu. Aspasya, öyle anlar olmuş, Petrinin ayaklarını öpe koklaya ağlamış; öyle anları da olmuştu ki delikanlıyı tokatlamıştı. Bıçakçı Petrinin gönlüne biçilmiş kaftandı.

Petri ayağa kalktıktan sonra günlerce ne yapacağını düşündü. Nereye gidecekti? Ne iş tutacaktı? Lefterinin altınlarını ve mücevherlerini yıllarca belinde mi taşıyacaktı? İşi hep adam vurmak, kesmek, kovalanıp kaçmak, yine öldürmek ve yine kaçmak mı olacaktı?

Hastalığı boyunca, altı aydan fazla traş olmamıştı. Saçları uzamış, sakalı uzamış, genç ve dilber bir papaza benzemişti.

1877 Nisanının yirmibirinci Pazartesi günüydü, Aspasya, artık tamamen iyileşmiş olan hastasını almış, sabahın çok erken saatinde, en işgüzar balıkçının bile evinden çıkmadığı saatte; **«Çok efkârlıyım sevgilim..»** diyerek onu köy dışında bir dolaşmaya götürmüştü. Deniz kıyısında, kayalık bir kumsala gelmişlerdi. Sabahın o çok erken saatinde çok güzel bir yerdi. Denizin yüzü kurşun karası. Denizin kumsalı yalayan eteği gümüş tırtıllar gibiydi. O sâkin hışırtıda bile kükremiş dalgaların haşmeti vardı...

İkisi de yalın ayaktı. Aspasya onu kayalar tarafında, kuru kumlarda değil, denizden yana yürütüyordu, öyle ki, iki üç adımda bir, kumların üstüne yayılan deniz, ikisinin de ayaklarını tamamen örtüyor, sonra geri çekilirken, ayak izlerini hemen siliyor, yok ediyordu.

Hayli yürüdüler. Köy kenarından çok uzaklaştılar. Denizin yüzü ağarmış, gümüş tırtıllar da beyaz köpüklere çevrilmişti.

Aspasya durdu. Geride dikleme sine yarılmış iki kaya parçası gösterdi. Bu iki yüksek kayanın arasında mağara gibi bir boşluk görünüyordu, içinde, fırtınaların getirdiği, yığdığı kurumuş yosunlar vardı. Kadın:

— **Ben burasını çok severim,** dedi, **bak.. kuştüyünden yumuşaktır bu yosunlar...**

Aspasyanın gözleri pırıl pırıldı:

— **Ben erkeği burada tanıdım. Sonra kocam oldu o delikanlı, Vangel Valyânu.. ama sonra beni bıraktı, kaçtı bu köyden, hâttâ adadan kaçtı...**

Aspasya, Petriye bir kadın hırsı ile değil, zenâne kaçırmış bir korsan gibi sarıldı:

— **Seninle bu sabah son sevişmemiz olacak güzel delikanlı!** dedi.

— **Niçin son?**

— **Çünkü sen yarın sabah şafak sökmeden buradan ayrılacaksın!.**

— **Ben mi? Nereden çıkardın bunu?**

— **Ben öyle istiyorum...**

Bu kadar kesin konuşan kadına soracak tek şey kalmıştı:

— **Yoksa kocan mı geldi?**

Aspasya güldü. Koynundan bir bıçak çıkararak uzattı:

— **Al bunu Petri!... Sana lâzım olacak belki!...**

«Seninle bu sabah son sevişmemiz olacak...»

Petri! Aspasya bu ismi nereden biliyordu?

Petri gözlerini açmış, bacaklarını uzatarak yanyana oturdukları yosunların üstünden dehşetle fırlamıştı:

— **Petri kim?** diye bağırdı.

Aspasya, gayet sâkin, Petri fırlayıp kalkarken, o bilâkis, yosunların üstüne sırt üstü dönüp yattı ve emreder gibi:

— **İnkâra kalkma. Al şu bıçağı, sok kuşağına ve gel otur yanıma benim!** dedi.

Bıçakçı Petri bu emre itaat etti ve kadının yanına o da uzanıp yattı...

Aspasya erkek dökümü kocaman pençesiyle Petrinin yanağını okşadı. Bir müddet kaatil gencin yüzüne ve koyu elâ gözlerinin tâ içine baktı. Sonra oğlanın uzun saçlarını okşadı:

— **Bu saçlar, sakal da sana lâzım!** dedi...

Artık kadın konuşacak ve Petri dinleyecekti:

— **Yalnız bizim denizde değil, bütün Akdenizde Bıçakçı Petri adında güzel bir oğlanın İstanbul'da Kefalonyalı Lefteri Kaptanı kestiğini ve belindeki kemeri aldığını bilmeyen yoktur...**

— .....

— **Kendinden geçip yattığın saatler oldu, sana hizmet ederken belindeki kemeri gördüm...**

— .....

— **Sonra... Çok güzel bir oğlansın...**

— .....

— **Halbuki seni buraya kimsesiz ve fakir bir gemici diye getirip bırakmışlardı...**

— .....

— **Bir gece de Lefteri diye sayıklayınca...**

— .....

— **Ama ben bunları kimseye söylemedim Petri!**

— .....

— **Seni seviyorum!**

— .....

— **Sana hastalığında, bağçemde tırtıllar sarmış bir meyve ağacını kurtarmak ister gibi baktım.**

— .....

— **Ama sadece o ağacı sevdiğim için de değil, meyvasını yemek için.**

— .....

— **Şu güzel ellerini, şu güzel ayaklarını öpmek için... Yüzünü gözünü öpmek için...**

— .....

— **Dinle beni Petri. Sisama Kefalonyalılar gelmiş...**

YARIN:

Yarın:

KUMSALDAKİ ZÜMRÜD

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Kumsaldaki Zümrüd

— 46 —

Petri dinliyordu:

— Bizim papaz kasabaya gitmişti, lâf arasında köyden haber verirken Giritli gemicilerin denize düşmüş ve saatlerce denizde kalmış hasta bir tayfalarını bizim köye bıraktıklarını söylemiş ve galiba çok güzel bir delikanlı demiş.

—.....

— Kasabada o Kefalonyahlardan öğrenmiş ki Bıçakçı Petri geçen Eylül ayında Avusturyalıların vapurunda bir kadın vurmuş ve kendisini Boğazda denize atmış.

— .....

— Bıçakçı Petri boğuldu diye bir lâf çıkmış ama Kefalonyalılar inanmamışlar... Onlar gözleri görmedikleri şeye inanmazlar.

— Akşama sabaha iki üç Kefalonyalı bizim köydedir Petri, seni vurmak için!

— .....

Birbirine benzeyen ne garip tesadüflerdi. Lefteri Kaptanla adını bile bilmediği bir hırpanî kalopediyi öldürüp Ayamavriye dönüşünde onu Kefaloryalıların elinden kurtarıp Katanyaya kaçıran bir balıkçı İstelyo Çinga olmuştu; o bir erkekti, geçmişteki muhabbetlerin tadı damağında kalmış bir âşık; şimdi de bir kadın, dumanı üstünde bir muhabbetin tadı ile sarhoş bir mâşuka; ikisi de onu, azılı bir kaatil olduğunu bile bile seviyordu.

Artık hüviyetini saklamaya hiç lüzum yoktu. Aspasya:

— Petri... Bugün ve bu gece burada kalacaksın. Bana seni soracaklar, dün geceden beri evime gelmediğini söyleyeceğim, dedi.

Kadın kolunu uzattı:

— Gel!.. dedi, **gel Petri!...**

Petrinin ve Aspasyanın kokuları kuru yosunların kokusuna karıştı.

Aspasya giderken kovuğun gerisinde bir sepet gösterdi:

Dün getirip bıraktım, dedi, senin için... İçinde yiyecek var. Su istemez, bak şurada, dipte bir kaynak var, avuçlarınla içersin, gümüş bir tastan daha güzel olan avuçlarınla. Yarın sabah, gün doğmadan çok evvel bir kayıkla geleceğim...

Petri sordu:

— Nereye göndereceksin beni?

— Güzel yüzünle, bu güzel saçların ve güzel sakalınla en yakışık alacak bir yere...

— ?

— Aynaroza!...

— .....

— Aynarozda Zograf Manastırına gideceksin. Orada Hacı Kosti Vatâtisi bulacaksın, «Beni sana Aspasya gönderdi» diyeceksin, «Aspasya Valyânu! o kadar...

— .....

— Kal orada Petri... İki sene, üç sene, beş sene kal!. Güzel güzel, tıpkı kızlar gibi uzun saçlı Dayaklar (keşiş yamakları) sana putânaları aratmayacaktır, Hacı Kosti Vatâtise beni aratmadığı gibi...

Bu kadın neler söylüyordu? Petri düşünecek durumda değildi. Ama onun da aklı ermişti ki, bir müddet Aynaroz Manastırlarından birinde zaptiye ve Kefalonyalı korkusu olmadan bir müddet barınabilirdi.

O Nisan günü Petriye çok uzun geldi. Bir tek iş yaptı, belindeki kemeri çözüp içinden bir zümrüt çıkardı, Aspasyaya verecekti. O günün gecesi de öyle geçti... Çok uzun bir gece, daldı, gözlerini açtı, geceydi, daldı, gözlerini açtı, yine geceydi.

Nihayet bir kürek sesi işitti ve denizin kara yüzünde yakamozlar gördü. Gelen büyük bir balıkçı kayığı idi; takma bir direği ve büyük bir yelkeni olan bir kayık. Bıçakçı Petriyi Aynaroza götürecek olan adam, Adalar Denizini karış karış bilen altmışlık bir ihtiyardı, eski bir korsan Hiristodulo.

Petri ile Aspasya öpüştüler, ama asıl öpen kadın oldu. Delikanlı ayrılırken kadının avucuna kıymetli taşı koydu. Aspasya sordu:

— Bu nedir?

— Bir hatıra benden!

Aspasya cevap vermedi, taşı avucunda sıktı.

Petri, dibi kumsal denizde, su diz kapaklarına çıkıncaya kadar yürüdü ve kuma oturmaması için o kadar açıkta durmuş olan kayığa bindi. Karada kalmış olan Aspasyayı bir karaltı halinde bile göremiyordu, gerideki kara kayalar kadının silûetini yutmuştu.

Hiristodulonun yelken açması uzun sürmedi.

Bir müddet hiç bir şey seçemediği karanlık denize bakan Aspasya, neden sonra avucunu açtı. Taşın rengini de seçemedi, esrarengiz bir parıltı vardı avucunun ortasında, titredi:

— Kaatil putâna hizmetimin ücretini ödedi- dedi.

Gevşeyen avucundan taşı yere bıraktı. Evinde onu Miloris bekliyordu, onyedi yaşında körpe bir oğlan; denizin dibi kadar esrarengiz gözleri ve denizin yüzü kadar engin bakışı olan, yosun saçlı, vahşî deniz kuşu ayaklı Miloris. Petriyi kaçırmak için onu derin uykuda bırakıp gelmişti, koşa koşa dönmeliydi evine.

Yere düşen kıymetli yeşil taş, tül gibi dalgalarla gitti geldi, gitti geldi ve küçücük çakıllarla kumlara karıştı.

Aynaroz yolculuğu Petri için sıkıntılı olmadı. Gün ağardığı zaman Sisam Adası doğu ufkunda kaybolmak üzere idi. Altmışlık eski korsan Hristodulo rinde bir adamdı, kayığında iki koca desti dolusu şarabı vardı. Petri de eski korsanlar ve eski haydutlarla ülfete alışıktı. Hiç bir yere uğramadan yol aldılar. Adaların açıklarından geçtiler, yanlarından ya da uzaktan vapurlar, yelkenliler geçti, ikisi de sarhoş, mendil salladılar. Aşk üzerine ve deniz üzerine rumca türküler söylediler; Petri Hristoduloya da avuçları ile şarap içirdi:

DİPSASMENA... DİPSASMENA...

Hristodulonun yaşından umulmayan gür bir sesi vardı. Denizlerde en azdan iki bin yıl danberi söylene gelmiş bir türküyü öğretti Petriye; söz Sokratın yetiştirmesi Aristip'indi:

Bana dediler ki Fanâros seni sevmiyor-

Güldüm, güldüm..

Ben Fanâros kadar şarabı ve balığı da severim

Birini yer, öbürünü içerim

Ama balığın ve şarabın beni sevip sevmediğini,

Hiç... Ama hiç düşünmem! ..

Yarın:

Petri Aynaroz'da

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

PETRİ AYNAROZ'DA

— 47 —

Petri Aynarozda tam iki sene kaldı, 1877 Nisanından 1879 Nisanına kadar; Aspasya Valyânuyu unutan Hacı Kosti Vatâtisin yanında ve küçük dayak Apostolos Kastranin nayranı dostu olarak. Apostolos altın saçlı ve fîrûze gözlü onbeş yaşlarında bir Makedonyalı idi. Büyük İskenderin ve âsî glâdyatör Spartaküsün memleketindendi, onun içindir ki Keşiş Vatâtis ona «Spartaküs» lâkabını koymuştu. O tarihlerde Aynaroz manastırları böyle çocuklar ve gençlerle doluydu. Petriyi Aynaroza getiren Sisamlı ihtiyar balıkçı ve eski korsan Hristodulos da artık aoasına dörmedi, Petrinin avuçlarından şarap içmek için Aynarozda kaldı...

Hacı Kosti Vatâtis asıl Zograf Manastırında değildi, deniz kıyısında kayalar üzerinde kurulmuş ahşap balıkçı odalarında oturuyordu ve Zografın baş keşişi onu manastır balıkçılarının üstüne memur etmişti. Bıçakçı Petri için balıkçılar arasına katılmak renkli, canlı, eğlenceli bir hayat oldu; öyle ki bu iki yıl Galata Canavarının kanlı maceraları ortasında çok kısa sürmüş bir sükûn devridir. Eğer küçük tatlı dost Spartaküs Petriye sadakatle bağlılıkta devam etmiş olsaydı, belki de o sükûn devri uzar gider diyemeyiz. Kanlı alın yazısı onun son gününe kadar hükmünü sürdürecektir. Şunu da kaydetmek lâzımdır ki, o iki yıllık sükûn devrinin tasviri zakkum tarlasında dolaştırır insanı, yazılamaz, anlatılamaz. Mihnetli, meşakkatli, tehlikeli ve muhakkak ki zevkli balıkçı hayatına gelince bilinen şeydir, çok yazılmış, işlenmiş konudur.

Hacı Kosti Vatâtis Zograf Manastırının balıkçı odalarında her akşam güzel bir sofra açıyordu ve en lezzetli şaraplar içiliyordu, en güzel taze balıklarla. Petri sevgili Makedonyalısına avuçla şarap içirilmesini öğretmişti. 1879 da onyedi yaşına basmış olan Spartaküsün avuçları hiç bir zaman kan kokmadı ama bir gün Petri avuçlarını kokladı ve caninin avuçları kan koktu.

Petri'nin Aynarozda adı Kiryako Kiryakidisdi. 1879 Nisanında uzun saçlı ve uzun sakallı genç balıkçı Kiryako ki, o tarihte o da yirmidört yaşında idi, bir akşam Spartaküs ile balıktan dönmüştü. Üstlerinde birer don ve birer gömlek vardı, ve bellerinde birer kuşak sarılıydı. Kiryako (Petri) başına siyah bir takke geçirmişti, tüysüz dayak Spartaküsün uzun saçlı başı açıktı.

Kayıktan yeni inmişlerdi. Üstünde zar gibi deniz suyu serili kumsalda henüz dört-beş adım atmışlardı ki, kayıkhanenin ve balıkçı odalarının bulunduğu yerin aksi tarafından, arkalarından:

— Petri!... diye bir ses geldi.

Bıçakçı Petri, sesin geldiği tarafa dehşetle dönerken, yanındaki Spartaküs o anda bir adım ileri fırlayıp yere yattı ve yine o anda iki el silâh patladı. Kurşunlardan biri Petri'nin kulağı dibinden vınlayıp geçti, ikincisi sağ omuzunu sıyırdı.

Petri ve keşiş yamağı Apostolos "Spartakus,,

(Sabiha Bozcalı)

Petri şaşırmadı, içinden: **«Kefalonyalılar!...»** diyerek ileri fırladı, sekiz - on adım uzaktaki kayaların dibine siperlendi.

Spartaküsün yere yatmasını silâh sesinden korkmasına vermişti, hal buki, o sevgili küçük dostu silân sesinden evvel, **«Petri!...»** diye seslendiğini işitince yere yatmıştı. Oğlana:

— Çabuk, çabuk gel yanıma! diye bağırdı.

Fakat ayağa kalkan Apostoli Kastrati, «Spartaküs» Petrinin yanına koşacak yerde aksi istikamette, iki el silâh sesinin geldiği tarafa kaçtı. O zaman Petri buz gibi dondu ve Spartaküsün arkasından bakarak avuçlarını kokladı: **«Kan kokuyor!»** dedi.

O gece Petri, Aynarozdaki adı ile Kiryako Kiryakidis ve Apostolos Kastrati, Aynarozdaki lâkabı ile Spartaküs balıkçı odalarına gelmediler. Akşam sofrasında keşişler bu yokluğu yadırgamadı. Denizden dönmüşlerdi, çünkü kayıkları kumsala çekilmişti. Hacı Kosti Vatâtis, pişkin ve hayâsız bir tebessümle: **«Gençler kendi âlemlerinde eğlenebilirler!...»** dedi.

Fakat gün doğduğu zaman da görünmeyince keşişleri ciddî bir endişe aldı. Hacı Kosti: **«Benim iyi muamelem kardeşlerim tarafından suiistimal ediliyor!»** dedi ve uzunca bir zaman hiddetli hiddetli söylendi: **«Bundan sonra muamelemi değiştireceğim, Kiryakos ile Spartaküs tek başlarına nefis terbiyesi odasına kapatılacaklar!»** dedi.

Vakit öğleye yaklaştığı halde hâlâ görünmeyince aranmalarını emretti, fakat ancak o zaman akşam kumsala çekilmiş olan kayığı yerinde göremediler. Hacı Kosti:

— **O halde gece tekrar denize açılmışlar!...** dedi.

Hacı Kosti Vatâtisin içine bir şüphe girdi: **«Yoksa Kiryako toy oğlanı kandırıp kaçırdı mı? Ama ne lüzum var ki, buradaki hürriyet ve rahatı hiç bir yerde bulamazlar»** diye düşündü.

Kiryako ile Apostolos o gece de görünmeyince Hacı Kosti ne yapacağını düşünürken balıkçı keşişlerden biri heyecan ve korku içinde koşarak geldi:

— **Kayıkhaneden üçyüz adım kadar ötede, kumsalın bitiminde kayaların dibinde öbür manastırlardan bir balıkçının ölüsü yatıyor!** dedi.

Hepsi o adamın söylediği yere koştular. Ölünün vücudunda bıçak veya kurşun yarası yoktu, boğulmamıştı da, sarp kayaların üstünden uçmuş, parçalanmıştı. Tanıdılar, Zahari adında bir Kefalonyalı idi, Hristos Manastırı balıkçılarındandı.

Hacı Kosti:

— **Ama bizimkiler nerede?** dedi.

Ve aklına ilk gelen şu oldu: **«Bizimkiler ile bu Zahari kavga etti, Kiryako ile Spartaküs herifi kayalardan aşağı attılar ve korkularından gece kayığa binip kaçtılar. Ama bana gelip söylemiş olsalardı, Hristosu balıkçının kendi ayağı kayarak düştüğüne şahitlik eder ve onları kurtarırdım!»** dedi.

Hacı Kosti, baş keşişe gönderdiği raporda Kiryako ile Apostolosun kayboluklarından hiç bahsetmedi. Hristos Manastırı balıkçılarından Kefalonyalı Zaharinin Zograf kayaları üstünden aşağı düşerek öldüğünü bildirdi.

Fakat o günün akşamı kendisine daha müthiş bir haber geldi. Balıkçı Zaharinin yuvarlanmış olduğu kayaların üstünde, bodur pırnal kütükleri arasında güzel Apostolos Kastrati, «Spartaküs» ün tam kalbi üzerinden bıçaklanmış cesedini bulmuşlardı. Hacı Kosti, o zaman hiç tereddüt etmeden hükmünü verdi: **«Kiryako çocuğu vurdu ve Hristosluyu da kayalardan attı... Ve gece kayığa binerek kaçtı. Müthiş bir cinayet... Vay kahpe putana...»** dedi.

Yarın:

Aynaroz Cinayeti

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Aynaroz Cinayeti

— 48 —

Bu cinâyetin tek görgü şâhidi Sisamlı ihtiyar balıkçı ve eski korsan Hristodulos oldu. Vak'ayı altı ay sonra ölüm döşeğinde şöylece anlatmışdır :

«... Kayıkhânede idim ve yalnızdım. İki el silâh sesi işidince dışarı fırladım... Spartakus'u yüzü koyun yerde yatmış, Kiryako'yu da kayaların dibinde sinmiş gördüm. Kiryako çocuğu yanına çağırdı, fakat oğlan ayağa kalkar kalkmaz aksi istikaamette kaçdı, onun kayalara tırmandığını gördüm... Bunu Kiryako da gördü... kendisini kollayarak Spartakus'un peşine düşdü, ben de onu tâkib ettim, beni gördü :

— Gel baba benimle beraber... şâhid ol, beni öldürmek istediler kahbece... dedi.

Anladım ki niyeti kötü, vazgeçirmek istedim :

— Ama söyle baba, kendisini sevmekden başka ben ne yaptım Spartakusa... dedi, **öğrenmek isterim, ve beni vurmak isteyen öbür düşmanımı da bilmek isterim... yoksa her an ölüm korkusu ile yaşanmaz...** dedi.

«O zaman belki aralarına girer ve kötü bir işe mâni olurum diye ben de Kiryako ile başka bir yerden aynı kayalığa tırmandık... Spartakusun birkaç defa Zahari Zahari diye bağırdığını duyduk.

Bodur pırnal kütükleri arasında sine sine gaayet dikkatli yürüyorduk.. Kiryako'nun üç, dört adım kadar arkasında idim. Onları çabuk bulduk... Spartakus Hristoslu balıkçıya:

— Yazık... vuramadın onu!... dedi.

Zahari de :

— Sen artık Zografa dönme Apostolos... Petri senden şüphelendi, alçak putâna seni de vurur... hemen kaçalım oğlum... tabancamın başka kurşunu yok, yanımda bıçak da yok... dedi.

«Kiryako'dan Petri diye bahsetmelerinden anladım ki bu eski bir dâvadır... o zaman Kiryako ile gittiğime pişman oldum, fakat kaçıp dönmekden de korkdum, benim yanımda da bıçak yokdu. Düşmanının tabancasında kurşun kalmadığını ve bıçağı da bulunmadığını öğrenen Kiryako birden sindiği yerden fırladı ve karşılarına dikildi... İkisi de dehşetle dona kaldılar... Zahari kurşunsuz tabancasını taş yerine kullanarak Kiryako'nun başına attı ve onun bir, iki adım geri çekilmesini fırsat bilerek kaçmaya başladı, henüz üç adım kadar atmıştı ki, basdığı kaya parçası yerinden koparak Zahari müdhiş bir çığlıkla yardan aşağı yuvarlandı... Spartaküs belki kaçabilirdi, o zaman ben de çocuğu kurtarmak için Kiryako'nun ayaklarına kapanıp yalvarabilirdim, fakat oğlan Makedonyalıydı, kaçmadı ve Kiryako'nun karşısında dimdik durdu. Kiryako :

— Putâna!... beni sattın!... diye bağırdı.

Spartakus :

— Ya sen nesin Petri!... dedi, **üstelik bir kaatil ve hırsız!... sana iyilik yapmış bir adamı uyurken kesmiş olan bir kahbesin sen!...** dedi.

«Kiryako çocuğun üstüne nasıl sıçradı farkedemedim, bir bıçak darbesinde Spartaküs yere yığıldı. Kiryako bu sefer benim karşıma dikildi :

— Baba... canın kıymetliyse bana yardım et!... dedi.

— Ne yapayım... Kiryako... oğlum?... dedim.

— Evvelâ gördüğünü üç gün kimseye söylemel. dedi.

Yemin ettim. Kayalardan aşağıya indiğimiz zaman ortalık iyice kararmıştı, ona ekmek ve kayıkhaneden bir desti su getirdim. Bana :

— Aspasya kim olduğumu sana söyledi mi?... diye sordu.

— Söylemedi!... dedim.

— Bana kısaca hayatını anlattı, Kefalonyalıların öldürmek istedikleri meşhur Bıçakçı Petri olduğunu söyledi. Dört sene korsanların yanında dolaşmış, denizleri çok iyi biliyordu. Kayığı beraber denize indirdik. O sırada avuçlarını kokladı, çıplak ayakları ile suya girip baş tarafından kayığa atladı : :

— Baba... duâ et ki avuçlarım kan kokmadı senin için!... dedi...

Kefalonyalı Zaharinin Aynarozda Zograf Manastırı balıkçıları arasında Bıçakçı Petri'yi bulması şöyle olmak gerekir :

Balıkçıların reisi Hacı Kosti Vatâtis'e Sisam Adasından gaayet yakışıklı bir genç dayak geldiği Aynaroz manastırlarının hepsinde duyulmuşdu. Sonra bu gencin içki sofrasında keşişlere avuçları ile şarab içirdiği söylenince Zahari dehşetle irkilmişti. Petrinin yüzünü tanımıyordu. Bir yolunu bulmuş Apostolos Kastrati «Spartaküs» ile konuşmuşdu. Zokrafda Petrinin en yakın dostu olan bu güzel oğlan, onun her yerde aranan alçak bir kaatil olması ihtimâli karşısında şaşırmış, bunu önce şiddetle red etmişti. Fakat Zahari Lefteri Kaptanın kemerinden bahsedince: **«Evet.. Kiryakonun böyle bir kemeri var... ama içinde ne olduğunu bilmiyorum...»** demişdi.

Zahari tarafından Spartakusun elde edilmesi elbet ki kolay olmamışdır. Kefalonyalı ile oğlanın bu konuşmalarının birkaç defa tekerrür etmiş olması gerekir. Spartakus sıkı ağızlı olmuş, kimseye birşey söylememişdi, hattâ Hacı Kostiye bile. Yalnız büyük bir hâtâ işlemiş, o da muhakkak ki Petri'den korkduğu için, kanlı akşamda Zaharinin gizlendiği yere doğru kaçmışdı. Bu hâtâsı da her ikisinin felâketine sebeb olmuşdu.

Petri gibi korsanlar arasında tavlanmış bir gemicinin elinde yelkenini açan balıkçı kayığı, müdhiş bir fırtına kopmazsa Adalar Denizinin her tarafını dolaşabilirdi. Petri ağları da çıkarıp bırakmamış, onlar da kayıkda idi.

Nereye gidiyordu?

Bilmiyordu. Bütün gece gitti, gün doğusuna doğru. Hiç uyumadı. Spartakusu vurduğuna pişiman değildi, yalnız o çocuğun kendisini bir düşmanına satmasının sebebini anlayamamışdı. Anlayamamışdı ki küçük Makedonyalı için hırsızlık yolunda cinayet en piş iş idi. Anlatmasına da imkân yokdu ki, Lefteri Kaptanı hırsızlık için değil, zillet duygusundan gelen bir nefretle kesmiş ve sonra soymuşdu.

Bütün gece esrarengiz bulutları ve yıldızları seyretti. Oralara bir kaçabilse!

Şafak sökerken Taşoz Adası açıklarına gelmiş bulunuyordu.

Yarın:

DELİ BALIKÇI

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

— 49 —

DELİ BALIKÇI

Petri, sabahın iyice ağardığı sıralarda arkadan bir geminin pupa yelken gelmekte olduğunu gördü. Teknesi kara ve yelkenleri kirli olan bu gemi, Selânikten İstanbula kömür götüren Bartınlı İbrahim Reisin «Pelengi Bahrî» adındaki bombardesi idi. Gemiyi gören Petrinin gözleri parlayıverdi; kayığını öylesine kullandı ki, her an yaklaşmakta olan bombardenin yolu üstüne düştü ve bombarde ile yarış sevdasına kapılmış bir deli balıkçı keşiş oldu.

Gemi iyice yaklaştıktan sonra uzun saçları ve uzun sakalı savrula savrula Rumca:

— **Yarış!. Yarış!**... diye bağırdı.

Bu balıkçı kayığının yarışıp bombardeyi geçmesine imkân yoktu. Bombardedeki gemiciler onu evvelâ neşe ile seyrettiler ve konuştular:

— **Ulan şu deli keşişin zoruna bak be!.**

— **Bizimle yarışa kalktı...**

— **Sarhoş galiba!.**

— **Hem körkütük.**

— **Bu keşişlerin hepsi böyledir... Şarapla yoğrulmuş heriflerin mayası...**

— **Aynarozlulardan olacak?**

— **Onlar pek bu taraflara kadar açılmazlar...**

— **Çekmiş şarabı moruk!.**

— **Ne moruğu ulan.. Otuzunda bile yok bu herif...**

— **Hem genç, hem de aynalı adam...**

— .....

Fakat balıkçı kayığı bombardeye yaklaştıkça gemiciler telâşlandılar:

— **Ulan ne yapıyor bu herif be!**

— **Gemiye bindirecek!.**

— **Şeytan gibi nereden çıktı karşımıza, başımıza belâ olacak!...**

Ve Petri'ye Türkçe bağırıştılar:

— **Hey!. Gemiye bindirecek-sin...**

-- **Aç ulan kayığı!... Aç!...**

Fakat Petri, sanki heyecan ile, yahut sarhoşlukla yanlış bir manevra yapmış gibi balıkçı kayığını birden bombardenin tam önüne düşürdü ve koca kömür gemisi tam orta yerinden kayığa bindirdi. Bir iki saniye içinde çatır çatır ezerek kayığı ikiye bölerek batırdı, Petri denize düştü ve dalgalar arasında yüzmeye, avazı çıktığı kadar da bağırmaya başladı. Parçalanmış kayığının tahtalarından birini yakalamıştı. Bütün yelkenlerini açmış olan bombardenin yelken söndürüp yolunu kesmesi, durması ve Petrinin denizden alınması elbette ki kolay olmamıştı. Hâttâ öyle ki, gemi durduğu zaman Petriyi gözden bile kaybetmişlerdi. Denize kayık indirilmiş, direğe gözü keskin bir gemici çıkarılmış ve sarhoş yahut deli keşiş, bir saate yakın aranmıştı. Aynarozdan kaçarken Apostolo Kastrati (Spartaküs) ile Zaharinin kaatili, izini kaybettirmek için muhakkak ki çok tehlikeli bir yol seçmişti. Şurası da dikkate değer ki Çanakkale Boğazında saatlerce ölümle pençeleşmiş olan şerir, aynı maceraya bir kere daha atılmakta tereddüt etmemişti.

Kömür gemisini bir saatten fazla yolundan alakoyan ve tayfalarına da bir hayli iş çıkaran genç keşişe zincirleme küfürler savruldu, hani Petri Türkçe bilip de cevap vermeye kalksaydı, gemicilerden mükemmel bir de dayak yiyebilirdi. Petri, kendisine küfredildiğini anladı ama, sustu. Ve kendisini azıcık toparladıktan sonra Rumca kıvrak bir oyun havası tutturarak kalktı, parmaklarını şaklatarak oyun oynadı, gemiciler **«Deli gâvurun biri bu!.»** dediler.

Rumca bilenleri ile de şöyle konuştu:

— **Zorun ne idi ulan balıkçı kayığı ile koca bombardenin önüne çıkmada?**

— **Yarışacaktım aklımca, ama bir yanlış manevra yaptım.**

— **Ya bulamasaydık seni?**

— **Boğulacaktım. Kurtulduğum için dir ki kalktım, oynadım...**

— **Aynarozlu musun?**

— **Evet... Ama keşiş değil, dayakım...**

— **Ne demek o?**

— **Keşişin uşağı.**

— **Koca kayık ağlarla beraber par çalanıp gitti ne cevap vereceksin şimdi keşişlere?**

— **Dönmem artık Aynaroza... Zaten babamın zoru ile girmiştim manastıra...**

— **Dönmeyip, ne yapacaksın?**

— **Gencim, her iş yaparım. Zaten orada uşaktım, bir efendiye uşak olurum, bir gemide tayfa olurum, ama ilk yapacağım iş...**

— **?.**

— **Bu uzun sakalım ile, bu uzun saçlarımı kestirmek...**

O zamanlar hemen bütün yelkenlilerde tayfalardan biri aynı zamanda geminin berberi olurdu, Petri, Pelengi Bahrî'de berber tayfanın önüne oturdu, sakalını ufalttı ve keşiş saçlarını kısalttı. Bartınlı İbrahim Reis Petriyi Taşoz Adasına çıkarmak istedi, fakat kaatil Semâdirek Adasına bırakılmasını rica etti. Bombarde bu ikinci adaya ancak ertesi gün sabahı varabildi. Sabahın alaca aydınlığı idi, demir atmadılar, Petriyi iskeleye kayıkla bıraktıktan sonra Pelengi Bahrî yoluna devam etti.

Petri gibi boylu boslu, yakışıklı, çehreli, pençeli, sırım gibi bir genç adam yelkenli tayfası olmak isteyince kaptan ve gemi bulmada hiç sıkıntı, güçlük çekmezdi, hele rum kaptanlar kefil ve temiz kâğıdı da aramazlardı. Aynı günün akşamı Petri de bir çırnık tayfası olarak Semâdirek Adası iskelesinden Kuşadasına doğru yola çıkmıştı. Gemisinin adı «Vangelistra» kaptanının adı da Dimitri Sokrat idi. «Vangelistra» Kuşadasından şarap yükleyerek İstanbula gidecek, yükünü Galatada Şarap İskelesinde boşalttıktan sonra, bir yük bulamazsa boş olarak Karadenizde Balçık iskelesine gidecek, oradan buğday yükleyip İstanbula dönecekti...

Yarın:

Şarapçının karısı

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Şarabcının karısı

— 50 —

Piyetro Mavriyi Çanakkale Boğazında, Kiryako Kiryakidisi de Taşoz Adası açıklarında denizde bırakan Bıçakçı Petri Evangelistraya Aynarozda kestiği güzel keşiş yamağının adı ile bindi. «Apostolos» Dimitri, Sokrat Kaptan adını sorduğunda: «Apostolos Andoni!» denir, «bir Liparotum» dedi.

Vaktiyle Ayamavri adalı Petri dört yıl yanında dolaştığı Lefteri Kaptanın nesi ise, Lipari adalarından olduğunu söyleyen Apostolos da Dimitri Sokrat Kaptanın öylesine bir yakını oldu; iki kaptan arasındaki fark Lefterinin kanlı bir korsan, Dimitrinin de sadece kaba bir deniz kurdu olmasıydı...

Semâdrek'den Kuşadasına kadar denizde geçen günler hariç Kuşadasında on gün yattılar. Bu on gün kahvehanelerde kumar oyunları ve meyhanelerde şamatalı içki âlemleri ile geçti. Petri üç gece gemiye gelmedi; Vangelistraya mal yükleyen zengin ve yaşlı bir şarapçının kızı yerinde genç ve çok güzel, çok oynak karısı Kirya Katinanın gece gizlice pencereden aldığı misafiri oldu.

Bu kadın, Petriyi, kocası ile beraber Dimitri Kaptanın bir ziyafetine gittikleri akşam Vangelistra gemisinde görmüştü ve Dimitri Kaptan Petriyi onlara:

«— En iyi tayfam Apostolos. Bir Liparottur, küçücükken elimde büyütüm, yaman gemicidir.»

diye takdim etmişti. Petri de o akşam yalnız bir gemici değil, türlü bıçkınlıkları ve şehbaz nümayişleri ile kadın gönülleri kundakçısı olduğunu da göstermişti. İş üzerine tatlı sohbetler ve neşeli kahkahalar la şarap bardakları dolup dolup boşaldıkça Petri ile Katinanın masa altından ayak oynaşları da almış yürümüştü Yaşlı ve zengin şarapçı, güzel ve körpe karısının kendisini bırakıp kaçmamasını kâfi nimet bilmişti. Yosmasından istediği tek şey; **«Namusunu dile düşürmemek için herşeyi evinde ve gizli olarak yapmaktı, evin namusunu temsil eden kapıyı gece kimseye açmayacaktı, ama bir pencere açık unutulabilirdi.»**

Ogemi ziyafetinde, şerefi üzerinde bu çok titiz ihtiyar, Katinasının genç tayfaya aşırı iltifatına hiç kızmadı, üstelik, cundabaz Apostolosa yolu kendisi tarif etti:

— **Çok cessurdur, benim karım!.** dedi, **geceleri alt kattaki bir odada yalnız yatar ve bazı geceler de pencereyi açık unutur. Benim ise ödüm kopar, odam üst katta olduğu halde yazın bile açık pencere bırakmam, kapımı da kilitlerim. Karıma bak benim güzel Katinacığım diyorum her zaman, hani içeri gir haydut girip de aşağıda seni kıtır kıtır kesse, kapımı açıp kurtarmaya gelemem, ama Katina her namuslu karı gibi cessurdur, bende bıçak ve tabanca yoktur ama onda vardır!.**

Vangelistra yelkenlisinin Kuşadasında yattığı günler 1879 yılı Nisanı sonu ile Mayısının ilk haftasına rastlar. Bıçakçı Petrinin Kirya Katina'ya gittiği gecelerin içinden anlatılmaya değer bir iki sahne vardır.

Mahut açık pencereden evvelâ iri kıyım çıplak ayağı görünen Galata Canavarı ipekli bir gecelik entarisinin içinde billûr vazoya konmuş zan bağa benzeyen Katinanın gözünde putperestlik devrinin deniz mabudu idi. Bir gece ona kocasından bahsetti:

— **Kocamın iki erkek ve üç kız kardeşi vardır, görümcelerimin kocaları ve kayınlarım balıkçıdırlar, hepsi fakirdir, kocam da gençliğinde fakir bir balıkçı imiş, ama yirmi yıl evvel, kırkbeş yaşlarında iken define bulmuş, birden zengin olup parlamış, dört sene evvel de beni sevdi. Ben de fakir bir bahçıvanın kızıydım. Babam beni bu adama sattı ve satarken bana yalvardı... «Kızım bizi yoksulluktan kurtaracaksın, evlen bu adamla, altmış yaşını aşmış, gözünü yumunca bütün servet i ve şaraphaneleri sana ve çocuğuna kalacak. O zaman genç ve güzel bir kocaya varırsın» dedi, fakat adamın çocuğu olmuyor, ölürse beş kardeşi de mirasçısı olacak. Onun için ben bir çocuk istiyorum, Apostolum. Senin gibi bir kahramandan...**

Bıçakçı Petri, para Kibarı Katinaya misafir olduğu son gecede kadın:

— **Eğer bir çocuğumuz olursa adını ne koyayım?** diye sordu.

Kaatil hiç düşünmedi:

— Oğlan olursa Petri.. Petri koyacaksın oğlanın adını!...

— Kız olursa?

— **Tiryandafilâ!**...

Şarapçının karısı bu ismi merak etti:

— **Kim bu Tiryandafilâ?**

— **Bir zavallı genç ve güzel kadındı, anam!...**

Gemici Apostolos Andoni Kuşadasından ayrıldıktan dokuz ay şu kadar gün sonra şarapçının genç ve güzel karısı bir oğlan doğurdu, çocuğa «Petri» adını koydular.

Kadının gözleri hep iskelede idi. Dimitri Sokrat Kaptanın yelkenlisi bir daha Kuşadasına dönüp gelmedi. O 1879 yılı Eylülünde Balçıktan zahire yükü ile dönerken Karadenizde müthiş bir fırtınaya tutulmuş, Boğaz dışında Uzuncaburun açıklarında batmış, içinden tek can kurtulmamıştı, Yalnız Apostolos Andoni, Bıçakçı Petri gemide değildi.

Vangelistra Kuşadasından İstanbula dönüşünde gemiden çıkmış, bir daha dönmemişti. Dimitri Sokrat Kaptan Liparotunu günlerce bekledikten sonra Balçık seferine zenânesiz ve çok üzgün çıkmıştı Onun Apostolos Andoniyi aradığı günlerde Galata ve Beyoğlu, yeni bir cinayetin karşısında müthiş bir haber ile çalkalanıyordu: **«Bıçakçı Petri ölmemiş!»**

Dimitri Sokrat şehbaz zenânesinin firakı ile sersemlemiş, zekâ cevherinden mahrum adamdı, Apostolosunun sırra kadem basması ile meşhur câni Bıçakçı Petrinin hortlaması arasında bir bağ kuramadı.

İstanbula Kuşadasından rakı ve şarap ile Bıçakçı Petriyi getirmiş olan Vangelistra yelkenlisi Şarap İskelesine 1879 Mayısının yirmiüçüncü Cumartesi günü palamar atıp bağlamıştı. Tayfaların karaya ayak basar basmaz gidecekleri yerler Galatanın meyhaneleri ve umumhaneleriydi. Dimitri Sokrat meyhaneye Apostolos ile gitmek istedi, ama sevgili tayfası kaptanın teklifini kabul etmedi. Petri, Galata sokaklarında azılı bir kaatilin göstermeye mecbur olduğu ihtiyatla ve muhakkak yalnız dolaşmalı idi

Yarın

DELİ MARİKA

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

DELİ MARİKA

— 51 —

Petriyi İstanbulda «Petri», «Bıçakçı Petri», «Amansız Kaatil Bıçakçı Petri» olarak tanıyanlardan kim kalmıştı? Zaptiye neferi Raif, Havyarcı Zambo, Hânende Ester onun bıçağı altında can vermişlerdi.

Çok düşünmedi, onu yakından tanımış olan üç kişi vardı: Zambonun kalopedilerinden Ahilea ve iki Galata serserisi, Pidâki ile Ligori.

Pidâkinin Pire'ye kaçtığını ve orada öldüğünü bilmiyordu, ama ondan korkmuyordu, o eğer isteseydi Petriyi Marsilya Oteli cinayetinin hemen tezine, sığındığı Mama Mariyanın evinde zaptiyeye yakalatabilirdi. Fakat Ligori ve Ahilea'ya tehlikeli olabilirlerdi, bilhassa Ligori. Kalopedi Ahileaya gelince... Dolapderesindeki bostanda bir kulübede kaldığı zamanlar, sayısız geceler misafiri olmuş o çocuk, hele Zambonun katlinden sonra Petriyi zaptiyeye yahut Kefalonyalılara satabilirdi. Aynarozdaki tatlı arkadaşı Apostolos Kastrati, «Spartakus» ne yapmıştı?

Birkaç yıl öncesine göre, yüz çizgileri elbetteki biraz değişmişti. Ama gözleri, bakışları? Gerçi şimdi o demir gemicilerinin taşıdığı yosun topu gibi bir sakalı vardı. Ama yine hiç bir yere elini, kolunu sallayarak giremezdi, hiç bir yerde sere serpe oturamazdı, yiyip içemezdi. Koca dünyada dostsuz, yapayalnız adamdı. Galataya çıkıp çıkmamayı çok düşündü. Şehrin ışıkları mıknatıs, o bir demir tozu oldu. Ortalığın kararmasını bekledi ve çıktı. Kasketini kaşlarının üstüne indirip ayak üstü birkaç meyhane dolaşabilir, karanlık bir sokak içinde de geceyi yanında geçirecek bir fahişe bulabilirdi.

Beş yıldır hiç bir iş tutamamıştı. Göze batar para harcamamakla beraber Lefterinin altınları ucun ucun eksiliyordu. Kemerinden üç İngiliz altını daha çıkardı. İçecekti, bir kadın bulacaktı ve bir tabanca satın alacaktı.

Topçular caddesinde meşhur Lâvirentosun önünden geçti ve geçerken titredi. Neydi o gece?

Gerçi Petri Lavirentosa girmedi, istedi de giremedi.

Beş sene içinde Lavirentosun havası da çok değişmişti. Artık köçekleri yoktu ve meşhur sofraları da kurulmuyordu, oraya da masalar girmiş, yerleşmişti. Sofralara konulan şamdanların yerini de tavana asılmış üç büyük gaz lâmbası almıştı. Galata sokaklarına da fenerler konmuştu, karanlık sokak yoktu artık Galatada. Sokaklar ışıklanınca sokak kadınları da evlerine kapanmışlardı, orada bekler olmuşlardı adamlarını.

Petri dördüncü meyhaneden çıktıktan sonradır ki, bir kadın aradı, bulamayınca Kuledibine doğru çıktı. Ancak orada bir kapının önünden geçerken davet edildi:

— Hişt!. Adamım!.

Petri durdu. Kapı azıcık aralanmıştı, kadının yüzünü göremiyordu:

— Bir gemici...

— Ne olur, yalvarırım sana, gel bu gece benimle kal, çok yalnızım...

Ne kadar tatlı bir sesti, ama bu kadının beklediği Petri kimdi? Şerir fazla düşünmedi, kadının beklediği Petri kim olursa olsun, Bıçakçı Petri olamazdı. Eli bıçağında eve girdi. Gayet dar ve küf ile yağ karışık çok ağır kokulu bir taşlıkta küçük bir idare lâmbasının ışığında kadını gördü. Son derece perişan 25 yaşlarında sefîle idi. Yüzü altın nakışları rutubetten dökülmüş bir saray duvarı gibiydi. Gözlerinin güzelliği ise, iki damla içinde yakamozlu denizdi. Sesinin, gözlerinin ve esrarengiz bakışlarının aşkına Petri o gece bu kadının misafiri oldu.

DELİ MARİKA

— Petri! Sevgilim, sen misin?

Petri titredi, elini bıçağına götürdü, sesini değiştirmeye çalışarak:

— Ben Petri değilim! dedi.

Kapı biraz daha açıldı. Petri etrafına bakınarak sinecek, kaçacak bir yer gözledi. Kapıdan saçları darmadağın bir kadın başı uzandı, kaşı gözü ayırdedilemiyordu:

— Kimsin öyleyse?

Fahişenin odası, üstü başı kadar sefil ve perişandı. Yerde mülevves bir yatak, pis bir kilim parçası, bir kırık iskemle bütün eşyasını teşkil ediyordu.

Petri için Kuşadasında Kiriya Katinanın ipekli odası ile Fabyo Goletinin halat yığını ve bu batak arasında hiç bir fark yoktu. Tiksinmeden yattı o kadınla. Tiksinmedi, fakat gözüne uyku da girmedi. Muhabbet arasında kadına: «Kim idi o beklediğin Petri?» diye sordu. Fahişe öyle şeyler anlattı ki, önce hayretle dinledi:

— Hiç duymadın mı Petriyi? Bıçakçı Petriyi? Benim belâlımdı!.

— .....

— Ben saklardım geceleri Petriyi!

— .....

— Galatada ve Beyoğlunda her gün bir adam keserdi ve geceleri bana gelirdi...

— .....

— Pirinççi Gazinosunda paşa oğlunu vurduktan sonra, ben kaçırdım onu İstanbuldan! Ama ne kadar dayak yedim bilsen zaptiyelerden...

— .....

— Bilsen Petri ne güzel delikanlıdır...

— .....

— Kara kaşlı, kara gözlü, pırıl pırıl kara saçlı bir esmer güzeli...

— .....

— Ve çok süslü gezerdi, onu görenler bir banker zannederdi...

— .....

— Ayaklarına Napolyon çizme giyer ve yakasına da daima bir çiçek takar...

Petri dayanamadı sordu:

— Ne oldu sonra o belâlın?

— Söyledim ya, onu Avrupaya kaçırdım, ama çok vefasız çıktı, bir mektup bile yazmadı bana. Halbuki giderken yanına aldırtacağını vaadetmişti...

— Belki bir gün çıkar gelir, ne dersin?

Genç kadının gözleri daha da parladı:

— Yoksa Petri sen misin?» diye fısıldadı.

Artık bir delinin koynunda yattığını anlamış olan şerir:

— Petri esmer, kara kaşlı, kara gözlü ve çok süslü bir delikanlı değil miydi?

Kadın heyecan içinde idi:

— Bıçakçı Petri isterse kumral da olabilir senin gibi... Benim Petrim sensin... Saklayacağım seni...

Yerinden fırladı, kapıya koştu, kapının üstünde anahtar aradı. Kapının anahtarı yoktu.

Yarın:

Deli Marikanın
Acı Hikâyesi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Deli Marika'nın acı hikâyesi

— 52 —

Ertesi Pazar günü sabahı Petri mamadan Deli Marikanın acı hikâyesini şöylece dinledi:

«Ah ne güzel kızdı bu Marika, ne güzel kızdı. Petri adında bir kopuk düşürdü kızı bu hale... Karadenizli bir kayıkçı serseri, evleneceğim seninle diye aldattı, sonra kız evime düştü. Oğlan kayıkçı ama çok yakışıklı, civelek idi, ben bir kere gördüm. Marikaya gözümün bebeği gibi bakıyordum. Kıza burada Men gene Sandığından tulumbacı Kanlı Yani musallat oldu, onu dost tuttu, belâ oldu başına. Bir gece Marikanın yanında erkeği vardı, körpe bir lâz kayıkçı idi, ama müslüman, Aynalı Hurşid diyorlar, Yani geldi, ama nasıl sarhoş, bulut gibi, kırdı kızın kapısını, çeri girdi, Hurşidi Marika'nın koynunda vurdu, işte kız o gece aklını oynattı; altı sene, yedi sene oldu deli ama zararsız, idare ediyoruz... Sonra bir Bıçakçı Petri türedi. Kız Kayıkçı Petriyi Bıçakçı Petri yaptı kafasında. Bıçakçı Petri Arnavutköyünde iki adam kesti diyorlar... Marika bunu duyunca çıkıyor sokağa. Bıçakçı Petriyi ben sakladım odamda diyor... Bir defa zaptiyeler evi bastı, kızı alıp karakola götürdüler, ama onlar da anladılar ki Marika delidir... Şimdi Bıçakçı Petrinin kendi gelse de saklansa Marikanın odasında, kimse inanmaz ki Petri Marika'nın odasındadır, ama kimse inanmaz...»

Petri o sabah Marika'ya ve mamaya karşı çok cömert oldu. Şipidik papucunu çorapsız ayağına geçiren bir gemicinin bir tek gilize altını bırakması mamanın gözlerini taltaşı gibi açtı:

— Arslanım dedi, ne olur Marikaya sık sık gel... Ben sizin için ayrı temiz bir oda açacağım. Hem sen Marika için Bıçakçı Petri ol, ne olur, sen Petri olursan belki aklı da yerine gelir, ne olur delikanlı, burada olduğun zamanlar her gece gel...

Mama, cömert gemiciyi kendi odasında bir sabah kahvesi içirtmeden bırakmadı.

Lâf arasında Petri bir tabancaya ihtiyacı olduğunu söyledi. Umumhaneci karı:

«TULUMBACI KANLI YANİ KAYIKÇI AYNALI HURŞİD'İ KIZIN KOYNUNDA VURMUŞTU; MARİKA O GECE AKLINI OYNATTI...»

— Bende bir tabanca var, otuz kurşunu ile beraber, ama zaptiye tabancası, bilmem kullanabilir misin?» diye sordu.

Petri tabancayı gördü ve beğendi:

— Alırım dedi, gemide duracak zaten, kim görecek?

Mama, tabancanın hikâyesini de şöyle anlattı:

«Bir kaldırım serserisi Ligori vardı. Şundan bundan aldığı haraçla geçinirdi, Bıçakçı Petri Marsilya Otelinde adam kestikten sonra, Petri o zamanlar onsekiz ondokuz yaşlarında bir taze oğlandı, onun Kemeraltında saklandığı Mariyanın evini zaptiyeye haber verdi ve zaptiyenin adamı oldu, bu onun tabancasıdır. Ayyaş bir adamdı, kumar oynardı, bir gece kumarda kaybetmiş, bana geldi, yarım İngilize rehin bıraktı tabancasını. Ertesi sabah sokakta ölüsünü bulmuşlar, rakıdan çatladı diyorlardı, arayan soran olmadı, tabanca bende kaldı, kimseye gösterip satamıyorum. Evlerde silâh aramaya gelir zaptiyeler, bir gün bulacaklar, başım belâya girecek diye korkuyorum...»

Ligori'nin de öldüğünü öğrenen Petri, rahat bir nefes aldı. Fakat: **«Ben bir Ligori tanırım»** diyerek serserinin eşkâlini tarif etti, mama:

— Tamam odur, dedi, nereden tanıdın onu?

— **Bizim kaptan hovardadır, bir gece meyhanede kaptanın sofrasında tanımıştım.**

— **Adın nedir senin aslanım?**

— **Apostolos Andoni, bir Liparotum. Gemiciliği denizlerde dolaşmayı çok sevdiğim için yapıyorum. Yoksa babam çok zengin bir şarapçıdır, İtalyada, ben de ana dilim İtalyanca bilirim. Galataya babamın şaraplarını getirdik tayfalık yaptığım gemi ile...**

Petri, yine cömert oldu, bir İngiliz altını da tabanca ile kurşunlarına verdi.

Ve, o sırada inanılmaz bir vaka oldu. Tabanca ve kurşun kutusu Petrinin elinde idi ki, odaya fevkalâde heyecan içinde Deli Marika girdi ve Petriye koştu:

— **Petri... Petri... Zaptiyeler geliyor, gel, gel, saklayayım seni!** dedi ve cevap beklemeden Petriyi kolundan tuttu, tavan arasına sürüklemek istedi. Evin kapısı da çalındı.

Mama, pencereden baktı, kapıyı çalan zaptiyelerdi, umumhanede silâh aramaya gelmişlerdi. Petri soğukkanlı, Marikanın arkasından tavan arasına çıkarken mama da kapıyı açmaya gitti.

O gece bu evin aklı başında dört sermayesi ile odalarındaki misafirleri henüz uyanmamışlardı. Kapılar hemen açtırıldı, soyunuk misafirlerin biri mavunacı, biri tulumbacı, ikisi de bekâr taifesinden fırın uşağı idi. Mavunacıda bir saldırma bulundu, **«Çabuk giy esvaplarını, yürü bizimle karakola!.»** dediler. Marika tavan arasına çıkan merdivene oturmuştu:

— **Benim odama bakmadınız!...** dedi.

Deli kızı tanıyan çavuş alacağı cevabı bilerek sordu:

— **Kim var senin odanda? Bıçakçı Petri mi?**

— **Evet! Ama ben onu sakladım!**

Zaptiyeler gülüştü ve mavunacıyı alarak gittiler.

Petri muhakkak ki bir tehlike atlatmıştı. Ama bu tehlikeli tecrübe ona gösterdi ki, Deli Marikanın odası ona iyi bir sığınak olacaktı...

Petri Kuledibindeki bu evden çok hoşnut ayrıldı. Bir sığınak bulmuştu, cebinde bir tabancası vardı ve Ligorinin öldüğünü öğrenmişti. Artık tek endişesi Kalopedi Ahileya idi. Her halde sokaklarda daha serbest dolaşabilirdi.

Önce gemiye dönmek istedi, sonra vazgeçti. Dolapderesindeki bostana kadar gitti, aklına Peruzun resmi gelmişti. Ya resim Kulübede duruyorsa? Kulübede resim değil, kulübenin kendisi yoktu yerinde...

«Zaptiyeler keşfetti orasını, eşyalarım arasında Peruzun resmi de ellerine geçti, elbet ki bundan kızın anası Kaloferiyanın da haberi oldu. Fotoğrafhaneye gitmek benim için tehlikelidir. Peruzumu nasıl göreceğim. Şimdi onaltı yaşında olması gerekir, en tatlı çağında ve kim bilir nasıl kat kat güzelleşti. Eğer anasının evinde sermaye oldu ise, zor dayanırım ben bu işe...» diye düşündü. Fakat avuçlarını koklamaya cesaret edemedi, ya kan kokarsa?

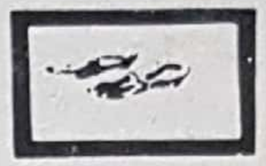
[redacted] Yarın: [redacted]

Kalyoncukulluğu Cinayeti

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Kalyoncukolluğu Cinayeti

— 53 —

Petri'nin dokuz çift şıpıdığına nefretle bakıyordu Hikmet Efendi

Petri, Kuledibindeki evden çıktıktan sonra, Peruzun resmini bulma sevdasından vazgeçince Avusturya - Macaristan sefarethanesine gidip Raguzalı kavas Nikolayı görmeye karar verdi; **«Nikolayı bulur, bugün pazar, onunla muhabbet eder, yemek yer, içerim, bu gece onda misafir olurum, beni görünce kim bilir nasıl sevinecektir»** dedi. Sefarethane kapucusuna kavas Nikolayı sorduğunda yeni işe alınmış kapıcı:

— Onu Kalyoncukulluğunda meyhanelerde bulacaksın, dedi.

Sonra hiç lüzumu yok iken ilâve etti:

— Bir kötü delikanlı için ayyaşlığa vurdu kendini diyorlar, ama herkes bunu söylüyor, kovacaklar bir gün buradan onu, dedi...

— Çok mu içiyor Nikola?

— Yalnız çok değil, rezilâne içiyor!...

— .....

Petri doğruca Raguzalı o eski haydutla Dolapderesi Cinayeti günü içtikleri meyhaneye gitti ve kavas Nikolayı orada buldu.

Azılı kaatil kasketini gözlerinin üstüne eğmişti, yüzünde de sakal vardı. Kapudan girince ânî olarak karar verdi ki, evvelâ gidecek, tam karşısına yabancı gibi oturacak, sonra kasketini yavaş yavaş kaldırarak kavasın kendisini tanımasını bekleyecekti. Nikola sevgili Mavrisini birden karşısında bulunca kim bilir ne kadar sevinecekti. Fakat Petri meyhane kapusundan içeriye adımını atar atmaz mıhlanıp durdu; gözlerinin gördüğü ve kulaklarının duyduğu şunlar oldu:

Ayyaş Raguzalı beraber çektirdikleri resmi karşısına koymuş, şarap bardağını sağ elinde havaya kaldırmış, bütün meyhane halkına karşı cıvık ve hayâsız nümayiş ile:

— Putanamın aşkına!. Benim güzel putanam, senin aşkına, senin hasretinle içiyorum! diye bağırıyordu.

Kapunun yanında mıylanmış gibi duran Petri avuçlarını kokladı, kan kokuyordu avuçları. Nikola ise şarabını içmiş, masanın üstündeki **resmi** alarak meyhanedekilere gösteriyordu; oradakilerin çoğu o resmi belki yüz defa seyretmişti, ama o her gelişinde resmi bir kaç sefer göstermekten zevk duyuyordu:

— Bu... ben... dedi, bu da Mavri, Piyetro Mavri... Benim güzel putanam!...

Tam cümlesini bitirmişti ki «Dan!» bir tabanca patladı ve dev yapılı kavas şöyle bir sallandı, resim elinden düşerken kendisi de cansız olarak yere yuvarlandı.

Meyhane içindeki sesler o anda kesildi, o kadar insan soluk almadı.. O bir kaç saniye içinde bütün gözler kapıya çevrildi, fakat ancak iki üç kişi uzun boylu bir adamın kapudan yalın ayak çıkıp kaçtığını görebilmişti. Kapının eşiğinde Petrinin arkaları basık tulumbacı şıpıdıkları duruyordu.

Sonra meyhanenin içinde bir uğultu koptu, sanki kaatil oradaymış ve başkalarına da ateş edecekmiş zannı ile kimi masaların altına siniyor, kimi de itişerek kapudan çıkmaya, sokağa fırlayıp çıkmaya çalışıyordu. Gülgüle bir dakika içinde bütün çarşı boyunu tuttu:

— Karakaşda adam vurdular.

— Bir Kavası vurdular.

— Bir kurşunda, tam kalbinden..

— Tıpkı Petri gibi!

— Hangi kavas bu?

— Şu meşhur resimli deli kavas..

— Belki o oğlan vurdu onu?

— Eğer o ise haklıdır bence..

— Kaatil kaçarken pabuçlarını kapu önünde bırakmış..

— Tıpkı Petri gibi!..

Cinâyete zabtiye el koyduğu zaman, daha Kalyoncukolluğundan ilk verilen hüküm: «Bıçakçı Petri'nin işi.!.» demek oldu.

Zaptye Nezâreti Petri vakaları üzerinde ihtisas sahibi olarak bu cinayetin de tahkikine Galata Komiseri Hikmet Efendiyi memur etti. İki sene evvel emekliye ayrılmış ve bu vazifeyi fahrî olarak kabul etmiş olan Hikmet Efendinin de ilk işi bat tal mahzeninden Petrinin dosyasını çıkarmak oldu.

Hikmet Efendi artık biliyordu ki, maktul kavasın sevgili putanası Mavri, Bıçakçı Petridir. Çanakkale'de boğulduğu haberi çıktıktan sonra şeririn o gece denizden nasıl kurtulmuş olabileceğini hiç düşünmedi. Cinayet sahnesinde bulunmuş gibi: «Ahlâksız İstanbul'a geldi, kavasını aradı, meyhaneye geldiğinde kendisinin rezilâne bir şekilde teşhir edildiğini görünce adamını vurdu... Şimdi mel'unu İstanbuldan kaçırmamaya bakmalı» dedi...

Elinde bir koleksiyon halinde sekiz çift şıpıdık vardı, bunlar Galatada Marsilya otelinde, Galatada bir meyhanede, Beyoğlunda Pirinççi Gazinosunda, Beyoğlunda Caddei Kebirde, Arnavutköyünde Zambonun evinde, Dolapderesindeki bostanda, Beyrutta, Beşâre otelinde, ve Tirol Vapurunda bırakılmış pabuçlardı. Hepsini karşısına dizdi, dokuzuncu çiftin yaftasını da «Kalyoncukollu» diye eliyle yazarak yanına koydu. Hepsi aynı biçimde ve boyda, 44 numara bir ayağın pabuçlarıydı. Ve o dokuz çift pabucun karşısında acı acı düşündü:

-- Bunların yanına yenileri mi eklenecek, yoksa ben Râifciğin intikamını alıp bu pabuçların yanına kendi ayakkabılarımı mı koyacağım? dedi.

Sonra masasının gözünden Petrinin başını maktul kavasın sînei muhabbetine dayayarak çektirttiği resmi çıkardı ve ona uzun uzun kin ile nefretle baktı:

— Aradan üç yıl geçti, göz ve bakış değişmese de kahpe zenânenin yüzü elbette ki bu yüz değil, sakal bıyık salmış olabilir. Kaşlarını da yoldurabilir, diye söylendi ve ânî bir kararla resmi alıp kalktı, karakoldaki nöbetçi zaptiye çavuşuna:

— Oğlum... Ben Çengelköyüne gidiyorum, arayan soran olursa bugün gelmeyeceğimi söylersin, dedi.

Yarın:

Zabıta Petri'yi resimleri ile aramaya başladı.

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Zabıta, Petri'yi resimleri ile aramaya başladı

— 54 —

Komiser Hikmet Efendi, Çengelköyünde çok sevdiği bir arkadaşının yetim oğlu ve Kuleli Askerî Lisesinin ikinci sınıf talebelerinden Ali Rıza Efendiyi görecek idi. Üsküdarlı olan bu genç arkadaşları arasında «Ressam» diye anılıyordu ki, yakın bir istikbalde «Üsküdarlı Hoca Ali Rıza Bey» idi, pek kudretli bir ressam olacak idi, Türk Resim Sanatı Tarihinde hâttâ bir mektep kuracaktı.

Baba dostunu fevkalâde hürmetle karşılayan Ali Rıza Efendiye Petrinin kavas sînesinde çekilmiş fotoğrafını verdi:

— Oğlum, bana hiç bir şey sorma, al kalemi eline, şu delikanlının sakal ve bıyık ile suratını tebdil edebileceğine göre bana muhtelif şekillerde resimlerini çiz, hemen alıp gideceğim, dedi.

Ali Rıza Efendi, top sakal, tahta sakal, sivri sakal, pos bıyık, kaytan bıyık, pala bıyık, saçlı, saçsız Petrinin ondan fazla resmini çizdi. Komiser Hikmet Efendinin kendisinden ilk isteği bir şey olduğu için genç sanatkâr elinden gelen hüneri esirgemedi.

Komiser Hikmet Efendinin eliyle İstanbul zabıtası, bir caninin takibinde ilk defa olarak resimden faydalanacaktı. Hikmet Efendi ressam gencin bir beyaz kâğıt üzerine toplu olarak çizdiği o Petri başlarını ertesi günü fotoğrafçı Abdullah Berâderlere götürdü, fotoğrafını çektirerek elli nüsha kadar çoğaltttı ve o kopyalara «Kaatil Bıçakçı Petrinin eşkâli muhtelifede resmidir» yazısı ile Galata ve Beyoğlundaki karakollara dağıttı.

Yine o sabahtan itibaren İstanbulun bütün iskelelerine; o zamanlar «Böcek» denilen sivil zaptiye memurları konulmuş ve bunlar Hikmet Efendinin gönderdiği resimlerle Petrinin yüz çizgilerini âdeta ezberlemişlerdi. Resimle beraber gönderilen yazılı talimatta da: «Şeriri merkumun itiyâdı ayaklarında arkası basık yumurta ökçe tulumbacı şıpıdığı bulunup asla çorap giymez, ayakları dahi iri kıyım 44 numaradır, ayağından dahi teşhis olunmasına dikkat ediniz» deniliyordu.

Komiser Hikmet Efendinin tedbirleri ve zaptiyenin dikkatli takibi hiç bir netice vermedi. Kalyoncukolluğu cinayetinin üstünden üç ay geçtiği halde Petri'den en üüçük bir iz, nişan bulunamadı.

BEN MARİKA'NIN MİSAFİRİYİM. PETRİ, «O VARKEN BAŞKASININ MİSAFİRİ OLMAZ.»

Petri nerede idi?

24 Mayıs 1879 Pazar günü kendisine putânam diye tesahüb eden Raguzeli kavası tek kurşunla vurduktan sonra Petri kuş olup uçmamıştı...

Meyhaneden fırlayınca ilk selâmete kavuştuğu yerde ilk düşündüğü ayaklarına yeni bir çift şıpıdık almak olmuş, bunun için Galata'ya kadar inmişti. Ve o zaman Dimitri Sokrat Kaptanı hatırlamıştı. Fakat içine garip bir korku düştü. Yelkenli Kuşadasından getirdiği rakı ve şarap damacanalarını boşaltıncaya kadar en azından üç gün iskelede kalacaktı. İstanbul zaptiyesi kavasın kaatilini ararken, belki de bu kaatili doğrudan Petri olarak ararken limandaki gemileri dolaşmayı ihmal etmeyecekti. Petri gemiye aslaa dönemezdi. Onun için Dimitri Sokrat Kaptana, hâttâ geminin tayfalarından herhangi birine rastlamak bile istemedi. Her an bir tehlike ile karşılaşma heyecanı içinde akşama kadar âvâre dolaştı, bir seyyar börekçiden karnını doyurdu ve ortalık henüz kararmamıştı ki, Kuledibindeki Deli Marikaya gitti.

Adı Çakır Margaro olan mama onu pek hararetli karşıladı:

— Bu gece seni bekliyordum zaten... dedi, kompledir diyeceğim, eve hiç erkek almayacağım kir Andoni. Kızlarımla beraber bizbize içeceğiz, eğleneceğiz, sonra kızlarımdan hangisini beğenirsen onun misafiri olacaksın...

Petri:

-- Ben Marikanın misafiriyim, dedi, Bıçakçı Petri o varken başka kızın misafiri olmazl.

Marika müstesna, gülüştüler. Mama Margaro:

— Bize Bıçakçı Petrinin aşkına içeriz bu gecel dedi.

Mama Margaro, umumhanelerde kurulan sofraların en şatafatlısını hazırlamıştı. Adı Apostolos Andoni, aslı Liparot ve zengin bir şarapçının oğlu olan yalın ayaklı hovarda delikanlıya şarkılar söylendi. Daha sofra başına oturmadan avucuna bir İngiliz altını daha sıkıştırılmış Mama sofra başında bülbül kesildi, dört akıllı kızına, şıpıdıklarını iri kıyım çıplak ayakları ile giyen Petriyi durmadan övrü: Cehlin «Hikmet, felsefe, parlak lâf» söylemesini seven ağzı ile konuştu:

— Herşey zevk için dedi, şarap, kebap, kadın, oğlan, esvap, süs, herşey işte, bakın Kir Apostolos çok zengin, ama çok çok zengin, babası şarapçıdır İtalyada ama pabuçlarını çıplak ayakla giydi kopuk bir kayıkçı gibi, niçin? Zevk için...

Kızlardan ikisi oyun biliyordu, Margaronun bir göz işareti ile kalkıp oynadılar, hem o kadar güzel oynadılar ki Petri de dayanamadı, o zamana kadar daima erkeklerin karşısında oynamış kanlı delikanlı o gece ilk defa kadınlar hâttâ fahişeler karşısında oynadı. Mama Margaro kendisini tutamadı:

— Kir Apostolos dedi; senin zengin bir şarapçının oğlu olduğunu bilmesem pek usta bir köçek olduğuna kalıbımı basarım. Ben kadın Korsan Despinanın kaçırdığı Saçlı Panayotiyi de gördüm meşhur köçek oğlan; pabuçlarına gümüş nalça mıhlamıştı kendi eliyle Fenerli Aristo Sokratis (Aristokrat) İpsilanti onun... İşte o Panayoti senin ayaklarına su dökemez...

Umumhaneci karı haklıydı. O ne parmak fiskeleri üstünde yürüyüşler; coşup coşup o ne topuk vuruşlar; fırıl fırıl dönerken ellerini beline koyup o ne civelek cilvesiyle duruşlar. Çoktandır oyun oynamamıştı. Panayotinin pabuçlarına gümüş nalçaları eliyle mıhlayan Fenerli Aristo Sokratisten haberi yoktu yoktu ama kendisini Kuşadasından İstanbul'a getiren Dimitri Sokrat Kaptan geldi aklına o anda, ve yüzünde bir tebessümle: «Ona da oynasam bir gece gemide deli olur herif» diye geçirdi aklından ve mamaya:

— Çocukluğumdan beri oyunu pek severim, dedi...

Meclis evin bir arka odasında kurulmuştu, kapının çıngırak ipini de içeri çekip almışlardı. Arada yumruklanan kapıya gidip bakmıyorlardı.

Sofrada tek mahzun yüzlü, içip yemeyen Deli Marika idi. Petri onu yanına oturtmuştu ve sık sık okşayıp öpüyordu, ama mecnunenin yüzünde, sevilmeden duyulan hazzın âlâmeti, bir gülümseme görülüyordu. Arada, vahşî bakışlarını, bu evin en körpe ve en güzel kızı Aliki'nin yüzüne dikiyordu.

Yarın

ALİKİ

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

— 55 —

ALİKİ

Aliki, Marika'nın çıldırdığı yaşda, onyedi, onsekizinde idi, sakız beyazı üstüne kara kaşlı, kara gözlü, kara gümrah saçlı ve uzun boyu ile, uzun bir sap üstünde gül goncasıydı. Atlet dökümü küçük göğsü ve kalçası ile eski amazonlara benziyordu, Petrinin umumhânelerde bilhassa aradıklarındandı. Şerir dîvânesiydi o körpe yaşların. Kaldı ki Mama Margaro her fırsatta Petrinin dikkatini Aliki'nin üstüne çekmeye çalışıyordu, Aliki, bu cömerd müşteriyi muhakkak ki büyüleyecek ve Mama, çıplak ayaklı zengin delikanlıyı gereği gibi sağacaktı. Onun içindir ki Deli Marika'nın gülmeyen yüzünde gazablı gözleri Aliki'nin yüzünden ayrılmıyordu ve arada dönüp Mama Margaro'ya da bed bed bakıyordu. Margaro:

— Aliki bir tânedir Galata'da!... dedi.

— ...

— Herkese çıkarıp göstermem ben onu!...

— ...

— Hele yalın ayaklı kayıkcı, mavunacı, gemicilere... aslaa!...

— ...

Sofraya oturalı Marika ilk defa deli deli gülmeye başlayınca pot kırdığını anlıyordu:

— Kir Apostolos... sen de çıplak ayaklısın ama zengin şarabcının oğlusun ve keyfin için gemicilik yapıyorsun... yok yok, benim lâfım kopuk palikarlar için...

— Görmüyor musun nasıl da tatlı tatlı bakıyor sana Aliki!...

— ...

— Kir Apostolos... Aliki seni çok sevdi...

— ...

Petri, Mama'ya o gece için: «Ben Marikanın misâfiriyim...» dediği halde kurulan meclise karaca yavrusu gibi gelen Alikiyi gördükden sonra kararını hemen değişdirmişdi. Deli Marika'yı okşayıp öpecek ama Aliki'nin odasında yatacakdı. Marika, deli hassâsiyeti ile Petrinin bu kararını gözlerinden okumuşdu. Fakat beklenmedik bir vak'a oldu, kaatile bu kararını da bozdurdu; öyle bir tesadüf, şeytanî bir tesadüf ki o gece Petriyi zâbıta pençesine düşmekden kurtaracakdı.

Gece yarısına yakındı, kapu tekrar ve ısrarla vuruldu, hem öyle ki yumruk darbeleri bir parolaya benziyordu. Petri Mamanın yüzüne: «Bu vuruş bir işaret, kimdir?» der gibi bakdı ve eliyle de kuşağında bıçağını yokladı. Mamanın yüzünde de bir endîşe belirdi, sarhoş kadın:

— Vurur vurur gider... zararsız bir delikanlı... dedi.

Sonra zorâki bir kahkaha attı:

— Ama ne tuhaf bir tesadüfdür.. ne tuhaf Kir Apostolos Andoni... onun da adı Andoni, Ahileya Andoni!... dedi.

— ?

— Kız Ahileye derler ona...

— ...

— Tüysüz zamanında kaldırımlarda sürter bir kalopediydi, sonra aklını başına topladı...

— ...

— Şimdi para da tutuyor eli... ayda bir defa, iki ayda bir defa gelir evime...

Deli Marika atıldı:

— Alikinin kocasıdır o oğlan!... dedi.

O sırada kapu yine aynı parola ile vuruldu. Margaro deli kıza sert bir bakışla:

— Münâsebetsiz!... dedi, fısıldayarak.

Marika bu azarı duymadı:

— Petri!... kocacığım... dedi, bak ama bak, Alikinin yüzü nasıl değişti... gül gibi kızardı yanakları kahbenin... süslü kalopedisi kapuda da ondan!... o geldi mi dünyayı görmez artık Aliki'nin gözleri!...

Mama Margaro bu sefer bağırdı:

— Marika... Marika!... ağzına bir tokat vurmuyorsam misâfirimizin hatırı içindir!

Marika hem kızmış, hem gücenmiş gibi yerinden fırladı. Deli kızın odadan çıkınca merdivenden indiğini duydular, terliklerinin ökçelerini vura vura. Fakat sokak kapusunu açacağını hiçbiri tahmin etmemişdi. Marikaya o anda deli demek için bin şâhid lâzımdı. Sokak kapusunun arkasından, yukardan işi dilmeyecek kadar alçak sesle:

— Kimsin?... diye sordu.

— Benim... Ahileya!

Marika kapuyu açıp delikanlıyı içeriye aldıkdan sonradır ki yukardakiler farkına vardılar. Petri de sofra başından fırladı, uzun uzun parmaklı pençesi, nasıl gerekirse, bıçak kabzasına, tabanca kundağına sarılmaya hazırlandı. Mama ile öbür kızlar korku ile bakışdılar. Mama Margaro yalvardı:

— Kir Apostolos... Kir Apostolos!... ben gider onu savarım... kuzum sen karışma bu işe... Ahileya iyi çocukdur, sözümü dinler benim, gider...

Fakat Petri Mamanın odadan çıkmasına mani oldu. Aşağıda Marika eve aldığı delikanlı ile konuşuyordu. Petri yukardaki kadınlara: «Susun!...» dedi. Marikanın çıkarken açık bırakdığı oda kapusundan yalın ayak sessizce çıkdı ve onları dinledi:

— Niçin bu kadar geç açdınız kapuyu bana?

— Evimiz kompledir bu gece...

— Alikinin de müşterisi mi var?

— Evet!

— ...

— Hem kim, biliyor musun?

— Bıçakçı Petri... Kocam!

— ...

— Aliki kocamı ayarttı bu gece...

— ...

Bu gelen Ahileya, Alikinin süslü kalopedisi, işte garib şeytânî tesadüf buradadır, üç sene evvel Havyarcı Zambo ile Petri arasında ulaklık hizmeti gören pırpırı oğlandı. Onsekiz yaşına basmış, hayli boy atmış, sırım gibi delikanlı olmuşdu. Marikanın Bıçakçı Petri ile muhayyel mâcerâlarını bilenlerden olduğu için deli kızın sözüne kıymet vermedi, hiç çekinmeden yüksek sesle ve alaylı güldü:

— Öyle ise zarar yok... dedi, Bıçakçı Petri beni bir küçük kardeşi gibi sever, Aliki'yi ona bırakırım, ben de senin misafirin olurum Marika, ne dersin?...

Marika:

— Ne diyeyim... peşin öp beni!

Yarın:

SÜSLÜ ŞIKIRDIM

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

SÜSLÜ ŞIKIRDIM AHİLEYA

— 56 —

Aşağıdaki pis kokulu taşlıkta bir iskemle üstünde idare kandili denilen küçük bir gaz lâmbası yanıyordu. Çıplak ayakları ile odadan sessizce çıkan Petrinin keskin gözleri o küçük lâmbanın zayıf ışığında delikanlının yüzünü iyice seçti, üç yıl içinde gelişen yüz çizgilerine ve vücut yapısına rağmen eski hâneberduş oğlanı tanıdı ve seslendi:

— Ahileya-...

Petrinin sesini duyan Ahileya önce titredi, dehşetle titredi. Petri'nin o gün Kalyoncukolluğunda bir kavası öldürdükten sonra kaçtığını bütün Galata halkı duymuştu, o da duymuştu ve artık o da, vaktiyle Piyetro Mavri adı altında tanıdığı ve birçok geceler Dolapderesindeki bostan kulübesinde yanında yattığı rum gibi İtalyanın meşhur Bıçakçı Petri olduğunu biliyordu. Deli Marikayı kapu önünde bırakarak merdivene doğru ağır ve müteredditt iki adım attı ve karanlıkta göremediği Petriye korka korka:

— Mavri... Mavri... Kardeşim!... diye seslendi.

Merdivende ancak üç basamak çıkabildi, korkudan titriyordu, Petriye:

— İzin veriyor musun? Geleyim mi yanına? diye sordu.

— Evet!.

Delikanlı bu sefer merdiveni koşarak çıktı ve Petrinin açılan kolları arasına atıldı.

Sevgi ile kucaklaştıklarından ve sevgi ile öpüştüklerinden şüphe edilemez. Petri, soğukkanlı ve Ahileya aşırı heyecan içinde idi. Mama şaşkındı ve Aliki ile öbür kızlar da şaşkındı. Nasıl şaşkın olmasınlar ki, Apostolos Andoni adı ile tanıdıkları Liparot zengin şarapçının oğlu, Galata'nın kaldırımları üstünde büyümüş bir şıkırdım oğlanla birbirinin hasretini çeker insanlar gibi kucaklaşmışlardı. Marika bu Apostolos için «Kocam Petri» demişti, Ahileya da sözde deli kıza takılır gibi «Petri beni kardeşi gibi sever» demişti, sonra da Apostolosa «Mavri» diye hitap etmiş ve çıplak ayaklı zengin gemicinin kolları arasına atılmıştı. Yoksa bu Apostolos Andoni hakikaten Bıçakçı Petri miydi?

Mama Margaro ve kızlar bunu kendisinden soramazlardı. Ama ya öyleyse?

O ana kadar Petriye alacağı altın-

Süslü Şıkırdım Ahileya

lar için yaltaklanan Mama Margaro, şimdi korkusundan yaltaklanacaktı.

Petri ile Ahileya odaya girdikleri zaman mama merdiven başından aşağıya baktı. Taşlıkta yalnız kalmış olan Marika taş gibi duruyordu; Margaro:

— Marika!... Haydi gir odana-... diye bağırdı.

Zararsız deli kız cevap vermedi, yine taş gibi, dimdik yürüyerek odasına girdi.

Sofra başında Marikanın boş bıraktığı yere Ahilyeya oturdu. Yarım saat kadar daha içtiler...

Ahileya'nın esvabı pek temizdi, süslüydü. Adamlık urubalarını giymiş bir genç balıkçı kıyafetindeydi. Hât tâ yeleğinin üzerinde bir gümüş saat kordonu ve ayaklarında da kar gibi beyaz tire çoraplar vardı. Petriye oğlanın yüzü de pek güzelleşmiş gibi geldi ve içine bir şüphe düştü. Üç sene evvel bu çocuğu çok sevmişti, sonra Aynarozda Zograf Manastırı balıkçılarından Makedonyalı Apostolos Kastratiyi, «Spartakus» u da çok sevmişti, ama Spartakus onu düşmanlarına satmıştı, Petri de onu kesmişti. Sonra onu unutmamak ister gibi adını kendisine mal etmişti. Şimdi kollarının arasına atılan bu Galata kopuğu Ahileya da bir gün Petriyi satacak mıydı? Bu kalopedi, Petrinin yüzünü tanıyan tek kişiydi, bir gün onun Petriyi satmasını beklemek mi doğruydu, yoksa onun ihanetinden önce? Petri avuçlarını kokladı, avuçları kan kokmadı.

Ahileya Petrinin yüzüne hem hürmetle, hem de hayranlıkla bakıyordu ama bakışında korku da vardı. Ahileya ondört onbeş yaşlarında iken Havyarcı Zambonun yanında görüp tanıdığı Bıçakçı Petrinin Zamboyu da kestiğini duymuştu, yanında bir Kefalonyalıyla beraber. Çocuk o zaman Arnavutköyünde yapılan cenaze merasiminde bulunmuş, fakat Piyetro Mavriyi görememişti, o gün o çocuk kafası ile: «Sakın bizim Mavri Bıçakçı Petri olmasın?» diye düşünmüştü. Sonra düşündüğünün de hakikat olduğunu öğrenmişti. Demek ki Petri, dostlarını da kesen bir canavardı. Buna rağmen delikanlı: «Ama Zambo Baba Petriyi sattı» diye geçirdi içinden, o Petriyi satmayacaktı...

Ahileyayı gördükten sonra Petrinin bakışları değişmedi, sofrada Alikinin yüzüne bakmadı artık. Mama bunu, umumhane tâbiri ile, körpe kızın kocasının gelmiş olmasından doğan bir nezaket sandı ve bir gece evvelki o cömert müşterisinin işini kolaylaştıracağını zannederek Kalopediye:

— Ahileya, dedi, sen çok iyi bir çocuksun... Elbet ki bu gece Alikinin seni misafir edemeyeceğini hoş göreceksin...

Petrinin de Ahileyanın da karıları savarak konuşacakları çok şey vardı, bu gözlerinden ve hallerinden belliydi, Petri:

— Mama, dedi, biz bu gece Aliki için çekişmeyeceğiz, Aliki bize odasını verecek ve kendisi gidip başka bir odada yatacak...

Mama Margaro şaşırdı, korka korka sordu:

— İki erkek yatacaksınız?

Petri:

— Evet iki kardeş dedi, üç yıldır görmedik birbirimizi, konuşacak çok şeylerimiz var, çünkü sabah erken den gemiye gideceğim...

Cebinden üç altın çıkardı: «Biri Alikinin, biri öbür kızların. Biri de bu sofranın masrafı...» dedi.

Aliki güldü. Öbür kızlardan biri körpe ve toy fahişeyi usulca çimdikledi, gülüşünün büyük saygısızlık olduğunu ihtar etmek istedi. Güzel kız bu sefer de somurttu:

— Benim uykum geldi, gidiyorum!. dedi.

Mamanın işareti ile öbür üç kız da kalktı, mama: «Aliki dedi; sen Sofiyanın odasında yat!.» sonra «Ben de gideyim. Ahileya Alikinin odasını bilir!...» dedi. Petri de kalktı:

— Evet, biz de gidelim odamıza, dedi...

Yarın:

Son durağı olmayan kaçak

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Son durağı olmayan kaçak

— 57 —

Bıçakçı Petri ile Kalopedi Ahileyanın konuşacakları şeyler çoktu, bilhassa korku içinde bulunan Ahileya amansız kaatile kesin inandırmak istiyordu ki kendisinden ona kötülük gelmez. Petriye hep o eski takma adı ile hitap ediyordu, heyecanlıydı, telâşlıydı:

— İnan bana Mavri... Ben seni çok seviyorum...

— .....

— Sokaklarda yalın ayak dolaştığım zamanlar senin için ne isem, şimdi oyum. Senin Bıçakçı Petri olduğunu ve Zambo Babayı kestiğini öğrendikten sonra da seni sevdim.

— .....

— Şimdi artık Galatada değilim. O müthiş sefaletten kurtuldum... Kalikratyadayım, balıkçıyım, meşhur Kara Todori Reisin tayfasıyım. Ayda bir defa iki ayda bir defa geliyorum Galataya sadece Aliki için.

— .....

— Çok istedim o kızı bu evden çıkarmayı ama Aliki razı olmadı ben köyde yaşamam dedi...

— .....

— Ama Alikiyi yalnız senden kıskanmayacağım... Çünkü seni ondan daha çok seviyorum, fakat senden korkuyorum Mavri...

— .....

— İnsan Allahı sever ve Allahtan korkar...

— .....

Petri güldü. Yatak üstünde oturuyordu ve Ahileya onun bir dizi üstüne dayanmış ve bacaklarını uzatmış uzun oturuyordu. Petri:

— Haydi, soyunalım ve yatalım artık, dedi.

Ahileye ancak o zaman:

— Yok, yok... Soyunma Petri, dedi.

— Niçin? Yatarken de konuşabiliriz...

— Bu gece burada yatmamalıyız Mavri... Uyur kalırsak kötü...

SIKINTILI BİR SAAT MAZİYİ İHYA İLE GEÇTİ.

— Anlamadım?

— Hayretler içindeyim ki, bu gece ben sana bu evde rastladım.

— Ben de seni bulacağımı hiç ummazdım...

— Ben güzel buluşmamızı söylemek istemiyorum Mavri...

— .....

— Dinle beni, sen bugün Kalyoncukolluğunda bir adam vurdun...

— Evet!

— Bu evden başka saklanacak yerin var mı? Yok, değil mi?

— Evet!

— O kavası vurdun, sonra içmeye geldin karılarla...

— .....

— Ben gelmeseydim bu gece bu evde seni zaptiyeler sabaha karşı basacaklardı...

— .....

— Onlardan belki beş on kişi ölecekti ama seni de karı koynunda çıplak yatarken vuracaklardı...

— .....

Ahileya çok heyecanlıydı:

— Bütün iskeleler tutuldu, bütün gemiler aranıyor, iyi ki gemiye gitmedin bu gece...

— .....

— Zaptiyelerin elinde senin resimlerin var. Çeşit çeşit, bıyıklı, sakallı, uzun saçlı, başına ustura vurmuş, çeşit çeşit... Kulaklarımla işittim bir zaptiyenin ağzından bizim kayığı ararlarken, sabaha karşı da Galatada ve Beyoğlunda kerhaneler basılacak, diyordu...

— .....

— Biz bir saat sonra buradan çıkıp kaçmalıyız Mavri...

— .....

— Seni evvelâ baba gibi sevdiğim bir kahvecinin evine götüreceğim, o da bir eski kaatil, gençliğinde kabadayı bir çerkesi vurmuş, yaşı küçük olduğu için yalnız sekiz yıl yatmış zindanda...

— .....

— Bana anlattı hayatını... Onbeş yaşında girmiş zindana, yirmiüç yaşında çıkmış, ama neler çekmiş zindanda... Ölmüş, ölmüş dirilmiş... Bana birkaç defa söyledi, şu Bıçakçı Petri bana gelse onu saklayacağım evimde yıllarca dedi.

— .....

— Oraya gideceğiz gün ağarırken, sonra da karşı tarafta Balıkhaneye gideceğiz, bizim reisin orada iki kayığı var, seni Todori Reise kardeşim diye tanıtacağım... Bizimle Kalikratyaya gelirsin, benim odamda kalacaksın orada, oradan başka bir yere kaçıncaya kadar...

— .....

— Hem niçin kaçacaksın artık, sen de balıkçı olursun, sen Apostolos Andoni, ben Ahileya Andoni, iki kardeş gibi almışın isimleri, bunda bir hayır olacak...

— .....

Petri Kalopediye inandı. Bir saat sonra çıkacaklardı. Bir saat uzun zamandı, ama oyalanacak meşgale bulduular, maziyi ihya ederek.

Petri nefsine bile itiraftan korkuyordu. Bütün ömrü kaçıp kovalanmakla geçiyordu, çok yorgundu. kendisini takip eden ölüme izini kaybettirdiğini sandığı anda onu yine karşısına dikilmiş buluyordu.

O bir saati doldurmak üzereydiler ki sokak kapusunun açılıp hemen şiddetle vurularak kapandığını duydular. İkisi de yataktan fırladılar. Evden biri çıkmıştı, belki de zaptiyelere haber vermek için. Kim olabilirdi?

Aliki'nin odası sokak üstünde idi, Ahileya pencereye koştu:

— Deli Marika... dedi, koşa koşa gidiyor...

Sonra avuçlarını koklayan Petriye baktı:

— Haydi Mavri, gidelim burada durmak artık çok tehlikeli senin için, dedi...

Yarın

Horoz Sokağı Yangını

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Horoz Sokağı Yangını

— 58 —

Galataya geldiği zamanlar, artık daima süslü bir balıkçı olan Ahilea, o zamanlar balıkçılarla tulumbacılar arasında pek moda olan ve «Yarım Fransızca Kesimi» denilen pantalonunu düzeltti, kuşağını yeniden sardı ve parmakları ile saçlarına afili bir biçim verdi. Siyah denilecek kadar koyu kırmızı fesini arkaya doğru atarak alnında bir sıra kâkül bıraktı. Beyaz tire çoraplarını da çekti, düzeltti. Petri de kendisine çeki düzen verdi ve ceketinin düğmelerini ilikledi, tabancasını kuşak kıvrımından alıp cebine koydu.

İçeriden kilitlemiş oldukları kapuyu Ahilea açtı ve açar açmaz ikisi de dehşetle dona kaldılar. Sofada, Alikinin odasının karşısına gelen duvarda kızıl yalımlar akisleniyordu. Odadan sofaya çıkıp aşağıya baktıklarında, yarı ahşap evin alt katının cayır cayır yanmakta ve alevlerin ahşap merdiveni de sarmak üzere olduğunu gördüler. Deli Marika evi tutuşturmuş ve kaçmıştı.

Petri ile Ahileya aynı katta bulunan diğer odaların kapularını yumruklamaya ve:

— Yangın! Ev yanıyor! Kalkın... Kalkın, çabuk, çabuk!... diye bağırmaya başladılar.

Dört kız ve mama yatak kıyafetiyle sofaya fırladı ve manzaranın dehşeti karşısında ne yapacaklarını şaşırdılar. Kızlar hemen sandıklarına koştular, mama ise saçlarını yolarak:

— Mahvoldum, evim yanıyor! Ama nasıl oldu bu? diye çırpınıyordu.

Petri ve Ahileya ikisi birden:

— Marika yaktı ve kaçtı! dediler.

Petri ile Ahileya ve bilhassa daimî soğukkanlı olan Petri, dört kız ile mamanın sandıklarını onlarla beraber sokağa çıkarıp attı. Kızların sokaktaki çığlıkları diğer evleri uyandırmış ve sokak bir anda mahşer yerine dönmüştü. Sokağın birbirine bitişik ve hepsi de umumhane olan evlerinden kadın erkek yarı çıplak fırlayan insanların karşısında, o âlemin dışından bakan bir göz, Tanrı gazabına uğramış bir fuhuş beldesinin batışını görebilirdi, yahut «Rûzi Cezâ» dan küçük bir örnek.

Pencereler açılıyor, şaşkın ellerin ne yaptığını bilmez hareketlerle topladığı çeşitli eşya sokağa fırlatıyor, karmakarışık dökülüyordu. Herkes konuşuyor, bağırışarak konuşuyor, cevap alsın almasın söylüyordu. Bilen ,bilmeyen söylüyordu ve ağzı lâf yapanların etrafında kümeler toplanıyor, dağılıyordu; yarı çıplak fahişeler, pervâsız, yırtık, ağlaşıyordu, küfrediyordu. Esvapları koltuklarında erkekler bulabildikleri münasipçe yerlerde hızlı hızlı giyinmeye çalışıyor, mamalar, yüksek sesle paralar vaad ederek evlerinden eşya çıkaracak palikaryalar, kalopediler çağırıyordu. Mütemadiyen tekrarlanıyordu:

— Ateş kimin evinden çıktı?

— Nasıl olmuş?

Bilen bilmeyen bir cevap veriyordu:

— Sarhoşlar lâmba devirmişler.

— Sidikli Despinanın evinden çıktı ateş...

— Yok... Şişman Rozanın evinden.

— Ben gözümle gördüm. Yangın Mama Margaronun evinden çıktı.

Ve gözü ile gören adam anlatıyordu, bu adam bir fırıncala fırınının hamurkârı idi: «Gece susadım, su içmek için kalkarken sokak birden kızardı. Gördüm ki Margaronun evinden kadınlar çıkıyor. İki erkek de sandıkları çıkarıyor, evin içi fırın gibi, benimkine kalk Kalyopi dedim, yangın var... Tam karşımızda... Kalyopi kalktı, gördü... Vre Koço biz de yanacağız dedi... Bütün evi uyandırdık, don gömlekle çıplak ayak benimkinin sandığını aldım... Benimki de esvaplarımı aldı, attık canımızı sokağa... Despina ile Rozanın evleri biz sokakta iken tutuştu, Margaronun evinden sonra...»

Konuşuyorlar, bakışıyorlar, koşuşuyorlardı:

— Doğrudur... Mama Margaro deli Marika yaktı beni diyor...

— Ama biz kaç defa söyledik Margaroya... Başına bir belâ getirecek bu deli kız dedik...

— Deli evde tutulur mu?

— Hem Margaroyu yaktı hem de komşularını...

— Vre ne zaman gelecek tulumbacılar?

— Bütün sokak yanacak o zaman?

— İyi ki, rüzgâr yok...

— Rüzgâr olsa, bütün Kuledibi yanar...

— Ne Kuledibi be, bütün Galata yanar...

— .....

— .....

Uzaktan uzaktan nâralar kopdu:

— Heyyyyyt! Er meydanı Çeşmemeydanı!...

— Heyyyyyt!... İstanbul bir Dâire Altı!...

Yangına ilk gelen sandıklar, biri aşağıdan Çeşmemeydanlılar, biri de yukarıdan Altıncı Daireliler olmuştu.

O zamanlar hammallar tarafından bazu kuvvetiyle çevrilerek işleyen gazete baskı makinaları bu yangın haberini Pazartesi sabahına yetiştiremezdi, ancak Salı günü sabahı gazetelerde «Harik» başlığı altında şu satırlar okundu:

Dünkü Pazartesi gecesi Galatada Kuledibinde Horoz Sokağında Margaronun umumhanesinden harik zuhur ederek mezkûr sokakta beş bab umumhane muhterik olmuştur. Yangın Deli Marika nâmında bir mecnunenin kasıd eseri olup Marika zabıtaca her ne kadar aranmış ise de bulunamamıştır. Margaronun sermayelerinden Aliki adında bir kız dahi kayıptır. Alikinin yangından çıkarılan sandığı bırakıp kaçtığına nazaran mezkûr umumhanenin onun tarafından kundaklanmış olması da muhtemeldir. Margaro evleri yanan ve eşyaları zâyi olan diğer umumhanecilerle fahişeler tarafından darb edilmek istenilmiş ise de zabıtaca meydan verilmemiştir.»

Yine aynı «Vukuûâtı Zâbıta» sütununda bir de şu haber vardı:

«Umumhânelerin taharrisi - Geçen Pazartesi gecesi zabıtaca bütün umumhaneler sabaha karşı basılarak taharri olunmuştur. Galata Canavarı nâmı ile mâruf Bıçakçı Petri'yi arayan zâbıta merkumun mâlum olan eşkâline göre dört şahsı derdest eylemiş ise de bunlardan birinin Lüleci esnafından İlyas, diğerinin Kapuiçi Hamamında dellâk Sivaslı Mustafa, üçüncüsünün mâruf zenânelerden Şıllık Kosti, dördüncüsünün de Nüveydi Fütuh tâlim sefinei hümâyunu efradından Yusuf bin Abdullah nefer olduğu anlaşılmış, ilk üçü serbest bırakılarak neferi merkum tersâne inzibat âmirliğine teslim edilmiştir. Harik münasebeti ile Kuledibinde birkaç ev taharri edilememiştir.»

Yarın:

Mama Margaro Karakolda

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Mama Margaro Karakolda

— 59 —

O Salı sabahı yalnız bir gazete yangın haberine şu satırları ekle-mişti: «Devleti Aliyye tebaasından ve Rum milletinden bir adam gaze temize gelerek Horoz sokağındaki yangında kalabalık arasında Gala-ta Canavarı Bıçakçı Petrinin dolaş-tığını görmüş olduğunu iddia et miştir. Petrinin hedefi intikaamı olmamak için muhbiri merkuumun ismini yazmıyoruz. Meyhane uşak-lığı yaptığını, Petriyi onsekiz, on-dokuz yaşlarında iken Marsilya Ho telinde kestiği Kefalonyalı kapta-nın meclisinde raks ederken gördü ğünü ve simâsını hâfızasına nak-şeylediğini, aslaa yanılmış olmaya-cağını ilâve etmiştir. Zaptiyenin nazarı dikkatini celbederiz. Demek oluyor ki, geçen Pazar günü Kal-yoncukolluğunda bir kavası taban ca ile katleden şerir, muhtemeldir ki harik zuhur eden Horoz soka-ğında bir umumhaneye gitmiştir ve ağlebi ihtimal Margaronun evinde yatmıştır, yangın esnasında Marga ronun evden çıkıp kaybolan sermaye si Aliki nam kız da Petri tarafından ka çırılmış olabilir kanaatindeyiz, zirâ şeririn körpe fahişelere düşkün ol duğu zabıtaca da malûmdur.»

Gazetede yukarıdaki satırları oku yan Komiser Hikmet Efendi Marga royu Galata karakoluna getirterek sorguya çekti. Perişan bir halde bulunan kadın, durmadan ağlıyor-du. Evvelâ o yangın gecesindeki â lemi hurda teferrüatına kadar an lattı. Sonra Hikmet Efendinin üze-rinde ısrarla durduğu zengin bir şarapçının çıplak ayaklı gemici oğ lu Apostolos Andoninin eşkâlini ta rif etti. Kadının tarifi Petrinin eş kâlini tamamen tutuyordu. Komiser Margaroya Petrinin kavas sînesin-de çekilmiş resmini gösterdi. Umum haneci kadın hiç tereddüt etmedi:

— Tamam, dedi, Apostolos Ando ni budur...

— Ama bunun adı Mavridir, Pi yetro Mavri!.

Kadın bu ismi işitince bayağı heyecanlandı:

— Haa, dedi, kalopedi de zaten Mavri demişti ona!.

Margaro kendi perişanlığını u-nutmuştu. Hikmet Efendi:

— Ama bunun asıl adı Petridir, Bıçakçı Petri deyince kadın:

— Ne diyorsun komiser efendi,

KALİKRATYALI BİR BALIKÇI, KULEDİBİ YANGININI SEYRETTİ

meşhur Bıçakçı Petri bu delikanlı-dır? dedi...

Komiser Hikmet Efendinin karşı sına Bıçakçı Petri ile kucaklaşıp ö-püşen bir de kalopedi Ahileya çık mıştı. Mama Margaro o gencin geç-mişi hakkında pek az şey biliyor du, şöylece anlattı:

— Bir kötü oğlandı küçükken... Çıplak ayak, kız gibi saçlar, yok berber parası traş olsun... Kız A-hileya derlerdi, evime gelirdi ba zan külhanbeylerle, tulumbacılarla, sonra kayboldu bir sene iki sene... sonra yine bir gün çıktı geldi ama yalnız... Hem tüyünü düzmüş süs-lü bir delikanlı... Alikiyi seviyor-du...

Hikmet Efendi o Süslü Ahileyanın Petri ile ne münasebetle tanıştığını bağlayacak bir vaka bulamadı. U-mumhaneci Margaronun istintâkın-dan aldığı sonuç, Bıçakçı Petrinin kesin olarak hayatta olduğu ve ke sin olarak İstanbul'a geldiği idi. Üç yıl kadar süren bir ayrılıktan son-ra İstanbula gelmiş olan şerir iki gecesini Margaronun evinde geçir-mişti. Yangın gecesi de Ahileya a-dındaki kalopedi ve onun sevgilisi sermaye Alikiyle beraber kaçmıştı. Ama nereye? Petrinin izini bulmak için süslü kalopedi Ahileyanın nere de çalıştığını bulmak lâzımdı. Şim dilik bilinen, eğer doğru söylemiş ise, süsüne düşkün gencin balıkçı-lık yaptığı idi. Sivil polisler, «Bö-cekler» İstanbulun balıkçı semtle rine, bu arada Boğaziçi köylerine koştular, fakat Ahileyanın izi tam bir yıl sonra bulunabilecekti, en son akla gelen Kalikratyada.

Horoz sokağı yangını için Deli Ma rikanın kasıt eseridir deniliyordu. Umumhaneyi gaz dökerek kundak ladıktan sonra da kaçtığı söyleniyor du. Söyleyen de Petri ile Ahileya idi. Yanan evin enkazı içinde yapı lan araştırmada cesedi bulunamadı. Deli Marikanın cesedi, yangından bir hafta sonra Salıpazarı sahilinde denizde bulundu. Zabıtanın kanaa-tince evi tutuşturduktan sonra kaç-mış kendisini denize atarak intihar etmişti...

Kayıp Alikiye gelince, yangın ge cesi Petri kaçırmıştı. Yangın gece si kızı ve sandığını evden çıkar dıktan sonra Ahileya:

— Tulumbacılarla zaptiye gelme den kaçalım!. demişti...

Sokak bir facia, dehşet sahnesiy di. Petri sordu:

— Gideceğimiz yere Alikiyi gö-türemez miyiz?

Güzel delikanlı heyecanla titre-di ama ümitsiz:

— Gelmez!. dedi.

— Ben getireceğim...

Ne Margaro ne de Sofiya ve ö-bür iki kız gördü. Petri Alikiyi bi-leğinden tuttu:

— Haydi Aliki! dedi, gidiyoruz..

— Nereye?

— Sorma!.

— Sandığım ne olacak?

— Ben sana öyle üç sandık dol duracağım!

Bilmedikleri sokaklara daldılar ve yokuş aşağı Galataya doğru indiler. Aliki sık sık soruyordu:

— Ama nereye gidiyoruz?

— .....

— Ama nereye götürüyorsunuz beni?

— Korkuyor musun?

— Hayır...

— Yürü öyleyse...

Kule dibinde bir umumhanede yangın haberi Galatada zaptiyenin gözünü o tarafa çevirtmişti, Ahile-ya da Petri ile Alikiyi «baba» de-diği kaatil kahvecinin evine götür-mekten vaz geçmişti, bu fırsat ka çırılmazdı, doğruca Eminönünde Ba-lıkhane iskelesinde Kalikratyalı To-dori Reisin balıkçı kayıklarına gidi yorlardı.

Köprüyü rahat geçtiler. Köprü üstünde yangına koşan bir tulumba sandığına rastladılar, o kadar...

— Heyyyy-... heryerde metin Cibâlikapulu!...

Todori Reisin iki kayığı beşer turak, onar kürekli alamanalardı. Bir küreğini bir kişi çekiyordu. Ba-lıkçıların çoğu Galata ve Beyoğlun-daki yosmalarına gitmişlerdi, iki ka yıkda yalnız dört balıkçı nöbetçi kalmıştı, onlar da yangını seyredi-yorlardı...

Yarın:

Yangın Kaçakları

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Yangın Kaçakları

— 60 —

Todori Reisin kayıklarında gece nöbetçisi balıkçılardan üçü nöbet sıralarını savmış, yatıp uyumuşlar, biri yangını seyrediyordu. Arkadaşlarını uyandırmaya lüzum görmemişti, Ahileya ona yanındakileri tanıttı:

— Bu Apostolos Andoni, dedi, kardeşim, bu da Aliki...

Sözünü tamamlayamadı, «Kadınım» diyecekti, Petriden korktu; Kalopedinin sözünü Petri tamamladı:

— Ahileyanın kadını...

Alamananın balık gözleme direğine asılmış fenerin ışığında Aliki, olduğundan da pek pek güzeldi. Petri de mitoloji cengâverlerine benziyordu.

Bütün arkadaşları gibi o adam da Ahileyanın bir umumhanede bir kıza tutkun olduğunu ve Galataya azıcık para yemek için geldiğinde o kız için süslendiğini biliyordu. O güzel insanlara hayran hayran elini uzattı:

— Hoş geldiniz Aliki hanım. Hoş geldiniz Apostolos Efendi dedi.

Petri:

— Ahileya bizi Kalikratyaya çağırdı kırmadık çocuğun hatırını dedi.

— Çok güzel etmiş biz de teşekkür ederiz geldiğinize... Şenliklidir güzeldir köyümüz... Seveceksiniz; eğleneceksiniz...

— Evet... Ahileya da çok methetti ama köyden çok köylüsünü, sizleri...

Balıkçı Ahileyanın sırtını okşadı:

— Bizi çok sever Ahileya, biz de onu seviyoruz...

Ancak kaçan yahut kovulan insanlardır ki, o saatte sokağa düşerlerdi, basit bir balıkçı da olsa o genç adam, Kalikratyaya gitmek için kayığa bu kadar erken gelmelerinin sebebini Ahileyaya soramazdı ama, merakını bakışları belli ediyordu:

Petri:

— Kalikratyaya gitmek için bu kadar erken geldiğimize şaştın sanırım dedi...

— Yok... Yok... Niçin şaşayım, nerede ise güneş doğacak zaten...

Petri yangını gösterdi:

— Yangın!...

— Evet, siz gelmeden ben de onu seyrediyordum...

— Alikinin evi orada. Yanan evlerin az ötesindeki sokaktadır.

Balıkçı:

— Tamam. dedi, anladım şimdi... Yangın çıktı, karıştı oraları, oğlan da fırsat bildi bunu, kaçırdı kadınını...

— Evet... Tıpkı böyle oldu.

— Sen de kardeşinle beraberdin.

— Evet...

Uyandıklarında öbür üç balıkçı ile de aynı sözlerle tanıştılar. Dışarıda yosmaların da misafiri olan balıkçılar da öğleden çok evvel kayıkta toplanmış oldular. Hepsi evvelâ yabancılara selâm veriyor, sonra içlerinden daha önce gelmiş birine: «Kim bunlar?» diye soruyordu. Hikâyeyi kısaca dinledikten sonra da: «Hoş geldiniz!...» diye tekrar selâmlıyordu, sonra hemen soyunmaya başlıyordu. Ahileya da soyunmuştu. Yarım Frank Kesimi pantalonunu, gümüş kordonlu yeleğini, süslü cepkenini, fesini ve beyaz tire çoraplarını çıkarmış, başına bir mendil bağlamış, belde kuşak, bir iç gömleği ve donca, yalın ayak kürek başına geçmeye hazırlanmıştı.

Öğleye doğru iki büyük balıkçı kayığı, biri öbürünün ardına bağlı, yirmi nefer sırım gibi balıkçının asıldığı küreklerle Balıkhâne önünden Kalikratyaya doğru yola çıktı. Kayıkların kıçında pala (dümen yerine kullanılan kürek) tutan birer balıkçı duruyordu, her iki kayıkta üçer nefer de yedek vardı ve iki misafir, Aliki hanımla Apostolos Efendi baştaki kayıkta idi.

1879 yılı Mayısının yirmibeşinci Pazartesi günü, gökyüzünde küçük bir bulut parçası bile yoktu, İstanbulun çok kısa süren İlkbaharından çiçek gibi bir gündü.

Bıçakçı Petri Kalikratyada tam bir sene kalacaktı, 1880 yılı Mayısına kadar. O bir yıl içinde Kız Ahileya da İstanbula hiç gelmeyecekti.

Güzel başladı bu yeni hayat.

Kalikratya kürekle bir günlük yoldu. Kalikratyalı balıkçılar İstanbul'a balık getirirken akşam üstü yola çıkarlar ve bütün gece, serinde kürek çekerlerdi, balıklar da güneş altında kalıp gevşemezdi. Dönüşte ise öğleye doğru yola çıkılır, gece yarısına yakın köye varılırdı. Kalikratyalılar mevsiminde, İstanbula en nefis barbunyaları, en makbul yılan balıklarını getirirlerdi.

Kürek güzel seslilerin bir ağızdan söyledikleri kıvrak oynak şarkılarla çekilirdi. O çiçek gibi bahar gününde Sarayburnunu dönüp Ahır kapusunu ve Kadırga Limanını geçtikten sonra Marmaraya iyice açılınca ki bu sefer köye bir de gelin götürüyorlardı balıkçılar âdeta coştular...

Alikinin kaçırılması Kalikratyalılar için yadırganacak mesele değildi... Köyde umumhaneden çıkarılmış köye kapatma olarak getirilmiş; kadın kadıncık evine kapanmış; erkeğine; çocuklar doğurmuş; yılların günleri boyunca yemek pişiren; çamaşır yıkayan çorap ören salaş kahvehanelerde balık ağları tamir eden, balık tuzlayan; şaraphanede koca koca teknelerde üzüm çiğneyen eski fahişeler pek çoktu. Öbür namuslu karılarla diz dize otururlar kol kola dolaşırlardı ve onlarla beraber pazar günleri kiliseye giderlerdi. Paskalyalarda, panayırlarda da süslü esvapları ile oynarlardı. Zaten bunları yapamayacak olanlar daha ilk günlerinde Kalikratyaya geldiğine pişman olur ve erkeğine: «Beni götür bırak aldığın yere.» diye asılır, erkeğine somurtur, komşuları ile konuşmaz, konuşursa kavga eder, tahammül edilmez diken olur, erkeği de anlardı ki götürüp bırakmazsa başına büyük dertler getirecektir, erkeğin arkadaşları da «Götür bırak-.» delerdi, «Elini kanlarsın bir gün bu kahpe için, yazık olur gençliğine...» derlerdi ve erkek bir akşam başına siyah bir örtü atmış olan putanayı kayığa koyar, Galataya bırakırdı.

Kalikratyaya giderken Petri önce o güzel sesi ile şarkılara katıldı, o sihir ses, şeririn güzelliği gibi, Tanrının ona bir lûtfu idi. Gösterdiği yakınlık Kalikratyalıları ona hemen ısındırdı onu ayrıca dinlemek istediler. Petri nazlanmadı.

Yarın:

Kalikratya Yolunda

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

KALİKRATYA YOLUNDA

— 61 —

Kanlı maceraları da bir şarkı ile başlamış olan Bıçakçı Petri, nazlanmadı. Balıkçılar onu, kürekleri sudan çıkararak dinlediler:

Gece
Küçük sevgilimle
Yattık çırıl çıplak
Altımızda kum, çakıl
Ve üstümüzde acı su
Omuzlarımıza kadar uzanan
Ve topuklarımıza kadar çekilen
Acı su,
Bizi kıskanmayan büyük acı su.

Ve balıkçılar konuştular:

— Bu Apostolos şair be!

— Belli ki cevherli adam.

— Ve ne güzel adam!

— Çok kalacak mı köyde?

— Keşke kalsa...

— Keşke yerleşse...

— Eğer bekârsa?

— Evet, eğer bekârsa?

— Hiç düşünmem, kızkardeşimi veririm ona...

— .....

— .....

— Yaşa Apostolos!

— Ne olur, bir şarkı daha oku bize...

— Evet. Bir şarkı daha oku bize Andoni!...

Petri eliyle de işaret ederek: «Çekelim kürekleri!...» dedi ve balıkçılar küreklere asılırken okumaya başladı:

Çek kayıkçı
Yavaş yavaş...
Bak kayıkçı gence
Yaşı olsun da en çok ondokuz
Avuçları ve tabanları nasırlı
Kayıkçı Dimitrinin
Karadeniz uşağı lâz,
Vahşî bir palaz
Ve çok haylaz
Ala göz, samurkaş

«ÇEK KAYIKÇI, YAVAŞ YAVAŞ!..»

Ama çok haylaz bu Dimitri...
Ah Avangeliki
Güzel körpe kadınım benim
Karabiber kokulu
Kara karanfil kirpikli
Cinli, perili
Evangeliki!
Çıplak ayaklı kadınım
Uzun boylu
Tatlı kadınım
Gözüne kestirmiş
Kayıkçı civeleği
Dimitriyi
Çek küreği
Yavaş yavaş...
Küskün memeli Evangelikim!
Mum yaktı kilisede Meryem Anaya
Haylaz Dimitri için
Ne güzeldir İstanbulun akşamı
Deniz kıyılarında
Koca şehir kalsın kayığının ardında
Ama Evangeli canının içinde
Çek küreği
Çek küreği yavaş yavaş...

Belliydi ki Petri bu şarkıyı hemen o anda düzmüştü. İlk defa okuyordu. Kimdi kayıkçı Dimitri? Kimdi Evangeliki? Hiç bir zaman öğrenilmeyecektir. Belki «Dimitri» Ahileya, ve «Evangeliki» de Aliki idi. Çileden çıkardı Kalikratyalı balıkçıları.

Küreklerin başındaki yirmi nefer balıkçı var kuvvetleri ile küreklere asıldılar, gümbür gümbür, denizi köpürte köpürte...

Petri ceketini çıkardı, ayaklarından şıpıdıklarını attı ve bir balıkçıdan aldığı küreğin başına geçti. Güzel kürek çekiyordu. Balıkçılar yine konuştular:

— Bu Andoni bir deniz adamı!

— Yaman kürek çekiyor...

— Şarkıları da hep deniz üzerine.

— Çok ama, çok cevherli adam.

— .....

— .....

Öğle ve akşam yemekleri İstanbuldan alınan kumanya ile kayıkta yendi ve destilerden bol bol Kalikratya şarabı içildi, on yıllık dinlenmiş şarap...

Gece yarısına yakın Petrinin ayakları Kalikratya iskelesine basmadan, sesi ulaştı köye denizin ortasından:

Büyük acı su
İnsan gibi solur sanki
Dudakları vardır, öper!
Elleri vardır, okşar!
Ve iri kıyım ayakları vardır
Kayalarda yürür şapır şapır...

Yarın:

İki odalı muhabbet yuvası

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

İki odalı muhabbet yuvası

— 62 —

Kalikratyalıların bir yıl boyunca Apostolos Andoni, hattâ kısaca Andoni adı ile tanıyacakları Bıçakçı Petri'nin gelişi, güzel bir koyun kenarında ve Büyükçekmece köyü ile Mimar Sinan'ın büyük ve muhteşem köprüsünün karşısında mamur ve şenlikli Kalikratyada bir hâdise oldu. Tıpkı İstrati İspiro'yu bıçaklayıp kaçdıkdan sonra Ayamavriye dönüşünde olduğu gibi, üç, dört gün, çehreli ve cevherli Andonin şerefine içkili ziyâfetler verildi.

Geldiklerinin hemen ertesi günü, Todori Reisin balıkçı odalarında bekâr hayatı süren Ahileyaya iki odalı bir ev bulundu, bir odasına Aliki ile tutkun oğlan, bir odasına da Petri yerlerdi. Bu evin eşyası ilk günlerde birer döşekden ibâretti; fakat Petri, Lefterinin kemerinden üç altın çıkardı, bu para da o iki odalı evi benzerleri kadar düşemek için kâfi geldi. Bir altın da, çamaşır ve esvab, Alikiye harcandı.

Güzel Aliki Kalikratyaya geldiğine pişman olmadı, eteğini beline doladı ve evinin kadını oldu. Petri ve Aliki, Ahileyayı kıskanmadıkları için, bir yıl, bu iki odalı evceğizde yalnız saadet, neş'e ve zevk hüküm sürdü. Aliki güzel güzel yemekler hazırlıyordu.

«İki kardeş», Todori Reisin balıkçı kahvesinde geç vakte kadar oturuyorlardı. Uzun saçlarını iki kalın kolan hâlinde sıkı sıkı örmüş ve başına dallı çiçekli bir örtü atmış, entarisinin belinde kuşak ve önünde önlük, kar gibi bembeyaz bir önlük, keman kaşlı, mürdüm gözlü, nar çiçeği dudaklı ve gülpembe topuklu Aliki geliyor: «Kir Andoni!... Ahileye!... sofra hazır!...» diyordu. Petri önde, Ahileya ile Aliki kolkola arkada, o iki odalı muhabbet yuvasına gidiyorlardı. Ve tertemiz bir sofranın başında Petri ile Ahileya geç vakte kadar çok içiyorlardı. Aslında Petri içiyor da kalopedi onu yalnız bırakmak istemiyordu, oğlanınki «kadeh arkadaşlığı».

Onların ardından kahvehânede takdirle konuşuluyordu:

— Aliki gibi karı az bulunur!

— Hem de güzellikde...

— Karı koca Andoniye ne kadar

«Senin için korkuyorum Ahileya!...»

hürmet ediyorlar...

— Büyük kardeş!

— Saadetlerini ona borçludurlar!

Ama her zaman ve her yerde olduğu gibi kötü konuşanlar da vardı, bunlar fısıltı ile konuşuyorlardı, ama konuşuyorlardı:

— İnanıyor musun bunların kardeş olduğuna?

— Hayır!

— Bu Aliki çok tahammüllü karı doğrusu...

— Ben de öyle sanıyorum...

— Ondoniyi buraya bağlayan Ahileyadır!

— Üç sene evvel Todori Reis onu getirdiğinde az mı lâflar olmuşdu Ahileya için!

— Todori Reis karısı ile kavga bile etmişdi!

— Neredeyse boşanacaklardı yirmi yıllık karı koca...

Dedikodu fısıltılarına kulak misâfiri de çıkıyordu, lâkabı asıl adını unutturmuş, «Pedomhinîs Agrios» dedikleri adam:

— Yok... dedi, iftirâ etmeyin çocuğa... o ki benimle hiç konuşmamışdır, nâmuslu kalopedidir!...

— Biz seni de biliriz... saman altından su yürütürsün...

— Bu Andoni bence karanlık adam!

— Neredeyse bir yıl olacak geleli, niçin hiç Galata'ya gitmiyor?

— Evet niçin?

Aliki Apostolus'un hakiki hüviyetini, onun meşhur câni Bıçakçı Petri olduğunu bilmiyordu. Kalikratyada bunu bilen yalnız Ahileya idi, onun ağzı da kilidliydi ve o kilide korkunun kurşunu akıtılmışdı.

Aliki içmiyordu, yemeğini yedikden sonra yatıyordu ve Petri ile körpe erkeği içki sofrasında bırakıyordu. Petri, delikanlıya Ayamavri'deki şarkısını öğretmişdi:

Dose mu krasi

Yemise to me tis asimenies palamessu

Na piyo to krasi ap tis fuhtessu

Dipsasmena, dipsasmena...

Ve Ahileya bunu okudukdan sonra Petriye avuçları ile şarab içiriyor, şerir şarabı içdikden sonra:

— Ahileya!... kokla avuçlarını, ne kokuyor?... diye soruyordu.

— Şarab kokuyor avuçlarım!

Petri, Ahileyanın yüzünü iki kocaman pençesi içine alıyor ve gözlerini kalopedinin gözlerine dikerek bakıyordu, işte o zaman Ahileya çok korkuyordu. Korkusunu Alikiye bile söylemeye cesâret edemiyordu. Petri biliyordu ki hayatı Ahileyanın iki dudağı arasında idi, küçücük bir şüphesi. Ahileya işte bunun için dehşetle titriyordu ve artık Petri'nin Kalikratyadan gitmesini istiyordu. Ve bir an onun yanından ayrılmıyordu, bilsin ki kimseyle gizli konuşmuyor, onun kim olduğunu hiç kimseye söylememişdir.

Aliki de Apostolosun artık gitmesini istiyordu, fakat körpe kadın bu isteğini bir gece Ahileyaya açmakdan çekinmedi:

— Kir Andon hep burada mı kalacak?... diye sordu.

— Bize ne ağırlığı var onun?

— Ben korkuyorum bu adamdan!

— ?

— Kendim için değil, senin için!

— ...

Bir akşam kahvehânede Todori Reis, Petri'ye sordu: «Bekâr mısın Kir Andoni?» dedi. Petri: «Evliyim.. hattâ bir oğlum var, iki yaşında, çok özledim onu...» dedi.

Petri sözde yalan söylemişdi. Kuşadasındaki zengin şarabcının karısından bir oğlu dünyaya geldiğini bilmiyordu. Kir Andoni'nin evli olduğunun öğrenilmesi şerîre ve o iki odalı muhabbet yuvasına huzur kazandırdı. Onlara fısıltı ile de olsa dil uzatanlar susmaya mecbur oldular. Kalikratya'da Andoni için yerleşen umumi kanaat, bu cevherli güzel genç adamın her ne sebebden ise memleketini ve evini bırakıp kaçmış olması idi. Belki de elinden kan çıkmışdı. Bir kaatil?.. ama onları hiç ilgilendirmezdi bu.

Yarın:

Melek, Bülbül, Pervâna

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Melek, Bülbül, Pervâne

— 63 —

1880 yılı Mayıs'ının başlarında idi. İstanbul'dan dönen Kalikratyalı balıkçılar köydekilere bir haber getirdiler:

— Aman... dediler, gidin görün, Avrupa Tiyatrosunda yeni bir oyuncu kızı var, sesi ile, güzelliği ile, oyunu ile kırıp geçiriyor âlemi!

— Melek!

— Bülbül!

— Pervâne!

— Körpe mi körpe! Olsun da en çok onaltı, onyedi yaşında...

— Ya cilvesi, işvesi...

— Bizim gibi çıplak ayaklı balıkçıdan kayıkçıdan tut, kürklü çorbacılara, sırmalı paşalara varıncaya saçlarının teli kadar âşıkı var yosmanın.

— Sahneye çıktı mı, tiyatroyu alkıştan yıkılacak sanırsın...

— Şeftali baharı!.

— Billûrdan gül goncası!.

— Misk gibi kokan bir kelebek!

— Bir çıkıyor pullu esvaplarla ki, tavus kuşu gibi, bir çıkıyor tersâ forması ile bıçkın mı bıçkın...

— Göreceksiniz bu kız için çok kan dökülecek Galatada!.

— Nasıl ki vurmuştu Bıçakçı Petri Pirinccide paşaoğlunu yahudi kızı için!.

— .....

— .....

Alacağı cevabı hiç tahmin etmeden Petri lâf olsun diye sordu:

— Bu kadar methettiğiniz oyuncu kızın adı nedir?

İstanbul'dan gelenler bir ağızdan:

— Peruz! dediler, Peruz Hanım!

Petri titredi.

O kız acaba kendi Peruzu muydu? Umumhaneci Kaloferiyanın kızıl. Zihninde bir yaş hesabı yaptı, yaşı tutuyordu. Henüz onüç yaşında iken anasının eliyle bir geceliğine en az beşyüz altın değerinde bir elmas karşılığı Petriye satılan ve Dolapderesindeki kulübede câninin koynunda yatan kızın, ertesi sabah göğsünde bir demet çiçekle resmini çıkartmıştı. Zaptiye neferi Kandıralı Râifi katlettiği gün kulübeden alamadığı o resim gözünün önüne geldi. O gece küçücük kızın gözlerinden dökülen yaşlar, ertesi sabah göğsünde tuttuğu çiçekleri sulayan inci yağmuruydu. Petri: «Ağlama... diyordu, bunu anan istedi!.» ve kız çırpına çırpına ağlıyordu, tıpkı Petrinin Ayamavride Daskalosun evinde yattığı gece gibi... Aradan dört yıl geçmişti, öyle bir

Peruz onyedi, onsekiz yaşında

ananın elinde öyle bir kız hazine idi, han, hamam, değirmen gibi gelir kaynağı idi, elbet ki, yere gömüp saklamayacak, işletecekti...

Peruz artık ağlamayan, ağlatan bir yosma olmuştu muhakkak. Petri avuçlarını koklamaya cesaret edemedi, «Evvelâ dedi, gideyim göreyim şu kızı, benim Peruzum mu? Eğer o ise, konuşayım onunla, göğsümde açan goncayı başka erkeklerin şakağında görmeye tahammülüm olmadığını söylemeliyim.»

Bu haberi aldığı günün gecesi mevhanede içti. İstanbul'a, Galataya gitmekten korkuyordu ve o korku ile Peruzu unutmak istedi. Fakat kızın balıkçılar ağzında dolaşan isminde bile öyle bir cazibe vardı ki, ertesi sabah erkenden kahvehaneye gitti. Peruzun adını duymak istiyordu

Dört gün sonra İstanbuldan gelen ikinci kafile de hep o kızdan bahsetti; aralarında Todori Reis de vardı: Gece meyhanede, ki Petri artık her gece meyhanede içiyordu Reis:

— Yaşım altmış, öyle güzel kız görmedim ben, dedi. Gözlerimin pası silindi, bu gece benden içeceksiniz Peruzun aşkına.

Sonra Petriye döndü:

— Oğlum Andoni... dedi, buraya geldin, bir keşiş gibi kapandın, git gör o kızı, git gör!... Bütün servetimi verebilirdim o kızın yolunda, eğer genç olsaydım!.

Genç bir balıkçı:

— Ben gencim ama o kızın yolunda feda edilecek servetim yok!... dedi.

Bir başka delikanlı atıldı:

— O zaman canını vereceksin! dedi.

Bir üçüncü delikanlı ise gayet ciddî:

— Hayır, dedi, bizim gibi çıplak ayaklılar için can vermeye lüzum yok, o kız servet aramıyor oynaşı olacak erkek de... Çehre arıyor, boy bos alım çalım arıyor ve acı kuvvet arıyor!.

Ve genç ihtiyar, balıkçılar konuştular:

— İşte bu lâf doğrudur, sırmalı bir paşaya yüz vermemiştir ama koşarlı uçarlı bir tersaneliyi oynaş yapmıştır kendisine...

— Tamam, bir çavuş!.

— Çavuş da değil, bir neferdir, ben gördüm, hem adını bile öğrendim. Güzel Ahmed diyorlar, ama Hristos hakkı için, resim gibi oğlandır...

— .....

— .....

Petri avuçlarını kokladı, kan kokuyordu avuçları.

Ertesi sabah Lefteri Kaptanın kemerinden iri bir yakut çıkardı, Ahileyanın yanında Alikiye verdi:

— Bir hatıra benden, dedi, güzel bir yüzük yaptıracaksın parmağına!

Muhteşem çıplak taşı körpe kızın narin elinin ince, zarif bir parmağı üstüne koydu, fakat Aliki parmağının üstündeki o pırıl pırıl kırmızı taşa değil, Petrinin yüzüne baktı:

— Gidiyor musun Kir Apostolos? Bizi bırakıyor musun?

— Evet!... Galataya gideceğim, sizi bırakmak istemezdim, fakat buraya dönemeyeceğimi sanıyorum...

Ahileya: «Gitmesen!...» diyecek oldu, Petri:

— İnanıyorum ki beni seviyorsun Ahileya, dedi. Ama gitmem iyidir

Bıçakçı Petri Kalikratyadan 27 Mayıs 1880 Cuma akşamı ayrıldı balıkçılarla birlikte... Kayıklar yola çıkmadan meyhanede çok cünbüşlü bir âlem oldu, bir lâterinanın oynak nağmeleri ile, Petri bir yıl içinde ilk defa oynadı ve bir şarkı söyledi:

Gece içinde
Bir beyaz gülün ışığı gibisin putum!
Senin için zar atılır!
Rakıya zehir katılır!
Bıçak oynatılır!.

Şarkısının son sözünü meyhaneyi dolduran balıkçılar bir ağızdan tekrarladılar:

— Bıçak oynatılır! Bıçak oynatılır!.

Yarın

Müdhiş Rüyâ

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

— 64 —

Müdhiş Rüya

Kalyoncukolluğu cinayetinin üstünden geçen bir yıl içinde, Komiser Hikmet Efendi bir süre Petrinin yakın âşinası olduğu belli Kız Ahileya ismindeki kalopediyi aratmıştı. O oğlanı Galata ve Beyoğlu kopuklarından tanımayan yoktu, fakat hepsi Ahileyanın yalın ayaklarla kaldırımlarda sürttüğü zamanlarını biliyordu. Son yıllarda nerede olduğunu, ne iş tuttuğunu bilen yoktu, yalnız bir ser seri pek müphem bilgi verdi: «Belki bir seneden fazla olmuştur, bir gün Galata'da yalıdaki kahvehaneler den birinde rastladım ona, tüyünü düzmüş, ne yaptığını sordum, balıkçıyım dedi, nerede çalıştığını söylemedi, meyhaneye gidelim içelim dedim, kabul etmedi, kalktı gitti» dedi...

Hikmet Efendi, İstanbul civarındaki bütün dalyanlara ve Boğaziçi köylerine ve meselâ Kumkapu, Samatya, Bakırköy'ü, Adalar, Kartal, Pendik, Tuzla gibi balıkçı yatağı olarak tanınmış yerlere «Böcek» ler gönderdi oralardaki rum balıkçılar arasında belki yirmiye yakın «Ahileya» bulundu, genç olanları Galataya getirildi, fakat aranan Ahileyayı tanımış olanlar: «Bu değildir!» dediler.

Gariptir ki İstanbul zabıtası ve Hikmet Efendi, büyük bir rum balıkçı köyü olan Kalikratyayı hatırlamamıştı. Hatırlasaydı, orada yalnız Petri'nin âşinâsı Ahileyayı değil, Petrinin kendisini bulacaktı.

O kıymetli fakat yorgun komiser, henüz onaltı, onyedi yaşında ve Peruz adında çok güzel bir kantocu kızın 1880 yılı Mayısının başlarında Avrupa Tiyatrosunun sahnesine çıktığını duyduğu zaman da, o rakkasenin, kendisinde resmi bulunan mechul küçük Peruz Hanım olabileceğini hiç düşünmemişti ve kısa bir zaman içinde türlü fettanlıkları ile ve cilveli oynaklığı ile dillere destan olan rakkaseyi de bir kerecik olsun gidip görmemişti.

Eserlerinde devrinin İstanbulu, renkleri ve sesleri, bütün varlığı ile yaşayan büyük muharrir Ahmed Rasim Bey de o 1880 yılında onaltı yaşında idi, yatılı talebe olarak Darüşşefakanın son sınıfında bulunuyordu. Kendisinden az kabaca bir arkadaşı ile Peruzun birden bir yıldız olarak parladığı Avrupa Tiyatrosu ve emsali eğlence yerlerinin eşiğinden içeri yeni yeni ayak atmaya çalışıyordu; yıllarca sonra «Fuhşi Atik (Eski Fuhuş) adını verdiği kitabında ilk gençlik hatıralarını yazarken Peruzu ve Avrupa Tiyatrosunu şöyle anlatıyor:

«Peruzun kaşı gözü, ağzı burnu, tavrı hali, nağmeleri dilfirib idi, cazip idi, tatlı idi. Saçlı oğlan kıyafetinde, boynunda mısır buğdayı sepeti ve elinde bir tas ile sahneye çıkarak:

Dumanını savururum...

diye başlayıp:

Usta yapar, çırak satar
Satamazsa dayak atar...

«Kuyruğu ile bitirdi mi, localardan, sandalyalardan çiçekler, buketler, fiyongalı mektuplar atılır, şangırtı, hüngürtü, patırdıdan binâ yıkılacak mış sanılırdı.

«Peruz diğer bütün kantocu kızlardan daha işveli, daha şîveli, daha mârifetli, daha şehvetâmiz, daha mûnis görünürdü. Onun için tiyatronun sahneye yakın ciheti dopdolu bulunurdu. Tersâne ve topçu neferlerinden, sıkma potur üstüne kukuletalı salta giymiş, hamam natırlarından, dellâklarından, mavunacı, salapuryacılardan, hafiyelerden tutun da kalem mümeyyizlerine, ondört onbeş yaşındaki çocuklara varınca bütün tenevvüât burada ahzı mevkî ederdi...»

Avrupa Tiyatrosu bayağı bir eğlence yeriydi Tiyatronun «Oda» denilen bir büfesi vardı ki, orası da yarı meyhane, kumarhane idi Ahmed Râsim orasını da şöyle anlatıyor:

«Sahneye giden yolun solunda bir oda vardı ki, kahve ve bira gibi meşrubat satılırdı. Onaltı yaşımda idim, bittâbî ben oraya giremezdim, sözün doğrusu girmeye cesaret edemezdim. Çünkü burada Galatanın ün kazanmış kabadayıları, hamatçıları, polisler, hafiyeler, şurdan buradan getirilmiş karılar, paralı enayi tutkunlar bulunurdu, hınca hınç dolar, yer bulunmazdı.»

22 Mayıs Cumartesi günü sabahı Kalikratyalı rum balıkçılar, Eminönündeki balıkhaneye geldiler. Kayıkları bağladıktan sonra, dört balıkçı Todori Reisin adına balıkların müzayede ile satışı işine bakacaktı. Öbürleri heman giyindiler, süslendiler Galata ile Beyoğluna biraz gezip eğlenmeye, bekârları da kadınlarına gittiler... Akşam da Avrupa Tiyatrosunda buluşmaya sözleştiler. Hâttâ birkaçı: «Kadınlarımızı da alıp götürelim...» dediler.

Petri kayıktan çıkmadı. Öbürleri bunu, süslü esvabı olmadığından, bir utanç duygusundan sandılar ve meyhanede beraberce içmek için ısrar etmediler, yalnız:

— Ama tiyatroda buluşalım Andoni!... dediler.

— Biz senin biletini alırız!...

— Gecikme sakın!.

— Perikli seni tiyatronun karşısındaki Uzun Kahvede bekleyecek...

Petri, bütün gün kayıkta yattı, kâh sırt üstü, yüzüne bir mendil örterek, kâh yüzü koyun... Yanında bir desti şarab vardı ve birkaç elma, arada doğrularak destiyi ağzına dikti ve sonra tekrar yatarak elmaları dişledi... Avuçlarını kokluyordu, avuçları hep kan kokuyordu...

Bir ara daldı ve müthiş bir rüya gördü:

Bir merdiven. Merdivenden çıplak ayakları ile çıkıyordu... Merdivenin basamakları hep birer ceseddi ve hepsinin yüzünü görüyordu:

İstrati İspiro, Lefteri, Lavirentosdaki Kalopedi, Kefalonyalı Andriya, Kefalonyalı Toma, genç bir bey, Kefalonyalı Argiri, Manyalı Zambo, Zaptiye neferi Râif, Hânende Ester, Makedonyalı küçük «Spartakus» Kavas, Nikola ve son basamak Peruz.

Çıplak ayağını tam Peruza basacağı zaman nereye çıktığını görmek için başını kaldırdı ve bir darağacı gördü, yağlı ipin halkası da tam başının üstünde, boynuna geçmek üzereydi:

— Ölmek istemiyorum!... diye bağırarak dehşetle fırladı ve uyandı...

Yarın:

Petri Avrupa Tiyatrosunda

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petri Avrupa Tiyatrosunda

— 65 —

Petrinin korkunç bir rüya içinden gelen feryadını yalnız bir kişi, kayıkta nöbetçi kalmış bir delikanlı duymuştu; gülerek:

— Kir Andoni, öldürüyorlar mıydı seni? diye sordu.

— Evet... Müthiş bir rüya gördüm.

— Ben hiç korkulu rüya görmem... Rüyalarımda hep güzel güzel kadınların koynunda yatarım, bu gece de isterim ki oyuncu kızı Peruzun koynuna gireyim...

Delikanlı o anda Petrinin elindeki bıçağı gördü ve korktu:

— Kir Andoni... Galiba rüyanda bir adam kestin! dedi...

Petri cevap vermedi. Rüyasında Peruzun koynuna girmek isteyen oğlan ile arasında üç kayık oturağı mesafe vardı... Çıplak ayakları ile kayığın içinde şıpıdıklarını aramasaydı Petri o mesafeyi bir sıçrayışta alabilirdi ve o tüysüz balıkçı kendini koruyamazdı, câni, elindeki bıçağa baktı, ne zaman almıştı bıçağını pençesine? Bilmiyordu.

Ayak yordamı ile pabuçlarını buldu ve ayaklarına geçirdi, bıçağını da kuşağına soktu, gizledi, kayıktan iskeleye çıkmak için tüysüz delikanlının yanından geçtiği, gerçekten de durdu:

— Gel bir öpeyim seni İstefo, kardeş gibi! dedi...

Ve eğildi, İstefonun başını kocaman avuçları içine aldı, oğlanı, alnı ile karışık gözleri üstünden öptü. Ama İstefo öpüldükten sonra başını hemen geriye çekti, içinden: «Kan kokuyor bu adamın elleri, müthiş!...» dedi; kayıktan iskeleye atlayıp geniş adımlarla arkasına bakmayıp sür'atle uzaklaşan Petriyi seyretti:

— Garip bir adam bu Andoni, muhakkak, muhakkak ki bu adam bir kaçak kaatil!..,» diye söylendi.

Ve oğlan, irâdesinin dışında bir hareketle hemen ellerini denize soktu ve az önce öpülen alnını oğuşdura oğuşdura sildi, sonra Petrinin gittiği tarafa baktı, onu göremedi.

«Gel kahbenin kızı gel!..»

Petri Galatada Avrupa Tiyatrosunun yerini bilmiyordu, kendisini bekleyecekleri Uzun Kahveyi de bilmiyordu. Önce yalı boyuna vurdu, yürüdü. O yalı boyu, çıplak ayaklı ve tüylü kafalı kız Ahileyanın şirin, yırtık ve kirli benzerleri ile doluydu. Tahammür halindeki bir şarap fıçısına benzeyen Galata ve Tophane sokaklarına salkım salkım atılmış o çocuklardan biri Petrinin peşine takıldı, onbeş yaşlarında bir tazı, bir «Piç Hasan.»

Piç Hasan koştu, Petrinin önüne geçti, sonra birden dönerek Petrinin yüzünü gördü ve tekrar genç adamın arkasında kaldı, onun ayaklarına baktı, adımlarını geniş geniş atarken pantalon paçaları altından Petrinin şıpıdıklarını çorapsız, çıplak ayakla giymiş olduğunu da gördü ve durdu, Petri iyice uzaklaşınca:

— Petri! diye bağırdı.

Petri arkasına dehşetle dönüp bakti ve bir pırpırı oğlanın kaçtığını gördü. Bir yere mıhlanmış gibi durdu: «Artık çocuklar bile tanıyor beni!...» dedi. Evet, Galata sokakları Petri için tehlikeliydi.

Piç Hasan doğruca Galata Karakoluna gitmişti, daha kapudan girerken:

— Çavuş ağabey... Petriyi gördüm. Bıçakçı Petriyi! diye bağırdı.

Karakol ayaklanıverdi. Yedi nefer, Hasanın kılavuzluğunda yalı boyuna koştu, çocuk anlatıyordu: «İşte burada gördüm, ben bağırınca arkasına dönüp baktı, beni gördü, şu tarafa doğru kaçtı. Hani geçende komiser amca bizi topladı, resimler gösterdi ya. İşte o adam ağabey, şıpıdıklarını da yalınayak giymişti... Petriydi o adam ağabey...»

Galata koca bir şehir, sokakları mahşer yeri, ortalık da iyice kararmış artık, zaptiye çavuşu:

— Ulan... Hiç ses çıkarmayıp peşini bırakmasaydın, herifin girdiği yeri de görseydin, dedi.

Zaptiyeler, ellerinde tabancalar, ne yapacaklarını kestiremediler. O sıra da bir tulumbacı hayta zaptiyelerin yanında Piç Hasanı gördü:

— Ulan neredesin iki gündür? diye sordu.

— Matiz ettiler beni be Zülfü ağa bey, Çamurun orada yatıyordum.

— Yürü seni Peruza götüreyim O radan da sıcağa gideriz...

— .....

— .....

Bir ara sokaktan caddeye çıkan Petri, mütemadiyen: «Artık herkes tanıyor beni» diye söyleniyordu, kasketini gözlerinin üzerine iyice indirdi, etrafını görmeden Avrupa Tiyatrosunun karşısına gelmişti. Uzun Kahvede onu bekleyen Balıkçı Perikli hızla geçen Petrinin ardından fırladı:

— Andoni! Kir Andoni!... diye bağırdı.

Ve duran Petriye:

— Niçin bu kadar geç kaldın Kir Andoni!. Gündüzden arkadaşlar bilet lerimizi almasaydı, giremezdik şimdi tiyatroya, dedi.

Ve cevabı beklemeden Petrinin koluna girdi, caddenin karşı tarafında ki tiyatro kapusuna doğru sürükledi onu. Tiyatronun önü çok kalabalıktı. Uğultulu kalabalığı omuzlayıp yararak güçlükle kapuyu bulabildiler. Onlar tiyatroya girdikleri sırada Peruz sahneye yeni çıkıyordu.

Pembe renkli ve telli pullu oyuncu esvabı içinde görünür görünmez bir alkış tufânı kopuvermişti. Kumral saçlarını dökmüş, dökük saçlarının üstüne pullu bir tül atmıştı, ayaklarında pembe kordelâlı balerin patikleri vardı.

Balıkçı Perikli ile Petri Kalikratyalıları bakına bakına buldular, aslında Perikli bakındı da Petriyi sürükledi, arkadaşlarının ayırdığı iki iskemleye oturdular.

O zamanların sahne aktrisleri ve kantocu kızları hep Rum ve Ermeni yosmaları idi ve hepsi çok bozuk bir Türkçe ile konuşuyor, okuyorlardı. Yalnız Peruzun dili parlak zekâ ile törpülenmiş, incelmişti. Halkı kendisine bağlayan sihrin içinde, güzelliği ve işvebazlığı kadar dilinin de tesiri vardı. Sarhoş takiidi pek güzel yaparak Hicazdan bir «Huvarda Kantosu» okumaya başlamıştı:

Meyhanede çakarım
Peykesinde yatarım
Ben camları kırarım
Hır çıkarır kaçarım
Saçlarını dök de gel
Omuzlarına tel tel
Gel çapkının kızı gel...
.....

Petri yanındakini dürterek:

— Ne diyor, ne diyor? diye sordu...

Yarın:

Peruz'un kantoları

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Peruzun Kantoları

PERUZ, ÇOBAN OLDU, ÇİNGENE KIZI OLDU, ŞIK KÜÇÜK BEY OLDU

Piç Hasan'ı Peruza götüren Tulumbacı Zülfü esmerin karası, kırk yaşlarında iri yapılı zehir gibi adamdı. Galata'nın azılı haraççı kabadayılarından bir Kürttü. Onun için tiyatroya bilet almaya lüzum yokdu, kalabalığa: «Ayakda duracak yer bile yok...» diyen bir tiyatro uşağına:

— Aç ulan kapuyu!... dedi.

Ve Piç Hasan'ı aralanan kapudan ileri önü sıra sürdü:

— Geç arslanım!... dedi.

Tiyatroda hakikaten ayakda duracak yer yokdu. Peruz sahnede ikinci kantosunu söylüyordu. Güzel kız bu sefer ayağında çiçekli basmadan bir şalvar, başında oyalı yemeni, saçları yine dökük, yalın ayak, şalvarının paçaları ayaklarının üstüne düşmüş, sözde bir çingene kızı olmuşdu. Koltuğunda bir sepet ve sepetde lâvanta çiçekleri vardı; oynayarak bir «Toci Kantosu» okuyordu:

Kara saçlı Penbe geldi kerize
Yeni şarkılar söyler size
Yanağında güller
Parmağında ziller
Yeni yeni nazlar

Tâze tâze cilveler
Süzülerek süzmeler
Kırıtarak gezmeler
Güzel oynar Todiler

Çiçekli şalvarı göbeğinin altına düşmüş, çıplak et üstüne giydiği al kadifeden kısa, kolsuz yelekle şalvar arasında billûr gibi bir ten parçası görülüyordu. Kollar tamamın uryan, kolunda sepet, parmağında ziller, zilleri şıkırdatarak göbek atmaya başlayınca tiyatro binâsı, Ahmed Rasim'in tasvir ettiği gibi, alkışdan, hırslı tepinmeden yıkılacak gibiydi.

Petri artık «Ne söylüyor» diye sormuyordu, ne söylerse söylesin, karşısındaki Peruzun artık kendisinin olamayacağını anlamışdı. Ve yine anlamışdı ki Petri de onu başka erkeklerin kolları arasına bırakamazdı. Eli tabancasının kundağından bıçağının kabzasına, bıçağının kabzasından da tabancasının kundağına gidip geliyordu. Yanındaki balıkçıya sordu:

— Daha çok oynayacak mı Peruz?

— Evet... evet... ama sus şimdi...

Perde alkışlarla kapandı ve az sonra yine alkışlarla açıldı. Bu sefer, Peruz, başında keçe külâh, üstünde kepenek, ayağında potur ve çarıklarla saçlı bir çoban olmuştu, karşısında bir de köylü kızı vardı, ama çoban oğlan köylü kızından kat kat güzeldi, Hüseynî bir düettoya başladılar:

Kız — Hem anamdan, hem babamdan,
Kaçıp geldim ben sana!
Çoban — Elâ gözlü, sarı saçlı
Gaayet güzel çobanım
Kız — Yana yana işte geldim
ben sana...

Kalabalık arasından ve gerilerden sarhoş ağzı ile gür bir ses yükseldi:

— Ulan be kahbe!... sâde sen değil, cümle âlem yanıyor o çobana be! Kınalı kurbanı olmuşuz onun be!

Bu nümâyiş de çılgınca alkışlanırken Petri dönüp arkasına bakdı ve tâ gerilerde kendisini yalı boyunda tanımış olan pırpırı oğlanın yüzünü seçer gibi oldu. Başını sür'atle önüne çevirdi. Oğlan orada da bağırırsa, şeririn durumu çok nâzikleşebilirdi. Kaç kişiyi vursa, o mahşeri halkın elinden kurtulmasına imkân yokdu. Bir an içinde paralanırdı. Balıkçı Perikli'ye:

— Bu tiyatronun girdiğimiz yerden başka kapusu yok mu?... diye sordu.

— Var... var ama sabret Andoni... Peruz'un bir oyunu daha var, sonra içki satılan bir oda var tiyatroda, oraya gidecek, oynaşı olan tersâneli neferle bira içecekler, biz de oraya gideceğiz ve kızı orada çok yakından göreceğiz, belki de burnumuz kokusunu bile alacak...

O akşam Peruz'un oyunları Hüzzam bir «Gül Kantosu» ile sona erdi; sahneye başında fes, gözlerinde mâvi gözlük, elinde baston, ama saçları yine dökük, saçlı bir küçükbey kılığında çıkdı:

Gülüm çakmış çakışdırmış
Her yapdığını yakışdırmış
Çapkınlığa küçükbeyi
Bilmem kimler alışdırmış...

Kirpiği ok, kaşları yay
Gönül verdim yosma Peruza
Velâkin o metelik vermiyor
Benim gibi kokoza...

Peruz sahneden çekilip, perde inerken Tiyatroda bir ayaklanma oldu. Koridora ve orada bulunan içki satılır odaya doğru bir akın başladı. Kalikratyalılarla beraber Petri de kalkdı, fakat Petri bir yılan gibi süzülerek balıkçılardan ayrıldı. Aradan onbeş dakika kadar geçdi, o mâhud odadan bir feryad yükseldi:

— Âaah... vuruldum.. sol mememden... yandım!...

Vurulan Tersâneli Ahmed, onu kalbi üstünden vuran da Bıçakçı Petri idi.

Yarın:

Avrupa Tiyatrosu Cinâyeti

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Avrupa Tiyatrosu Cinâyeti

— 67 —

O devri yaşamışlardan Üsküdarlı halk şairi Vâsıf Hoca, Avrupa Tiyatrosu cinayetini şöyle anlatıyor:

«Avrupa Tiyatrosunda o mahut içkili yer, tezgâh başında barbut zarı atılır ve iskambil kâğıdı ile kılıç oynanır âdî bir kumarhane, bitirim yeri idi. İşleten tövbekâr gece hırsızlarından Kokona Vasildi. Kokona lâkabı ile anılmasının sebebi, gençliğinde hırsızlık suçu ile takip edilirken Rum kokonası yani karı kılığına girerek zabıtanın nazarı dikkatini çekmeden yıllarca rahat rahat dolaşmış. Kokona Vasil, zaptiyenin adamıydı. Bir hırsızlık, cerh veya katil vak'ası olduğunda, Vasil failin nerede saklandığını muhakkak öğrenir ve zaptiyeye gizlice ihbar ederdi. Onun için Vasilin tiyatroda işlettiği bu odada kumar oynatmasına göz yumulurdu...

«Bir akşam burası ağzına kadar dolmuş, tütün dumanından gözgözü görmez olmuştu. Körpe Peruz, genç bir bahriye neferinin kucağındaymış kadar yanında, âşifte cilvelerinin en tatlı nağmeleriyle fingirdemekteydi... Bahriyeli de tersanede parmakla gösterilir. Güzel Ahmet, elhak arslan yavrusu, gemisinin adı da Hizberi Bahrî (Deniz Arslanı), gemiden her çıkışında Peruzuna gelir; karayağız, iri kara gözlü, sanki Hind şehzâdesi gibiydi. Aylardan Mayıs, bahriyeliler kar gibi beyaz formalarını giymişler, belinde beylik al kuşak, başında al fes, fesi de, etrafından fırdolayı taşmış yasak kaçkını saçlarla ters dönmüş, fesleğen saksısı gibi ve nihayet beyaz ceketi üstünde geniş mavi yakası sırım gibi uçarlı delikanlının güzelliğini bir kat daha açmış.

«Odaya meşin kasketini gözleri üstüne indirmiş bir adam girdi. Kalabalığı omuzları ile açarak Peruzla bahriyelinin yanına kadar sokuldu. Yosma şuh bir kahkaha atarak Güzel Ahmedin boynuna sarılacağı sırada, bu adamın yüzünü gördü:

— Petri!... diye bir çığlık attı.

«Peruzun Petri diye bağırması odanın içinde bir dehşet uyandırdı. Meşhur Galata Canavarı Bıçakçı Petri, gözleri öylesine mel'ânetle parlıyordu ki, Peruzdan başka bir kadın olsaydı oracıkta korkudan ölürdü; ölmese de dona kalır, tek adım kaçamazdı. Fakat Peruz bahriyelisinin yanından, dizinden atlayıp kalabalığa daldı, etrafındkileri paralarcasına açarak kaçtı. Kız kaçmak için çırpınırken, bir ah yandım feryadı duyuldu... Bahriyeli Ahmet tam kalbi üstünden yediği tek bıçak darbesiyle cansız olarak yere serildi. Kaatil Petri, odadaki kalabalığın uğradığı şaşkınlık ve korkudan istifade ile bir saniye bile kaybetmeyip bir pencereden atlayıp kaçtı.

«Bana bu vakayı o devrin kabadayılarından olup, o gece tiyatroda ve o odada bulunan Kürt Zülfü anlatmıştı ve demişti ki:

— Şıkırdımım Piç Hasan'la beraberdim, bira içip meze ile karnımızı doyurup yatmaya sıcağa gidecektik. Odaya girdik, Hasan kolumu dürttü:

— Zülfü ağabey... bek, bak!... dedi...

— Kime ulan! dedim...

— Bıçakçı Petri!... diye fısıldadı.

— Nerede ulan?

— İşte şu adam; bak yılan gibi süzülüyor!...

«Ben oğlanın göstermiş olduğu adamı görmüştüm ki, o da bıçağını çekip Güzel Ahmed'i vurdu. Kuşağıma el atıp tabancamı çekinceye kadar da pencereden atlayıp kaçtı. Hangisine yanayım, Güzel Ahmede mi, Hasana mı... Petri iki gün sonra da Salıpazarında Piç Hasanı vurdu...»

Kürt Zülfü, bu vakadan sonra 50 yıl kadar yaşamış, doksanını aşkın olarak ölmüş, Vasıf Hoca da yıllarca sonra ondan dinlediği zamanlar 17—18 yaşlarında «Haddehâne» denilen bahriye meslek okulunda talebe imiş...

Büyük yazar Ahmet Rasim Bey, o gece tiyatroda imiş, gördüklerini şöyle anlatıyor:

«Mahud odadan Peruz hemâli havfü telâş ile fırladı. Ardı sıra odanın kapusundan içi dışına geliyormuş gibi bir boşanma göründü ve o anda acı bir feryat duyuldu: Aaah vuruldum, sol mememin üstünden, yandım!...

«Çıkanlardan biri: —Petri vurmuş! diyor, gözleri dönük, eller ve dudaklar lerzedar bir halde: — Tutun... tutun-... diye bağırıyordu...

«Yine diyorlardı ki:

— Komik Hamdi Efendi içeride bayılmış!...

— Büyük İsmail Efendi sahnenin altına saklanmış!...

— Peruz da ortadan kaybolmuş!

«Ne dersiniz? Koca binada bir dakika sonra zavallı mecruhtan başka kimse kalmadı idi. Nihayet bir iki polis ellerinde tabanca olduğu halde göründüler. Bıçakçı Petri odanın penceresinden atlamış, gitmiş...»

Ahmet Râsim, odaya girmediği için vurulanı görmemiş, adını ve vurulur vurulmaz öldüğünü de öğrenememişti.

Petri kaçmış, gitmiş, fakat Bahriyeli Ahmedin yanında kaatilin kaçarken ayaklarından çıkarıp bıraktığı şıpıdıkları duruyordu.

Bütün tiyatro halkı sokağa boşanınca güçlükle birbirlerini bulup toplanan Kalikratyalı balıkçılar pek çok arandıkları halde Apostolos Andoniyi bulamamışlardı, onun bu ânî kayboluşunu merak ettiler, fakat hiç biri cinayeti onun işlemiş olduğunu tahmin edemedi, «Belki kayığa gitti» dediler, hemen hepsinin Galatada kadını vardı, kayığa ancak ertesi günü öğleye doğru döndüler ve Andoninin kayığa gelmediğini öğrenince Kalikratyaya dönmek için onu bekleyip beklememe meselesini aralarında münakaşa ettiler. Genç İstefo Andoninin akşamki acaip halini anlattı:

— Akşama kadar yattı, sonra kötü bir rüya gördü, öldürüyorlarmış onu, bıçak çekti, bana o kadar müthiş bakıyordu ki, beni vuracak sandım, çok korktum ondan. Sonra bıçağı kuşağına koydu, beni öpmek istedi ve öptü, kan kokuyordu Andoninin elleri, yemin ederim ki kan kokuyordu... O adam çok karanlık, belki, bir, kaatil...

Bunun üzerine Andoniyi İstanbulda bırakıp Kalikratya yolunu tuttular... Bu, şarkısız, neşesiz bir dönüş oldu...

Yarın:

Peruzun Hayatı

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Peruzun Hayatı

— 68 —

Oyuncu kızı Peruz, zaptiyede sorguya çekildiğinde hiç bir şey saklamadı, kendi hayatını bütün çıplaklığı ile ve bu arada tiyatro cinayetini de şöyle anlattı:

«Bıçakçı Petri tanıdığım ilk erkek tir. Sonra genç bir Macar kontunun metresi oldum, sonra da Bahriyeli Ahmedi sevdim.

«Petrinin koynuna girdiğimde on üç yaşında masum çocuktum, size önce çileli hayatımı anlatayım.»

«Umumhaneci Kaloferiyanın kızıyım, ama babası belirsiz piç değilim, anamın anlattığına göre babam bir Hıristiyan Arnavut imiş, adı Filip imiş, gayet güzel levent delikanlı imiş, sırma işlemeli cepken, potur giyermiş, ayak takımından bir adam mış ama Arnavut beylerinden birinin eli altında oynar uşağı imiş, anamı sevmiş, gördüğü evden çıkarak Beyoğlunda Ağa Hamamının arkasında bir ev satın alıp yerleştirmiş ki, ben hâlâ o evde otururum. Anama kilisede nikâh da kıydırmış, bir babam bir aya kadar dönerim diyerek memleketine gitmiş, orada da kaç ay çok mesut yaşamışlar, sonra bir karısı ve o karısından bir oğlu varmış, üvey ağabeyim. Anam bana gebeymiş, kocasından bir mektup almış, karım öldü, oğlum Apostolosu Aynarozda Zoğraf Manastırına dayak olarak yerleştirdim, yakında döneceğim diye, fakat dönmemiş, ve anam kocasından artık hiç haber alamamış, babamın bıraktığı para bitince bir gün ekmek alacak parası yokmuş, çıktığı eve dönmüş. Zaten o ev de teyzemin eviymiş, teyzem ölünce umumhaneyi anam işletmeye başlamış.

«Onüç yaşıma kadar bana Yenikköyde oturan ve çok namuslu bir kadın olan anamın halası bakdı, bir gün de beni kolumdan tutup anam Kaloferiyaya getirdi:

— Peruz birden boy attı, gelişti, bir dul kadınım, muhafaza edemem, başına bir kaza gelirse vebal altında kalırım, diyerek beni anama bıraktı.

«İşte o sırada Petri beni anamın evinde gördü, beğendi, anam:

— Kızımdır ve bâkiredir! deyince çantasından gayet iri bir zümrüt çıkarıp ona vermiş:

— Bunu bir cevahirciye göster, değerini öğren, seninle yarın akşam görüşelim! demiş...

«Anam taşı cevahirciye göstermiş:

— Sokağa atsan beşyüz altını var bu taşın demişler ona...

«Anam da beni beşyüz altın kıymet biçilen o taşa satmış. Ertesi akşam Petri geldi, gezdirmek bahanesiyle beni aldı, bir bostan içinde bir kulübeye götürdü. O gece onunla yattım, çok ağladım ama kurtaramadım kendimi. Petri:

— Evliyim, karımı boşayıp seninle evleneceğim! dedi...

«Beni anamın sattığını o gece öğrendim. Anam da ben de o zamanlar Petriyi, Mavri adında bir İtalyan sanıyorduk. Mavrinin Petri olduğunu son zamanlarda, Petrinin zaptiyeler tarafından gösterilen resimlerinden öğrendim, son zamanlarda, tiyatrodaki cinayetten bir hafta kadar önce.

«Çok zengin olduğunu söyledi. Belinde içi altın ve elmas dolu bir kemer vardı, bana onu açıp gösterdi, bir gün hepsinin benim olacağını söyledi... Bana ertesi gün dantelâlı esvap ve kordelâlı pabuç alacağını vaadetti. Ertesi sabah da bana vaad esvabı ve pabucu aldı. Bir fotoğraf haneye götürüp resmimi çektirdi. Birkaç gün sonra tekrar geldi, bir gece daha yattım onunla kulübede.

«Petriden gebe kaldım, ama anam çocuğumu düşürttü. Petri de bir daha görünmedi...

«Onbeş yaşımda idim, beni Beyoğlunda mükellef bir konakta oturan genç ve çok yakışıklı bir Macar kontu sevdi ve beni alıp konağına kapattı, yirmi yaşlarında kadar olan kontun bir sene metresi oldum. Hoca tuttu, bana alafranga oyunlar, dans öğretti, kendisi de bir hocadan Türkçe öğreniyordu, onun yanı sıra ben de Türkçe güzel konuşmayı, şiir okumayı öğrendim. Kont bana:

— Peruz, sen Avrupada olsan pek büyük bir aktris olursun, derdi...

«Adı Ferenç olan o Macardan bir oğlan doğurdum. Ferenç, benimle evlenmek istediğini söyledi, ben de bunu çok istiyordum, bir sene içinde kibar hayatına çok alışmıştım. Oğlumuz henüz kundakta idi, Ferençin babası geldi, her ne kadar o ihtiyarın ayaklarına kapanarak yalvardım ise de:

— Sen ne kadar iyi bir kız da olsan seni muhitime sokamam, dedi...

«Ve o asilzade mağrur ihtiyar erkeğimi ve oğlumu da alarak memleketine döndü. Çok ağladım. Ferenç bana üçyüz altın bırakmıştı giderken babası da oğlumun bedeli olarak üç yüz altın verdi. Anamın evine âdî bir sermaye olarak dönmek istemedim, babamın bize aldığı ve kirada olan evimizin iki odasına yerleştim. Bana dans öğretmiş olan hocamın delâletiyle Avrupa Tiyatrosunda aktrisliğe başladım...

«İstanbulda Bıçakçı Petri diye bir canavarın cinayetlerini duyuyordum, fakat onun ilk erkeğim Mavri olduğunu, az önce söylediğim gibi ancak son zamanlarda öğrendim...

«Anam beni masum çocukluk çağımda satmıştı. Sonra bir konta meteres olarak vermişti, sonra da bir tiyatroda oyuncu olmuştum, ama ben her gece rastgele bir erkeği kabul eder fahişe değilim. Evim namuslu bir kadının evidir, eşiğinden içeriye erkek girmez...

«Bahriyeli Güzel Ahmede gelince, ne utanırım, ne sıkılırım, ben o delikanlıyı divâne gibi sevmiştim. Ahvalime, beni mücevherlere gark etmek isteyen beyler, paşalar, bankerler şahittir, hepsinin teklifini reddettim, ben artık metres olmak değil, sevdiğim erkekle evlenmek istiyordum. Ahmedle münasebetim de tiyatronun içkili odasında bir oyuncu kızın oynaşmasından ibaret kaldı. O beni âdî bir fahişe zannediyordu. Bütün hayatımı anlattığım halde onu evlenmeye razı edemedim, o gece onunla son sevişmem olacaktı. Yolumda Petrinin kurbanı oldu, gitti...

«Kibardan da, zenginden de nefret ediyordum, ama kayıkçı, ama hamal, bir erkek çıkıp da: «Peruz, ben sana bakarım, çekil oyunculuktan deseydi, inan bana, belki Ahmede olan aşkımla cayır cayır yanarak o adamla evlenirdim...»

Peruza sordular:

— Ya Petri hakkındaki duygun nedir Peruz hanım? dediler...

— Ne sevgi, ne nefret... Sadece korkuyorum ondan! dedi...

Nereden nereye, Peruz hanım, üvey ağabeyi Makedonyalı güzel dayak Apostolosun, Zograf Manastırındaki lâkabı ile «Spartakus» un Petri tarafından kesildiğini bilmiyordu. Onu hattâ Petri bile bilmiyordu...

Yarın:

Petrinin onbirinci çift Şıpıdığı

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Petrinin onbirinci çift şıpıdığı

— 68 —

Kantocu kıza sordular :

— Peruz Hanım... dediler, seni ileriye sürüp Petri'ye bir tuzak hazırlasak?

Peruz şiddetle red etti :

— Aslaa kabul etmem, yapamam efendim... dedi.

— Ama mel'un ele geçmez ve fırsat bulursa seni de vuracak!

— Alnımda ne yazılıysa o olur efendim...

Zabıta, Avrupa Tiyatrosundaki oyunlarına devam etmesini söyledi, kız onu da red etti ve sahneden çekildi. Peruzsuz Avrupa Tiyatrosu, kanaryası uçmuş kafese döndü.

Avrupa Tiyatrosu Cinâyeti, Galata komiseri Hikmet Efendi'ye de çok ağır bir darbe oldu, başını yumruklayarak : «Bu kalın kafa zabtiye kafası değil!... Tersâneli delikanlının kanı benim boynuma yazıldı... elimde Peruz adında bir kızın resmi vardı, sonra bir oyuncu kızı Peruz türedi, kafamı azıcık işletseydim bu iki isim arasında münâsebet arar, resmi alır tiyatroya gider, oyuncu kızın resimdeki kız olduğunu öğrenir ve Petri muhakkak ki bir akşam Peruz için tiyatroya gelecekdir diyerek orada devamlı bir pusu kurar ve şerir gelince de teşhis ederek tepelerdik...» dedi.

Tiyatro cinâyetinin tarihi 22 Mayıs 1880 Cumartesi günü akşamıdır. Ertesi 23 Mayıs Pazar günü akşamı da Salıpazarı İskelesi yanında bir odun deposunda haneberduş sokak çocuğu Piç Hasan öldürüldü.

Oğlan tam kalbi üstünden bıçaklanmışdı ve cesedi Pazartesi sabahı depoda çalışan ameleler tarafından bulunmuşdu. Cesedin yanında yine bir çift şıpıdık pabuç duruyordu, «Galata Canavarının İmzâsı».

Bir zâbtiye neferi elinde şıpıdıklarla Hikmet Efendinin odasına girince, komiser gözlerini dehşetle açarak :

— Nedir o elindekiler!?. diye bağırdı

Nefer :

— Salıpazarında bir odun deposunda bir çocuğu vurmuşlar, bu pabuçlar...

Nefer: «Bu pabuçlar maktulün cesedi yanında bulundu...» diye sözünü tamamlayamadı. Komiser Hikmet Efendi bir külçe halinde oturduğu koltuğa yığıldı Kendisini için için yiyen vicdanlı adama, şerîrin bu onbirinci çift şıpıdıkları karşısında yıldırım gibi bir felç darbesi gelmişdi. Hemen Gurebâyi Müslimin Hastahânesine kaldırıldı, ölmedi, ölmedi ama yaşamasına da artık hayat denilmezdi; beyin işliyor, göz görüyor, kulak duyuyor, fakat dil susmuş ve el - ayak hareketsizdi.

Bahtı kara garib çocuk Piç Hasan kabadayı Kürd Zülfü ile tiyatrodan dehşet içinde çıkmışdı, geceyi de onun yanında geçirmişdi, ağlamaklı bir sesle : «Zülfü Ağabey... kabahat benim ...Petriyi gördüğüm zaman arkasından bağırmasaydım, peşine düşüp gittiği yeri öğrenecekdim... zabtiyeler de onu vuracaklardı...» diyordu, durup durup tekrarlıyordu.

Pazar sabahı, o zamanlar Tophânenin pek meşhur olan işkembecilerinden birine girdiler, birer tas çorba içdiler ve oğlan Kürd Zülfüden ayrıldı. Avâre dolaşmaya başladı. Cebinde kendisini o gün geçindirecek ve bir paket tütün alacak parası vardı.

Öğleye doğru iki bahriye neferine rastladı, yüksek sesle konuşarak yürüyorlardı :

— Yetişebilecek miyiz cenâzeye?

— İkindiye kaldırılacak...

— İyi biliyor musun?

— ...

Hasan, neferlere yaklaşdı ve sordu :

— Güzel Ahmedin cenâzesi mi?

— Evet... büyük cenâze olacak o arslana... bütün bahriyeliler geliyor... Belki ikibin kişi...

Hasan yeni aldığı tütün paketini uzattı :

— Birer cigara sarar mısınız?..

— ...

— Ben akşam tiyatrodaydım... Petri'nin, Güzel Ahmedi vurduğunu gördüm...

Hasan ikindiye kadar o bahriyelilerle dolaşdı, onlara Petriyi ilk defa nasıl gördüğünü ve cinâyeti anlattı ve sözünü yine :

— Arkasından bağırmasaydım, peşine düşüp gittiği yeri öğrenecekdim, zabtiyeler de onu vuracaklardı... diye bağladı.

Güzel Ahmedin cenâzesi pek tantanalı kaldırıldı. Namazı Kasımpaşa'da Camiikebirde kılındı ve Ahmed, zamanımızda artık mevcud olmayan Âşıklar Mezarlığına gömüldü. Tepebaşından, Kasımpaşaya inen yokuşun sağ tarafında idi o meşhur büyük mezarlık. Çok küçük bir parçası kalmışdır.

Cemaat dağılırken, Hasan bir servinin altına oturdu ve düşündü. Garib oğlanın yaşamakdan aldığı tad, ham bir meyvanın buruk lezzeti gibiydi. Hoyrat pençelerde hırpalana hırpalana büyüyordu. Onun içindir ki o yaşda kendi ölümünü düşünebildi; «Ölürsem... dedi, Veysele benzeyeceğim... Çopura benzeyeceğim!...»

Veysel kendisinden az kabaca bir arkadaşı idi. Sayısız geceler yarı aç, yarı tok birbirlerine sokulup yatmışlardı, rüyâda yiyip içerek, rüyâda ısınarak... Veysel geçen kış bir mahzende donmuşdu. Çopur da yakın bir âşinâsı ve kendisinden en az onbeş yaş büyük bir ayyaşdı, bekâr odasında mangaldan kömür yakmış ve kömürden zehirlenerek ölmüşdü. İkisini de belediyeciler bir eşek arabasına koyub götürmüşler, işte o Âşıklar Mezarlığının alt eteğindeki çürüklüğe gömmüşlerdi... Çürüklük, üzerlerine taş dikilmeyen kimsesizlerin yeriydi.

Piç Hasan :

— Ama... dedi, ben de öldürülürsem Peruz için... beni de Güzel Ahmed gibi kaldıracaklar... belki de destanım yazılacak!

Yarın :

Salıpazarı Cinâyeti

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Salıpazarı Cinâyeti

— 69 —

Piç Hasan Pazartesi gecesini «Çamurun orada» geçirdi. «Çamurun orası», Salıpazarında bir in, hâneberduşlar koğuşu idi; geceleri ışık yakılmazdı, esrar cıgaralarının kırmızı parıltıları görülürdü. Misafirleri ortalık iyice kararduktan sonra gelir, toplanırdı. Hemen hiç konuşmazlardı, hepsi yanında olup bitene kayıtsız ve kendisinin ne yaptığını kimsenin tecessüs etmediğinden emindi. Bir hasır üstünde top top uyurlardı; içinde hakikat ile rüyanın sınırı kaybolmuş müteaffin bir uyku. Ve çocuklarla gençler gün ışırken, yine birbirlerinin yüzünü gereği gibi seçemeden çıkar, dağılırlardı.

23 Nisan Pazar günü akşamı, ortalık kararmış, ama göz henüz etrafı seçebiliyordu.

Hasan, dalgın, Salıpazarına doğru yürürken birden irkildi. Kendisini sıyırırcasına geçen bir adamın iri kıyım ayaklarını gördü; ökçesi basık yumurta topuklu şıpıdıklar giymiş çıplak ayaklar, başını kaldırınca da önündeki adamın Petri olduğunu tanıdı...

Karakoldaki zaptiye çavuşunun sesi kulaklarında idi: «Ulan... Hiç ses çıkarmayıp peşini bırakmasaydın da herifin girdiği yeri görseydin...»

Hasan Petrinin peşine düştü... Adımları Petrinin adımları kadar geniş değildi ama ayakları koşarlı idi. Ortalık süratle kararmakta olduğu halde Petriyi kaybetmedi. Tam Salıpazarı İskelesi hizalarında Petri sağda bir sokağa saptı. Hasan da o noktaya gelince, bir an tereddüt etti ve o da saptı...

Bir çıkmaz sokaktı, yolun ucu deniz kıyısına dayanıyordu, bir yanında bir duvar, bir yanında da büyük bir odun deposu vardı. Odun deposunun gerisindeki bir bekçi kulübesinde cılız ışıklı bir gaz lâmbası yanıyordu. Hasan, çıplak ayakları ile sessizce ve dikkatle yürüdü, acaba Petri gerideki o kulübeye mi girmişti? Odun yığınları bölük bölük ağaçtan kale burçları gibiydi, araları zifiri karanlıktı, oralarda bir yere mi saklanmıştı? Hasan bir köşeye büzüldü ve bir müddet bekledi.

Zifiri karanlık ve bir derin sessizlik. Birden arkasında bir pıtırdı duydu, kaçmak için ayağa fırlarken kocaman bir el ağzını kapadı ve sol memesinin üstüne bir bıçak saplandı...

Petri, göğsüne yıkılan pırpırı oğlanın cesedini yere yatırdı ve ayaklarından şıpıdıklarını çıkarıp oğlanın yanına bıraktı, yalın ayak, karanlık yolun bitimine doğru koştu, deniz kenarına indi.

Deniz kenarında kıçtan palamar atıp bağlamış bir çırnık vardı. Petri, Marsilya oteli cinayetinden sonra kaçtığı yoldan kaçıyordu ve tıpkı o zaman olduğu gibi, kaçar ayak bir çocuk öldürerek...

Evvelce de anlatmıştık ki, o tarihlerde İstanbulda suç işlemiş ve zabıta tarafından takip edilen Rumları kaçırmayı kendilerine millî bir vazife bilen Yunanlı kaptanlardan birinin gemisiyle. Gemide kendisini bekliyorlardı; adı artık her tarafa yayılmış Kefalonyalı Lefteri Kaptanın kaatili Petriyi değil, gece hırsızı «Kedigözü Andon» u.

Avrupa Tiyatrosu Cinayeti akşamı, mahut odanın bir penceresinden atlayıp kaçan Petri soluğu Kız Ahileyanın «Beni bir baba gibi sever» dediği kahveci Sotirinin evinde almıştı. Kalikratyadan İstanbul'a gelirken yine Ahileya: «Dönmez, Galatada kalır isen Sotiri Babanın evine sığın, o seni İstanbuldan kaçırır, sağa yalı boyu yürü, Çöp iskelesi... Tam karşısındaki sokakta yine sağ kolda ikinci ev... Çok kolay bulacaksın kimseye sormadan...» demişti.

Birbirlerini ilk görüyorlardı. Petri:

— Beni sana Ahileya gönderdi, dedi, Kız Ahileya...

Sotiri dost elini heyecanla uzattı:

— Ne yapıyor benim güzel oğlum? Bir sene oldu, niçin beni hiç aramıyor Ahileya! dedi...

El ele verip diz dize oturdular ve Bıçakçı Petri eski kaatil Sotiriye evvelâ Ahileyanın çok yakın bir dostu olduğunu ispat etti ve onun bir seneden beri Galataya niçin gelmediğini anlattı. Sonra kendisinin Bıçakçı Petri olduğunu söyledi. Kahveci Sotiri onun kanlı ellerini avuçları içinde tutarak hayran hayran baktı:

— Demek Bıçakçı Petri sensin, dedi, senin nasıl bir adam olduğunu çok düşünmüştüm... Senin hakkında çok şeyler dinledim ama, bu kadar güzel olduğunu hiç aklıma getirmedim. Kaç yaşındasın Petrimu?

— Yirmidört, yirmibeş olacak.

— Çok işler yaptın... Belki çok yorgunsun...

— Adam kesmekten değil, kaçmaktan yoruldum Baba Sotiri...

— Gelme artık buraya...

— Ben de her kaçışımda öyle diyorum Baba Sotiri... Ama yolum dönüp dolaşıp Galataya çıkıyor.

— Rusyaya git Petri... Orada yerleş, hâttâ evlen. Rusya çok büyük memleket, çok büyük, ama Rusyanın Karadenizden uzak yerlerine git ve sakın Avrupaya gitme, Avrupada adam kesenler rahat edemezler. Yahut eğer gidebilirsen Amerikaya git.

Petri Kahveci Sotiriye zincirleme cinayetlerini ve bu arada Kefalonyalıları anlattı. Zaptiye onu yalnız İstanbulda kovalıyordu, Kefalonyalılar her tarafta:

— Rusyada yerleşeyim ama orada da karşıma çıkacak Kefalonyalılar, dedi...

— O zaman sana başka akıl vereyim, bir Rus vapurunda tayfa ol, hattâ ateşçi ol... Tâ ki seni Kefalonyalılara tanıtan bu güzelliğin solmuncaya kadar...

— .....

— Kefalonyalılar kendi gemilerinden başka gemilerde çalışmazlar. Bir Rus vapuru senin için çok emin yerdir...

— .....

Gençlik, güzelliik, sonra solmak ve sonra ölüm!

Petri titredi. Canavar, ebedî genç lik ve solmaz güzellikle yaşamak istiyordu. Sotiri, onun bu duygusunu bakışından anladı...

Oturdukları odada konsolun aynası kenarında el kadar küçük bir resim vardı. Onbeş, onaltı yaşlarında güzel bir oğlanla ondan birkaç yaş büyük güzel bir kızın yanyana çekilmiş resim. Sotiri o fotoğrafı aldı ve Petrinin eline verdi:

— Bak, dedi; benim çocukluğum, yanımdaki de ablam... Bu güzel oğlan kaatil Sotiridir, şimdi karşındaki Baba Sotiri de namuslu bir ihtiyardır, hayat her yaşta tatlıdır Petri... Güzel, çirkin, genç, ihtiyar, herkes için tatlı...

Petri Pazar gününü Sotirinin evinde geçirdi Sotiri de o Pazar gününü Petriyi bir Rus limanına götürecek bir Yunan gemisi aramakla geçirdi ve aradığını Salıpazarı iskelesinde buldu, Odesaya gitmek üzere olan bir çırnıktı... Kaptanı gece hırsızı «Kedigözü Andon» u kaçırmayı seve seve kabul etti: «Pazartesi sabahı erkenden yola çıkıyorum... Kedigözü Pazar günü ortalık kararınca gemiye gelsin...» dedi.

Yarın

Çifte Destan

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Çifte Destan

— 70 —

O devrin âdetince, birbiri ardından öldürülen bahriye neferi ile sokak çocuğu için de birer destan yazıldı ve «Tersâneli Ahmed ile Hasan Çocuğun Çifte Destanı» adı ile yayınlandı. Ahmedin destanını, Ahmedle kan kardeşi olduğunu söyleyen Hasanköylü Enver adında biri yazmıştır, onun da bir bahriyeli olduğu tahmin edilebilir.

Piç Hasanın cenazesi, katlinden bir gün sonra ve pek tantanalı kaldırıldı... Kabadayı Kürd Zülfü o gün ve o gece hemen bütün İstanbul'u dolaştı, kahvehanelere, tulumbacı koğuşlarına, hanlara, hamamlara, tekkelere, girmediği yer kalmadı. Öyle bir cemaati kübrâ toplandı ki Galata sokakları almadı; namazı Galata Yenicamiinde kılınan garip çocuk tekbirlerle, tehlillerle Âşıklar Mezarlığına götürüldü ve Çürüklüğe değil, Bahriyeli Güzel Ahmedin yanına defnedildi...

Güzel Ahmedin Destanı:

1. Adım güzel Ahmed hûbler serveri
   Ak formayı lâbis Tersâne neferi
   Ayağım pek bassam titretir yeri
   Bende gel gör beşer sûret ejderi
2. Reşk ider yüzüme gül ile gülnar
   Al fes olmuş kâküllere derkenar
   Buyumu kıskanır serv ile çınar
   Eser şâhin başda kavak yelleri
3. Müjgânü ebrûler çeşmi mestâne
   Yiğitlikte akran içre bir tâne
   Gezer tozar her yerde kahramâne
   Yakarım nigârı nâzeninleri
4. Tulumbacılıkta hem anlı şanlı
   Bıçkınlıkta ferîd Çeşmemeydanlı
   Demir pençe koşarlı delikanlı
   Âteşi Nemrudun san semenderi
5. Baloz tiyatora çengü çegâne
   Kanto şarkı türkü söyler mürgâane
   Peruz hanım içlerinde yegâne
   Kemendi cangüdâz kâkül telleri
6. Fırına verildi mercimek aşı
   Ben onun o benim olduk oynaşı
   Ne bilirim nâre yakmışım başı
   Belâlısı imiş Bıçakçı Petri
7. Ağzımın miskidir lebi rengîni
   Pupa yelken tutmuş idik enginі
   Görenler dir bulmuşlardır dengini
   Yidim sol memeden zâlim hançeri
8. Galatanın kara çamur rezili
   Mülemmâdır kan ile iki eli
   İntikamım almalıdır Tersâneli
   Hatırlayıp dâim bu birâderi
9. Şanlı formam ile etsinler tedfin
   Ne lâzım şehide gasille tekfin
   Hem Petriyi dâim iderken tel'in
   İhvânım ziyâret eylesin kabri
10. Âşıklar içinde ikiz selviler
    Nişandır kabrime ihvan bileler
    Hem gelüp geçenden Fâtiha diler
    Bahriyeli Ahmed güzellerin serveri
11. Gözüm kan ağlayıp yazıldı destan
    Kan kardeşimdi o şâhi bütan
    Keştii cennete olsun o kaptan
    Unutmam hem bu Hasköylü Enveri

HASAN ÇOCUĞUN DESTANI

1. Alnıma yazılmış kınalı kurban
   Ecele anınçün oldum şitâban
   Salıpazarıdır mahalli vak'a
   Anda soldu ben gibi mâhi tâban
2. Nâmım Hasandır mürâhik fetâ
   Oturacak iken gönülde tahta
   Nedir bendeki şu kara bahta
   Nice yıllar sürttüm sokakta daltaban
3. Geçmişdir başımdan türlü çileler
   Muhabbet sazında perişan teller
   Şebâbet bendeyken kâm alan eller
   Bencileyin var mıdır bir gariban
4. Lâkin var yürekte cevheri gayret
   Görünce Petriyi durmadım elbet
   Peşine takıldım ki zehî gaflet
   Şerîrin mel'âneti cümleye ayan
5. Affü aman bilmez aslaa canavar
   Katlü ifnâ için şikârın arar
   Hasan garibini pusuda avlar
   Gadr ile çâk çâk oldu girîban
6. Timsâli denâet o zâlim Petri
   Saplayınca kalp evime hançeri
   Dimediler hâneberduş serseri
   Cenâzeme devlet oldu dîdeban
7. Olmuş olsa idim ger paşazâde
   Böyle şanlı kalkmaz idi cenâze
   Sâde asker vardı binden ziyade
   Cümle âlem olmuş idi şitâban
8. Güzel Ahmed ile kabir komşusu
   Ben de bunu arzulardım doğrusu
   Tuttu İstanbulu Petri korkusu
   Didiler bu çocuk olsun son kurban.

Yarın:

«Ayvazofski»

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

«AYVAZOFSKİ»

— 71 —

Salıpazarı iskelesindeki çırnık Pazartesi sabahı yola çıktı; yelkenlinin adı «Adonis», kaptanın adı da «Makridi Kipâri» idi. Makridi kaptan, gece hırsızı olarak bir karışık, çirkin yüz göreceğini sanıyordu, karşısına bir «Adonis» çıkınca şaşırdı, Petriyi muhabbetle kucaklayarak:

— Kendi geminle kaçıyorsun delikanlı! dedi...

Bu samimî karşılama, Odesa yolunda çok hararetli dostluğun başlangıcı oldu ve yol boyunca Petri; Makridi kaptanın her emrine itaat etti; «Evet» dedi. Fakat Makridi Kipârinin ısrarlarına rağmen Odesada bu Yunan yelkenlisini terketti birkaç gün sonra da, tezgâhtan yeni indirilmiş ve henüz üçüncü seferine çıkmakta olan «Ayvazofski» adındaki Rus şilebine tayfa olarak girdi; büyük Rus deniz ressamının adını taşıyan bu gemiye bir Rum tüccarın delâletiyle girmişti ve üzerinde yeni bir hüviyet kâğıdı vardı.

Onu Odesadaki o muteber tüccara götüren Makridi kaptan sevgili yol arkadaşı «Adonis» i için hissî bir hikâye uydurmada zorluk çekmemişti:

— Bak bu delikanlıya dostum, onu İstanbuldan zaptiyelerin elinden kaçırdım... Kızkardeşinin namusu yolunda bir adam kesti bu güzel delikanlı, demişti.

Tüccar «Adonis» demedi de:

— Evet, Ermes kadar güzel dedi, onu koruyacağım, adı nedir?

— Andon...

Soyadını Petri ilâve etti:

— Andon Makridis...

Kaptan zenânenin bu iltifatından memnun oldu. Güzel kızkardeşini kirleten bir zengin alçağı kesmiş fakir delikanlıya hem hüviyet varakası alındı, hem de kolayca iş bulundu. Ayvazofskinin kaptanı Nikolay Çalyapin delikanlının çok güzel olduğunu görünce:

— Rusça biliyor mu? diye somuştu...

— Bilmiyor, dediler...

Yaşlı kaptan:

— O zaman bu delikanlıyı tayfa olarak alıyorum, dedi...

Petri Ayvazofski de kendisinin de asla tahmin edemeyeceği kadar az, ancak dört gece kaldı...

Ayvazofski Odesadan kalktıktan sonra Köstence ve Varna limanlarına uğrayarak İstanbul'a gelecekti, ora da üç gün kalıp Akdenize çıkacaktı. Gemide rumca bilen ancak iki tayfa vardı. Bu durum Petri için sıkıntılı oldu, ama Rusça öğreneceğini sanıyordu.

Kaptan Nikolay Çalyapin altmışını aşkın çok sert bir denizciydi, bilhassa genç tayfalara karşı çok haşin davranıyordu; çünkü kamarasında henüz 25 yaşında bir yosma kapatması vardı, karının gözü, tığ gibi, sırım gibi gençlere, onları yiyecekmiş gibi bakıyordu, yaşlı kaptan da kapatmasına hemen hergün dayak atıyordu ve bu yüzden genç tayfaları da dövüyor, sinirli ve haşin, ortalığı kırıp geçiriyordu.

Ateşli yosma dayak yedikçe, ağladıkça, tokat ve yumruk ve bazan tekme altında kıvrandıkça güzelleşiyor, aşifteleşiyordu ve âşıkını çileden çıkarıyordu. Bu karı Ayvazofskiye gireli 2 ay olmuş geminin huzuru kaçmıştı. Tayfalar, kaptanın kamarasından yükselen günlük sesleri ezberlemişlerdi:

— Aleksandra!... Aleksandra!... Sen beni kaatil yapacaksın!.

— Suçumu bilmiyorum Nikolay!... Söyle bana suçum nedir?

— Ben sana kaç defa söyledim ki tayfalarla konuşmayacaksın!. Konuşmayacaksın, bilhassa delikanlılarla...

— Konuşmuyorum...

— Bugün Kiril ile konuştun!

— Bir şey sordum sadece...

— Ne sordun?

— Yaşını sordum ona...

— .....

İşte o zaman Kaptan Nikolay Çalyapin deliye dönüyordu: «Kopuk delikanlının yaşından sana ne!...» diyerek dayak faslı başlıyordu. İkinci bir dayak da, vahşî bir tay gibi kıvrak bir gurcu rus melezi Kirile atılıyordu. Ama iki gün sonra âşifte Aleksandra, yanaklarını kıvır kıvır taze sarı bir sakal çevirmiş ve sarı saçları mısır püskülü alnına dökülmüş, gövdesi çıplak, ayakları çıplak yirmi yaşlarında başka bir tayfaya, Popof'a yaklaşıyor yaşını sormuyor da: «Evli misin bekâr mısın?» diye soruyordu...

Ve gariptir ki tayfalar Aleksandradan huzurlarını kaçıran Aleksandradan çok hoşlanıyorlardı onun yolunda dayak yemekten bir tad alıyorlardı. Ve karının dal kendileri için dayak yemesinden bir gurur duyuyorlardı...

Petri Ayvazofskiye girdiğinin daha ilk günü Rumca bilen iki Rus gemiciden ki ikisi de yaşlı adamlardı şu tenbihi aldı:

— Delikanlı!... Bu gemide dikkat edeceğin ilk şey Aleksandradan kaçmak... Onun ile konuşmamaktır!

— Kimdir Aleksandra?

— Kaptanın kapatması...

— Ben Rusça bilmiyorum zaten...

— O kahpe de Rumca bilmez ama senin gibi çehreli gençle yine konuşur çok sakın kendini ondan!

Bu tenbih Petri için: «Aleksandranın yoluna çık! Şöyle bir salın!... topuklarını vura vura yürü! Boyunu posunu kaşını gözünü göster! Kâkülünü savur ve aşiftenin aklını oynat!...» demekti...

Vapur Odesa limanından bir akşam üstü demir almıştı ve gece ikinci kaptanın kumandasında seyretmişti. Yaşlı Çalyapin ertesi sabah kumanda köprüsüne gitmek üzere kamarasından çıkarken, uyanmış fakat yatakta bir dişi kedi rehavetiyle gerinen kapatmasına sıkı sıkı tenbih etti:

— Edebinle geleceksin yanıma Aleksandra!... Anladın mı; edebinle kimse ile konuşmadan!

— Bir sabah selâmı verebilirim ama...

— Bir selâm... O kadar!...

[redacted] Yarın: [redacted]

ALEKSANDRA

[redacted]

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

ALEKSANDRA

— 72 —

Ayvazofskinin birinci kaptanı Nikolay Çalyapinin metresi Aleksandra «Aleksandra Zalinski», Polonyalı ve çok kültürlü bir kadındı. Geminin sahibi olan şirketin ortakları arasında bulunan Kaptan Nikolay Çalyapin de zengin ve kibar bir aileye mensuptu.

Kaptan Nikolay Aleksandrayı Nijni Novgorod Panayırında bir seyyar tiyatronun aktrisleri arasında görmüş, kızın güzelliğine, güzel sesine, fettanlığına tutularak bir müddet peşinde dolaştıktan sonra, göz kamaştırıcı hediyeler vererek beraber yaşamaya râzı etmişti. Fakat gemiye getirdikten sonra, Aleksandranın genç erkek düşkünlüğü yaşlı kaptanı gün günden geçimsiz ve hoyrat yapmıştı.

Çalyapin kamaradan çıkıncaya kadar yatakta gerine gerine yatan eski aktris, o gider gitmez fırlayıp kalktı ve çarçabuk giyindi, süslendi. Akşam yemeğinde lostromo gemiye yeni aldıkları bir tayfadan bahsetmişti ve: «Ben rumları hiç sevmem. Bu delikanlı üstelik adam da kesmiş.» demişti. İkinci kaptan da yeni tayfayı müdafaa etmiş: «Adam kesmiş ama namus meselesi için...» ve çarkçıbaşı da: «O kadar güzel bir genç ki, kaatil de olsa o yüze sahip olan bir delikanlı kötü adam olamaz» demişlerdi...

Çarkçıbaşının sözü Çalyapinin kaşlarını çattırmış ve yaşlı kaptan sinirli, sert sert öksürmüştü.

Aleksandra tuvaletine son çeki düzeni verirken içinden: «Şu Ruma bir rastlasam» diye geçirdi ve sonra: «Hem çok güzelmiş, hem de bir kaatil!... Namus için kaatil!...» diyerek bir kahkaha attı. Aşifteyi tereddüde düşüren genç ve güzel Rumun namuslu genç olmasıydı: Aleksandra, çok geniş kültürünün içinde namusun sınırlarını kaybetmişti, bir fahişeydi, Rusların ve Almanların koynunda yatmıştı, ama Ruslarla Almanlardan nefret ediyordu ve Polonyası için seve seve can verebileceğini duyuyordu. Bahsedilen genç ve güzel Rum için «kıskançlık yolunda adam kesti» demiş olsalardı anlayacaktı; onun içindir ki, kıskanç Çalyapinin dayaklarına tahammül ediyordu ve biliyordu ki, evli ve en küçüğü metresinin yaşında üç evlât sahibi Çalyapin namuslu adam değildi, metresine namusu için dayak atmaya kalkışsaydı ilk fırsatta ondan ayrılırdı...

ALEKSANDRA

Sabahın ilk saatleriydi. Tayfalar soyunmuşlar, üstlerinde paçaları sıvalı bir gemici pantalonu, başka bir şey yok, güverte yıkıyorlardı; Petri de aralarında idi. Sabah ışığı altında gövdesi, kolları ve ıslak ayakları püskürme gümüş pırıltılıydı. Aleksandra, onu uzaktan gördü. Azıcık dolaşıp yıkanmış yerden geçebilirdi, geçmedi tayfaların şarıl şarıl su döküp yıkamakta olduğu tarafı seçti. Fistanının eteklerini kaldırarak, o zamanın modası uzun konçlu botlarının uçlarına uçlarına basarak, bir kadril temposu ile kırıta kırıta yürüdü...

Aleksandra hanım gelirken, tayfalar da, ikisi yaşlı ve üçü genç, beş tayfa, hanımın selâmına durdular. Aleksandra, gözleri Petrinin üstünde ve yüzünde bir tebessüm çilek pembesi dudakları da bir delikanlı ağzında eriyiverecekmiş gibiydi, tayfaların önünde durdu, Petriye:

— Güzel delikanlı... Sen yeni mi geldin gemiye? diye sordu...

Petri sorulanı anlamadı ama:

— Evet!... dedi Rumca.

Aleksandra âşifte ve küstahca utanmaz, ama ince, zarif, şen ve şuh:

— Karın olsaydım senin, dedi, şimdi güverteyi senin yerine ben yıkardım!

Sonra çıngıraklı bir kahkaha atarak:

— Bugün de kocamdan güzel bir dayak yiyeceğim! dedi...

Ve koşa koşa uzaklaştı.

Petri Rumca bilen yaşlı tayfalardan birine:

— Ne dedi bu hanım bana? diye sordu.

— Rusça bilmediğin iyi, öğrenme ne dediğini...

— Ama niçin?

— Onu genç arkadaşlarının yüzünden anlal.

Üç genç Rus gemicisinin üçünün de mavi gözleri Petriye gazaplı bakıyordu, içlerinden biri:

— Ulan... ayağını doğru basmazsan rahat edemezsin bu gemide, dedi.

— .....

— Hele karıya yüz verdiğini göreyim, hesabın tamamdır Rum oğlu.

Biri de:

— Köpek balıklarına güzel bir ziyafet çekebilirim seninle! dedi...

İki yaşlı tayfadan biri:

— Rumun ne kabayati var? diye sordu.

— Kabahati var demedik Vladimir baba... Kabahati olmasın diyoruz!

Petri de sordu:

— Niçin bunlar bana düşman gibi bakıyorlar? Ne söylediler bana?

— Dedim ya sana delikanlı, Rusça bilmediğin iyidir. Dünkü tenbihi de unutma!

— Aleksandra için

— Evet!...

Petri bilmezden geldi, saf delikanlı oldu:

— Az evvel önümüzden geçen hanım mıdır Aleksandra?

— Evet!

«— Ama Vlâdimir Baba, senin de kabahatin var, o gelirken söylemiş olsaydın, hemen yolundan kaçardım onun...

Bu sefer de genç gemiciler sordular:

— Ne söylüyor?

Vlâdimir Baba, Petrinin sözlerini onlara aynen nakletti, üç Rus güzel Ruma ellerini uzattılar:

— Tamam... dediler, şimdi anlaştık seninle!

Sonra kaba el şakaları ile güverte temizliğine devam ettiler.

Yarın:

Çıplak yatan tayfalar

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

ÇIPLAK YATAN TAYFALAR

— 73 —

Kıskanç Nikolay âşifte Aleksandranın Petri ile konuştuğunu görmemişti, ama karı, vücudu gümüş pırıltılı güzel delikanlının dayak yemesini istiyordu, kaptan köşküne çıkar çıkmaz:

— Nikolay, dedi; yeni aldığınız Rum tayfayı gördüm, hani o kaatil delikanlıyı...

Nikolay Çalyapin, kaşlarını çattı; kaptan köşkünde üçüncü kaptanla lostromo ve bir güverte zabiti: «Şimdi bir gürültü kopacak...» der gibi bakıştılar. Çalyapin sordu:

— Konuştun mu?

— Elbet, gemiye yeni gelmiş bir tayfa ile konuşmak nezaket icabıdır...

— Evli yahut bekâr olduğunu mu sordun, yaşını mı sordun?

— Hayır... Çok güzel bir genç olduğunu söyledim ona...

— Anlamadım!

— Çok güzel bir genç olduğunu söyledim ve «Eğer senin karın olsaydım senin yerine güverteyi ben yıkardım» dedim ona...

Çalyapin yosmasının suratına müthiş bir tokat indirdi. Aleksandranın sol yanağı kıpkırmızı oldu ama, ağlamadı; ilk zamanlar ilk tokatta ağlayan kadın, hırpalanmaya o kadar alışmıştı ki, artık gözleri tokatların sayısı dördü aştıktan sonra yaşarıyordu:

— Niçin tokatladın beni Nikolay? Ne kötülük var benim bu sözümde?

— Aleksandra...

— Karın olsaydım dedim ona, bir nezakettir bu, karın olayım demedim ki...

— Nasıl baktı oğlan senin yüzüne?

— Rusça bilmediği için nâzik iltifatımı anlamadı... Her delikanlının bir genç kadına baktığı gibi baktı.

— Yiyecek gibi değil mi?

— Yok, sadece tatlı bir bakış, bir kadını teshir edecek bakış...

— Aleksandra! Sen kaatil yapacaksın beni!...

Bu kötü lâf, yaşlı kaptanın diline dolanmış, her gazabında tekrarlıyordu; arkadaşları Çalyapini teskine çalıştılar, hem ona, hem Aleksandraya birer votka verdiler. Nikolay kupasını bir dikişte çekti ve elinin tersi ile pos bıyıklarını ve sakalını silerek belinden bıçağını çekti, pusulanın geniş camı üzerine koydu. Aleksandra Zalinski votkasını yudum yudum içiyordu. Bıçağa bakarak:

— Beni mi keseceksin onunla? dedi...

— Bilmiyorum...

Nikolay Çalyapin kumanda köşkünden köprüye çıkarak geniş adımlarla dolaşmaya başladı. Bu kadını ne temiz duygularla ve tatlı ümitlerle gemisine getirmişti: «Ya deli, dedi, yahut erkekleri felâkete sürüklemek için yaratılmış şeytânî bir mahlûk... Hayır, onu öldürüp ellerimi kanlayamam, bırakacağım onu tayfalara, onların kaba eline ve kendisinin pis arzularına, onun bana karşı suç işlemiş olmasını görmeye tahammülüm yok, ama girmek istediği batağa bir tekme vurup atabilirim, boğulsun orada...»

O sırada Vladimir adındaki yaşlı tayfa ile Petrinin konuştuklarını gördü: «Yok... dedi, onu da yapamam, şu Rumun genç kolları arasında... ya pamam.. bu kadın beni kaatil yapacak...»a

Kaptan köprüsünden hızla indi ve o iki tayfanın yanına gitti, hiç bir mukaddimeye lüzum görmeden Petriye:

— Söyle!... dedi, kadınımın yüzüne nasıl bir duygu ile baktın?

Nikolayın gözleri bir genç adamın gözlerindeki ışıkla parlıyordu... Petrinin cevap vermesine lüzum kalmadı, kaatilin yerine Vladimir konuştu ve az evvel Petrinin kendisine söylediklerini nakletti, yalnız küçük bir ilâve yaptı:

— Delikanlı Aleksandra hanımın yüzüne hiç bakmadı, bana inanın, dedi...

Vladimire inanan Çalyapin, kaptan köşküne dönerken «Ama ben bu Rumun bakışlarını beğenmedim, onu Varna'da karaya çıkaracağım!» dedi.

O günün akşamı gemide başaltında tayfaların yattığı anbardaki ranzalarda bir hâdise oldu. Ruslar yataklarına ana doğması çıplak soyunup giriyorlardı. Petri ise ne pantalonunu çıkarmış, ne de kuşağını çözmüştü. İlk gecesi, acemilik, misafirlik diyerek ses çıkarmamışlardı, ama ikinci gece onun da çırıl çıplak soyunması için ısrar ettiler. Petrinin bunu şiddetle reddetmesine de kızdılar:

— Bu Rus gemisidir, bizim âdetlerimize uymaya mecbursun!. diye bağırıştılar.

Petri için soyunmak bir edeb meselesi değildi, belinde Lefteri Kaptanın kemeri vardı, onu kimseye gösteremezdi. Belinde de bir hazine taşıyan bir genç adamın en ağır işlerden biri olan tayfalığı seçmesi her zaman, her yerde garip karşılanacak şey idi. Vladimir:

— Makridis, dedi; soyunmamakta ısrar edersen seni ranzada yatırmayacaklar...

Petri, bir kere daha kesin reddetti... Bunun üzerine gürültü çok büyüdü, Petriyi sille tokat başaltından çıkarıp attılar. Daima gece seyrini idare eden ikinci kaptan geldi, vakanın sebebini öğrendikten sonra Petriye:

— Sen... dedi, bundan sonra sandallardan birinin içinde yatacaksın!

Petri, üstü kalın yelken bezi ile örtülü bir sandalın içine girdi, Vladimir de ona döşek vazifesi görecek iki battaniye getirdi. Battaniyenin birini iki kat ederek sandalın içine seren ve öbürünü de üstüne çeken şerir:

— Aklımdan geçmezdi, bu ne güzel kovulmak! dedi. Artık hiç kimsenin şüphesini çekmeden bir gece burada birkaç saat Aleksandra hanımı da misafir edebilirim!

Sonra: «Bana bu gemide rahat yok. Bunu kesin anladım. Burada ancak o âşifte için kalabilirim, ama değer mi? Köstencede gemiden çıkmalıyım?» diye düşündü...

Ayvazofski ertesi gün akşama doğru Köstence limanına girecekti...

Ertesi sabah bir ateşçi hastalandı: İkinci Kaptana haber verdikleri zaman:

— O Rumu koyun ocağa! dedi...

Yarın:

68=25

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

— 74 —

68 = 25

«Aleksandra Hanım.. nereden geliyorsun.. hem böyle çıplak ayakla?..»

Petri Ayavazofskiye girdiğinin üçüncü günü ateşçi oldu. Daha önceden alışık olduğu işti, hiç ağır gelmedi...

Ateşçiliğinin ilk günü akşama doğru azıcık hava almak için ocağın dimdik demir merdiveninden tırmanarak güverteye açılan kapu önüne çıkmıştı. Kapkara çıplak ayaklarında tasmaları hortum bezi kesiğinden kaba takunyalar, gövdesi yine çıplak ve boynunda ter silmek için bağlanmış bir kara bez vardı; artık gümüş pırıltılı bir «Adonis» değildi, ter üstüne yapışmış kömür tozları ile yüzü ve gövdesi, kavruk gül yaprağı renginde bir zemin üzerine kara eb rulu bir cehennem mâbudu olmuştu.

Vapur Köstence limanına giriyordu. Kaptanlarla bütün mürettebat iş başında idi. Güvertede ocak kapusunun bulunduğu taraf bomboştu. Aleksandra belki de onu bekliyordu, hemen karşısına çıktı, kadın yine pek süslenmişti ve güzel kokular sürünmüştü. Birinin ipeklileri ve muattar pembe teni, öbürünün çıplaklığı, karası ve kiri, pervasız yosma ile kanlı zenâne, tam bir tezad teşkil ediyordu. Aleksandra kendinden geçerek:

— **Makridis!... dedi, bu ne güzellik Makridis!...**

Ve cevap beklemedi ince zarif elini uzatıp onun omuzunu okşadı ve el Petrinin boynundan günlerce ustura görmemiş sakallıca yanaklarına çenesine geçti:

— **Öp beni Makridis dedi; öp beni çabuk!...**

Uzanan bir yüz ve dudaklar karşısında Rusça bilmeye lüzum yoktu. Ne kadar uzun sürse de tadımlık bir bûse. Petri sâkin ve kadın pür heyecan, fakat ikisi de aynı şiddetli arzu içindeydi. Petri güvertede iki üç adım attı ve eliyle bir sandal gösterdi, sonra pandomina dili ile: **«Ben bu sandalın içinde yatıyorum. Gece seni bekleyeceğim»** diye anlattı. Aleksandra da bunu anladı, o da işaretle: **«Bekle... dedi, geleceğim!...»**

Köstencede gemiciler loncasının o gece büyük bir ziyafeti vardı, Ayvazofski kaptanları ve zabitleri de davet edildiler. Nikolay, Çalyapin önce metresini de götürmeyi düşünmüştü, fakat Aleksandraya güvenemedi, kendi emri altında bulunan gemide kaptanı çileden çıkaran o şeytânî kadın, o ziyafete ancak âleme rezil olmak için götürülürdü götürmedi. Bütün mürettebata da karaya çıkmak için izin verildi. Gemide yalnız gece nöbeti tutacak üç yaşlı gemici ile ateşçi Makridis ve Aleksandra kaldı...

Üç yaşlı gemiciden biri Vladimir Baba idi ve Nikolay Çalyapin kapatmasına göz kulak olmasını ona sipariş etmişti. Ayvazofskinin dört sandalından ikisi akşam üstü ışıklar yakılırken karaya çıkacakları götürdü. Bir müddet sonra Rus şilebi dört kadar sönük fenerle karanlığa gömüldü.

Vladimir Baba ateşçi Makridisin sözünde sâdık bir genç adam olduğuna inanmıştı, Aleksandra hanım için ondan yana emindi. Diğer iki arkadaşı da kaptan namusu ile oynayacak gemiciler değildi. Başaltındaki ranzada yatağına soyunmadan uzandı. Soyunmadı, çünkü Çalyapine söz vermişti, bir ara kalkıp gemiyi dolaşmalıydı. Kaldı ki vardiyada adam da vardı.

Petri, sandalın içine Polonyalı putânayı heyecansız, ama istekli bekliyordu; Aleksandra geldi ve o heyecansız Petriyi bir anda çileden çıkartacak kıyafetle geldi, yalın ayak, başı açık, omuzlarına siyah bir pelerin atmıştı ve pelerinin içinde çırıl çıplaktı.

Dillerini karşılıklı anlamadıkları için hiç konuşmadılar. Fakat insan denilen mahlûkun hançeresinde sesler, soluklar, inlitiler vardır, muhabbetleri onlarla süslendi.

Siyah pelerinli fahişe kömür tozlu ateşçinin kayığından çıktığı zaman Rusça:

— **Bu gecenin benzeri ömrümde bir daha gelmez,** dedi.

Bunu anlamayan Petri de Rumca:

— **Seni bir daha göremeyeceğim putânam, elvedâ!...** dedi.

Aleksandra ancak on adım kadar atmıştı ki, karşısında Vladimir Babayı buldu. Yaşı altmışın çok üstünde, uzun boylu, uzun beyaz sakallı gemici heybetli bir adamdı. Bir fenerin soluk ışığı altında.

— **Nereden geliyorsun bu saatte Aleksandra hanım?** diye sordu.

Kadın cevap vermedi.

— **Hem böyle... çıplak ayakla?**

Aleksandra o zaman:

— **Elma ağacının altından,** dedi,

— **Anlamadım...**

Genç kadın, pelerinini açtı ve içindekini gösterdi. Vladimir Baba, şeytan görmüş evliyâ gibi gözlerini kapayarak sağ eliyle göğsüne bir haç şekli çizdi. Deniz dibinde yıllar boyunca yatarak paslanmış, yosun bağlamış gemiciyi bileğinden tutan Aleksandra sürükledi. O gece Aleksandra için Vladimir ile Petri arasındaki fark, matematik ilmine sığmayan bir hesap dengesi oldu. 68=25.

Köstencede bir gece yatan Ayvazofski, ertesi sabah bu limandan ayrılırken Rum ateşçi gemiden kaçmış bulunuyordu. Genç adam, hepsi körkütük sarhoş dönen Rusların, gemiye bağlı olarak deniz de bıraktıkları sandallardan birine binip karaya çıkmıştı. İçinde yattığı sandala baktıkları zaman, gemi malı battaniyeleri alıp götürmediğini gördüler, gemiye nasıl girmişse öyle çıkıp gitmişti, fakat o iki battaniyeyi toplayıp alan bir genç tayfanın burnuna Aleksandra hanımın süründüğü keskin hoş koku geldi ve kimseye söylemedi. Fakat söylese ne olacaktı ki, bütün tayfaların sıkıntısı yersizlikti...

Ruslar gece denizde bıraktıkları üç sandalı gemiye alırlarken birini bulamayınca önce hayret ettiler, fakat içinde Rum ateşçinin yattığı sandalda da rumu bulamayınca delikanlının kaçtığı anlaşıldı. Kayıp sandalı bulmak kolay oldu. Ruma gelince, kaptanlar ve tayfalar, onun kaçtığına hattâ memnun oldular. Kaptan Çalyapin ise bir büyüklük gösterdi, iskele polisine bir tezkire göndererek «Andon Makridis adındaki Rum ateşçinin kendi arzusu ile gemiyi terkettiğini kötü br genç olmadığını» bildirdi.

Yarın:

Köstencedeki Rum Kahvehanesi

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Köstence'deki Rum Kahvehânesi

— 75 —

Petri hiçbir yerini bilmediği ve içinde kimseyi tanımadığı Köstence'ye sabahın alaca aydınlığında çıkmışdı. Burada elbet ki birkaç Rum bulacaktı. Odesa'da aldığı mültecî hüviyeti ile onlardan yardım görecekdi ve Köstence'de bir Yunan yelkenlisi buluncaya kadar kalacakdı. Rusların kendisini aramayacaklarını biliyordu. Başında meşin kasketi, üstünde gemici ceketi ve pantalonu, belinde kuşak ve çorabsız çıplak ayaklarında mâhud şıpıdık pabuçları vardı; yıkanmamışdı, yüzü, elleri ve ayakları ile ve kömür tozuna bulanmış pantalonu ile bir gemi ateşçisi idi.

Tabancası ceketinin cebinde, kaması da kuşağının kıvrımında, Ayvazofski'nin sandalını bağladığı bir iskeleye çıkdıkdan sonra yalı boyu yüz adım kadar yürüdü. Açık bir kahvehâne gördü, tereddüd etmeden kapusunu açıp girdi ve içerde bulduğu dört kişiye Rumca selâm verdi. Biri kahveci, o dört adamın dördü de Rumdu. Bir çay içimi zaman içinde senli - benli oldular:

— Gemicisin sanırız?

— Evet... Ayvazofski adındaki Rus vapurunun ateşcisi idim... adım Andon Makridis... Manyalıyım...

— Çıkdın mı işinden?

— Evet... her gece kavga ediyorum Ruslarla...

— Niçin?

— Onlar çırıl çıplak yatıyorlar... benim de kendileri gibi ana doğması soyunmamı istiyorlar... ama ben soyunmayınca atıyorlar beni ranzadan...

— Doğrudur...

O sırada bir iskele polisi geldi kahveye, Andon Makridis adındaki Rum ateşçiyi sordu, Petri birşey anlamadı ama takma adını duyunca ayağa kalkarak «**Benim...**» dedi. O zaman polis Rumence Kaptan Çalyapi'nin mektubundan bahsetti ve Rusça yazılmış o mektubu kendisine verdi. Şerir sevindi. Öbür Rumlar da delikanlının doğru konuşduğunu anladılar. Yine konuşdular:

— Burada ateşçi olmak için bir Yunan vapuru bulamazsın, ama Yunan yelkenlisi bulursun, tayfa olmak için...

— Ben zâten aslında yelkenli tayfasıyım, bütün Manyalılar gibi...

— Şimdi bile var iki yelkenli ama Kefalonyalıların... onlar kendilerinden olmayanı tayfa almazlar...

— Ben de zâten hiç sevmem Kefalonyalıları!

— Onların hakkından da Bıçakçı Petri geldi... belki işittin, çehreli bir oğlan, kaç yıldır bıçak atıyor Kefalonyalılara... tam beş Kefalonyalı kesdi dört yılda...

Petri son derecede sâkin, gülümsedi; kahveci:

— Bir putânadır diyorlar o Petri için ama... yaman delikanlı...

— ...

— Dün anlatıyorlardı İstanbul'dan gelenler... şimdi de bir oyuncu kızının peşinde imiş, onu kesecekmiş...

Kahveci, meşhur rakkaseyi aynı adı taşıyan bir fâhişe ile karışdırıyordu:

— O oyuncunun adı Peruz imiş.. aslı Tatavlalıdır, az mı muhabbet ettim on sene önce ben o karıyla...

Kahvedekilerden biri buna itiraz etti:

— Olamaz... dedi, **sen oyuncu Peruz ile tanışmış olamazsın... Çünkü henüz onyedi yaşında olduğunu söylüyorlar...**

Petri dayanamadı artık:

— İşte bu lâf doğru... dedi, **ben Peruz'u oynarken gördüm, Galata'da, bir ay evvel, o kız onyedi yaşındadır, hem Bıçakçı Petri onun için bir bahriye neferini vurduğu gece ben de tiyaroda idim...**

Kahvedekiler heyecanlandı ve Petri cinâyetini gördüğü bir vak'a gibi anlattı. Petri'yi de kendisine hiç benzemeyen bir yüzle târif etti, târif ettiği yüz, vahşî çizgileriyle Kefalonyalı Argiri Papâzi idi.

Gün ışıdıkça Rum kahvehânesi doluyordu ve gelenlerin hepsi ayak takımı idi, kayıkçılar, hammallar, uşaklar, âdî simsarlar. Petri diken üstünde oturuyormuş gibiydi. Bu arada bir de Kefalonyalı girebilirdi kahvehâneye. Her yeni gelen, onun kim olduğunu merak edip sorduğunda, az evvel öğrenenler anlatıyordu:

— Bir gemici...

— Rus vapurunda ateşçi imiş...

— Ama Ruslarla geçinememiş, çıkmış işinden...

— Bir Yunan yelkenlisi bulursa tayfa olacak...

— Peruz'un oyunlarını görmüş İstanbul'da...

— Bıçakçı Petri'yi de gözleriyle görmüş...

— Hem tiyatroda bir bahriyeliyi bıçaklarken...

Birkaç kişi:

— Onu bir meyhâneye götürelim.. anlatsın bize de Bıçakçı Petri'yi dediler.

— ...

— .....

Fakat Peruz'un adı kafasına ve Kefalonyalılar da yüreğine birer çivi gibi kakılmış olan Petri kahvehânede sıkıldı duramadı:

— Çıkayım, kasabayı biraz dolaşayım, yine gelirim muhabbete... dedi.

Kahvehânede arkasından şöyle konuşdular:

— Kefalonyalılar haber alsa çok para verirler bu adama... Petri'nin en son ne suratda adam olduğunu öğrenmek için...

— Gidip haber verelim Tatarın kahvesine...

— Evet... Kefalonyalılar orada toplanırlar...

— Yok... biz bu Makridis'i meyhâneye götürelim, Kefalonyalıları da oraya çağıralım, çünkü bu Makridis Kefalonyalıları hiç sevmediğini söyledi az önce...

— Evet... bu güzel... içki paraları da Kefalonyalılardan çıkar...

— ...

— ...

Yarın:

Şileli Miloris

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

ŞİLELİ MİLORİS

— 76 —

Rum kahvehanesinden çıkan Petri, nereye gideceğini bilmiyordu, ama bir daha o kahvehaneye dönmeyecekti. Deniz kıyısından limana baktığında, Ayvazofski nin tek pervanesiyle köpük saça saça ve uzun kara bacasından dumanını tüttüre tüttüre Karadenize açılmakta olduğunu gördü. Hani gemi demir almamış ve Ruslardan biri de onu görmüş ve: «Dön gemiye» diye bir el işaıeti vermiş olsaydı vapura yüze yüze giderdi. Şimdi Köstencede yersiz, âşinasızdı. Gemiye bakarken uzaktan Aleksandranın keskin bergamut kokusunu alır gibi oldu. Sanki ne diye kaçmıştı gemiden?

Yine yalı boyu yürüdü. Birkaç defa arkasına dönüp baktığında üstü başı hırpanice bir delikanlı tarafından takip edildiğini fark etti, bir an geldi, sabrı tükendi, bir köşe başında durdu, nereye sapacağını düşünürmüş gibi onu bekledi eli cebinde, tabancasının tetiğinde idi. Delikanlı ona tereddüt ve korku ile yaklaştı; Rumca:

— Arkadaşım dedi, seninle biraz konuşabilir miyim?

Petri, yaşı en çok ondokuz tahmin edilebilen gence:

— Konuşalım bakalım, dedi...

— Kahvehanede Bıçakçı Petriyi gördüğünü söylemiştin.

— Evet!...

— Kızmazsan bana... senin onu görmediğini söyleyeceğim...

— ?

— Çünkü Bıçakçı Petri, senin tarif ettiğin yüzde değildir...

— .....

Petri gözlerini delikanlının gözleri ne dikti, o gözler Petriye kötü bakmıyordu.

— Nereden biliyorsun? Sen gördün mü Bıçakçı Petriyi?

— Resmini gördüm...

Petrinin tüyleri dikenleşti:

— Nerede o resim? Sende mi?

— Efendimin konağında... Fransızca bir kitapta.»

— Sen uşak mısın?

— Evet... Zahireci Kir Vasileskunun uşağıyım.

— Gösterebilir misin o kitabı bana?

— Evet... Ben de sana o kitabı göstermek için peşine takıldım...

— Adın ne senin?

— Miloris Rusus... Şileliyim...

— Nerededir o Şile?

— İstanbul'a yakındır, Karadeniz kıyısında... Ben de gemiciyim aslında ama...

Yüzüne dikkatle bakılırsa, güzel, hâttâ çok ince çizgilerle güzel olan bu delikanlı cümlesini tamamlayamadı. Petri de ona fazla birşey sormadı. Şerir murahik oğlanın yanında, hâttâ Miloris ile el ele tutuşarak Köstencenin en mükellef binalarından biri olan zahirecinin konağına gittiler. Bir arka sokaktaki bağçe kapusundan konağın bodrum katındaki uşak odasına girdiler. Petri'yi odasında bırakıp yukarıda efendisinin katına çıkan delikanlı az sonra elinde Fransızca «L'illustration» mecmuasının bir nüshası ile döndü.

Mecmuanın sonlarında bir sayfada Bıçakçı Petri üzerine uzun bir yazı ve beş resim vardı. Petrinin Kavas Nikola ile beraber çektirdiği resim; oyuncu Peruzun çiçekli çocukluk resmi yine Peruzun kantocu kız kıyafetinde bir resmi; bir harb gemisi güvertesinde tâlime çıkmış Türk bahriyelilerinden bir grup içinde ve altı bir «X» ile işaretlenmiş Güzel Ahmed'in resmi; bir de Petri'nin bir çift şıpıdık pabucunun resmi.

İkisi de Fransızca okumasını bilmiyordu; hâttâ Şilelinin Rumca bile okuma yazması yoktu. Petri bilmezlikten gelerek Kavas Nikolayı gösterdi:

— Bu pos bıyıklı adam mıdır Bıçakçı Petri? diye sordu.

Miloris; gözleri Petrinin yüzünde:

— Hayır, dedi; o değil, onun yanındaki çıplak ayaklı güzel oğlan!

— Nereden biliyorsun?

— Bizim efendi bir akşam okudu ve hepimize anlattı... Petri başını omuzuna dayadığı ve kendisini çok seven bu pos bıyıklı adamı da vurmuş... Bu çiçekli kız, oyuncu Peruzun çocukluğu, bu kız da yine o... Altı işaretli Türk bahriyelisi de Petrinin Peruz için kestiği delikanlı... Bu pabuç da, her cinayetinden sonra ayağından çıkarıp bıraktığı pabuçlarından biri... Tam onbir çift toplanmış...

— Başka ne yazıyor acaba bu kitapta Bıçakçı Petri için?

— Bütün cinayetlerini yazıyor. Ayamavride, kendi memleketinde daha çocuk iken vurduğu kaptandan son kanına kadar anlatıyor, dünyanın her tarafından Petriyi arıyorlarmış.

Petri elindeki mecmuayı bırakamıyordu. Miloris:

— Görüyorsun işte... dedi, Petri senin tarif ettiğin adama benzemiyor...

— .....

— Halbuki sen onu gözlerinle gördüğünü söylemiştin kahvede...

— .....

— Cinayeti de tıpkı bu kitabın anlattığı gibi anlattın...

— .....

— Andon Makridis... Petri.

— Evet... Niye sustun?

— Petri sana benziyor Andon Makrdis!

— .....

— Söyle, sen Petri misin, söyle, korkma benden...

— .....

— Çünkü...

— Çünkü...

Miloris bu «Çünkü» nün de sonunu getiremedi, başını caninin dizleri üstüne koyarak ağlamaya başladı... Petri, günahlarını itiraf edemeyen bir bahtsıza cesaret veren keşiş gibi Milorisin saçlarını okşadı ve ondan korkmayarak doğruyu söyledi:

— Miloris, dedi; bildim ki sen bir dostsun, bak benim yüzüme, evet ben Bıçakçı Petriyim!...

Yarın

Garip tesadüfün bir araya getirdiği isimler

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Garip tesadüfün bir araya getirdiği isimler

Siyahlı kadın

Uşak Şileli Miloris, Bıçakçı Petriyi odasında bir aydan fazla sakladı ve besledi, içkisine varınca.

Petri, Odesadan Ayvazofskiye bindiği günden beri traş olmamıştı, tekrar hafif bir sakal bıraktı.

Miloris ile sık sık Peruz üzerine de konuştu ve ne zaman oyuncu kızını anıp da avuçlarını koklasa, avuçları kan koktu. Esrarengiz bir kuvvet Petri'yi İstanbul'a, Galata'ya çekiyordu.

Petri bütün cinayetlerini ânî kararlar, meş'um karşılaşmalar, nefis müdafaası yolunda işlemişti. Ayamavri'de İspiro Kaptan ona bıçak savurmasaydı onu vurmayacaktı; Marsilya Otelinde soyunup yatağa girinceye kadar Lefteri Kaptanı kesmeyi düşünmemişti, Galatada yalı boyunda bir meyhanede geveze bir kalopediyi vurmasının sebebi, gıyabında da olsa pırpırı oğlanın ondan «Pûtana» diye bahsetmesiydi ânî bir karar ile öldürdüğü o oğlanın adını bile bilmiyordu. Pirinççi gazinosuna adam vurmak için gitmemişti. Havyarcı Zambonun evine de onu öldürmek için gitmemişti bilâkis bir baba bilerek gitmiş ve kendisini satan ihtiyar ile bir Kefalonyalıyı kesmişti. Kalyoncukolluğunda da öyle olmuştu Kavas Nikola ile dostça içmek ve geceyi de beraber geçirmek için gitmiş; fakat rezil herifin nümayişi karşısında onu tek kurşunla yere sermişti. Caddeikebir'den bıçakladığı Kefalonyalı Petri'yi öldürmek için arayan bir adamdı. Beyrutta Beşâre Otelinde kestiği Kefalonyalı da öyle idi. Aynaroz'da kestiği Makedonyalı Apostolos «Spartakus» de Havyarcı Zambo gibi — ki Petri Zamboya (baba) Spartakus'e (Kardeş) demişti — onu Kefalonyalılara satmıştı. Zaptiye Raife bir resim almak için kulübesine gittiğinde rastlamıştı; Petri gaflet etseydi Râif onu tepeleyecekti. Tirol vapuruna bindiği zaman Esterin aynı vapurda olduğundan haberi yoktu. Avrupa Tiyatrosuna da Bahriyeli Ahmed'i vurmak için değil; Peruz ile konuşmak için gitmişti. Piç Hasan onun peşine düşmeseydi Petrinin kurbanı olmayacaktı...

Cinayetlerinin hiç birinde evvelinden hazırlanmamış olan Petri ilk defadır ki Peruz'u öldürmek için İstanbul'a gitmek istiyordu. Kan dökmek için kararlı bir gidiş.

Hazırlandığı cinayetin plânı şu idi: Önce kendine barınacak yer bulmak, sonra Peruz'u bulmak. Barınacak yeri ilk karşılaşacağı bir (kari) olacaktı, karının evi. Galatada Petriyi değil, şeytanı koynuna alacak, saklayacak, koruyacak kadınlar vardı. Ve Petri, öyle bir kadını büyüleyecek çehreye, vücuda ve ateşe sahipti...

Köstencede ilk iş olarak, kendisinin alâmeti farikası, diye Fransızca kitaba resmi konulan şıpıdıklarını ayaklarından atacaktı. Galataya bu gidişinde ilk adımını yalın ayak atacaktı...

Bir cinayete hazırlandığını Miloris'e söylemedi, yalnız İstanbul'a mutlaka gitmek istediğini söyledi, bunun için de, kendisine muhabbetli ağuşunu açmış olan genç uşağa bir Yunan yelkenlisi bulmasını tembih etti. Miloris o gemiyi ancak bir buçuk ay sonra buldu. Kaptan **«Ligori İstrati»** nin Hidra Adası limanına kayıtlı bir brikdi, geminin adı «Pidâkis» idi.

«İstrati», «Ligori», «Pidâkis», bu üç isimden biri Ayamavride bıçakladığı adamın, ikincisi kendisini zaptiyeye ihbar eden adamın üçüncüsü de kendisinin, Marsilya Oteli cinayetinden sonra İstanbul'dan kaçmasına yardım eden adamın adı idi.

Miloris bir gece onu yelkenlinin sandalına bindirirken, daha önceden tanıdığı gemicilere:

— Kardeşim Andon budur dedi; bakmayın onun bu düşkün kıyafetine; Ligori Kaptana anlattım; İstanbul'da kızkardeşimizin namusu için bir adam kesmişti... Galataya böyle çıkmaya mecburdur, tanınmamak için...

Ve Petri'den ağlayarak ayrılmıştı.

Petri, o gemide beş gece yattı, yolculuğu da çok buhranlı geçti, «Pidâkis» in on tayfasından altısının isimleri «Zambo», «Toma», «Apostol», «Anesti», «Argiri» ve «Nikola» idi; kestiği vurduğu adamların isimleri. Petri bunu hayra mı, şerre mi yoracağını kestiremedi. Hangisinin adı yüksek sesle çağırılsa Petri elini hançerine atıyordu. Ve bir kaçak yolcu olarak gemide tayfaların koğuşunda değil, güvertede ve her gece başka bir köşede büzülerek, gizlenerek yatıyordu. Ama gemiciler onun bu vahşetini hoş gördüler, daha ikinci gecesi onun hakkında konuşurlarken biri:

— Kan dökenler böyledir, dedi.

Petri'ye iyi muamele ettiler. Kendileri içtikçe ona da içki ikram ediyorlardı. Apostol ve Nikola, iki tüysüz genç tayfa ise onu eğlendirmek için oyun oynuyorlardı. Muhakkak ki, doğuşunda büyük köçek olan Petri de bir gece bir hüner göstermek istedi fakat ayakları tökezlendi, oynayamadı.

İstanbul limanına bir şafak vakti girmişlerdi ,ortalık azıcık ağarınca gözleri hayretle açıldı: Kendisini Beyruttan İstanbula getiren Kaptan Umberto'nun «Fabyo» goleti, «Tirol» vapuru ve «Ayvazofski» limanda demirli, son defa İstanbul'dan Odesaya kaçıran Makridi Kaptanın «Adonis» i de yine Salıpazarı iskelesinde idi. Sanki Petriyi karşılamak için toplanmışlardı...

Gözlerinin önüne kanlı bir geçmiş serilen Petri, takvimi, ayını, gününü unutmuştu.

Onun Pidâkis yelkenlisi ile Galataya bu son gelişi 24 Ağustos 1880 Salı günü sabahıdır, Galata'ya o günün akşamı çıktı; bir hâneiberduş kılığında. Yağlı, kirli saçları yapış yapış ve genç yüzünde vahşî bir sakal. Başında geniş kenarlı, yağlı, kordelâsız ve tepesi delik bir fötr şapka, kara rengi tozla kırçıllaşmış. Üstünde yelken bezinden partal bir ceket ve pantalon; elleri ve çıplak ayakları kirliydi. Ve çıplak ayaklarında mâhut şıpıdıkları yoktu...

Gemiden çıkarken:

— Bir yer bulamazsam, gemiye dönebilir miyim? diye sormuştu.

Gemiciler:

— Elbet, dediler...

Ama Petri sığınacak yeri ummadığı kadar tez buldu. Yalı boyunda Ayios Nikolaos Kilisesinin kapusu önünde siyahlar içinde gümrâh saçlı ve başına siyah bir tül atmış, güzellerin güzeli bir yosma ile karşılaştı, Mülevves hâneiberduşa yiyecek gibi bakan genç kadına Petri de kayıtsız kalmadı, önünde durdu. Siyahlı kadın Dalmaçyalı ağzı ile İtalyâncâ:

— Şehbazım, bekleyen kadının var mı? diye sordu...

Petri, kadının cazibesi karşısında birşeyler düşünemedi, aynı dilin aynı ağzı ile:

— Yok hanımım, beni bir yere götürmezsen sokakta yatacağım!, dedi...

Yarın

Magdalena

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

MAGDELENA

— 78 —

Kilise kapusu önünde ve akşamın alaca karanlığında serapâ siyahlar içindeki körpe fahişe uzun boyluydu, vücudu köylü kızı yapısında idi. Teni esmer ve yüzü ressamların, heykeltraşların ve kuyumcuların hayran hayran seyredeceği bir hilkat şaheseriydi. En tatlı münhanîler, en lâtif çukurlar, en ahenkli çizgiler. Bir erkek ağzının bir tutumda alıp da bir öpüşte asla tadına doyamayacağı, üstünde dakikalarca çıldırasıya duracağı dudaklarla büyük bir ağız. Yakamozlu kara elmas gözler ve o gözler süzülüp de üst üste geldikleri zaman bir sihir ve büyü nakşı uzun kara kirpikler, kara gümrah kaşlar ve göz kapaklarının gaytanında duman gibi menekşe rengi ve alnında hâreli ışıklar ve yanaklarında rüzgârla dalgalanan kırmızı yaban şekaayiklerinin aksi. Bıçakçı bu kadına, yanacağını bilmeden etrafında dönen gafil pervânenin bir aleve baktığı gibi baktı, korkusuz.

Siyahlı yosma:

— Madem ki, bir kadının yok, sokakta yatıyorsun, gel götüreyim seni... dedi.

Petri ilk defa bir fahişe karşısında utandı:

— Bu kılık kıyafetimle, bu kirli çıplak ayaklarımla evinize nasıl misafir olabilirim hanımım, dedi.

Kadın kırıttı. Cihana meydan okuma, ancak bu kadar güzel ve kuvvetli ifade edilebilirdi:

— Yürü benimle serseri güzel erkeğim, dedi; sen benim gökte arayıp da yerde bulduğumsun, yürü vahşî kısmetim...

Genç kadın mıknatıs, Petri bir demir çubuk, yürüdüler.

— Adın ne senin?

— Andon Makridis...

— Rum musun?

— Evet...

— Ama ne güzel İtalyanca konuşuyorsun?

— On sene Kaptan Umbertonun Fabyo goletinde tayfalık yaptım.

— Sonra neden düştün bu hale?

— Kaptanımın bir yosması vardı... Çok ateşli bir kadın, Aleksandra, onun yüzünden...

— İşte bunu kıskandım benden güzel miydi o Aleksandra?

— Aslaaa aslaaa...

Ve Petri de sordu:

— Ya senin adın nedir hanımım?

— Magdalena...

Magdalena

Petri için kadın daima zelil bir mahlûktu erkeğin arzularına râm olmak için yaradılmıştı. Erkek ne kadar kuvvetli ne kadar hoyrat, ne kadar zâlim olursa kadın o kadar hoşnut kalırdı...

Hâneiberduş Magdalena'nın odasında yatağa gireceği zaman soyunma zahmeti çekmedi, ikisinin de altında iç çamaşırı bulunmayan ceketle pantalonunu atmak kâfi geldi, fakat belindeki kuşağını çözmedi ve kuşağındaki kamasını da çıkarıp bir kenara koymadı. Magdalena vahşî şehbazının kirli ayaklarını bir leğende yıkarken:

— Kuşağını niçin çözüp atmadın? diye sordu...

— Bıçağım var kuşağın içinde ...

— Bıçak beni rahatsız eder yatakta!.

— Bıçaksız yatarsam da ben rahatsız olurum hanımım!

Petrinin kuşağını çözüp atmamasının sebebi içinde kaması olduğu için değildi, kuşağın altında Lefterinin kemeri vardı. Magdalenâ ısrar etmedi. Gökte ararken, yerde bulduğu serseri erkeğinin ayaklarını o devir kadınlarının hizmet zevki ile yıkadıktan sonra:

— Bak şehbazım, dedi, ne temiz oldu ayakların, şimdi ayaklarını öpebilirim, ben Dalmaçyalıyım; bizde kadınlar kendilerini öptürmeden kocalarının ayaklarını öperler...

Petri ayakları öpülmemiş insan değildi. Ayamavrideki daskalosu hatırladı o anda.

Dalmaçyalı fahişe:

— Al şu sabunu dedi; şimdi ben su dökeyim sen elini yüzünü yıkal

O temizlik de bitince Dalmaçyalı uzun boyu ile Petrinin karşısında bir mabude haşmetiyle durdu:

— Haydi! dedi, yine bizim memleketin âdetine uyalım... Bizde hanımları kocalar soyar...

Petri Magdalenayı soyarken, elbet ki bir çıplak Venüs heykeli oyan heykeltraşın çektiği zahmeti çekmedi...

Şerir kabul etti ki, ömrünün en tatlı gecesini yaşamaya başlıyordu.. Hiç uyumadan içtiler ve muhabbet ettiler. Magdalena şarap kupasını her doldurduşunda evvelâ yarıya kadar kendisi içiyor, geri kalanını Petriye veriyordu ve birkaç defa tekrar etmişti:

— Bizde âdettir şehbazım, erkek, kadının elinden aldığı herşeyden emin olmalıdır...

Petri sarhoş oldukça dikkat kesilirdi. Magdalena, bütün emsali gibi, bıçkınını bulmuş mesut bir sokak yosması idi. Fakat birşey dikkatini çekti Petrinin; bu kadında hayâsız fahişe yırtıklığı yoktu. Kollarının arasına aldığı uryan vücudu zaman zaman ürperiyordu. Esrarengiz bir hicap zarı vardı o çıplaklığın üstünde. Dili de senli benli nezaketten asla ayrılmıyordu. Galata karılarının erkeklerine iltifat yolunda bir geminin denize bıraktığı zincir gibi akan müstehcen lâfları ve küfürleri de yoktu bu kadının ağzında...

Bir ara Magdalena'nın vücudunu, pek ucuza ele geçirdiği kıymetli bir bibloda özür arayan antikacının dik katiyle gözden geçirdi. Vücudunda en az üç beş bıçak çentiği, yara izi bulunmayan fahişe olmazdı. Magdalena'da bir gül dikeninin izi bile yoktu...

İçine garip bir şüphe düştü, birkaç kere avuçlarını kokladı, avuçları kan kokmadı. Peruz için adam kesmişti ve Peruzu kesmek için İstanbula gelmişti. «Ya bu Magdalena bu gece benden hevesini alıp yarın git artık şehbazım derse, ne yaparım.» diye düşündü, avuçlarını kokladı, avuçları yine kan kokmadı. Magdalena'nın avuçlarını kokladı, gül gibi kokuyordu...

Yarın:

Günahkâr Bâkire

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Günahkâr Bakire

— 79 —

Şamdana diktikleri dördüncü mum, tükenmek üzereydi ki gün ışıdı.

Petri o gece hiç uyumadı, Magdalena ise sabaha karşı öyle mâsum bir uykuya daldı ki, Petri ondan şüphelendiğine nadim oldu; «Onun benden gizli tarafı yok. Onun için rahat uyuyor! Ama ben kendimi ondan saklıyorum; onun içindir ki şu anda beraber uyuyamıyorum!» dedi. Bu doyasıya muhabbet gecesini huzur içinde bir uykuya bağlamalı ve yeni günün ışığına eski günün duygu artıkları ile çıkmamalıydı. Mağdalena'nın huzurunu kıskandı ve körpe kadınını uyandırdı; Petri sarhoştu; hem çok sarhoştu:

— Uyan Magdalena! Uyan benim güzel hanımım!...

Henüz onyedi onsekiz yaşındaki körpe günahkâr gözlerini açmadı o da sarhoştu; kolunu uzattı, gül kokulu nârin avucu Petri'nin yüzünü okşadı:

— Söyle... Ne var şehbazım? Ne istiyorsun?

— Aç gözlerini «putanam» bak benim yüzüme!...

Dalmaçya ağzı İtalyancasının arasına Rumca «putana» kelimesini kasten katmıştı. O sıfat la hitap etmek içinden gelmiş ve Magdalena'nın anlamasını da istememişti, ama genç kadın bu hitap karşısında titredi, evine getirdiği ve kirli çıplak ayaklarını yıkayıp öptüğü serserinin ağzında o «putana» kelimesini bir iltifat sanmış olacaktı ki, gözleri, yüzünde bir de muhabbetli tebessüm çizilerek açıldı ve bir den dönerek Petrinin üzerine uzandı, elleriyle şerirın iki yanağını tuttu:

— Sen çok güzelsin Makridis!.

— Bak bana ama içime bak... İçim güzel mi benim? Sen beni dıştan görüyorsun Magdalena... Yüzümü, boyumu, bosumu, ellerimi, ayaklarımı...

— Bana gördüklerim yetişir Makridis...

Petri Magdalenaya sarıldı ve gözlerini açarak putanasının gözlerine dikti ve boğuk bir sesle:

«Sen ne güzelsin Makridis..»

— Magdalena, ben bir kaatilim! dedi...

O gece Petrinin dudakları, elleri ve ayakları vücuduna değdikçe daima bir kere ürpermiş olan Magdalena, gece evine alıp getirdiği serserinin kaatil olduğunu itirafı karşısında ürpermedi.

Petri'nin yüzüne kırışıksız bir yüz le baktı. Gayet hafif, fakat sakin bir sesle:

— Kaatil misin? dedi.

— Evet... Elimi meşhur oyuncu kızı Peruz için kana buladım. O benim kadınımdı, bir zaman... Sonra onu başka erkeğin kucağında gördüm. İşte o vakit Peruzu vuracaktım, kaçtı, ben de erkeği vurdum ve kaçtım...

— .....

— Magdalena!... Galataya o karıyı vurmak için geldim ben!.

Petri'nin kolları arasındaki Magdalena:

— İntikam mukaddestir! diye mırıldandı.

Akşam Petri'nin kendi eliyle soyup koynuna aldığı Magdalena kendini bir küçük fahişe gibi vermişti. Ama sabahleyin onun koynunda gözlerini, bir gelin kızın zifaf sabahı uyanışı gibi açmıştı. Çok sarhoş olan ve içtikçe dikkati fazlalaşan Petri, nasılsa bunun farkına varmamıştı. Şerirın aşk ve muhabbet yolundaki bilgisi korsan ile fahişenin öğrettiği şeylerdi. Peruz'un Dolapderesindeki bostan kulübesindeki uyanışını da hatırlayamadı; hatırında kalan küçücük Peruz'un gözyaşlarıydı; Magdalena ise ağlamıyordu. Eğer Peruz'un uyanışını hatırlamış olsaydı o zaman Magdalena'nn durumu çok müşkül olurdu. Küçük sahte putanarın kilise kapusu önünde ilk defa gördüğü bir serseriyi, kara şapkasından yağlı kara ayaklarına kadar mülevves bir serseriyi evine getirerek ona cevheri bekâretini teslim etmesi Petriye kolay izah edilecek mesele değildi. Petrinin gece içine düşen şüphe o anda bir ölüm girdâbı olacak, hiç bir şey sormaya lüzum görmeden «Sen bana kurulmuş bir tuzaksın!...» diyerek bıçağını Magdalena'nın kalbine gömecekti.

Kendisini uyandıran Petriye, «İntikam mukaddestir!» diyen Magdalena geniş bir nefes aldı, zira uyandırıldığı zaman Petri'nin kendisinden ancak bir mecnûnenin işi olabilecek fedakârlığının sebebini soracağını zannetmişti, böyle bir soru karşısında kalsaydı elbette ki, birşeyler anlatacaktı, zengin ve çirkin bir adama karı olmak için satıldığını ve bundan duyduğu nefretle kaçtığını ve kendisini, karşısına ilk çıkan erkek olarak Petriye verdiğini söyleyecekti belki, eğer Petri inanırsa...

Galata'nın hemen bütün sokakları gibi, Mumhane sokağında da güneş pırıltısı ancak öğleye doğru girer ve pek az kalırdı. Bu sokaktaki bütün evlerin odalarında sefalet, küf kokan duvarlarla çevrilmiş çıplak loşluk içinde alabildiğine derindi. Magdalenanın odası da onlardan biriydi. O sefil loşluğun içinde Bıçakçı Petri, belinde yalnız bir kuşakla tığ gibi çıplak genç adam, hammal kesimi saçları ve vahşî sakalı ile çöllerinde dolaşan arslan buzlarında gezen ayı, yalçın kayaların da tünemiş kartal gibi güzeldi. O çıplak sefil odada iki çıplak günahkârın sabah cümbüşleri de oldu ve muhabbetin dışında da konuştular Magdalena:

— Makridis dedi; benim erkeğim olarak kalacağına namusun üzerine söz verirsen sana mukaddes intikamın için yardım edebilirim, inan bana...

— .....

— O karıyı en kolay nerede vurabileceğini öğreneceğim...

— .....

— Biz Dalmaçyalılar bu işleri çok iyi biliriz...

— .....

— Vuracaksın o karıyı ve kimse görmeyecek seni...

— .....

— İntikamını aldıktan sonra Galata'dan beraber kaçacağız...

— .....

— Dalmaçyaya...

Magdalena ile Petri arasında bir ittifakname imzalandı, kâğıdı, mürekkebi; mühürleri; imzaları; ipek kodelâları ve kozalakları iki çıplak vücut parıl parıl gözler ve ateş gibi dudaklar olan bir ahidnâme...

Yarın

Karakol Kapusunda Bulunan Mektup

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

Karakol kapusunda bulunan mektub

— 80 —

Petri Dalmaçyalı Magdalenânın odasında dört gece kaldı; 24 Ağustos Salı günü akşamından 28 Ağustos Cumartesi günü sabahına kadar. Çarşamba, Perşembe ve Cuma günleri hiç sokağa çıkmadı, hattâ giyinmedi bile, o sefil odada belinde bir kuşak, çırılçıplak oturdu.

Her sabah çarşıya çıkan Magdelenâ şehbazı şeririn istediği şeyleri ve bol bol şarap getirdi. Öğleden sonra da bir yol Peruz'dan haber toplamaya çıkıyordu.

Çarşamba sabahı Magdelenâ'ya bir kaatil olduğunu itiraf eden Petri, yine o gün küçük güzel putânasına kendisinin Bıçakçı Petri olduğunu da söylemişdi ve bütün macerâlarını bir cinâyet romanı gibi anlatmışdı, kadınları ve bütün çıplaklığı ile; Galatalı Vasiliki, Hânende Ester, Beyrut'daki Cezâyirlinin kızı, Peruz, Aliki, Deli Marika, Aspasya Valyânu, Kuşadalı Şarabcının karısı, Rus kaptanın kapatması Aleksandra... putânalarının hepsinden bahsetti; Petri Magdalenâ'dan yalnız kanlı bir zenânenin bir kadına aslaa açamayacağı taraflarını, İstrati ve Lefteri kaptanlar, Ayamavrideki Daskalos ve balıkçı İstelyo, Lefteri'nin dört korsan tayfası, Dimitri Sokrat Kaptan, Makridi Kaptan, ihtiyar Zambo, kahveci Sotiri, Kavas Nikola, ihtiyar kayıkçı Hristodulos, Makedonyalı Spartakus, süslü balıkçı Ahileya ve Şileli Miloris ile olan yakınlıklarını gizlemişdi.

Ve Kefalonyalıların her yerde kendisini aradıklarını anlatmayı unutmamışdı. Magdalenâ gözlerini açarak yalnız Kefalonyalılarla ilgilendi:

— Bunu iyi ki söyledin bana Petri!.. bunu iyi ki söyledin!... demişdi.

— ...

— Kefalonyalılara karşı çok dikkatli olmalıyız... herifler her taraftа seni aradığına göre zabtiyeden değil, asıl onlardan korkmalıyız Petri!

— ...

Magdalenâ hem: **«İntikam mukaddesdir»** diyor, hem de: **«Petri!... korkuyorum, o Peruz kahbesi için hayatını tehlikeye atacaksın... unut onu, unut!... ben varım iştel daha mı az güzelim ondan?... daha mı yaşlıyım ondan?... gel, durmayalım burada... hemen kaçalım... bugün kaçalım...»** diyordu, sonra dönüyor: **«Bizde kadınlar kendi düşündüklerini söylerler, ama erkeklerinin emrettiklerini yaparlar!...** diyerek Petri'ye, Peruz'dan haber getiriyordu.

«Seni bırakmak istemiyorum, dön bu kanlı yoldan Petri!...»

Çarşamba günü:

— Senden korkduğu için artık tiyatroda oynamıyor, evini de kimse bilmiyor, tiyatroda oyuncu kızı: «Peruz zengin Rum bankerin kapatması oldu» dedi bilmem yalan, bilmem doğru, Peruz o bankerin Büyükadadaki evinde oturuyormuş... Şarab İskelesine gidip seni Köstence'den getiren Pidâkis yelkenlisinin kaptanını gördüm, «Cumartesi gününe kadar buradayım, Makridis o güne kadar gelirse Akdenize götürürüm onu» dedi bana...

Perşembe günü şu haberlerle döndü:

— Kesin öğrenemedim ama Peruz buralarda, bize yakın bir evde oturuyormuş... Oyuncu kızın söylediği yalan değil ama yanlış, Peruz zengin bir Rum bankerin değil, Galatanın vurucu, kesici kabadayılarından Arab Mehmed'in kapatması imiş...

Cuma günü ise:

— Bugün sana müjdelerle geldim Petri!... dedi, **herşey hiç ummadığım şekilde yoluna girdi... Peruz her sabah babalığı olan kayıkçı ile beraber Aios Nikolaos Kilisesine geliyor... hani seni kapusunda bulduğum kilise... biliyorsun bugün Cuma, yarın da Cumartesi... bunu öğrenince Pidâkis'in kaptanına koşdum, «Aman kaptan... yarın erkenden Makridis gemiye gelecek, ama benim bir işim çıkdı, belki bir-iki saat gecikebilirim...» dedim, Kaptan: «Üzülme hanımım... seni de almayınca gitmem...» dedi... İşinin bu kadar kolaylaşacağını ummazdım doğrusu... ben, senden korkdum Petri... sende şeytan bahtı var... şimdi anladım Kefalonyalılar seni niçin vuramıyorlar...**

O Cumartesi gecesi de uyumadılar, hem muhabbet ettiler, hem hazırlandılar. Artık Galata'da son geceleriydi. Petri, Peruz'u kilisede vurdukdan sonra pek yakın olan Şarab İskelesinde Pidâkis yelkenlisine kaçacakdı.

Kilisenin iki avlu kapusu vardı, biri oturdukları Mumhâne Sokağında idi, biri de deniz tarafında bir sokakda idi, iki zamanımızdaki adı Hocatahsin Sokağıdır. Petri, Peruz'u kilisenin iç kapusunun içinde bekleyecekdi, çünkü Magdalenâ alaca aydınlıkda başlayan sabah duasına Peruz'un hangi avlu kapusundan kiliseye girdiğini öğrenememişdi. Peruz'u iç kapuda hedefini hiç şaşırmadan kalbinden bıçaklayacak olan Petri bir şimşek gibi fırlayıp kaçacakdı, belki oyuncunun yanındaki babalığı bile neye uğradıklarını anlayamayacak, Petri'yi göremeyecekdi. Magdalenâ da orta büyüklükde bir bavul dolduran eşyâsı ile Petri'den bir saat kadar sonra sokağa çıkacakdı. O sırada Galata, Peruz'un kilisede katli haberinin dehşeti ile çalkanmakda olacakdı.

Bütün cinâyetlerini soğuk kanlılıkla işlemiş olan Petri heyecan içinde idi. Hazırlıklı cinâyet fırsatdan istifâde ederek ânî kararla kan dökmeden herhalde çok zordu. Fakat Bıçakçı Petri'nin heyecanının başka bir sebebi de vardı. Köstence'de Şileli Miloris'in yanında iken ne zaman Peruz'un adı geçse de şerir avuçlarını koklasa Petri'nin avuçları kan kokmuşdu; şimdi ise avuçları kan kokmuyordu. Misk gibi sabun kokuyordu. Bu neye alâmetdi acaba?

Bir mum ışığının altında iki günahkâr bütün bir geceyi yine uykusuz geçirmiş idi. Petri sık sık:

— Seninle muhabbete doyamıyorum bu gece Magdalenâ!... diyordu.

Körpe küçük Dalmaçyalı ise kanlı bıçkınını kucaklayarak:

— Seni bırakmak istemiyorum Petri!... gel vazgeç bu işten... bak artık avuçların da kan kokmuyor!.. senin bütün bedbahtlığın sana lâyık bir kadın bulamayışından, yalnızlığından... vazgeç... dön bu kanlı yoldan!... diyerek onu Peruz'u vurmakdan vazgeçirmeye çalışmışdı.

Cuma günü akşamı Galata Karakolunun eşiğinde bir mektub bulunmuşdu; bozuk ve kaba bir Rumca ile yazılmış olan mektup, zaptiyeyi son derece heyecana düşüren bir ihbârnâme idi:

«Bıçakçı Petri İstanbul'dadır. Yarın sabah başında siyah bir şapka, üstünde yelken bezinden ceket ve pantalon, ayakları çıplak bir serseri kılığında Ayios Nikolaos Kilisesinin kapusunda olacakdır. İmzâ: Muntakim...».

Yarın

Muntakim

Galata Canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

— 81 —

MÜNTAKİM

Bıçakçı Petri nihayet öldürülmüşdü, yirmibeş yaşında idi.

Burada 1880 deki Mumhâne sokağını biraz tarif etmek lâzımdır:

Bir araba ancak geçebilecek genişlikte, kaba taş döşeli uzunca bir yol idi. Magdalenanın alt katında bir odasını işgal ettiği 12 numaralı ev ise, avlu kapularından biri bu sokak üstünde bulunan Ayios Nikolaos Kilisesine en çok 20 adımlık yerdeydi, fakat bu evin kapusu doğrudan sokak üstüne değil, isimsiz, çıkmaz sokak gibi bir aralığın dibinde idi. Ev iki katlıydı ve üst katı boştu. Yunanistan'a gitmiş olan ev sahibinin eşyaları vardı ve kapusu kilitli, kapuya ayrıca bir de top kilit asılmıştı.

Evin kapusuna 2 basamak taş merdivenle çıkılıyordu. Az beride başka bir evin bodrumuna inen derince bir taş merdiven daha vardı, öyle ki, bu bodrum merdiveninde siperlenecek bir keskin nişancı, 12 numaralı evin kapusundan çıkacak bir adamı alnından vurabilirdi, tek kurşunda yere serebilirdi...

Magdalenâ: «Petri, gel vazgeç, dön bu kanlı yoldan!» demişti ki Ayios Nikolaos Kilisesinin sabah duası çanının ilk darbesini işiten Bıçakçı Petri yataktan fırladı ve bir dakikadan az bir zaman içinde giyindi. Başına şapkasını geçirmeden körpe putânasını öptü:

— Çok gecikme Magdalenâ dedi.

Magdalenâ gözlerini kapamıştı, öpülmenin tadından mı, korkudan mı bilinmez son defa:

— Vazgeç, gitme Petri! dedi.

İnilti ile fısıltı arası bir sesle.

Sağ elindeki kaması elinin üstüne düşmüş ceketinin kolu içindeydi, sol eli de cebinde, tabancasının kabzasındaydı. Ortalık henüz karanlıktı.

Kapuyu Magdalenâ açtı. Şerir, kendisini dört gece misafir etmiş fahişesinin, o aralıktan köşeyi dönünceye kadar ardından bakacağını sanıyordu, fakat çıplak ayakları eşiği geçer geçmez ardındaki kapu kapanıverdi. Petri buz gibi dondu ve durdu. O anda Aynarozdaki tuzak geldi hatırına. Sevgili Spartakusu ile kayıktan inmişler ve ayaklarının üstünde tül gibi sular, kumsala henüz çıkmışlardı ki: «Petri!» diye bir ses işitmiş.

— Petri!» diye bir ses işitti.

Ama bu sefer bu ses kayaların üstünden değil, derinden, gece 12 numaralı eve gelirken göremediği bodurum merdiveninden gelmişti. Sağ ayağı ile arkasındaki kapuyu vurarak: «Magdalenâ!. Magdalenâ!» diye seslendi. Cevap almadı ve kapu açılmadı.

Önünde iki basamak vardı ve gizlenecek en küçük bir siper yoktu. Petri için çok uzun süren bir saniye geçti.

Dan!... Dan!... Dan!...

Üç el silâh sesi, Petri o tabancanın ancak ilk ateşini görebildi. İlk kurşun kulağından küçük bir kayma ile beynine girmişti, ikinci kurşun sol köprücük kemiğini kırmış; üçüncüsü de boşa gitmişti...

Petri sallandı ve sol kolunun üstüne yıkıldı, çıplak ayakları kapu eşiğinde, uzun bacakları iki basamak merdivenin üstünde ve gövdesi ile kanlı başı yerde idi. Galata Canavarı Bıçakçı Petri nihayet öldürülmüştü; henüz 25 yaşında idi...

Pusu kurduğu bodrum merdiveni içinden fırlayıp çıkan kaatil Petrinin yanına geldi, bıçağını da şeririn kalbi üzerine sapladı ve orada bıraktı. Ayakları çıplaktı, cesedin yanında bırakılacak şıpıdıkları yoktu. Petrinin kuşağını göbeği altına sıyırdı ve ölünün belindeki Lefteri Kaptanın kemerini süratle çözerek aldı, bu iş bir dakika bile sürmedi, sonra karanlığa karışarak kayboldu.

Alınan ihbar mektubu üzerine o gece Ayios Nikolaos Kilisesini sarmış olan zaptiye, silâh seslerine koşup geldiklerinde, Mumhane sokağındaki aralığın başında serapâ siyahlar giyinmiş uzun boylu, güzel bir kızla karşılaştı elinde küçük bir bavul vardı. Kaçmak için üstünden atlayarak geçtiği Petrinin cesedini gösterdiler:

— Kimdir? diye sordular...

Magdalenâ Türkçe bilmiyordu ama böyle bir soru karşısında bilmesine de lüzum yoktu; Rumca:

— Bıçakçı Petri!... dedi.

Kızı yakaladılar ve Galata Karakoluna götürdüler; cinayet yeri aralığın başında da iki zaptiye neferi kaldı...

Magdalenâ; karakolda aslı Giridli olup anadili gibi Rumca bilen yeni komiser Hidâyet Efendi tarafından sorguya çekildi:

— Adın ne?

— Kiryakiça...

— Sen mi vurdun Petriyi?

— Hayır... Vurmadım ama vurdurttum; babamın intikamını almak için...

— Baban kim?

— Petrinin Marsilya Otelinde kestiği Kefalonyalı Lefteri Kaptan!

Asıl adı Kiryakiça olan Magdalenâ en küçük birşey saklamadan anlattı:

— Petriyi babamın küçük kardeşi ve aynı zamanda tayfası amcam Lambo vurdu... Petri babamdan sonra babamın intikamını almak isteyen Kefalonyalılardan Toma'yı, Andriya'yı ve Argiri'yi de öldürdü. Amcam Lambo, onun ancak körpe ve güzel bir kadınla tuzağa düşürülebileceğini söylerdi, bu fedakârlığı ben aldım üstüme...

— .....

Babamı kestiği zaman 11 yaşında idim... Petri de o zaman 18—19 yaşlarında idi, babamın erkek putânası idi. Bütün Rum kaptanların yanında öyle bir delikanlısı bulunur. Ben Petri'yi tanıyordum ama o beni tanımıyordu... Kaptanlar öyle delikanlılarını evlerine getirmezler; bana Petriyi Kefalonyada bir meyhanede göstermişlerdi; babama avuçlarıyla şarap içiriyordu; «İşte babanın meşhur Petrisi... Ayamavriden kaçırdı onu» dediler...

— .....

— Aradan 6 sene geçmişti... Büyüdüm, boyum uzadı ve yüzüm de çok değişti...

— .....

— İntikam için hazır olduğumu söylediğim zaman amcam önce razı olmadı.

— .....

— Amcam Lâmbo'ya intikam yolunda namusumu da, canımı da feda edebileceğimi söyledim. «Sen benim le gelmezsen, ben adam bulurum» dedim...

Yarın

Son satırlar

Galata canavarı

BIÇAKÇI PETRİ

Yazan: REŞAT EKREM KOÇU

SON SATIRLAR

— 82 —

Kiryakiça «Magdalenâ» Galata Karakolundaki ifâdelerine şöyle devam etti :

— Amıcam Lambo nihâyet benimle İstanbul'a gelmeye râzı oldu... Petri amıcamı babamın gemisinden tanıdığı için benden dâimâ uzak bulunmast gerekiyordu... onun için ben Mumhâne Sokağındaki evin alt katını tutub yerleşdim...

— ...

— Amıcam Galata'da Sotiri adında bir kahveciden Petri'nin Apostolos Andoni adı altında ve Adonis adında bir Yunan yelkenlisi ile Rusya'ya kaçmış olduğunu öğrendi.. bana : «Bırak kızım... o alçak artık oradan dönmez...» dedi. Rusya'ya gidemezdik, memleketimize dönmek üzereydik ki Adonis yelkenlisi Rusya'dan Galata'ya döndü... kaptanını görmüş amıcam bir gece meyhânede; «Âh... diyormuş, bir cevherli tayfam vardı... ama nasıl cevherli anlatamam... Apostolos Andoniyi... Odesada gemimden ayrıldı, Ayvazofski adında bir Rus gemisine tayfa oldu..»

— ...

— Bu haber üzerine memlekete dönmekden vaz geçdim, Ayvazofski vapurunu bekledim... Rus gemisi geldi... amıcam Rus gemicilerinin yalı boyunda gittikleri bir meyhâneye gitmiş, Apostolos Andoni adında bir Rum tayfayı sormuş... «Bizde o isimde bir tayfa yok... Makridis adında bir Rum vardı... çehreli bir delikanlı... Köstence'de gemiden kaçtı...» demişler... Petri'nin yüzünü tarif etmiş... «Tamam demişler... odur... ama adı Makridis'dir onun... Apostolos Andoni değil, Apostolos Makridis...».

— .....

— Bu sefer Köstence'den, İstanbul'a gelecek gemileri bekledik... tam birbuçuk ay... bir gün «Pidâkis» adında bir Yunan yelkenlisi geldi... «Eğer... dedim, Petri bu gemide ise ortalık kararınca kadın aramak için karaya çıkacakdır...»..

Kiryakiça kilise kapusu önünde Petri'yi nasıl bulduğunu ve evine nasıl götürdüğünü anlattı. Sordular :

— Kilise kapusu önünde onunla konuşurken amıcan Petri'yi vuramaz mıydı?... yaptığın fedakârlık çok büyük değil mi?

— Yaptığım fedakârlık elbet ki, çok büyük... ama Petri'yi başka türlü tuzağa düşüremezdim..

— ...

— Oturduğum evin kapusunun az ilerisinde başka bir evin bodrumuna inen merdiven olmasaydı amıcam Lambo da vuramazdı Petri'yi...

— .....

— Petri'nin amıcamı da vurarak kaçabileceğini düşündüm... size Rumca bir ihbar mektubu yazdım.. bizim elimizden kaçarsa siz tepeleyin diye ...

— ...

Görüyorum ki amıcamı yakalayamadınız... Kırkbeş yaşındadır Lambo... Petri ondan çok genç, yirmibeş yaşındadır... eğer o Lambo'yu vursa idi yine kaçacakdı demek... ama mutlaka kilise tarafına, deniz tarafına doğru... o zaman sizin elinize düşecekdi...

— ...

— İki şeyden korkuyordum, Petri'nin benim bir bâkire olduğumu anlamasından... o tehlikeyi atlattım... sonra... Petri'yi sevmekden, ona âşık olmakdan korkdum...

— ...

Kiryakiça sonra Peruz'dan da bahsetti: **«Ben çıkmasaydım onun yoluna Petri o Peruzu vuracakdı... bu sefer Galataya yalnız onu öldürmek için gelmişdi...»** dedi. Amıcası Lambo'nun nerede olduğunu sordular :

— Bilmiyorum... dedi, **ama Petrinin kaatili lâzımsa size, beni tuttunuz işte... elimle vuramadım ama, onu ben vurdurttum...**

— Babanın kemeri ne oldu... diye sordular, **Petri'nin belindeki kemer...**

— Evden çıkarken belinde idi... onun cesedi üstünden atlayıp kaçarken o meş'um kemere bakmadım. yok ise, Lambo amıcam almış olacakdır...

Galata Karakolunun yeni komiseri, ne kadar ağır olursa olsun, sorumluluğu üzerine aldı, canavarın vücudunu nihâyet ortadan aldırtmış olan müntakim, günahkâr bâkireyi serbest bırakdı :

— Kaç kızım... dedi, **yoksa kanun seni mahkûm eder...**

— ...

— Biz amıcanı da aramayacağız...

Kiryakiça, içinde birkaç parça çamaşırı bulunan bavulunu alarak karakolun arka kapusundan çıkdı.

Ortalık iyice ağarmıştı... Uzun boylu güzel körpe Kiryakiça bir sarhoş gibi sendeleyerek yürüyordu.

Bir sabahçı kahvesinin içinde dört, beş hâneberduş Rum genci bir ağızdan ve yüksek sesle şarkı söylüyordu, ilk defa 1871 de Ayamavri adasında söylenmiş bir şarkıyı, ancak dokuz sene sonra Galata Rumlarının ağzına düşmüşdü :

Dose mu krasi
Yemise to me tis asimenies palamessu
Na piyoto krasi af tis fuhtessu
Dipsasmena... dipsasmena

«Bana şarab ver
Gümüş avuçlarına doldur
Şarabı avuçlarından içeyim
Kana kana...»

Kiryakiça dinledi ve son nağmeleri mırıldanarak yürüdü :

Dipsasmena... dipsasmena...

— SON —

Akşamsefası